

2019-03-29 Nr.2620
19KR-SD-3187

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio nuostatomis ir Lietuvos banko Periodinės ir papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis, mes, AB „Energijos skirstymo operatorius“ generalinis direktorius Mindaugas Keizeris, AB „Energijos skirstymo operatorius“ finansų ir administravimo tarnybos direktorius Augustas Dragūnas ir UAB „Verslo aptarnavimo centras“ Apskaitos paslaugų centro vadovė Giedruolė Guobienė, veikianti pagal 2018 m. rugpjūčio 13 d. įsakymą Nr. IS-18-77, patvirtiname, kad mūsų žiniomis, pateikiamos AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2018 metų finansinės ataskaitos, sudarytos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, atitinka tikrovę ir teisingai parodo AB „Energijos skirstymo operatorius“ turta, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną arba nuostolius ir pinigų srautus, o AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2018 metų pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, AB „Energijos skirstymo operatorius“ būklė kartu su pagrindinių rizikų bei neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

AB „Energijos skirstymo operatorius“
Generalinis direktorius

Mindaugas Keizeris

AB „Energijos skirstymo operatorius“
Finansų ir administravimo
tarnybos direktorius

Augustas Dragūnas

UAB „Verslo aptarnavimo centras“
Apskaitos paslaugų centro vadovė,
veikianti pagal 2018 m. rugpjūčio 13 d.
įsakymą Nr. IS-18-77

Giedruolė Guobienė

Klientų aptarnavimas:

Savitarnos svetainė www.manogile.lt
Nemokama elektros sutrikimų linija 1852
Nemokama dujų tiekimo sutrikimo linija 1804
Informacija klientams tel. 1802* arba +370 611 21802
*- apmokestinamas pagal ryšio operatorių planą bei papildomą
jų tarifą.

Administracija:

AB „Energijos skirstymo operatorius“
Aguonų g. 24
03212 Vilnius, Lietuva
El. p. info@eso.lt
www.eso.lt

Rekvizitai:

Įmonės kodas 304151376
PVM mokėtojo kodas LT100009860612
Registru tvarkytojas VĮ Registru Centras

2018

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“

2018 M. BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS, PARENGTOS PAGAL
TARPTAUTINIUS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS, PRIIMTUS
TAIKYTI EUROPOS SĄJUNGOJE, METINIS PRANEŠIMAS BEI NEPRIKLAUSOMO
AUDITORIAUS IŠVADA

eso

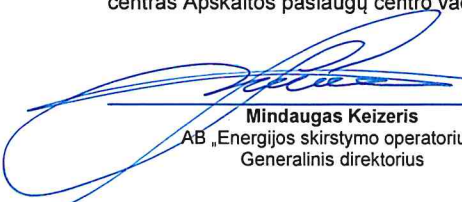

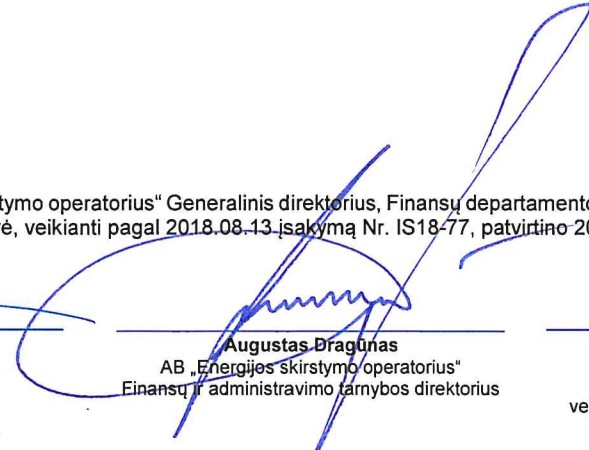
TURINYS

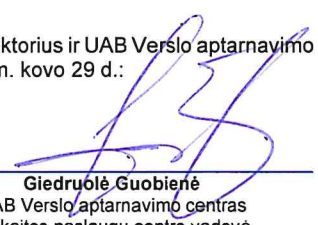
FINANSINĖS ATASKAITOS

Nepriklausomo auditoriaus išvada	3-10
Finansinės padėties ataskaita	11
Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita	12
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	13
Pinigų srautų ataskaita	14
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	15-54
Metinis pranešimas	55-111

Finansines ataskaitas AB „Energijos skirstymo operatorius“ Generalinis direktorius, Finansų departamento direktorius ir UAB Verslo aptarnavimo centras Apskaitos paslaugų centro vadovė, veikianti pagal 2018.08.13 įsakymą Nr. IS18-77, patvirtino 2019 m. kovo 29 d.:

Mindaugas Keizeris
AB „Energijos skirstymo operatorius“
Generalinis direktorius

Augustas Dragūnas
AB „Energijos skirstymo operatorius“
Finansų ir administravimo tarnybos direktorius

Giedrė Guobienė
UAB Verslo aptarnavimo centras
Apskaitos paslaugų centro vadovė,
veikianti pagal 20180813 įsakymą Nr. IS18-

Nepriklausomo auditoriaus išvada

AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcininkams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – Bendrovė) 2018 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ir tuomet pasibaigusių metų jos finansinių veiklos rezultatų ir pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje.

Mūsų nuomonė atitinka papildomą ataskaitą Audito komitetui.

Mūsų audito apimtis

Bendrovės finansines ataskaitas sudaro:

- 2018 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų pinigų srautų ataskaita; ir
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingus apskaitos principus ir kitą aiškinamąją informaciją.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Bendrovės vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugos, kurias suteikėme Bendrovei, atitinka Lietuvos Respublikoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat pareiškiame, kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 537/2014 išimtis, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme.

Ne audito paslaugos, kurias laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. suteikėme Bendrovei, atskleistos finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 26 pastaboje.

UAB „PricewaterhouseCoopers“, J. Jasinskio g. 16B, LT-03163 Vilnius, Lietuva
Tel. +370 (5) 239 2300, faks. +370 (5) 239 2301, el. p. vilnius@lt.pwc.com, www.pwc.com/lt

Mūsų audito metodika

Apžvalga

Reikšmingumo lygis	Bendras reikšmingumo lygis: 3 826 tūkst. Eur (2017 m. – 4 220 tūkst. Eur), kas sudaro 5 % vidutinio koreguoto pelno prieš apmokestinimą už 2016–2018 metus, kaip paaiškinta toliau pastraipoje „Reikšmingumo lygis“
Pagrindiniai audito dalykai	<ul style="list-style-type: none"> • Elektros energijos skirstymo segmento ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas • Dujų skirstymo segmento ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo patikrinimas

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo finansinėse ataskaitose rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir visų kitų mūsų auditų metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą Bendrovės reikšmingumo lygį finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris pateiktas lentelėje toliau. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų, jei tokių buvo, poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis Bendrovei	3 826 tūkst. Eur (2017 m. – 4 220 tūkst. Eur)
Kaip mes jį nustatėme	Bendras reikšmingumo lygis sudaro 5 % vidutinio pelno prieš apmokestinimą už 2016–2018 metus, pakoreguoto atsižvelgiant į ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo arba vertės sumažėjimo nuostolių atstatymo rezultatus ir verslo segmentų perleidimo pelną arba nuostolius.
Taikyto reikšmingumo lygio išaiškinimas	Kaip kriterijų reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome pelną prieš apmokestinimą, nes, mūsų nuomone, tai yra bendrai priimtas kriterijus ir būtent šiuo kriterijumi yra dažniausiai remiamasi įvertinant įmonių veiklos rezultatus. Bendrovės ataskaitinių metų veiklos rezultatus lemia patvirtinti tarifai, kurie apima elektros kainas dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Dėl tarifų reguliavimo rinkoje

specifikos pasirinkome vidutinę vertę tam, kad eliminuotume elektros kainų metinių svyravimų poveikį, kadangi skirtumai tarp įvertintų ir faktinių tam tikrų metų elektros kainų bus įvertinti nustatant tarifą būsiamiems laikotarpiams. Kaip buvo paminėta pirmiau, eliminavome tam tikrą pelną ir nuostolius, kadangi, mūsų nuomone, jie turėjo reikšmingos įtakos apskaitytam pelnui, o tai lėmė minėtų metų pelno prieš apmokestinimą svyravimus.

Pasirinkome 5 %, kuris yra priimtinos kiekybinio reikšmingumo lygio ribose.

Sutarėme su Audito komitetu, kad informuosime jį apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 191 tūkst. Eur sumą, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šios sumos, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie mūsų profesiniu sprendimu buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiamo jokios atskiros savo nuomonės.

Pagrindinis audito dalykas

Elektros energijos skirstymo segmento ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas (žr. 3 ir 4 pastabas)

Ilgalaikis materialusis turtas yra didžiausias turto straipsnis finansinės padėties ataskaitoje ir 2018 m. gruodžio 31 d. jo vertė buvo lygi 1,429 mln. Eur.

Elektros energijos skirstymo tinklui priskirtas ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas taikant perkainojimo metodą ir jo likutinė vertė lygi 1,203 mln. Eur.

2018 m. Bendrovės vadovybė atliko elektros segmentui priskirto turto vertinimą. Vertinimas buvo atliktas 2018 m. rugpjūčio 31 d. remiantis nepriklausomų vertintojų parengta ataskaita.

Atlikusi vertinimą, vadovybė nustatė, kad elektros segmento ilgalaikio materialiojo turto tikroji vertė viršija 2018 m. rugpjūčio 31 d. likutinę vertę 46,3 mln. Eur ir apskaitė šį padidėjimą: 134,7 mln. Eur turto vertės padidėjimas buvo pripažintas tiesiogiai nuosavybėje ir 88,4 mln. Eur vertės sumažėjimas (atskaičius 10,0 mln. Eur dotacijų

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Mūsų procedūros, taikomos ilgalaikio materialiojo turto perkainojimui, apėmė:

- Įvertinome nepriklausomų išorės vertintojų kompetenciją, gebėjimus ir objektyvumą.
- Gavome vadovybės naudotą pinigų srautų modelį tam, kad nustatytume elektros versle naudojamo turto vertę.
- Patikrinome modelio matematinį tikslumą, aptarėme su vadovybe pagrindinius naudojamus duomenis ir prielaidas, sutikrinome juos su išorės arba Bendrovės vidaus informacija, jei buvo būtina, ir įvertinome pinigų srautų modelio jautrumą pasirinktų prielaidų pokyčiams.
- Mes taip pat pasitelkėme „PwC“ vertinimo ekspertą, kuris įvertino taikyto modelio, naudojamų duomenų, prielaidų kaip vertinimo pagrindo tinkamumą bei taikytos diskonto normos pagrįstumą.
- Mes gavome naujo turto atstatomosios vertės (RCN) ir nudėvėtosis atstatomosios vertės (DRC) apskaičiavimo modelį, patikrinome naudojamų duomenų ir pasirinktų turto vienetų fizinio ir funkcinio nusidėvėjimo

nurašymą) buvo pripažintas pelnu ar nuostoliais.

Turto vertinimas apėmė šiuos etapus: (i) naujo turto atstatomosios vertės (angl. RCN) nustatymą; (ii) turto fizinio ir funkcinio nusidėvėjimo nustatymą; (iii) turto ekonominio nusidėvėjimo įvertinimą (taikant pajamų metodą).

Nustatydami atstatomąją vertę, išorės vertintojai atsižvelgė į turtui būdingą dabartinę informaciją, tokią kaip medžiagų kaina, įrengimo darbai, darbo sąnaudos, vežimo ir tvarkymo mokesčiai, bendros rangovo sąnaudos, taip pat netiesioginės sąnaudos tokios, kaip inžinerinės ir projektavimo sąnaudos.

Tuomet buvo nustatytas turto fizinis ir funkcinis nusidėvėjimas, siekiant įvertinti kiekvieno atskiro turto vieneto nudėvėtąją atstatomąją vertę (angl. DRC).

Galiausiai, ekonominis turto nusidėvėjimas buvo nustatytas taikant pajamų metodą. Remiantis ekonominio nusidėvėjimo testo rezultatais, turto vertės, nustatytos DRC metodu, buvo proporcingai sumažintos, išskyrus turtą, kurio vertė dėl nusidėvėjimo sumos priskyrimo taptų mažesnė už šio turto reguliuojamo turto bazės (angl. RAB) vertę. Tokio turto RAB vertė atitinka jo tikrąją vertę. Sumažėjimo suma, kuri kitu atveju būtų priskirta tokiam turtui, proporcingai buvo priskirta kitam turtui.

Ilgalaikio materialiojo turto tikrųjų verčių nustatymas yra sritis, kurioje vadovybei tenka priimti svarbius sprendimus, todėl šio audito metu jai skyrėme ypatingą dėmesį.

nustatymo pagrįstumą palygindami statybos kainas su neseniai įsigytų turto vienetų kainomis ir patikrindami naudojamas formules bei duomenis apskaičiuojant DRC vertę iš RCN vertės.

- Mes taip pat patikrinome tikrosios vertės perviršio arba sumažėjimo priskyrimą atskiriems vienetams, remdamiesi ekonominio nusidėvėjimo principais ir atliktais išsamiais priskyrimo testais pasirinktiems vienetams.

Be to, mes įvertinome, ar nustatant tikrąsias vertes nebuvo tam tikro tendencingumo.

Mes taip pat įvertinome informacijos 4 pastaboje atskleidimo tinkamumą.

Pagrindinis audito dalykas

Dujų skirstymo segmento ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo patikrinimas

Dujų skirstymo segmentui priskirtas ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas taikant savikainos metodą ir jo likutinė vertė 2018 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 226 mln. Eur.

Ekonominės ir reguliavimo aplinkos pokyčiai nuo 2014 m. rodo, kad dujų verslo segmento apskaitinė vertė gali būti mažesnė už jo atsiperkamąją vertę, o tai gali būti priežastis atstatyti 2014 m. pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius.

Vadovybė apskaičiavo dujų verslo segmento pinigus kuriančio vieneto (angl. CGU) atsiperkamąją vertę ir pripažino 29,9 mln. Eur vertės sumažėjimo atstatymą.

Ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės nustatymas yra sritis, kurioje vadovybei tenka priimti svarbius sprendimus, todėl šio audito metu jai skyrėme ypatingą dėmesį.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Rėmėmės mūsų turimomis žiniomis apie Bendrovę ir jos vykdomą veiklą ir sukauptomis žiniomis apie sektorių, kuriame Bendrovė veikia, įskaitant reguliavimo aplinkos pokyčius; pateikėme užklausas vadovybei bei pagrindiniams darbuotojams ir patikrinome Bendrovės vidaus dokumentus tam, kad nustatytume, ar vadovybės išvados dėl poreikio įvertinti turto vertės sumažėjimo atstatymą atitiko mūsų gautus įrodymus.

Įvertinome vadovybės atlikto vertės sumažėjimo testo tinkamumą:

- įvertinome prielaidų pagrįstumą, susijusių su dujų segmento CGU būsimais tikėtiniais veiklos rezultatais, tokiais kaip pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją, kapitalinių investicijų ir reguliuojamos grąžos iš reguliuojamo turto bazės prognozės;
- patikrinome vadovybės taikytas prielaidas, palygindami jas su faktiniais veiklos rezultatais, taip pat vidaus dokumentus, tokius kaip biudžeto prognozės už 2018–2024 metus;
- įvertinome vertės sumažėjimo testo jautrumą pagrindiniams naudojamiems duomenims;
- patikrinome, ar taikytas vertės sumažėjimo modelis buvo matematiškai teisingas ir ar rezultatai buvo tiksliai palyginti su turto apskaitinėmis vertėmis ir atitinkamai apskaityti.

Remdamiesi audito įrodymais, gautais atlikus pirmiau minėtas procedūras, nenustatėme jokių reikšmingų iškraipymų ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės ir jam pripažintų vertės sumažėjimo nuostolių atstatymo skaičiavimuose.

Mes taip pat įvertinome informacijos 4 pastaboje atskleidimo tinkamumą.

Išvada apie kitą informaciją, įskaitant metinį pranešimą

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė. Kita informacija apima metinį pranešimą, įskaitant bendrovių valdymo ataskaitą ir socialinės atsakomybės ataskaitą (tačiau neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie šias ataskaitas), kurią gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos, įskaitant metinį pranešimą.

Mums atliekant finansinių ataskaitų auditą mūsų atsakomybė – perskaityti pirmiau minėtą kitą informaciją ir įvertinti, ar yra reikšmingas nesuderinamumas tarp kitos informacijos ir finansinių ataskaitų ar per auditą mūsų įgytų žinių ir ar kitaip nepaaiškėja, kad šioje kitoje informacijoje yra reikšmingų iškraipymų.

Metinio pranešimo atžvilgiu mes įvertinome, ar metiniame pranešime pateikta Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, kuriuo įgyvendinami Direktyvos 2013/34/ES 19 straipsnio reikalavimai, numatyta informacija.

Remiantis audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone:

- 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų, už kuriuos parengtos finansinės ataskaitos, metiniame pranešime pateikta informacija atitinka duomenis, pateiktus finansinėse ataskaitose; ir
- metinis pranešimas yra parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Bendrovė pateikė socialinės atsakomybės ataskaitą, kuri yra sudėtinė metinio pranešimo dalis.

Be to, privalome informuoti, ar, atsižvelgiant į audito metu gautą informaciją ir įgytą supratimą apie Bendrovę bei jos aplinką, nustatėme reikšmingų iškraipymų metiniame pranešime, kurią gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos. Šiuo atžvilgiu nėra nieko, apie ką turėtume informuoti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje, bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškraipymų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti jos veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškraipymą, jei toks yra. Iškraipymai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu primame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokias rizikas ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;
- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su įvykiais ar sąlygomis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Paskyrimas

Bendrovės auditoriais buvome paskirti 2016 metais. Atsižvelgdami į 2009–2016 metais vykdytas reorganizacijas, manome, kad Bendrovės auditoriais pirmą kartą buvome paskirti 2009 metais. Mūsų paskyrimas buvo pratęsiamas kasmet remiantis akcininko nutarimu ir viso nenutrūkstamo užduoties vykdymo laikotarpis apima 10 metų.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, atestuota auditorė yra Rasa Radzevičienė.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

A handwritten signature in blue ink that reads 'Radzevičienė'.

Rasa Radzevičienė
Partnerė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000377

Vilnius, Lietuvos Respublika
2019 m. kovo 29 d.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA
2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

	Pasta- bos	2018-12-31	2017-12-31
TURTAS			
Ilgalaikis turtas			
Ilgalaikis materialusis turtas	4	1.428.529	1.188.748
Nematerialusis turtas	5	35.751	5.451
Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį turą		3	3
Investicijos į asocijuotas įmones	6	2.459	2.382
Kitas ilgalaikis finansinis turtas	7	210	849
		1.466.952	1.197.433
Trumpalaikis turtas			
Atsargos	8	1.992	2.135
Prekybos ir kitos gautinos sumos	9	115.427	64.386
Išankstiniai apmokėjimai, ateinančių laikotarpių sąnaudos ir turtas pagal sutartis su klientais	10	2.226	7.224
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		2.779	174
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	11	2.266	6.449
		124.690	80.368
Iš viso turto		1.591.642	1.277.801
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
Nuosavas kapitalas			
Įstatinis kapitalas	12	259.443	259.443
Perkainojimo rezervas	13	154.834	44.680
Įstatymų numatytas rezervas	13	25.944	25.910
Nepaskirstytasis pelnas		199.813	277.611
Iš viso nuosavo kapitalo		640.034	607.644
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Ilgalaikiai įsipareigojimai			
Paskolos	15	448.534	239.648
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	16	10.276	11.368
Įsipareigojimai pagal sutartis su klientais	17	140.139	113.202
Dotacijos ir subsidijos	18	13.052	19.758
Ilgalaikės išmokos darbuotojams	19	1.710	1.763
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai		3	3
Atidėjiniai	20	27.982	-
		641.696	385.742
Trumpalaikiai įsipareigojimai			
Paskolos	15	182.930	133.040
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	21	77.045	116.529
Sukauptos sąnaudos ir sutartiniai įsipareigojimai	22	49.937	34.846
		309.912	284.415
Iš viso įsipareigojimų		951.608	670.157
Iš viso nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų		1.591.642	1.277.801

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
PELNO (NUOSTOLIŲ) IR KITŲ BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA
Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

PELNO (NUOSTOLIŲ) IR KITŲ BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

	Pasta- bos	2018 m.	2017 m.
Pajamos pagal sutartis su klientais	23	603.677	610.735
Kitos pajamos	30	20.367	1.574
Elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimai		(407.428)	(373.808)
Gamtinių dujų ir perdavimo paslaugų pirkimų (sąnaudos)		(4.404)	(3.693)
Nusidėvimas ir amortizacija		(56.413)	(50.385)
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos	24	(41.542)	(43.731)
Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos		(13.810)	(15.657)
Transporto sąnaudos		(4.823)	(4.453)
Telekomunikacijos ir IT paslaugos		(9.095)	(8.713)
Nuoma ir komunalinės paslaugos		(4.032)	(4.148)
Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudos	25	24.068	(4.339)
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas	4, 18	(78.382)	
Kitos sąnaudos	26	(16.483)	(18.026)
Veiklos pelnas		11.700	85.356
Finansinės veiklos pajamos	27	89	1.562
Finansinės veiklos sąnaudos	27	(6.627)	(2.274)
Finansinės veiklos sąnaudos, grynąja verte		(6.538)	(712)
Asocijuotų ir bendrai valdomų įmonių pelno dalis	6	179	148
Pelnas prieš apmokestinimą		5.341	84.792
Pelno mokestis	16	10.324	(7.240)
Grynasis pelnas		15.665	77.552
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos)			
Straipsniai, kurie nebus perklasifikuojami į pelną (nuostolius):			
Pelnas (nuostoliai) dėl ilgalaikio turto perkainavimo	4	134.713	-
Atidėtojo pelno mokesčio įtaka	16	(20.207)	-
Apibrėžtųjų išmokų plano įsipareigojimo perskaičiavimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį	19	77	(187)
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos)		114.583	(187)
Laikotarpio bendrasis pelnas		130.248	77.365
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis		894.630.333	894.630.333
Pelnas ir sąlyginis pelnas, priskirtinas Bendrovės akcininkams, tenkantis vienai akcijai (eurais)		0,018	0,087

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

	Pasta- bos	Įstatinis kapitalas	Perkainojimo rezervas	Įstatymų numatytas rezervas	Nepaskirstytas pelnas	Nuosavo kapitalo iš viso
Likutis 2017 m. sausio 1 d.		259.443	49.864	25.910	287.978	623.195
Bendrosios pajamos						
Laikotarpio grynas pelnas		-	-	-	77.552	77.552
Apibrėžtųjų išmokų plano įsipareigojimo perskaičiavimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį	19	-	-	-	(187)	(187)
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	-	77.365	77.365
Pervedimai į nepaskirstytą pelną (perkeltas nusidėvėjimas atėmus atidėtąjį pelno mokestį)		-	(5.184)	-	5.184	-
Dividendai	14	-	-	-	(92.916)	(92.916)
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.		259.443	44.680	25.910	277.611	607.644
Likutis 2018 m. sausio 1 d.		259.443	44.680	25.910	277.611	607.644
Apskaitos politikos pasikeitimo įtaka pritaikant naujus TFAS	2.2	-	-	-	(62.654)	(62.654)
Perskaičiuotas likutis 2018 m. sausio 1 d.		259.443	44.680	25.910	214.957	544.990
Laikotarpio grynas pelnas		-	-	-	15.665	15.665
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį		-	114.506	-	-	114.506
Apibrėžtųjų išmokų plano įsipareigojimo perskaičiavimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį	19	-	-	-	77	77
Bendrųjų pajamų iš viso		-	114.506	-	15.742	130.248
Pervedimai į nepaskirstytą pelną (perkeltas nusidėvėjimas atėmus atidėtąjį pelno mokestį)		-	(4.352)	-	4.352	-
Pervedimai į įstatymų numatytą rezervą		-	-	34	(34)	-
Dividendai	14	-	-	-	(35.204)	(35.204)
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.		259.443	154.834	25.944	199.813	640.034

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

	Pastabos	2018 m.	2017 m.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Grynasis pelnas		15.665	77.552
Atstatymai:			
Pelno mokesčio sąnaudos	16	(10.324)	7.240
Nusidėvėjimas ir amortizacija	4,5	57.527	51.534
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezultatas	4	78.382	-
Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo atstatymas	4	(28.791)	-
Dotacijų amortizacija	18	(1.114)	(1.149)
Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo pelnas	30	(17.330)	
Asocijuotų ir bendrai valdomų įmonių (pelno) dalis	6	(179)	(148)
Parduoto ir nurašyto turto nuostoliai (pelnas)		4.752	4.547
Finansinės veiklos (pajamos)	27	(89)	(1.562)
Finansinės veiklos sąnaudos	27	6.627	2.274
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:			
Prekybos ir kitos gautinos sumos		(40.581)	2.694
Atsargos, išankstiniai apmokėjimai, ateinančio laikotarpio sąnaudos ir turtas pagal sutartis su klientais		(1.712)	(1.358)
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos, gauti avansai ir įsipareigojimai pagal sutartis su klientais		(29.845)	31.202
Mokėtinos sumos už ilgalaikį materialųjį turtą		39.395	(29.627)
Pinigų srautai iš veiklos		72.383	143.199
Sumokėtas pelno mokestis		(1.128)	(6.767)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		71.255	136.432
Investicinės veiklos pinigų srautai			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo įsigijimas		(302.933)	(302.933)
Ilgalaikio materialiojo turto pardavimas		146	16
Gautos dotacijos	18	4.411	444
(Suteiktos) paskolos		-	(2.919)
Susigrąžintos paskolos		-	4.529
Gauti dividendai	6	102	112
Gautos palūkanos	27	-	122
Investicinės veiklos pinigų įplaukos	9	5.560	
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(292.714)	(199.304)
Finansinės veiklos pinigų srautai			
Paskolų gavimas	15	266.287	177.000
Paskolų grąžinimas	15	(95.052)	(61.377)
Tarpusavio paskolų įplaukos (grynąja verte)	15	94.843	26.700
Bendrovės akcininkams išmokėti dividendai		(35.105)	(92.579)
Sumokėtos palūkanos		(3.042)	(1.740)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		227.931	48.004
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas) padidėjimas			
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje (įskaitant sąskaitos perviršio likutį)	11	6.472	(14.868)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje (įskaitant sąskaitos perviršio likutį)	11	(4.206)	10.662
		2.266	(4.206)

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1 Bendroji informacija

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – Bendrovė) yra Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Bendrovė Juridinių asmenų registre užregistruota 2015 m. gruodžio 11 d. Bendrovė veiklą pradėjo vykdyti nuo 2016 m. sausio 1 d. Bendrovės akcijos nuo 2016 m. sausio 17 d. įtrauktos į vertybinių popierių biržos NASDAQ OMX Vilnius oficialųjį prekybos sąrašą. Jos buveinės adresas yra:

Aguonų g. 24,
LT-03212 Vilnius,
Lietuva.

Pagrindinė Bendrovės veikla yra elektros energijos tiekimas ir skirstymas bei gamtinių dujų skirstymas.

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovės akcininkai buvo:

	2018 m. gruodžio 31 d.		2017 m. gruodžio 31 d.	
	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis
„Lietuvos energija“, UAB	849.743.761	94,98%	849.743.761	94,98%
Kiti akcininkai	44.886.572	5,02%	44.886.572	5,02%
Iš viso	894.630.333	100%	894.630.333	100%

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. „Lietuvos energija“, UAB buvo Bendrovės patrunuojanti įmonė. 100 proc. „Lietuvos energija“, UAB akcijų priklauso Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kurią atstovauja LR finansų ministerija.

Visos Bendrovės akcijos yra paprastosios vardinės akcijos, kurių kiekvienos nominalas 0,29 eurų.

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovės investicijas į asocijuotas įmones sudarė:

Asocijuota įmonė	Šalis	Įsigijimo metai	Bendrovės dalis (%)		Veiklos pobūdis
			2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.	
UAB Technologijų ir inovacijų centras	Lietuva	2013 m.	29,01%	29,01%	Informacinių technologijų ir telekomunikacijų bei kitos paslaugos akcininkams
UAB Verslo aptarnavimo centras	Lietuva	2014 m.	22,25%	22,25%	Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo, apskaitos ir personalo administravimo paslaugos, klientų aptarnavimo paslaugos.

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje dirbo 2.387 darbuotojai (2017 m. gruodžio 31 d. – 2.503 darbuotojai).

Bendrovės veiklos reguliavimas

Bendrovės veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas, kiti norminiai aktai.

Bendrovė vykdo šias licencijuojamas veiklas:

- elektros energijos skirstymas;
- iki 2018 m. rugsėjo 30 d. - elektros energijos visuomeninis tiekimas;
- gamtinių dujų skirstymas.

Licencijas išduoda ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau - Komisija).

Komisija nustato elektros skirstymo paslaugos, elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos ir gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainų viršutinės ribas.

1. Kainų viršutinių ribų nustatymas elektros energetikos sektoriuje:

Elektros energijos skirstymo paslaugos, elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos kainų viršutinės ribos yra nustatomos vadovaujantis Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr.O3-3.

Elektros energijos skirstymo paslaugos ir visuomeninio tiekimo paslaugos kainų viršutinės ribos yra nustatomos 5 metų reguliavimo periodui (šiuo metu elektros energetikos sektoriui yra taikomas 2016 - 2020 metų reguliavimo periodas) ir gali būti koreguojamos ne dažniau kaip du kartus per metus, kai yra esminių vieno ar kelių veiksnių, kuriais remiantis buvo nustatytos viršutinės kainų ribos, pokyčių, įskaitant esminį paslaugų apimtį, infliacijos, mokesčių, kitų objektyvių (nuo rinkos dalyvio nepriklausančių) veiksnių pokyčių.

2018 spalio 17 d. Komisija nustatė elektros energijos skirstymo paslaugos kainos viršutinės ribas 2019 metams:

- skirstymo paslaugos vidutinės įtampos tinklais – 0,862 Euro ct/kWh (2018 m. – 0,798 Euro centų/kWh be PVM);
- skirstymo paslaugos žemos įtampos tinklais – 1,871 Euro centų/kWh be PVM (2018 m. – 1,716 Euro centų/kWh be PVM).

Reikšmingą įtaką elektros energijos skirstymo paslaugų kainų pokyčiams turi planuojamos servitutų atlygintinumo sąnaudos bei išaugusi elektros rinkos kaina elektros energijos technologinėms reikmėms įsigyti.

2. Kainų viršutinių ribų nustatymas gamtinių dujų sektoriuje:

Gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainodara yra reguliuojama Komisijos vadovaujantis Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367.

Gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos ir (ar) pajamų viršutinė riba yra nustatomos 5 metų reguliavimo periodui (šiuo metu gamtinių dujų sektoriuje yra taikomas 2019 – 2023 metų reguliavimo periodas) ir gali būti koreguojama kartą per metus pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) gamtinių dujų kainoms, mokesčiams, teisės aktų reikalavimams, gamtinių dujų įmonėms įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas, nepasiekus arba viršijus pajamų viršutinę ribą ar nukrypus nuo pagal metodiką, patvirtintą Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367, nustatytų rodiklių. 2018 m. spalio 26 d. Komisija nustatė gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą 2019 metams:

- Gamtinių dujų skirstymo paslaugos – 5,32 Euro centų/MWh be PVM, (2018 m. – 5,52 Euro centų/MWh be PVM).

Finansinių ataskaitų patvirtinimas

Bendrovės vadovybė patvirtino šias finansines ataskaitas 2019 m. kovo 29 d. Bendrovės akcininkai turi įstatyminę teisę patvirtinti šias ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės parengti naujas finansines ataskaitas.

2 Apskaitos principai

Toliau pateikiami pagrindiniai apskaitos principai, kuriais vadovaujantis buvo parengtos šios finansinės ataskaitos. Šie apskaitos principai buvo nuosekliai taikomi visiems ataskaitose pateiktiems laikotarpiams, jeigu nenurodyta kitaip.

2.1 Finansinių ataskaitų rengimo pagrindai

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis istorinės įsigijimo savikainos samprata, išskyrus ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įvertintas perkainota verte ir tam tikrą finansinį turtą, įvertintą tikrąja verte.

Bendrovės finansinės ataskaitos yra pateiktos eurais (Eur), kurie yra Bendrovės funkcinė ir pateikimo valiuta nuo 2015 m. sausio 1 d., ir visos sumos yra suapvalintos iki artimiausio tūkstančio (000 eurų), jei nenurodyta kitaip.

Bendrovės finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (toliau - ES).

Finansiniai Bendrovės metai sutampa su kalendoriniais metais.

2.2 Apskaitos politika

Apskaitos principai, taikyti rengiant finansines ataskaitas, yra tokie patys kaip ir taikyti ankstesniais finansiniais metais, išskyrus:

- a) Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais Bendrovė pirmą kartą pritaikė šiuos TFAS ir jų pakeitimus:

9-asis TFAS „Finansinės priemonės“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pagrindiniai naujajame standarte numatyti reikalavimai:

- Finansinį turtą reikalaujama suskirstyti į tris grupes pagal tai, kaip jis yra vertinamas: finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina; finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis; ir finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.
- Skolos priemonių klasifikavimas priklauso nuo ūkio subjekto finansinio turto valdymo verslo modelio ir ar sutartiniai pinigų srautai apima tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimus. Jeigu skolos priemonė laikoma sutartiniais pinigų srautams gauti, ji gali būti apskaitoma amortizuota savikaina, jeigu ji taip pat tenkina tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimą. Skolos priemonės, kurios tenkina tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimą ir kurios sudaro ūkio subjekto portfelio, kuriame pinigų srautams gauti skirtas turtas yra laikomas ir parduodamas, gali būti pripažįstamos finansiniu turtu, vertinamu tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis. Finansinis turtas, kuris neapima pinigų srautų, tenkinančių tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimų reikalavimą, turi būti vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais (pavyzdžiui, išvestinės finansinės priemonės). Įterptosios išvestinės finansinės priemonės nuo šiol neatskiriamos nuo finansinio turto, tačiau į jas atsižvelgiama vertinant, ar vykdomas tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimas.
- Investicijos į nuosavybės priemones visada vertinamos tikrąja verte. Tačiau vadovybė gali priimti neatšaukiamą sprendimą pripažinti tikrosios vertės pasikeitimą kitomis bendrosiomis pajamomis jeigu priemonė nėra skirta parduoti. Jeigu nuosavybės priemonė klasifikuojama kaip skirta parduoti, tikrosios vertės pasikeitimas pripažįstamas pelnu ar nuostoliais.
- Daugelis 39-jame TAS numatytų reikalavimų, susijusių su finansinių įsipareigojimų klasifikavimu ir vertinimu, buvo perkelti į 9-ąjį TFAS be pakeitimų. Pagrindinis pasikeitimas yra tas, kad ūkio subjektas kitų bendrųjų pajamų straipsnyje turės pateikti kredito rizikos, išylančios dėl

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

finansinių įsipareigojimų, klasifikuojamų kaip vertinamų tikrąją vertę, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais, pokyčių poveikį.

- 9-ajame TFAS nustatytas naujas vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo modelis – tikėtinų kredito nuostolių (TKN) modelis. Standarte numatytas trijų etapų metodas, grindžiamas finansinio turto kredito kokybės pokyčiu nuo pirminio pripažinimo momento. Praktikoje naujosios taisyklės reiškia, kad ūkio subjektai, apskaitoje pirmą kartą pripažindami finansinį turtą, kurio kredito kokybė nėra pablogėjusi, apskaitoje turės iš karto registruoti numatomus nuostolius, kurių suma lygi 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių sumai (prekybos gautinų sumų atveju, tikėtinų kredito nuostolių sumai už visą terminą). Tuo atveju, jeigu kredito rizika yra labai išaugusi, vertės sumažėjimas vertinamas nustatant tikėtinų kredito nuostolių sumą už visą terminą, o ne už 12 mėnesių. Modelyje numatyti procedūriniai supaprastinimai, apimantys lizingo ir prekybos gautinas sumas.
- Apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimai buvo pakeisti, siekiant juos labiau suderinti su rizikos valdymu. Standarte numatyta galimybė ūkio subjektams pasirinkti, ar taikyti 9-ajame TFAS numatytus apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimus, ar toliau taikyti 39-ąjį TAS visoms apsidraudimo nuo rizikos priemonėms, nes dabartinis standartas šiuo metu neapima makro apsidraudimo sandorių apskaitos.

2018 m. sausio 1 d. Bendrovė pirmą kartą pritaikė 9-ąjį TFAS „Finansinės priemonės“.

Bendrovė 9-ąjį TFAS taikymo pirmąjį kartą įtaką apskaitė taikant modifikuotai retrospektyvų metodą nuo 2018 m. sausio 1 d. Standarto taikymas pirmąjį kartą neturėjo įtakos finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų vertinimui, išskyrus tai, kad pagal naujojo standarto reikalavimus perskaiciuotas gautinų sumų vertės sumažėjimas padidėjo 334 tūkst. eurų. Šio standarto taikymo įtaka 2018 m. finansinės padėties ataskaitoje apskaityta nuosavybėje 2018 m. sausio 1 d. mažinant nepaskirstyto rezultato straipsnį ir pripažįstant papildomą gautinų sumų vertės sumažėjimą.

15-asis TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“

2018 m. sausio 1 d. Bendrovė pirmą kartą pritaikė 15-ąjį TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ ir jo pakeitimus, kurie turėjo reikšmingą įtaką Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

Bendrovė pritaikė modifikuotą retrospektyvinį būdą 2018 m. sausio 1 d. apskaitant 15-ojo TFAS taikymo pirmąjį kartą įtaką finansinėse ataskaitose.

Bendrovės vadovybė įvertino 15-ojo TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ ir jo pataisos taikymo įtaką Bendrovės finansinėms ataskaitoms ir nustatė, kad naujojo standarto reikalavimai turi reikšmingą įtaką naujų vartotojų prijungimo pajamų pripažinimui.

Pritaikius 15-tąjį TFAS Naujų vartotojų (toliau - NV) pajungimo prie elektros sistemos paslaugos pajamoms, Bendrovė šias pajamas pripažįsta per laikotarpį, skirtingai nuo iki 2018 m. sausio 1 d. taikomo metodo (pajamos buvo pripažįstamos įvykdžius įsipareigojimą). Kadangi naujas vartotojas pagal galiojančius teisės aktus turi sudaryti su Bendrove persiuntimo arba visuomeninio/garantinio tiekimo sutartį, tai reiškia, kad vartotojo prijungimas prie tinklo nėra atskiras įvykdymo įsipareigojimas pagal 15-tąjį TFAS, bet yra neatsiejamas nuo elektros energijos persiuntimo paslaugos, todėl NV pajungimo pajamos turi būti pripažįstamos per elektros energijos skirstymo paslaugos teikimo laikotarpį. Dėl šio pasikeitimo sukauptos NV pajungimo pajamos, kurios buvo pripažintos pajamomis iš karto laikotarpiu nuo 2009 liepos 2 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d., perskaiciuotos retrospektyviai, siekiant atspindėti pripažinimą per numatomą elektros energijos skirstymo paslaugų teikimo NV laikotarpį. Toks pajamų pripažinimas sumažino Bendrovės nepaskirstytą pelną 73 mln. eurų bei padidino ateinančių laikotarpių pajamas atitinkamu dydžiu. Mokestinė įtaka sudarė 11 mln. eurų ir buvo apskaityta taip pat nepaskirstyto pelno straipsnyje. Bendrovės NV pajungimo prie elektros tinklų pajamoms, sukauptoms iki 2009 m. liepos 1 d., TFAS 15-ojo įsigaliojimas įtakos neturėjo, kadangi jos buvo pripažįstamos per laikotarpį. Nuo 2018 m. spalio 1 d., perleidus visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklą UAB „Lietuvos energijos tiekimas“, pagal 15-tąjį TFAS vartotojo prijungimas prie tinklo laikomas atskiru įvykdymo įsipareigojimu. Tai reiškia, kad įmokos, gautos iš naujų vartotojų po 2018 m. spalio 1 d., pripažįstamos pajamomis prijungus klientą prie elektros skirstymo tinklų. Iki 2018 m. spalio 1 d. gautos naujų vartotojų prijungimo pajamos, kurios iki tol buvo apskaitomos kaip ateinančių laikotarpių pajamos, ir toliau pajamomis bus pripažįstamos per numatomą santykių su klientais laikotarpį, nustatomą atsižvelgiant į susijusio naujai sukurto ilgalaikio materialiojo turto tarnavimo laiką (plačiau aprašyta 2.18 punkte).

Taikant 15-tąjį TFAS dujų segmente NV pajungimo paslaugos pajamos, sukauptos ir finansinės padėties ataskaitoje pripažintos per sukurto prijungimo metu ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpį (t.y. atidėtosios), nuo 2018 m. sausio 1 d. pripažįstamos įvykdžius prijungimo įsipareigojimą. Toks vadovybės vertinimas yra pagrįstas tuo, kad Bendrovės klientai turi galimybę gamtinių dujų skirstymo paslaugas užsitikrinti per tiekimo sutartį, sudaromą su gamtinių dujų tiekimo įmone. Tokia galimybė naudojasi didžioji dauguma Bendrovės klientų. Tokiu atveju vienintelė Bendrovės sutartis, sudaroma su vartotoju, yra NV prijungimo sutartis ir pagal ją visi įsipareigojimai vartotojui yra įgyvendinti, kuomet prijungimo paslauga yra suteikta. Toks pajamų pripažinimas padidino Bendrovės nepaskirstytą rezultatą 44 mln. eurų ir sumažino ateinančių laikotarpių pajamas atitinkamu dydžiu. Sumažinus ateinančių laikotarpių pajamų likutį, pinigų kuriančio vieneto, kuriam atliktas vertės sumažėjimo testas, apskaitinė vertė padidėjo. Dėl šios priežasties apskaitinė vertė tapo 44 mln. eurų didesnė nei atsiperkamoji vertė, o apskaičiuota vertės sumažėjimo suma buvo apskaityta nepaskirstytame pelne 2018 m. sausio 1 d., kaip dalis su TFAS 15 taikymu susijusių koregavimų. TFAS 15 taikymo įtakos dujų segmentui, įskaitant mokesčius, bendra suma lygi nuliui.

TFAS 9 ir TFAS 15 taikymo pirmąjį kartą įsigaliojimo įtaka apskaityta 2018 m. sausio 1 d. pateikiama lentelėje žemiau:

	Pastaba	2017 m. gruodžio 31 d.	15 TFAS	9 TFAS	2018 m. sausio 1 d.
TURTAS					
Ilgalaikis turtas					
Ilgalaikis materialusis turtas	4	1.188.748	(43.512)	-	1.145.236
Trumpalaikis turtas					
Prekybos ir kitos gautinos sumos	9	64.386	-	(334)	64.052
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
Nuosavas kapitalas					
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)		277.611	(62.320)	(334)	214.957
Ilgalaikiai įsipareigojimai					
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	16	11.368	(10.998)	-	370
Įsipareigojimai pagal sutartis su klientais	17	113.202	30.683	-	143.885
Trumpalaikiai įsipareigojimai					
Įsipareigojimai pagal sutartis su klientais		5.243	(877)	-	4.366

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

„Mokėjimo akcijomis sandorių klasifikavimas ir vertinimas“ – 2-ojo TFAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau; 2018 m. vasario 26 d. Europos Komisija patvirtino pataisos taikymą Europos Sąjungoje finansiniams metams prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pataisos reiškia, kad ne rinkos veiklos rezultatų teisių suteikimo sąlygos turės tą patį poveikį mokėjimo akcijomis sandorių, kurie padengiami pinigais, vertinimui, kaip ir nuosavybės priemonėmis padengiamam atlygiui. Pataisomis taip pat patikslinamas sandorio su grynojo atsiskaitymo elementu klasifikavimas, kuomet ūkio subjektas atsisako išduoti tam tikrą nuosavybės priemonių dalį, kuri kitu atveju būtų išduota sandorio šaliai pasinaudojus teise (ar suteikus teise) mainais už sandorio šalies mokesstinės prievolės, susijusios su mokėjimu akcijomis, įvykdymą. Visi tokie susitarimai į apskaitą bus traukiami kaip padengiami nuosavybės priemonėmis. Galiausiai, pataisomis taip pat pateikiami šie pinigais padengiamų mokėjimo akcijomis sandorių, kurie modifikuojami taip, kad taptų padengiamais nuosavybės priemonėmis, apskaitos patikslinimai: (a) mokėjimas akcijomis vertinamas remiantis modifikavimo dieną galiojančia nuosavybės priemonių, suteiktų atliekamą modifikavimą, tikrąja verte; (b) įvykdžius modifikavimą įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas; (c) nuosavybės priemonėmis padengiamas mokėjimas akcijomis pripažįstamas tokia apimtimi, kokia paslaugos buvo suteiktos iki modifikavimo įvykdymo dienos; ir (d) skirtumas tarp modifikavimo dieną galiojančios įsipareigojimo balansinės vertės ir tą pačią dieną nuosavybėje pripažintos sumos nedelsiant pripažįstamas pelnu ar nuostoliais. Bendrovė per 2018 metus nevykdė sandorių, susijusių su atsiskaitymais atliekant mokėjimus akcijomis. Bendrovės vadovybės vertinimu pataisos taikymas pirmąjį kartą reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturėjo.

2014–2016 m. ciklo *Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų metiniai patobulinimai* (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2017 m. sausio 1 d. arba vėliau (12-ojo TFAS pakeitimai) arba 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau (1-ojo TFAS ir 28-ojo TAS pakeitimai). 2018 m. vasario 7 d. Europos Komisija užtikrinant derėjimą su kitais apskaitos standartais patvirtino patobulintų taikymą Europos Sąjungoje atgaline data). Patobulinimai apima tris standartus. Pataisomis patikslinama, kad 12-ajame TFAS aprašyti informacijos atskleidimo reikalavimai, išskyrus tuos, kurie numatyti B10–B16 straipsniuose, taikomi ūkio subjekto dalimis kituose ūkio subjektuose, kurios priskiriamos skirtoms parduoti arba nutraukti veiklai pagal 5-ąjį TFAS. 1-ojo TFAS pataisomis panaikinamos kai kurios trumpalaikės TFAS taikymo išimties po to, kai šios trumpalaikės taikymo išimties buvo panaudotos numatyti paskirčiai. 28-ojo TAS pataisomis patikslinama, kad rizikos kapitalo organizacijos ar panašūs ūkio subjektai kiekvienos investicijos atveju gali pasirinkti vertinti ūkio subjektus, į kuriuos investuoja, tikrąja verte. Pataisomis taip pat patikslinama, kad jeigu investuotojas, kuris nėra investicinis subjektas, turi asocijuotąją arba bendrą įmonę, kuri yra investicinis subjektas, investuotojas kiekvienos investicijos atveju atskirai gali pasirinkti toliau taikyti vertinimą tikrąja verte, kurį taiko investiciniu subjektu esanti asocijuotoji ar bendra įmonė, arba atstatyti vertinimą tikrąja verte tuomet, kai pradamas taikyti nuosavybės metodas. Bendrovės vadovybės vertinimu patobulintų taikymas pirmąjį kartą reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturėjo.

„Investicinio turto perkėlimas“ – 40-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau; 2018 m. kovo 14 d. Europos Komisija patvirtino pataisos taikymą Europos Sąjungoje finansiniams metams prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pataisomis patikslinama, kad perkėlimas į investicinį turtą arba iš jo gali būti atliekamas tik tada, kai pasikeičia turto naudojimo paskirtis. Šis pasikeitimas turi būti pagrįstas įrodymais: ketinimo pasikeitimas, pats savaime, nėra pakankamas įrodymas perkėlimui pagrįsti. Bendrovės vadovybės vertinimu pataisos taikymas pirmąjį kartą reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturėjo.

TFAAK 22-asis aiškinimas „Sandoriai užsienio valiuta ir avansinis mokėjimas“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau; 2018 m. kovo 28 d. Europos Komisija patvirtino aiškinimo taikymą Europos Sąjungoje finansiniams metams prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau). Aiškinimas taikomas tuomet, kai ūkio subjektas sumoka arba gauna avansinį mokėjimą pagal sutartis, sudarytas užsienio valiuta. Aiškinimu patikslinama, kad sandorio data, t. y. data, kurią nustatomas valiutų kursas, yra data, kurią ūkio subjektas atlieka pirminį nepiniginio turto ar nepiniginio įsipareigojimo, atsiradusio dėl avansinio mokėjimo, pripažinimą. Tačiau ūkio subjektas turi priimti sprendimą tam, kad nustatytų, ar išankstinis mokėjimas yra piniginis ar nepiniginis turtas, ar įsipareigojimas pagal 21-ojo TAS, 32-ojo TAS gaires ir principų sistemą apskaitos standartams rengti. Bendrovė nevykdo atsiskaitymų užsienio valiuta todėl aiškinimo pataisa neįtakos Bendrovės finansinių ataskaitų. Bendrovės vadovybės vertinimu aiškinimo taikymas pirmąjį kartą reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturėjo.

9-ojo TFAS „Finansinės priemonės“ taikymas drauge su 4-uoju TFAS „Draudimo sutartys“ – 4-ojo TFAS pataisos (taikomos, atsižvelgiant į pasirinktą metodą, metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau, tiems ūkio subjektams, kurie pasirinko taikyti laikiną išimtį arba tuomet, kai ūkio subjektas pirmą kartą pradeda taikyti 9-ąjį TFAS, tiems ūkio subjektams, kurie pasirinko taikyti apdangalo (angl. overlay) metodą). Pataisomis siekiama spręsti susirūpinimą keliančius klausimus dėl naujojo finansinių priemonių standarto (9-ojo TFAS) taikymo prieš pradėdam taikyti TASV rengiamą standartą, kuris pakeis 4-ąjį TFAS. Šie susirūpinimą keliantys klausimai apima laikinus ataskaitose pateikiamų rezultatų svyravimus. Pataisose pristatyti du metodai. (1) Standarto pataisos numato galimybę visoms įmonėms, kurios sudaro draudimo sutartis, kitose bendrosiose pajamos, o ne pelne ar nuostoliuose, pripažinti svyravimus, kurie galėtų atsirasti pradėjus taikyti 9-ąjį TFAS prieš tai, kai bus paskelbtas naujasis draudimo sutarčių standartas (apdangalo (angl. overlay) metodas). Be to, standarto pataisomis numatyta galimybė įmonėms, kurių didžiąją veiklos dalį sudaro draudimo veikla, taikyti pasirenkamą laikiną 9-ojo TFAS taikymo išimtį iki 2021 m. 9-ojo TFAS taikymą atidedančios įmonės toliau taikys galiojančią finansinių priemonių standartą (39-ąjį TAS). 4-ojo TFAS pataisomis papildomos standarte jau numatytos pasirinkimo galimybės, kuriomis galima pasinaudoti sprendžiant su laikiniais svyravimais susijusius klausimus. Šis TFAS neturės įtakos Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams nes draudimo paslaugos nėra teikiamos.

Kiti standartai, pakeitimai ir išaiškinimai, įsigalioję finansiniams metams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d., nėra aktualūs Bendrovei.

b) Dar neįsigalioję nauji standartai, pakeitimai ir išaiškinimai

Kiti nauji standartai, standartų pataisos ir aiškinimai, kurie taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau, ir kurie nebuvo taikomi rengiant šias finansines ataskaitas, nurodyti toliau:

„Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės ar bendrosios įmonės“ – 10-ojo TFAS ir 28-ojo TAS pataisos (taikymo datą nustatys Tarptautinių apskaitos standartų valdyba; kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos). Šiose pataisose aptartas neatitikimas tarp 10-ojo TFAS ir 28-ojo TAS reikalavimų, susijusių su turto pardavimu ar įnašais tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės arba bendrosios įmonės. Pagrindinė šių pataisų pasekmė yra ta, kad visa pelno ar nuostolio suma pripažįstama tuomet, kai sandoris apima verslą. Pelnas ar nuostolis pripažįstami iš dalies tuomet, kai sandoris apima turtą, kuris nėra verslas, net jei šis turtas priklauso patronuojamai įmonei, o patronuojamos įmonės akcijos perleidžiamos sandorio metu. Šiuo metu Bendrovė vertina, kokios įtakos šios standartų pataisos turės jos finansinėms ataskaitoms.

16-asis TFAS „Nuoma“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau). Naujajame standarte numatyti nuomos pripažinimo, vertinimo, pateikimo, informacijos atskleidimo principai. Pagal visas nuomos rūšis nuomininkas įgyja teisę naudoti turtą nuomos pradžioje ir, jeigu nuomos mokėjimai atliekami per tam tikrą laikotarpį, taip pat gauna finansavimą. Dėl to, 16-uoju TFAS panaikinamas nuomos skirstymas į veiklos nuomą arba finansinę nuomą, kaip to reikalaujama 17-ajame TAS, o vietoj to pateikiamas bendras nuomininko

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

apskaitos modelis. Nuomininkai turi pripažinti: (a) visų nuomos rūšių, kurių laikotarpis ilgesnis nei 12 mėnesių, turą ir įsipareigojimus, išskyrus atvejus, kai pagal nuomos sutartį perduodamo turto vertė yra nedidelė; (b) nuomos turto nusidėvėjimą atskirai nuo palūkanų už nuomos įsipareigojimus pelno (nuostolių) ataskaitoje. Į 16-ąją TFAS iš esmės perkelti 17-ajame TAS apibrėžti nuomotojo apskaitos reikalavimai. Dėl šios priežasties nuomotojas toliau turi skirstyti nuomą į veiklos nuomą arba finansinę nuomą ir apskaitoje skirtingai registruoti šias dvi nuomos rūšis.

Bendrovė 16-ąją TFAS „Nuoma“ taikys modifikuotai retrospektyviai nuo 2019 m. sausio 1 d. Pagal nuomos sutartį perduodamo turto vertė ir susiję nuomos įsipareigojimai bus apskaityti Bendrovės Finansinės padėties ataskaitoje. Bendrovė atliko pagal nuomos sutartį perduodamo turto ir susijusių įsipareigojimų skaičiavimą vadovaujantis 16-uju TFAS. 2019 m. sausio 1 d. Bendrovė apskaitė 30.771 tūkst. Eur naudojimo teise valdomą turą ir įsipareigojimus, kurie rodo 16 TFAS taikymo pirmąjį kartą įtaką Bendrovės finansinėms ataskaitoms. Bendrovės vadovybė vertina, ar valstybinės žemės nuoma ir servitutai atitinka 16 TFAS kriterijus.

16 TFAS taikymo pirmąjį kartą įtaką Bendrovės finansinės padėties ataskaitos straipsniams pateikiama lentelėje žemiau:

	Pastaba	2018 m. gruodžio 31 d.	16 TFAS	2019 m. sausio 1 d.
TURTAS				
Ilgalaikis turtas				
Ilgalaikis turtas valdomas nuomos pagrindais		-	30.771	30.771
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI				
Ilgalaikiai įsipareigojimai				
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai		-	23.481	23.481
Trumpalaikiai įsipareigojimai				
Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai		-	7.290	7.290

TFAAK 23-asis aiškinimas „Neaiškumas dėl pelno mokesčio apskaitymo“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau; 2018 m. spalio 23 d. Europos Komisija patvirtino aiškinimo taikymą Europos Sąjungoje finansiniams metams prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau). 12-asis TAS nurodo, kaip turi būti apskaitomas atskaitinio laikotarpio pelno mokestis ir atidėtasis pelno mokestis, tačiau nenurodo, kaip atspindėti neaiškumo poveikį. Šiuo aiškinimu patikslinama, kaip turi būti taikomi 12-ajame TAS numatyti pripažinimo ir vertinimo reikalavimai, jeigu egzistuoja neaiškumas dėl pelno mokesčio apskaitymo. Ūkio subjektas turi nustatyti, ar neaiškumai dėl mokesčio apskaitymo turi būti vertinami kiekvienas atskirai ar kartu su vienu arba daugiau kitų neaiškumų dėl mokesčio apskaitymo, atsižvelgiant į tai, kuris būdas padės ūkio subjektui geriau įvertinti neaiškumo išnykimo tikimybę. Ūkio subjektas turi vadovautis prielaida, kad mokesčių administratorius patikrins sumas, kurias jis turi teisę patikrinti ir, atlikdamas tokius patikrinimus, bus išsamiai susipažinęs su visa susijusia informacija. Jei ūkio subjektas nusprendžia, kad nėra tikėtina, jog mokesčių administratorius sutiks su neaiškumo dėl mokesčio apskaitymo, neaiškumo poveikis bus atspindimas nustatant susijusį apmokestinamąjį pelną arba nuostolį, mokesčių bazę, nepanaudotus mokesčių nuostolius, nepanaudotus mokesčių kreditus ar mokesčių tarifus, taikant labiausiai tikėtiną sumą arba numatomą vertę, atsižvelgiant į tai, kuris metodas padės ūkio subjektui geriau įvertinti neaiškumo išnykimo tikimybę. Ūkio subjektas atskleis faktų ir aplinkybių pasikeitimo ar naujos informacijos poveikį, kuris turi įtakos aiškinime reikalaujamiems sprendimams ar apskaitiniams įvertinimams, kaip apskaitinio įvertinimo pasikeitimą. Faktų ir aplinkybių pasikeitimų ar naujos informacijos, dėl kurių gali būti iš naujo įvertinamas sprendimas ar apskaitinis įvertinimas, pavyzdžiai apima, tačiau tuo neapsiriboja, mokesčių administratoriaus patikrinimus ar veiksmus, mokesčių administratoriaus nustatytą taisyklių pakeitimus arba mokesčių administratoriaus teisės atlikti mokesčio apskaitymo patikrinimą ar pakartotinį patikrinimą galiojimo pasibaigimą. Mokesčių administratoriaus pritarimo ar nepritarimo dėl mokesčio apskaitymo nebuvimas pats savaime neturėtų būti laikomas faktų ir aplinkybių pasikeitimu ar nauja informacija, turinčiais įtakos aiškinime reikalaujamiems sprendimams ar apskaitiniams įvertinimams. Šiuo metu Bendrovė vertina, kokios įtakos aiškinimo pataisa turės jos finansinėms ataskaitoms.

„Išankstinio mokėjimo savybės su neigiama kompensacija“ – 9-ojo TFAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau; 2018 m. kovo 22 d. Europos Komisija patvirtino pataisos taikymą Europos Sąjungoje finansiniams metams prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pataisomis leidžiama amortizuota savikaina vertinti tam tikras paskolas ir skolas vertybinius popierius, kurie gali būti iš anksto apmokami verte, mažesne už amortizuojamą savikainą, pavyzdžiui, tikraja verte arba verte, kuri apima pagrįstą skolininkui mokėtiną kompensaciją, lygią rinkos palūkanų normos padidėjimo per likusį priemonės galiojimo laikotarpį poveikio dabartinei vertei. Be to, tekste, kuriuo papildytas standarto išvadų pagrindas, dar kartą patvirtinami 9-ajame TFAS pateikti galiojantys nurodymai, kad tam tikrą amortizuota savikaina vertinamų finansinių įsipareigojimų sąlygų pakeitimai ar mainai, dėl kurių pripažinimas nenutraukiamas, lems pelno ar nuostolio atsiradimą, kurie bus pripažįstami pelnu ar nuostoliu. Todėl ataskaitas teikiantys ūkio subjektai daugeliu atveju negalės patikslinti faktinių palūkanų normos už likusį paskolos galiojimo laikotarpį tam, kad išvengtų poveikio pelnui ar nuostoliams dėl paskolos sąlygų pakeitimo. Šiuo metu Bendrovė vertina, kokios įtakos standarto pataisa turės jos finansinėms ataskaitoms.

„Ilgalaikės dalys asocijuotosiose ir bendrosiose įmonėse“ – 28-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos). Pataisomis patikslinama, kad ataskaitas teikiantys ūkio subjektai turi taikyti 9-ąją TFAS ilgalaikėms paskoloms, privilegijuotosioms akcijoms ir panašioms priemonėms, kurios sudaro dalį grynosios investicijos į nuosavybės metodu vertinamą įmonę, į kurią investuojama, iki kol jie galės sumažinti tokią balansinę vertę įmonės, į kurią investuojama, nuostolio dalimi, kuri viršija investuotojo dalį įmonėje, į kurią investuojama. Šiuo metu Bendrovė vertina, kokios įtakos standarto pataisa turės jos finansinėms ataskaitoms.

2015–2017 m. ciklo Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų metiniai patobulinimai (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtinti Europos Sąjungos). Smauros apimties pataisos turės įtakos keturiems standartams. 3-iojo TFAS pataisomis patikslinta, kad įsigyjantis ūkio subjektas turi iš naujo įvertinti jo anksčiau turėtą bendros veiklos dalį tuomet, kai jis įgyja verslo kontrolę. Priešingai, 11-ajame TFAS dabar aiškiai nurodoma, kad investuotojas neturi iš naujo įvertinti savo anksčiau turėtos dalies tuomet, kai jis įgyja bendros veiklos bendrą kontrolę, panašiai kaip numato galiojantys reikalavimai, kuomet asocijuotoji įmonė tampa bendraja įmone ir atvirščiai. 12-ojo TAS pataisomis paaiškinama, kad ūkio subjektas pripažįsta visas su dividendais susijusias pelno mokesčio pasekmes, jeigu jis pripažino sandorius ar įvykius, dėl kurių buvo gautas susijęs paskirstytinas pelnas, pavyzdžiui, pelne ar nuostoliuose arba kitose bendrosiose pajamose. Dabar aišku, kad šis reikalavimas taikomas visomis aplinkybėmis tol, kol finansinių priemonių, klasifikuojamų kaip nuosavybė, mokėjimai yra pelno paskirstymai, o ne tik tais atvejais, kai mokesstinės pasekmės atsiranda dėl skirtingų mokesčių tarifų, taikomų paskirstytajam ir nepaskirstytajam pelnui. Persvarstytame 23-ajame TAS dabar aiškiai nurodyta, kad konkretaus turto finansavimui specialiai pasiskolintos

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Iššos neįtraukiamos į bendrąsias kapitalizuojamas skolinimosi išlaidas tik tol, kol konkretus turtas nėra iš esmės užbaigtas. Šiuo metu Bendrovė vertina, kokios įtakos šios pataisos turės jos finansinėms ataskaitoms.

Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų Pagrindai (paskelbti 2018 m. kovo 29 d., taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtinti Europos Sąjungos). Pagrinduose pateikiamos pagrindinės koncepcijos, susijusios su finansinių ataskaitų rengimu, kuriomis standartų leidėjas vadovaujasi rengiant tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus. Pagrindai taip pat padeda bendrovėms kurti apskaitos politiką, kai konkrečiam sandoriui nėra taikomas konkretus TFAS standartas bei padeda suinteresuotosioms šalims geriau suprasti TFAS standartus. Naujose Pagrinduose atnaujinti turto ir įsipareigojimų apibrėžimai bei turto ir įsipareigojimų pripažinimo finansinėse ataskaitose kriterijai. Pagrinduose atlikti šie pagrindiniai patobulinimai:

- Įvertinimas - atnaujintos sąvokos, susijusios su finansinių ataskaitų elementų įvertinimu, įskaitant veiksnius, į kuriuos reikia atsižvelgti parenkant įvertinimo pagrindą;
  - Pateikimas ir atskleidimas – atnaujintos pateikimo ir atskleidimo sąvokos, įskaitant tai, kada pajamas ir išlaidas priskirti kitoms bendroms pajamoms;
  - Pripažinimo nutraukimas – atnaujintos nuostatos dėl to, kada turtas ir įsipareigojimai pašalinami iš finansinės atskaitomybės;
- Naujose Pagrinduose pateikiami papildomi paaiškinimai susiję su atsargumo, turinio viršenybės prieš formą principais, neapibrėžtumais kylančiais atliekant įvertinimus ir vadovybės vaidmeniu vertinant įmonės ekonominių išteklių naudojimo efektyvumą (angl. *stewardship*).

Šiuo metu Bendrovė vertina, kokios įtakos naujieji standartai turės jos finansinėms ataskaitoms.

2.3 Investicijos į asocijuotas įmones

Investicijos į asocijuotas įmones, kurioms Bendrovė daro reikšmingą įtaką, yra apskaitomos nuosavybės metodu, išskyrus atvejus, kai investicija įgyjama ir laikoma vien tam, kad būtų parduota artimiausiu laiku (ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo įsigijimo) ir vadovybė aktyviai ieško pirkėjo.

Vadovaujantis nuosavybės metodu, investicijos pradžioje pripažįstamos įsigijimo savikaina, o balansinė vertė didinama arba mažinama, atsižvelgiant į investuotojui tenkančią įsigyto įmonės grynojo turto pokyčio dalį po įsigijimo.

Bendrovei tenkanti pelno ar nuostolio dalis po įsigijimo datos yra pripažįstama pelne (nuostolyje), o jai tenkantys kitų bendrųjų pajamų pasikeitimai po įsigijimo datos yra pripažįstami kitose bendrosiose pajamose, atitinkamai koreguojant investicijos balansinę vertę. Kai Bendrovei tenkanti asocijuotos įmonės nuostolių dalis lygi ar viršija jos turimą nuosavybės dalį asocijuotoje įmonėje, įskaitant visas užtikrinimo priemonėmis negarantuotas gautinas sumas, Bendrovė toliau nepripažįsta nuostolių, nebent ji prisiėmė įsipareigojimus ar atliko mokėjimus asocijuotos įmonės vardu.

Kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo dieną Bendrovė įvertina, ar yra objektyvių įrodymų, kad investicijos į asocijuotą įmonę vertė sumažėjo. Jei tokių požymių yra, Bendrovė apskaičiuoja vertės sumažėjimo sumą, kurios dydis lygus asocijuotos įmonės atsiperkamosios ir balansinės vertės skirtumui ir pripažįsta šia sumą asocijuotų įmonių pelno (nuostolių) dalies straipsnyje bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.4 Segmentų atskleidimas

Informacija apie veiklos segmentus atskleidžiama vadovaujantis tuo pačiu metodu, kuris naudojamas teikiant informaciją ūkio subjekto pagrindiniam sprendimus priimančiam asmeniui. Pagrindinis sprendimus priimančias asmuo, kuris yra atsakingas už išteklių paskirstymą ir veiklos segmentų veiklos rezultatų įvertinimą, yra Valdyba, priimanči strateginius sprendimus.

Vadovybės vertinimu, Bendrovė turi du verslo segmentus - elektros energijos tiekimas ir skirstymas, bei dujų skirstymas. Bendrovė veiklą vykdo Lietuvos Respublikoje. Pagrindinis sprendimus priimančias asmuo stebi rezultatus remdamasis finansinėmis ataskaitomis, kurios yra parengtos naudojant tuos pačius apskaitos principus kaip ir finansinėse ataskaitose pagal TFAS, t. y. informaciją apie pelną ar nuostolius, įskaitant nurodytas pajamas ir sąnaudas. Pagrindinis sprendimus priimančias asmuo neanalizuoja segmentų pagal informaciją apie turtą ir įsipareigojimus.

2.5 Nematerialusis turtas

(a) Kompiuterių programinė įranga

Įsigytos kompiuterių programinės įrangos licencijos kapitalizuojamos remiantis su konkrečios programinės įrangos įsigijimu ir parengimu naudojimui susijusiomis išlaidomis. Šios išlaidos amortizuojamos per jų įvertintą naudingo tarnavimo laikotarpį (3 metai).

(b) Servitutai

Bendrovės nematerialaus turto grupėje „Servitutai“ apskaitomos Bendrovės teisės naudoti trečiųjų asmenų žemės sklypus, servitutų pagrindais. Servitutai yra įstatyminiai ir sutartiniai. Įstatyminiai servitutai – tai Bendrovės teisės naudoti trečiųjų asmenų žemės sklypus, kuriuose iki 2004 m. liepos 10 d. buvo įrengti elektros tinklai, įstatyminių servitutų pagrindais. Sutartiniai servitutai – tai Bendrovės teisės naudoti trečiųjų asmenų žemės sklypus, kuriuose nuo 2018 m. įrengti elektros tinklai, servitutų pagrindais. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas yra neribotas, todėl turtas neamortizuojamas. Bendrovė tikrina servitutų nematerialiojo turto galimą vertės sumažėjimą, lygindama jo atsiperkamąją vertę su balansine verte bent kartą per metus, arba tais atvejais, kai yra vertės sumažėjimo požymių.

(c) Kitas nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas, iš kurio Bendrovė tikisi gauti ekonominės naudos ateityje, apskaitomas įsigijimo savikaina, sumažinta sukauptos amortizacijos ir vertės sumažėjimo nuostolio suma. Amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą per 3-4 metų įvertintą ekonominės naudos gavimo laikotarpį.

2.6 Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas perkainota verte, nustatyta remiantis periodiškais, (pakankamai reguliariais, kad būtų užtikrinta, jog balansinė vertė reikšmingai nesiskiria nuo tos, kuri būtų buvusi nustatyta remiantis tikrąja verte balanso dieną) nepriklausomų turto vertintojų atliktais vertinimais, ir sumažinta sukaupto nusidėvėjimo bei vertės sumažėjimo suma, išskyrus skirstomuosius dujotiekius ir jų įrenginius, dujų

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

technologinę įrangą ir statinius, kurie apskaitomi savikainos metodu. Visas sukauptas nusidėvėjimas bei vertės sumažėjimas perkainojimo metu sudengiamas su bendrąja turto verte ir likusi suma koreguojama iki perkainotos turto vertės.

Ilgalaikio materialiojo turto grupėms, apskaitomoms savikainos metodu, iš ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertės yra atimamas sukauptas nusidėvėjimas ir sukaupti vertės sumažėjimo nuostoliai.

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negražinamus įsigijimo mokesčius ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu jo numatytam naudojimui, bei palūkanos už paskolas.

Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusi apskaitinės vertės padidėjimo suma yra pripažįstama kitose bendrosiose pajamose, o paskui didinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale. Vėlesnio turto perkainojimo metu susidariusi apskaitinės turto vertės sumažėjimo suma, kuri padengia ankstesnius to paties turto vertės padidėjimus, pripažįstama kitose bendrosiose pajamose ir šia suma yra mažinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale. Visi kiti sumažėjimai apskaitomi pelno (nuostolių) dalyje. Vertės padidėjimas, kuris padengia ankstesnius pelno (nuostolių) dalyje apskaitytus vertės sumažėjimus, pripažįstamas pelno (nuostolių) dalyje. Visos kitos ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusios apskaitinės vertės padidėjimo sumos yra pripažįstamos kitose bendrosiose pajamose, o paskui didinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale. Kiekvienais metais skirtumas tarp perkainoto turto nusidėvėjimo, parodyto pelno (nuostolių) dalyje, bei nusidėvėjimo, apskaičiuoto remiantis turto pradine verte, perkeliama iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytąjį pelną, įvertinus atidėtojo pelno mokesčio poveikį.

Turto nusidėvėjimas apskaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, nurašant turto perkainotą vertę arba savikainą iki likvidacinės vertės per šiuos nustatytus naudingo tarnavimo laikotarpius:

Pastatai	15 - 60 metų
<i>Įskaitant:</i>	
Pastatai inžinieriniai	50 metų
35 - 110 kV transformatorinių pastočių pastatai	35 metai
6-10 kV skirstomųjų punktų pastatai	35 metai
10/0.4 kV transformatorinių pastatai	35 metai
Ryšių ir valdymo sistemos pastatai	15-25 metai
Statiniai ir elektros tinklai	5 - 50 metų
<i>Įskaitant:</i>	
35 - 110 kV transformatorių pastočių el. įrenginiai (išskyrus pastatus)	30 metų
6-10 kV skirstomųjų punktų el. įrenginiai (išskyrus pastatus)	30 metų
10/0.4 kV galios transformatoriai	30 metų
35 kV kabelių ir oro linijos	40-45 metai
0.4 - 10 kV kabelių ir oro linijos	15 - 40 metų
35-110 kV galios transformatoriai	40 metų
Ryšių ir valdymo sistemos įranga (išskyrus pastatus)	5 - 45 metų
Hidrotechniniai įrenginiai ir statiniai	50-75 metai
Skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai	13-55 metai
Dujų technologinė įranga ir statiniai	18-36 metai
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	3 - 50 metų

Turto likvidacinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai reguliariai peržiūrimi ir, prireikus, tikslinami Bendrovėje nustatyta tvarka.

Kai ilgalaikis materialusis turtas nurašomas arba kitaip perleidžiamas, jo įsigijimo vertė bei susijęs sukauptas nusidėvėjimas nebeapskaitomi finansinėse ataskaitose, o su tuo susijęs pelnas arba nuostolis apskaitomas pelno (nuostolių) dalyje. Pelnas arba nuostoliai, perleidus ilgalaikį materialųjį turtą, yra apskaičiuojami iš gautų pajamų atimant parduoto turto likutinę vertę. Pardavus perkainotą turtą, atitinkama perkainojimo rezervo dalis perkeliama į nepaskirstytąjį pelną.

Vėliau patiriamos išlaidos pridedamos prie turto balansinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje Bendrovė iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta. Pakeistos dalies apskaitinės vertės pripažinimas finansinėse ataskaitose nutraukiamas. Visos kitos remonto ir eksploatacijos išlaidos yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, pelne ar nuostoliuose.

Nebaigta statyba perkeliama į atitinkamas ilgalaikio materialiojo turto grupes tuomet, kai ji užbaigiama ir turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui.

Skolinimosi išlaidos, susijusios su turto, kurio parengimas naudojimui ilgai trunka (virš 6 mėn.), įsigijimu, statyba ar gamyba, kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis.

2.7 Finansinis turtas

Apskaitos politika taikyta iki 2018 m. sausio 1 d.

Bendrovė finansinį turtą skirsto į finansinį turtą, apskaitomą tikrąja verte per pelną (nuostolius), finansinį turtą, laikomą iki išpirkimo termino, suteiktas paskolas ir gautinas sumas ir galimą parduoti finansinį turtą. Finansinio turto pirkimai ir pardavimai apskaitoje registruojami sandorio dieną. Finansinis turtas, išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte per pelną (nuostolius), pradžioje apskaitomas tikrąja verte, pridedant sandorio sudarymo išlaidas.

(a) Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas, kuriam nustatyti fiksuoti ar kitaip nustatomi mokėjimai ir kuris nekotiruojamas aktyvioje rinkoje. Jos pripažįstamos trumpalaikiu turtu, išskyrus tas paskolas ir gautinas sumas, kurių gražinimo terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių po finansinės padėties ataskaitos parengimo dienos; tokiu atveju paskolos ir gautinos sumos pripažįstamos ilgalaikiu turtu.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Ažuonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Paskolos ir gautinos sumos pradžioje apskaitomos tikrąja verte, pridėdant sandorio sudarymo išlaidas, o vėliau - amortizuota verte, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą. Pelnas arba nuostolis pripažįstami pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostolis pripažįstamas tuomet, kuomet yra objektyvių įrodymų, kad Bendrovė nesugebės susigrąžinti gautinų sumų iki nustatyto termino. Reikšmingi skolininko finansiniai sunkumai, tikimybė, kad skolininkas bankrutuos arba bus įvykdyta finansinė reorganizacija, taip pat mokėjimų nevykdymas ar uždelsimas – tai gautinų sumų vertės sumažėjimo požymiai. Turto apskaitinė vertė sumažinama, o nuostolių suma pripažįstama pelno (nuostolių) dalyje kitų sąnaudų straipsnyje. Kuomet gautina suma yra nebeatgautina, ji nurašoma mažinant vertės sumažėjimo sumą gautinoms sumoms. Anksčiau nurašytos, tačiau vėliau atgautos sumos apskaitomos pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos kitų sąnaudų straipsnyje.

(b) Galimas parduoti finansinis turtas

Galimas parduoti finansinis turtas yra neišvestinis finansinis turtas, kuris yra priskirtas prie galimo parduoti arba nėra klasifikuojamas kaip paskolos ir gautinos sumos, investicijos laikomos iki išpirkimo ar finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolį).

Galimas parduoti finansinis turtas įsigijimo momentu apskaitomas tikrąja verte pridėdant įsigijimo kaštus, vėliau perkainojamas tikrąja verte. Nerealizuotas pelnas ar nuostoliai, atsiradę dėl tikrosios vertės pokyčių, apskaitomi kaip kitos bendrosios pajamos, išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius ir užsienio valiutos keitimo rezultatą. Kai tokio turto pripažinimas nutraukiamas, visas kitose bendrosiose pajamos sukauptas perkainavimo rezultatas iškeliamas į pelną (nuostolį).

Finansinio turto pripažinimas nutraukiamas tada, kai baigiasi sutartinių teisių gauti pinigų srautus iš finansinio turto galiojimo terminas arba kai Bendrovė perduoda iš esmės visas finansinio turto nuosavybei būdingas rizikos rūšis ir naudą.

c) Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius), yra skirstomas į dvi kategorijas: finansinį turtą, skirtą prekiauti, ir finansinį turtą, kurį pripažindama pirmą kartą įmonė nusprendžia tokio turto tikrosios vertės pokyčius pateikti pelno (nuostolių) ataskaitoje. Bendrovė neturi finansinio turto, skirto prekiauti ir šiai kategorijai priskiria tik finansinį turtą, kuris atsiranda iš verslo ar investicijų perleidimo ir yra ne nuosavybės neapibrėžtasis atlygis. Jis yra vertinamas tikrąja verte kiekvieną finansinių ataskaitų parengimo datą, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais. Tokio finansinio turto palūkanų pajamos įtraukiamos į palūkanų pajamų eilutę.

Apskaitos politika taikyta nuo 2018 m. sausio 1 d.

Bendrovė pripažįsta finansinį turtą finansinės būklės ataskaitoje tik tada, kai tampa finansinės priemonės sutarties nuostatų šalimi. Finansinio turto pirkimas arba pardavimas apskaitomas taikant apskaitą pagal prekybos datą.

Kai finansinis turtas vertinamas ne tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais, pirminis finansinio turto įvertinimas apima priemonės tikrąją vertę bei sandorio išlaidas, tiesiogiai priskirtinas prie finansinio turto įsigijimo.

Sandorio išlaidos apima visus mokesčius ir komisinius, kurių Bendrovė nebūtų mokėjusi, jei nebūtų sudariusi finansinės priemonės sutarties.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. taikant **9 TFAS „Finansinės priemonės“** Bendrovė finansinį turtą skirsto į žemiau nurodytas 3 kategorijas:

- (i) finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina;
- (ii) finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis; ir
- (iii) finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.

Finansinio turto skirstymas po pirminio pripažinimo į aukščiau aprašytas kategorijas remiasi verslo modeliu, kurį Bendrovė taiko valdant finansinį turtą bei turto pinigų srautų ypatybes. Finansinio turto grupei taikomas verslo modelis nustatomas lygmeniu, kuriuo matyti, kaip visos finansinio turto grupės kartu valdomos siekiant konkrečių Bendrovės verslo tikslų. Bendrovė gali taikyti daugiau nei vieną verslo modelį savo finansiniam turtui valdyti.

Finansiniam turtui valdyti taikomas verslo modelis grindžiamas ne vien tvirtinimu, bet faktais, kuriuos galima matyti iš veiklos, kurią Bendrovė vykdo siekdama verslo modelio tikslų. Nustatant finansiniam turtui valdyti taikomą verslo modelį, Bendrovė priima sprendimą įvertinant ne pavienius veiksmus arba veiklą, bet atsižvelgiant į visus turimus įrodymus atliekant vertinimą.

Atsižvelgiant į verslo modelį, taikomą valdant finansinio turto grupę, finansinio turto apskaita yra tokia:

Finansinis turtas, vertinamas amortizuota verte

Bendrovės išduotos paskolos, gautinos sumos bei pinigai ir pinigų ekvivalentai apskaitomi atsižvelgiant į verslo modelį, kurio tikslas – laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, kuriuos gali sudaryti pinigų srautai susiję su pagrindinės skolos dengimu bei palūkanų įplaukais. Šis turtas įvertinamas amortizuota savikaina, taikant faktinių palūkanų metodą. Amortizuota savikaina yra suma, kuria finansinė priemonė buvo pradžioje pripažinta, atėmus pagrindinės sumos grąžinimus, pridėjus sukauptas palūkanas ir, finansiniam turtui – atėmus bet kokius nurašymus dėl tikėtinų kredito nuostolių. Faktinių palūkanų metodas – tai metodas, taikomas palūkanų pajamoms paskirstyti per atitinkamą laikotarpį taip, kad sudarytų pastovią periodinę palūkanų normą (faktinių palūkanų normą) balansinei vertei. Faktinių palūkanų norma – tai palūkanų norma, tiksliai diskontuojanti numatomas būsimas grynujų pinigų išmokas ar įplaukas (neskaitant ateityje numatomų kredito nuostolių) iki finansinės priemonės bendros balansinės vertės per numatytą finansinės priemonės galiojimo laikotarpį ar, jeigu būtina, per trumpesnį laikotarpį.

Finansinis turtas pripažįstamas trumpalaikiu turtu, išskyrus tuos atvejus, kuomet jo terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių nuo finansinės padėties ataskaitos parengimo dienos; tokiu atveju jis pripažįstamas ilgalaikiu turtu.

Turtas, kuris yra laikomas surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, kurie yra tik pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimai vertinami amortizuota savikaina. Nuo šio finansinio turto apskaičiuotos palūkanų pajamos yra pripažįstamos finansinės veiklos pajamomis amortizuojant faktinių palūkanų metodu. Visas pelnas arba nuostoliai, atsirandantys dėl turto nurašymo, pripažįstami pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje. Vertės sumažėjimo nuostoliai yra apskaitomi kaip vertės sumažėjimo ir nurašymų sąnaudų pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)

Skolos priemonės, kurios neatitinka finansinio turto, vertinamo amortizuota savikaina, arba finansinio turto, vertinamo tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis, kriterijų, yra vertinamos kaip finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais. Tiksliau, šiai kategorijai Bendrovė priskiria iš verslo pardavimo gautinas sumas, kurios netenkina pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo klasifikacijos patikrinimo sąlygų, nes jų suma apima neapibrėžtojo atlygio dalį. Pelnas arba nuostoliai iš skolos priemonės vertinimo tikrąja verte apskaitomas pelne arba nuostoliuose tuo laikotarpiu, kuomet susidarė.

Tikėtini kredito nuostoliai

Bendrovė atlieka į ateitį orientuotą tikėtinų kredito nuostolių, susijusių su jos skolos priemonėmis, vertinamos amortizuota savikaina, vertinimą nepaisant to, ar egzistuoja vertės sumažėjimo požymiai.

Bendrovės patiriami kredito nuostoliai apskaičiuojami, kaip visų sutartyje numatytų pinigų srautų, kuriuos Bendrovė turi gauti pagal sutartį, ir visų pinigų srautų, kuriuos Bendrovė tikisi gauti, skirtumas (t. y. visas pinigų trūkumas), diskontuotas taikant pirminę faktinių palūkanų normą. Pinigų srautus Bendrovė apskaičiuoja atsižvelgiant į visas finansinės priemonės sutarties sąlygas per tikėtiną tos finansinės priemonės galiojimo laikotarpį, įskaitant turimo užsto pardavimo arba kitokio kredito vertės didinimo, kuris yra neatskiriamas nuo sutarties sąlygų, pinigų srautus.

Tikėtini kredito nuostoliai vertinami taip, kad atspindėtų nešališką ir tikėtiną svertinę sumą, nustatomą atsižvelgiant į galimus gauti rezultatus; pinigų laiko vertę; pagrįstą ir patvirtinamą informaciją apie įvykius praeityje ir dabartines sąlygas; bei pagrįstas ir patvirtinamas prognozes dėl įvykių ateityje ir ekonominių sąlygų finansinių ataskaitų sudarymo dieną.

Tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai - tai tikėtini kredito nuostoliai, susidarantys dėl visų galimų įsipareigojimų neįvykdymo įvykių per laikotarpį nuo finansinio turto pirminio pripažinimo iki vėlesnės, finansinio turto padengimo, arba finansinio turto galutinio nurašymo, datos.

Bendrovė siekia, kad tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai būtų pripažįstami prieš tai, kai finansinė priemonė tampa laiku neapmokėta. Paprastai kredito rizika reikšmingai padidėja prieš tai, kai finansinė priemonė tampa laiku neapmokėta arba pastebima kitų su skolininku susijusių delso veiksmų (pvz., pakeitimas arba restruktūrizacija). Todėl, jei nei per didelėmis išlaidomis ar pastangomis galima gauti pagrįstos ir patvirtinamos informacijos, kuri yra labiau orientuota į ateitį nei apie pradelstus mokėjimus, ja būtina remtis vertinant kredito rizikos pasikeitimus. Tikėtini kredito nuostoliai pripažįstami atsižvelgiant į individualiai arba bendrai įvertinta išduotų paskolų ir prekybos gautinų sumų kredito riziką, kurios vertinimas remiasi visa pagrįsta informacija, įskaitant į ateitį orientuotą informaciją.

Trumpalaikėms prekybos gautinoms sumoms, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas, Bendrovė taiko supaprastintą metodą, kaip reikalaujama pagal 9-ąjį TFAS, ir apskaito atidėjinius nuostoliams viso galiojimo laikotarpio kredito nuostolių atžvilgiu nuo gautinų sumų pirminio pripažinimo. Bendrovė naudoja atidėjinių matricą, pagal kurią atidėjiniai nuostoliams skaičiuojami prekybos gautinų sumų, kurioms būdingi skirtingi senėjimo ir pradelsto mokėjimo terminai, atžvilgiu. Siekiant apskaičiuoti tikėtinius kredito nuostolius, prekybos gautinos sumos suskirstomos į atskiras grupes pagal bendras kredito rizikos ypatybes, t. y. iš „Lietuvos energija“, UAB grupės įmonių gautinos sumos, iš kitų verslo klientų gautinos sumos ir iš fizinių asmenų gautinos sumos. Neatgautinumo analizė atliekama už pastaruosius 3 metus, siekiant nustatyti įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį.

Kitų gautinų sumų viso galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai (pvz., gautinos sumos už perleistą visuomeninio tiekimo veiklą) vertinami taikant individualųjį vertinimą. Bendrovės vadovybė atlieka individualųjį vertinimą atsižvelgiant į galimybę gauti informaciją apie konkretaus skolininko kredito istoriją, finansinę būklę vertinimo datai, įskaitant į ateitį orientuotą informaciją, kuri leistų laiku nustatyti konkretaus skolininko reikšmingą kredito rizikos padidėjimą, tokiu būdu įgalinant priimti sprendimą dėl viso galiojimo laikotarpio kredito nuostolių pripažinimo konkretaus skolininko atžvilgiu.

Bendrovė išduodant paskolą įvertina ir apskaito 12 mėnesių tikėtinius kredito nuostolius. Vėlesniais atskaitiniais laikotarpiais, nesant reikšmingo kredito rizikos padidėjimo, susijusio su paskolos gavėju, Bendrovė koreguoja 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių likutį atsižvelgiant į vertinimo datai likusią nepadengtą paskolos sumą. Nustačius, kad paskolos gavėjo finansinė būklė reikšmingai pablogėjo, lyginant su būkle, buvusia paskolos išdavimo metu, Bendrovė apskaito visus paskolos galiojimo laikotarpio tikėtinius kredito nuostolius. Vėliausias momentas, kai Bendrovė pripažįsta visus išduotai paskolai tenkančius tikėtinius galiojimo laikotarpio kredito nuostolius, identifikuojamas, kai skolininkas vėluoja apmokėti eilinę įmoką, arba visą skolą ilgiau negu 30 dienų. Esant kitų įrodymų, Bendrovė apskaito visus išduotai paskolai tenkančius tikėtinius galiojimo laikotarpio kredito nuostolius, neatsižvelgiant į įmokų vėlavimo apmokėti ilgiau negu 30 dienų prielaidą.

Suteiktų paskolų ir pinigų bei pinigų ekvivalentų tikėtinų kredito nuostolių pripažinimo stadijos:

1. Suteikus paskolą, gavus pinigus ar pinigų ekvivalentus, Bendrovė pripažįsta dvylikos mėnesio tikėtinius kredito nuostolius. Paskolos (finansinio lizingo) ar pinigų ekvivalentų palūkanų pajamos apskaičiuojamos nuo finansinio turto balansinės vertės nekoreguojant ją tikėtinų kredito nuostolių suma.
2. Nustačius, kad kredito rizika, susijusi su paskolos gavėju arba banku, kuriame laikomi pinigai ir pinigų ekvivalentai, reikšmingai padidėjo (o tai parodo gautinos sumos, kurios yra pradelstos daugiau kaip nei 30 dienų, bei reikšminga neigiama informacija apie pokyčius, darančius įtaką skolininkui ir pan.), Bendrovė apskaito visą paskolos ar pinigų ekvivalentų galiojimo tikėtinius kredito nuostolius. Visi finansinės priemonės galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai apskaičiuojami tik esant reikšmingam kredito rizikos, susijusios su paskolos gavėju, padidėjimui. Paskolos (finansinio lizingo) ar pinigų ekvivalentų palūkanų pajamos apskaičiuojamos nuo finansinio turto balansinės vertės nekoreguojant ją tikėtinų kredito nuostolių suma.
3. Jeigu Bendrovė nustato, kad paskolos ar pinigų ekvivalentų atgavimas tampa abejotinas, arba finansinio lizingo kliento būklė rodo, kad šio kliento skolą reikia priskirti prie abejotinų skolų, tuomet šią paskolą (gautinas lizingo sumas) Bendrovė priskiria prie finansinio turto, turinčio objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų (abejotinos paskolos ir kitos gautinos sumos). Paskolos (finansinio lizingo) ar pinigų ekvivalentų palūkanų pajamos apskaičiuojamos nuo finansinio turto balansinės vertės, kuri sumažinama tikėtinų kredito nuostolių suma.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Finansinis turtas, turintis objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų

Finansinio turto vertė yra sumažėjusi, kai yra objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų, įvykus vienam arba daugiau įvykių, kurie neigiamai paveikia apskaičiuojamus būsimus to finansinio turto pinigų srautus. Finansinio turto vertės sumažėjimo, kai yra objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų, įrodymai yra stebėjimais grindžiami duomenys apie šiuos įvykius:

- gautinos sumos yra pradėtos daugiau nei 360 dienų;
- dideli skolininko finansiniai sunkumai;
- sutarties pažeidimai, pavyzdžiui, laiku neapmokėta skola arba eilinė įmoka;
- skolininkui suteikta nuolaida, kurios skolininkas kitu atveju nebūtų suteikęs dėl ekonominių ar sutartyje nurodytų priežasčių, siejamų su skolininko finansiniais sunkumais;
- išaugusi tikimybė, kad skolininkas bankrutuos arba bus atliktas kitoks finansinis reorganizavimas;
- dėl finansinių sunkumų išnyksta finansinio turto aktyvioji rinka;
- g) finansinis turtas perkamas arba suteikiamas su didele nuolaida, iš ko matyti patirti kredito nuostoliai.

Finansinio turto vertės sumažėjimą, kai yra objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų, gali kartu lemti keli įvykiai, kurie gali įvykti vienu metu arba vienas po kito per finansinio turto sutarties galiojimo laikotarpį.

Gautinų paskolų ir prekybos gautinų sumų viso galiojimo tikėtinų kredito nuostolių suma apskaitoma per pelną (nuostolius), naudojant kontrarinę abejotinių gautinų sumų sąskaitą.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas

Bendrovė nutraukia finansinio turto pripažinimą kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Bendrovė išlaiko teisę į pinigų srautus, bet prisiima įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką; arba
- Bendrovė perleidžia savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir/arba (a) perleidžia iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleidžia, nei išlaiko su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio turto kontrolę:
  - jei Bendrovė neišlaikė kontrolės, ji nutraukia finansinio turto pripažinimą, o visos perduodant sukurtos arba išlaikytos teisės ir prievolės pripažįstamos atskirai turtu arba įsipareigojimais;
  - jei Bendrovė išlaikė kontrolę, ji toliau pripažįsta finansinį turtą tiek, kiek toliau kontroliuoja finansinį turtą.

Vertinant ar Bendrovė išlaikė perduoto turto kontrolę, atsižvelgiama į gavėjo gebėjimą parduoti šį turtą. Jei gavėjas praktiškai geba parduoti visą turtą nesusijusiai trečiajai šaliai ir atlikti tai vienašališkai, netaikydamas perdavimui papildomų apribojimų, laikoma, kad Bendrovė kontrolės neišlaikė. Visais kitais atvejais Bendrovė kontrolę išlaikė.

2.8 Atsargos

Atsargos apskaitomos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra mažesnė. Gamtinių dujų likučio savikaina nustatoma pagal svertinį vidurkį, o likusių atsargų savikaina nustatoma pagal FIFO metodą. Atsargų savikaina apima pirkimo kainą, mokesčius (išskyrus tuos, kurie vėliau Bendrovės susigrąžinami iš mokesčių institucijų), transportavimo, tvarkymo ir kitas išlaidas, tiesiogiai priskirtinas atsargų įsigijimui. Į savikainą neįeina skolinimosi išlaidos.

Grynoji galimo realizavimo vertė yra įvertinta pardavimo kaina, esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus pardavimo sąnaudas.

2.9 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima pinigus kasoje, indėlius iki pareikalavimo bankuose ir kitas trumpalaikes labai likvidžias investicijas, kurių terminas yra ne ilgesnis kaip trys mėnesiai.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigai ir pinigų ekvivalentai apima pinigus kasoje, indėlius einamosiose sąskaitose ir kitas trumpalaikes labai likvidžias investicijas, kurių terminas yra ne ilgesnis nei trys mėnesiai, bei banko sąskaitos kreditus (angl. *overdrafts*). Banko sąskaitos kreditai (*overdraft*) apskaitomi finansinės būklės ataskaitos trumpalaikių įsipareigojimų paskolų straipsnyje.

2.10 Prekybos skolos

Prekybos mokėtinos sumos yra pripažįstamos, kuomet kita šalis įvykdo savo įsipareigojimus pagal sutartį, ir pradžioje pripažįstamos tikrąja verte, o vėliau amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

2.11 Paskolos

Paskolos pradžioje apskaitomos tikrąja verte, atėmus patirtas sandorio išlaidas. Vėliau paskolos apskaitomos amortizuota savikaina. Bet koks skirtumas, susidaręs tarp pradžioje pripažintos sumos ir išpirkimo vertės, pripažįstamas pelno (nuostolių) dalyje per skolinimosi laikotarpį, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

Paskolos priskiriamos prie trumpalaikių įsipareigojimų, nebent Bendrovė turi besąlyginę teisę atidėti įsipareigojimo įvykdymą ne mažiau kaip 12 mėnesių po finansinės būklės ataskaitos parengimo dienos.

Skolinimosi išlaidos, susijusios su turto, kurio parengimas naudojimui ilgai (virš 6 mėnesių) trunka, įsigijimu, statyba ar gamyba, kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis. Kitos skolinimosi išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

2.12 Pelno mokesčiai

Pelno mokesčio sąnaudos už laikotarpį apima ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčių ir atidėtąjį pelno mokesčių.

(a) Pelno mokesčiai

Atskaitinių metų pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra apskaityti suma, kuri, tikimasi, bus atgauta arba sumokėta mokesčius administruojančiai institucijai. Skaičiuojant pelno mokestį yra vadovujamasi mokesčių įstatymais ir taikomi mokesčio tarifai, kurie galioja finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Standartinis Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas 2018 m. buvo 15 proc. (2017 m. –15 proc.).

(b) Atidėtasis pelno mokestis

Atidėtasis pelno mokestis apskaitomas balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokesstinės bazės. Atidėtųjų mokesčių įsipareigojimai yra pripažįstami visiems laikiniams skirtumams, kurie vėliau didins apmokestinamąjį pelną, o atidėtųjų mokesčių turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei laikini skirtumai yra susiję su prestižu (arba neigiamu prestižu), arba jei nesulaukusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai neįtakoja nei apmokestinamojo, nei finansinio pelno ar nuostolio.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas finansinės būklės ataskaitos sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Bendrovė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti. Sumažinama iki sumos, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant mokesčio tarifą, kuris taikomas metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami tarpusavyje, kai jie yra susiję su mokesčiais, nustatytais tų pačių institucijų ir kuomet egzistuoja teisė padengti einamojo laikotarpio mokėtinus mokesčius grynąja verte.

(c) Pelno mokestis ir atidėtasis pelno mokestis už atskaitinį laikotarpį

Atskaitinio laikotarpio ir atidėtieji mokesčiai turi būti pripažinti pajamomis ar sąnaudomis ir įtraukti į laikotarpio grynąjį pelną ar nuostolį, išskyrus atvejus, kai mokestis yra susijęs su sumomis, apskaitomomis per kitas bendrąsias pajamas, ir kai mokestis atsiranda iš sandorio ar įvykio, kuris pripažįstamas tiesiogiai nuosavybėje tą patį ar kitą laikotarpį.

2.13 Išmokos darbuotojams

(a) Socialinio draudimo sąnaudos

Bendrovė moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau - Fondas) už savo darbuotojus pagal nustatytą įmokų planą ir vadovaujantis šalies įstatymų reikalavimais. Nustatytą įmokų planą – tai planą, pagal kurį Bendrovė moka fiksuoto dydžio įmokas į Fondą ir neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo toliau mokėti įmokas, jei Fondas neturi pakankamai turto, kad sumokėtų visas išmokas darbuotojams, susijusias su jų darbu dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

(b) Išėitines kompensacijos

Išėitines išmokas darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki jo įprasto išėjimo į pensiją dienos arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išėiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Bendrovė pripažįsta išėitines išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais pagal detalų oficialių darbo santykių nutraukimo planą ir pasirašytus susitarimus su darbuotojais be galimybės jo atsisakyti arba įpareigota mokėti išėitines išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo savo noru ir kurių negali būti atsisakyta. Ilgalaiškės išmokos yra pripažįstamos dabartine verte, taikant rinkos palūkanų normą.

(c) Išmokos darbuotojams išėinant į pensiją sulaukus pensinio amžiaus

Kiekvienam Bendrovės darbuotojui, išėinančiam iš darbo sulaukus pensinio amžiaus, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus priklauso 2 mėnesių atlyginimų dydžio išmoka. Išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje ir atspindi uždirbtų tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną. Aprašytas ilgalaiškės išmokų darbuotojams įsipareigojimas finansinės būklės ataskaitos dieną yra apskaičiuojamas remiantis aktuariaisiais įvertinimais. Nustatytos ilgalaiškės išmokos įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, naudojant palūkanų normas, nustatytas ilgalaiškėms vyriausybės obligacijoms, t.y. nuo 5 metų trukmės. Vadovybės vertinimu, toks diskontavimo koeficientas geriausiai atspindi būsimų išmokų vertę.

2.14 Dotacijos

Dotacijos, susijusios su turtu

Valstybės suteiktos dotacijos pripažįstamos tikrąja verte, jeigu pagrįstai užtikrinama, kad dotacija bus gauta Bendrovė laikysis visų jai keliamų sąlygų. Valstybės dotacijos, susijusios su ilgalaikio materialiojo turto pirkimu, pripažįstamos finansinės būklės ataskaitoje ilgalaiškių įsipareigojimų straipsnyje ir pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje per susijusio turto įvertintą naudingo tarnavimo laiką.

Ilgalaikio turto perkainojimo metu, dotacijos, susijusios su ilgalaičiu turtu, kuriam turto vertinimo metu buvo suformuotas vertės sumažėjimas apskaitytas per pelną (nuostolius), yra sumažinamos ta pačia verte, kuria buvo sumažinta atitinkamo turto vieneto vertė, apskaityta per pelną (nuostolius) (pateikta atėmus apskaitinės vertės sumažėjimą).

Dotacijos, susijusios su pajamomis

Valstybės dotacijos, gaunamos atskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, suma pripažįstama panaudota dalimi tiek, kiek per atskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija. Šios dotacijos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitoje atėmus susijusias išlaidas.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

2.15 Veiklos nuoma

(a) Veiklos nuoma - Bendrovė yra nuomininkas

Turto nuoma, kai nuomotojui lieka iš esmės visa rizika ir nuosavybės teikiama nauda, laikoma veiklos nuoma. Veiklos nuomos įmokos pripažįstamos sąnaudomis pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

(b) Veiklos nuoma - Bendrovė yra nuomotojas

Turto nuoma, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pasilieka nuomotojui, yra laikoma veiklos nuoma. Įmokos pagal veiklos nuomos sutartis yra apskaitomos kaip pajamos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

2.16 Atidėjiniai

Atidėjiniai apskaitomi tada, kai dėl įvykio Bendrovė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys išteklių, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Kai Bendrovė tikisi, kad dalis ar visa atidėjinų suma bus kompensuota, gautina kompensacija yra pripažįstama kaip atskiras turtas, bet tik tada, kai kompensavimas yra garantuotas. Su atidėjimais susijusios išlaidos yra apskaitomos pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje grynąja verte, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), jei reikia, atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimui specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjimo padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

Atidėjiniai servitutams

Atidėjiniai servitutams apskaitomi tada, kai Bendrovė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys išteklių, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Su atidėjimais servitutams susijusios išlaidos yra pripažįstamos ilgalaikiu nematerialiuoju turtu, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimui specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjimo padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

2.17 Pajamų pripažinimas

Apskaitos politika taikyta iki 2018 m. sausio 1 d.

Pardavimo pajamas sudaro už Bendrovės įprastinės veiklos metu parduotas prekes ir suteiktas paslaugas gauto ar gautino atlygio tikroji vertė, atėmus pridėtinės vertės mokesčių, grąžinimus ir nuolaidas.

Pardavimo pajamos pripažįstamos, kuomet pajamų suma gali būti patikimai įvertinta, tikėtina, kad Bendrovė ateityje gaus ekonominės naudos ir yra tenkinami tam tikri kriterijai, nustatyti kiekvienai Bendrovės veiklai, kaip aprašyta žemiau.

(a) Elektros energijos tiekimo ir skirstymo pajamos

Elektros energijos tiekimo ir skirstymo gyventojams pajamos per laikotarpį pripažįstamos tuomet, kai elektros energija yra patiekiamą. Kiekvieno atskaitinio laikotarpio pabaigoje pardavimo pajamos yra sukauptos, siekiant apskaičiuoti patiektą, tačiau neapmokėtą elektros energiją.

Elektros energijos tiekimo ir skirstymo įmonėms pajamos pripažįstamos tuomet, kai įvykdomas elektros energijos pardavimas, remiantis elektros energijos suvartojimu, atsižvelgiant į skaitiklių rodmenis.

Elektros energijos tiekimo ir skirstymo pajamos yra reguliuojamos.

(b) Gamtinių dujų skirstymo pajamos

Pajamos iš buitinių vartotojų už gamtinių dujų skirstymą pripažįstamos kas mėnesį, remiantis vartotojų pateiktais matavimo prietaisų parodymais arba, jei vartotojai nepateikė matavimo prietaisų parodymų, dujų kiekiais, apskaičiuotais pagal VKEKK suderintas ir Bendrovės patvirtintas naudojimosi Bendrovės gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklėmis (toliau – Taisyklės) (kaupimo principu).

Pajamos iš buitinių vartotojų pripažįstamos kas mėnesį, remiantis dujų kiekiais, apskaičiuotais pagal Taisykles, t.y. apskaičiuojant pajamas yra įvertinti neatitiktimai tarp buitinių vartotojų deklaruotų ir suvartotų dujų kiekių (kaupimo principas). Pajamos iš buitinių vartotojų nesudaro reikšmingos dujų skirstymo pajamų dalies

(c) Vartotojų prijungimo prie elektros tinklo pajamos

Mokesčiai gauti už naujų vartotojų, gamintojų prijungimą bei elektros tinklo objektų ar įrenginių perkėlimą ar rekonstrukciją pageidaujant vartotojui, gamintojui ar kitiems asmenims, gauti po 2009 m. liepos 1 d., pripažįstami pajamomis pagal sutartis su klientais prijungus vartotoją.

Iki 2009 m. liepos 1 d. gauti aukščiau išvardinti mokesčiai apskaitomi kaip sukauptos ateinančių laikotarpių pajamos ir yra proporcingai pripažįstami pajamomis per naujai sukurtu susijusio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką. Susijusios sąnaudos, kurias sudaro ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertė bei kitos sąnaudos, kapitalizuojamos ir nudėvimos per nustatytą kapitalizuoto turto naudojimo laikotarpį.

(d) Pajamos už naujų vartotojų prijungimą prie Bendrovės gamtinių dujų skirstymo tinklo

Vartotojų sumokėtos įmokos už prijungimą prie Bendrovės dujų sistemos finansinės padėties ataskaitoje apskaitomos kaip atidėtosios pajamos ir pripažįstamos pajamomis per kapitalizuoto susijusio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo laikotarpį. Šios pajamos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitoje kaip pardavimo pajamos.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Apskaitos politika taikyta nuo 2018 m. sausio 1 d.

Paslaugų teikimo pajamos pripažįstamos ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo paslaugų kontrolė perduodama klientui, t. y. suteikus paslaugą. Tam tikrų paslaugų sutarčių atveju pajamos pripažįstamos remiantis iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos suteikta faktine paslauga kaip visų teiktinų paslaugų dalimi, nes naudą iš teikiamų paslaugų klientas gauna ir ja naudojasi vienu metu. Pripažindama pajamas Bendrovė atsižvelgia į sutarčių su klientais sąlygas ir į visus svarbius faktus bei aplinkybes, įskaitant pinigų srautų, atsirandančių dėl sutarties su klientu, pobūdį, sumą, laiką ir neapibrėžtumą.

(a) Elektros energijos tiekimo ir skirstymo pajamos

Elektros energijos tiekimo ir skirstymo gyventojams pajamos pripažįstamos kiekvieną ataskaitinį laikotarpį remiantis deklaruotais arba faktiniais, t. y. patikrinimo metu nustatytais arba gautais per išmaniuosius skaitiklius, rodmenimis. Jei deklaruoti arba faktiniai skaitiklių duomenys nėra žinomi, elektros energijos pajamos yra pripažįstamos vidurkiniu numanomo sunaudojimo metodu. Nuo spalio 1 d. Bendrovė nebevykdo tiesioginės elektros energijos tiekimo ir skirstymo gyventojams veiklos.

Elektros energijos tiekimo ir skirstymo įmonėms pajamos pripažįstamos per laikotarpį, remiantis faktiniu elektros energijos tiekimu, atsižvelgiant į skaitiklių rodmenis.

Pajamos už elektros energijos skirstymą pripažįstamos per laikotarpį, remiantis vartotojų pateiktais matavimo prietaisų rodmenimis.

Elektros energijos tiekimo ir skirstymo pajamos yra reguliuojamos.

(b) Gamtinių dujų skirstymo pajamos

Pajamos iš nebuitinių vartotojų už gamtinių dujų skirstymą pripažįstamos per laikotarpį, remiantis vartotojų pateiktais matavimo prietaisų rodmenimis arba, jei vartotojai nepateikė matavimo prietaisų parodymų, dujų kiekiais, apskaičiuotais pagal patvirtintą gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo metodiką, suderintą su VKEKK (kaupimo principu).

Pajamos iš buitinių vartotojų pripažįstamos per laikotarpį, remiantis dujų kiekiais, apskaičiuotais pagal patvirtintą gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo metodiką, t. y. apskaičiuojant pajamas yra įvertinti neatitikimai tarp buitinių vartotojų deklaruotų ir jiems išskirstytų dujų kiekių (kaupimo principas). Pajamos iš buitinių vartotojų nesudaro reikšmingos dujų skirstymo pajamų dalies.

(c) Pajamos už naujų vartotojų prijungimą prie elektros tinklo

Nuo 2018 m. sausio 1 d. iki rugsėjo 30 d.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2018 m. rugsėjo 30 d. mokesčiai, gauti už naujų vartotojų prijungimą, pripažįstami pajamomis per laikotarpį, kuriuo Bendrovė užtikrina kliento prijungimą prie elektros skirstymo tinklų, nes buvo padaryta išvada, kad prijungimas prie tinklo yra ne atskiras įvykdyto įsipareigojimas, o veikiau neatsiejama elektros energijos tiekimo ir skirstymo paslaugos dalis. Iš kliento gauti mokesčiai apskaitomi kaip sutartiniai įsipareigojimai ir yra proporcingai pripažįstami pajamomis per numatomą santykių su klientais laikotarpį, kurio trukmę riboja susijusio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpis, kurio trukmė – 27 metai.

Nuo 2018 m. spalio 1 d.

2018 m. birželio 30 d. LR Seimas priėmė Elektros energetikos įstatymo Nr. XIII-1456 pakeitimus (toliau – Įstatymas), kurie leidžia Bendrovei tinkamai įgyvendinti visuomeninio elektros energijos tiekimo funkcijos perdavimą grupės įmonei UAB „Lietuvos energijos tiekimas“ (toliau – LET). Įstatymo pakeitimai aktualūs visuomeninio elektros energijos tiekimo (toliau – VT) veiklai įsigaliojo nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. Atsižvelgiant į Įstatymo pakeičius bei į priimtus „Lietuvos energija“, UAB, Bendrovės ir LET valdymo, priežiūros organų sprendimus, VT funkcija perduota LET nuo 2018 m. spalio 1 d. VT veiklos funkcijų perdavimas kitai „Lietuvos energija“, UAB grupės įmonei leis sukurti papildomą vertę klientams, o įmonių funkcijas labiau sukonzcentruoti į vykdomas pagrindines veiklas, t. y. Bendrovė į skirstymo ir infrastruktūrinę veiklą, o LET – į elektros energijos ir gamtinių dujų tiekimą. Įgyvendinus šiuos pakeitimus reguliacinė aplinka leis vartotojams užsitikrinti elektros energijos skirstymo paslaugas nesudarant elektros energijos pirkimo – pardavimo sutarties su Bendrove, o pasirašant sutartį su tiekimo įmone. Dėl šios priežasties elektros energijos naujų vartotojų prijungimo pajamų pripažinimo būdas pasikeitė.

Nuo 2018 m. spalio 1 d. gautos pajamos už naujų vartotojų prijungimą pripažįstamos kuomet prijungimo paslauga yra suteikta, skirtingai nuo prieš tai taikomo pajamų pripažinimo metodo, kai pajamos buvo pripažįstamos per elektros energijos skirstymo paslaugos teikimo laikotarpį, kadangi jos yra neatsiejamos nuo elektros energijos persiuntimo paslaugos. Nuo 2018 m. spalio 1 d. pagal 15-tąjį TFAS vartotojo prijungimas prie tinklo laikomas atskiru įvykdyto įsipareigojimu. Tai reiškia, kad įmokos, gautos iš naujų vartotojų po 2018 m. spalio 1 d., pripažįstamos pajamomis prijungus klientą prie elektros skirstymo tinklų. Iki 2018 m. spalio 1 d. gautos naujų vartotojų įmokos, kurios iki tol buvo atidedamos, ir toliau atidedamos ir apskaitomos kaip pajamos, gautinos per numatomą santykių su klientais laikotarpį, kurio trukmę riboja susijusio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpis, kurio trukmė – 27 metai.

(d) Pajamos už naujų vartotojų prijungimą prie Bendrovės gamtinių dujų skirstymo tinklo

Nuo 2018 m. sausio 1 d. dujų segmente naujų vartotojų sumokėtos įmokos už prijungimą prie Bendrovės dujų sistemos, pripažįstamos pajamomis prijungus klientą prie dujų skirstymo dujotiekio.

2.18 Turto vertės sumažėjimas

(a) Nefinansinis turtas

Bendrovės nefinansinio turto vertės sumažėjimas yra įvertinamas tuomet, kai įvykiai ar aplinkybės parodo, kad turto vertė gali būti neatgautina. Kai apskaitinė vertė viršija turto atsiperkamąją vertę, vertės sumažėjimas apskaitomas pelne (nuostolyje). Turto atstatomoji vertė yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo sąnaudas, arba naudojimo vertę, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra didesnė. Nustatant turto vertės sumažėjimą, turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, kurių atžvilgiu galima nustatyti atskirus pinigų srautus (pinigus kuriančius vienetus). Vertės sumažėjimo, apskaičiuoto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas pelne (nuostolyje) tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

2.19 Dividendų paskirstymas

Dividendų paskirstymas Bendrovės akcininkams pripažįstamas įsipareigojimu Bendrovės finansinėse ataskaitose tuo laikotarpiu, kuomet dividendus patvirtina Bendrovės akcininkai.

2.20 Vienai akcijai tenkantis pelnas

Vienai akcijai tenkantis pagrindinis pelnas apskaičiuojamas, dalijant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų vardinių akcijų vidutinio svartinio vidurkio. Tuo atveju, kai akcijų skaičius pasikeičia, tačiau tai neįtakoja ekonominių resursų pasikeitimo, vidutinis svartinis išleistų paprastųjų vardinių akcijų vidurkis pakoreguojamas proporcingai akcijų skaičiaus pasikeitimui taip, lyg šis pasikeitimas įvyko ankstesniojo pateikiamo laikotarpio pradžioje. Kadangi nėra jokių pelno (nuostolių) vienai akcijai mažinančių instrumentų, vienai akcijai tenkantis pagrindinis ir sumažintasis pelnas nesiskiria.

2.21 Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys išteklių bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.22 Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos sudarymo datos

Visi po finansinės padėties ataskaitos sudarymo dienos įvykę įvykiai (koreguojantys įvykiai) yra apskaitomi finansinėse ataskaitose, jei jie susiję su ataskaitiniu laikotarpiu ir turi reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms. Visi įvykiai, kurie yra reikšmingi, tačiau nėra koreguojantys įvykiai, yra atskleidžiami finansinių ataskaitų pastabose.

2.23 Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų užskaita

Finansinis turtas ir įsipareigojimai sudengiami ir neto suma parodoma finansinės padėties ataskaitoje, kai yra teisinė galimybė užskaityti pripažintą sumą ir yra ketinimas atsiskaityti neto suma arba realizuoti turtą ir įsipareigojimus vienu metu. Įgyvendinama teisė nepriklauso nuo ateities įvykių ir teisiškai įgyvendinama ūkio subjekto ir visų sandorio šalių tiek įprastomis veiklos sąlygomis, tiek įsipareigojimų nevykdymo, nemokumo ar bankroto atveju.

2.24 Reguluojama veikla

Bendrovės pelningumas yra reguliuojamas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos tvirtinant paslaugų kainas ateinantiems metams. Kainų lygis priklauso nuo numatomų ateinančių metų sąnaudų, prognozuojamos teikiamų paslaugų apimtys, ankstesniais laikotarpiais uždirbtos pelno nukrypimo nuo reguliuojamo dydžio ir kitų dalykų.

Faktinės per metus Bendrovės patirtos sąnaudos gali skirtis nuo prognozuojamų tvirtinant kainas, taip pat faktinė paslaugų apimtis gali skirtis nuo prognozuojamos. Tokiu būdu, Bendrovės faktinis pelnas gali nukrypti nuo reguliuojamo lygio, ir skirtumas turės įtakos ateities paslaugų kainoms.

Bendrovė nepripažįsta reguliuojamos veiklos turto ar įsipareigojimų, kurių paskirtis būtų išlyginti einamųjų metų pelną iki reguliuojamo lygio, jei šis skirtumas bus atgautas / grąžintas per paslaugų teikimą ateityje.

3 Reikšmingi apskaitiniai įvertinimai

Rengdama finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, Bendrovė daro tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui.

Šiose finansinėse ataskaitose naudoti reikšmingi įvertinimai, apima:

Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas ir vertės sumažėjimas

Bendrovė elektros verslo segmento ilgalaikį materialųjį turtą apskaito perkainota verte vadovaujantis 16-ujuo Tarptautiniu apskaitos standartu „Nekilnojamas turtas, įranga ir įrenginiai“. 2018 m. gruodžio 31 d. būklei buvo atliktas Bendrovės valdomo ilgalaikio materialiojo turto vertinimas. Turto tikroji vertė buvo nustatyta remiantis UAB „Ernst & Young Baltic“ parengta ilgalaikio materialiojo turto vertinimo ataskaita. Vertinant ilgalaikį materialųjį turtą tikraja verte, buvo naudojami pajamų ir kaštų vertinimo metodai. (4 pastaba)

Atlikusi elektros segmento ilgalaikio materialiojo turto vertinimą, Bendrovė nustatė ir apskaitė 46,3 mln. Eur turto vertės padidėjimą. Bendrose pajamose ir perkainojimo rezerve apskaitytas 134,7 mln. turto vertės padidėjimas, neatskaičius atidėtojo pelno mokesčio, o per pelną (nuostolį) apskaitytas 88,4 mln. vertės sumažėjimas, neatskaičius atidėtojo pelno mokesčio. Taip pat nurašyta 10 mln. dotacijų, susijusių su ilgalaikiu turtu, kuriam vertinimo metu buvo suformuotas vertės sumažėjimas. (4 pastaba)

Dujų verslo segmento ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina ir perkainota verte – skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai, dujų technologinė įranga ir statiniai apskaitomi savikainos metodu, o likusi turto dalis apskaitoma perkainota verte. 2018 m. gruodžio 31 d. buvo atliktas šio turto atsiperkamosios ir tikrosios vertės patikrinimas planuojant pinigų srautus iki 2073 m. gamtinių dujų verslo segmentui, nes

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

skirstymo veikla reglamentuojama pagal ilgalaikio turto reguliuojamą bazę, kurios pagrindinė dalis yra ilgo naudojimo turtas – dujotiekiai (55 m.). (4 pastaba)

Įvertinus pagrindines prielaidas ir atlikus turto vertės pasitikrinimą, Bendrovė nustatė dujų verslo segmentui priklausančio ilgalaikio materialaus turto vertės padidėjimą 2018 m. gruodžio 31 dienai - 29,8 mln. EUR. Kadangi vertė yra padidėjusi reikšmingai (15 proc.), Vadovybė priėmė sprendimą atstatyti ankstesniais periodais suformuotą dujų segmento turto vertės sumažėjimą. (4 pastaba)

Pagrindiniai prielaidų pasikeitimai atskleisti 4 pastaboje.

Atidėjiniai servitūtų kompensacijoms

2017 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimai, kuriais numatytas servitūtų, nustatomų operatoriui nepriklausančios žemės sklypuose įrengiant elektros tinklus, atlygintinumas. Šiame įstatyme numatyta, kad tiesiant perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengiant kitus elektros įrenginius, bus mokamos vienkartinės kompensacijos nuostoliams už įstatyminių servitūtų (įsigaliojusių iki 2004 m. liepos 10 d.) nustatymą atlyginti. Bendrovės vadovybė neturėjo galimybės patikimai įvertinti ir apskaičiuoti servitūtų išmokų 2017 m. gruodžio 31 d., t.y. įsigaliojus Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimams, kadangi tuo metu dar nebuvo patvirtinta servitūtų išmokų skaičiavimo metodika nustatanti kompensacijų išmokėjimo sąlygas. Metodika įsigaliojo nuo 2018 m. liepos 31 d. Remiantis šia metodika, 2018 metais buvo įvertinta ir apskaičiuota tikėtina servitūtų išmokų bendra suma.

Bendrovės vertinimu servitūto išmokos buvo kapitalizuotos ir pripažintos nematerialiu turtu, kadangi jomis Bendrovei suteikiama juridinė teisė naudotis savo skirstymo tinklu ir teikiama laisvos prieigos teisė ateityje esant reikalui atlikti tinklo remonto ar keitimo darbus. Todėl 2018 m. Bendrovė prisipažino 28.563 tūkst. Eur vertės nematerialųjį turtą. Šis turtas apskaitomas savikaina, atėmus vertės sumažėjimą, naudingo tarnavimo laikas yra neribotas, kadangi vadovybės įvertinimu servitūtai bus naudojami neribotą laiką, kadangi teisės naudotis nustatytais žemės plotais suteikiamos neterminuotam laikui (vadovaujantis servitūto išmokų sutarties nuostatomis bei CK 4.130 punktu).

Numatoma servitūtų išmokų suma yra apskaičiuota finansinės padėties ataskaitoje kaip ilgalaikio įsipareigojimo atidėjinys (pagal TAS37) ir pirminio pripažinimo metu sudarė 28.725 tūkst. Vertinant atidėjinio sumą buvo atsižvelgiama į tikėtiną atsiskaitymo laiką ir besikreipsiančių asmenų kiekį, atidėjinys apskaičiuotas diskontuota verte Diskonto norma atidėjiniui apskaičiuoti buvo parinkta remiantis panašių įsipareigojimų skolinimosi norma ir yra lygi 1,135%. 2018 m. gruodžio 31 d. atidėjinio vertė buvo 27.982 Eur (20 pastaba). Visa atidėjinio suma priskiriama prie ilgalaikių įsipareigojimų, atsižvelgiant į aukščiau minėtos metodikos nuostatas, pagal kurias vienkartinė kompensacija už įstatymu nustatytą servitūtą išmokama per 2 metus nuo reikalavimus atitinkančio prašymo pateikimo dienos.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

4 Ilgalaikis materialusis turtas

Judėjimas Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose pateikiamas žemiau:

	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Skirstomieji dujotiekiai	Dujų technologinė įranga ir statiniai	Transporto priemonės	Kompiuterinė ir kita ryšių technika	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2016 m. gruodžio 31										
Išgijimo savikaina	79	21.084	866.233	289.364	10.404	5.070	12.481	9.314	26.816	1.240.845
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(3.754)	(65.828)	(84.335)	(4.512)	(2.303)	(5.597)	(3.063)	-	(169.392)
Sukauptas vertės sumažėjimas	-	-	-	(50.305)	(607)	-	-	-	-	(50.912)
2017 m. sausio 1 d. likutinė vertė	79	17.330	800.405	154.724	5.285	2.767	6.884	6.251	26.816	1.020.541
Išgijimai	-	7	415	14	-	-	166	449	221.456	222.507
Perleidimai	-	-	(85)	-	-	-	-	-	-	(85)
Nurašymai	-	(24)	(4.328)	(30)	(56)	-	(15)	(1)	-	(4.454)
Perklasifikavimai tarp grupių	-	1.760	163.925	28.911	919	-	1.414	1.926	(198.855)	-
Vertės sumažėjimas	-	-	-	-	-	-	-	-	(401)	(401)
Nusidėvėjimas	-	(2.050)	(37.758)	(5.016)	(637)	(823)	(1.607)	(1.469)	-	(49.360)
2017 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	79	17.023	922.574	178.603	5.511	1.944	6.842	7.156	49.016	1.188.748
2017 m. gruodžio 31										
Išgijimo savikaina	79	22.815	1.024.529	318.195	11.141	5.020	13.576	11.675	49.417	1.456.447
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(5.792)	(101.955)	(92.400)	(5.055)	(3.076)	(6.734)	(4.519)	-	(219.531)
Sukauptas vertės sumažėjimas	-	-	-	(47.192)	(575)	-	-	-	(401)	(48.168)
2018 m. sausio 1 d. likutinė vertė	79	17.023	922.574	178.603	5.511	1.944	6.842	7.156	49.016	1.188.748
TFAS 15 taikymo įtaka – vertės sumažėjimas*	-	-	-	(43.512)	-	-	-	-	-	(43.512)
2018 m. sausio 1 d. likutinė vertė (perskaiciuota)	79	17.023	922.574	135.091	5.511	1.944	6.842	7.156	49.016	1.145.236
Išgijimai	-	1	694	-	-	1.815	3	395	262.432	265.340
Perleidimai	-	(5)	(140)	-	-	-	(1)	-	-	(146)
Nurašymai	-	(6)	(4.556)	(75)	(37)	-	(63)	(10)	(5)	(4.752)
Perkainojimas	-	10.297	37.125	-	-	8	(1.149)	48	-	46.329
Perklasifikavimai tarp grupių	-	1.717	194.895	55.713	1.296	-	1.970	2.535	(258.126)	-
Perklasifikavimas į (iš) atsargas (ų)	-	-	-	-	-	-	-	-	1959	1959
Vertės sumažėjimo atstatymas	-	-	-	29.857	-	-	-	-	-	29.857
Nebaigtos statybos vertės sumažėjimas	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.066)	(1.066)
Nusidėvėjimas	-	(1.309)	(43.567)	(4.609)	(714)	(801)	(1.725)	(1.503)	-	(54.228)
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	79	27.718	1.107.025	215.977	6.056	2.966	5.877	8.621	54.210	1.428.529
2018 m. gruodžio 31 d.										
Išgijimo savikaina	79	27.719	1.107.271	373.774	12.348	3.016	5.887	8.621	55.276	1.593.991
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(1)	(246)	(100.907)	(5.757)	(50)	(10)	-	-	(106.971)
Sukauptas vertės sumažėjimas	-	-	-	(56.890)	(535)	-	-	-	(1.066)	(58.491)
79	27.718	1.107.025	215.977	6.056	2.966	5.877	8.621	54.210	1.428.529	

4 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Bendrovės ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkainota verte, išskyrus Skirstomuosius dujotiekius ir Dujų technologinę įrangą ir statinius, kurie apskaitomi įsigijimo savikainos metodu.

Statiniai ir mašinos apima objektus susijusius su elektros energijos skirstymu.

Bendrovės 2018 m. kapitalizuotos palūkanos į ilgalaikį materialųjį turtą atitinkančius kriterijus sudarė 438 tūkst. EUR, taikyta palūkanų norma – 1,42 proc. (2017 m. kapitalizuotos palūkanos buvo 64 tūkst. EUR., taikyta palūkanų norma - 0,82 proc).

* Nuo 2018 m. sausio 1 d. pritaikius 15-tąjį TFAS dujų segmente naujų vartotojų (toliau – NV) prijungimo paslaugos pajamos, anksčiau sukauptos ir finansinės padėties ataskaitoje pripažintos per prijungimo metu sukurto ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpį (t.y. atidėtosios), yra pripažįstamos įvykdžius prijungimo įsipareigojimą. Toks vadovybės vertinimas buvo pagrįstas tuo, kad Bendrovės klientai turi galimybę gamtinių dujų skirstymo paslaugas užsitikrinti per tiekimo sutartį, sudaromą su gamtinių dujų tiekimo įmone. Tokia galimybė naudojasi didžioji dauguma Bendrovės klientų. Tokiu atveju vienintelė Bendrovės sutartis, sudaroma su vartotoju, yra NV prijungimo sutartis ir pagal ją visi įsipareigojimai prieš vartotoją yra įgyvendinti, kuomet prijungimo paslauga yra suteikta.

Šis pajamų pripažinimo apskaitos politikos pasikeitimas pritaikytas modifikuotai retrospektyviai padidino Bendrovės nepaskirstytą rezultatą 44 mln. eurų ir sumažino ateinančių laikotarpių pajamas atitinkamu dydžiu 2018 m. sausio 1 d. Sumažinus ateinančių laikotarpių pajamų likutį, pinigus kuriančio vieneto, kuriam atliktas vertės sumažėjimo testas, apskaitinė vertė padidėjo. Dėl šios priežasties apskaitinė vertė tapo 44 mln. eurų didesnė nei atsiperkamoji vertė, o apskaičiuota vertės sumažėjimo suma buvo apskaityta nepaskirstytame pelne 2018 m. sausio 1 d., kaip dalis su TFAS 15 taikymu susijusių koregavimų.

Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto tikrosios ir atsiperkamosios verčių patikrinimas ir vertinimas 2018 m.

Bendrovė, mažiausiai kartą per metus, įvertina, ar yra kokių nors požymių, kad ilgalaikio materialiojo turto, apskaitomo įsigijimo savikaina, apskaitinė vertė gali būti sumažėjusi ir kad ilgalaikio materialiojo turto, apskaitomo perkainota verte gali reikšmingai skirtis nuo jo tikrosios vertės. Jei tokių požymių yra, Bendrovė atlieka vertės sumažėjimo testą ir turto perkainojimą.

2018 m. bendrovės Vadovybė nusprendė atlikti elektros dalies turto vertinimą metų pabaigai, taip pat įvertinti dujų dalies turto vertės pasikeitimą. Turto vertinimas buvo atliktas remiantis nudėvėtosiomis atstatomosios vertės metodu; ekonominio nusidėvėjimo patikrinimas buvo atliktas remiantis pajamų metodu.

Finansinių ataskaitų datai galiojantys teisės aktai ir metodikos, reglamentuojantys gamtinių dujų ir elektros skirstymo bei elektros visuomeninio ir garantinio tiekimo veiklas:

- Komisijos 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. O3-3 patvirtinta „Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodika“ ir vėlesni pakeitimai (toliau – Elektros Metodika);
- Komisijos 2014 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. O3-112 patvirtintu „Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašas“ ir vėlesni pakeitimai (toliau – Elektros Aprašas);
- Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 patvirtinta „Investicijų grąžos normos nustatymo metodika“ ir vėlesni pakeitimai (toliau – WACC metodika).
- VKEKK 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 patvirtinta „Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika“ ir vėlesni pakeitimai (toliau - Dujų Metodika);
- VKEKK 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-316 patvirtintu „Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašas“ ir vėlesni pakeitimai (toliau – Dujų Aprašas).

Elektros verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas 2018 m. gruodžio 31 d.

Bendrovė elektros verslo segmento ilgalaikį materialųjį turtą apskaito perkainota verte vadovaujantis 16-uju TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai“. Įgyvendindama 16-ojo TAS 31 straipsnio nuostatą, Bendrovė, remiantis UAB „Ernst & Young Baltic“ ilgalaikio materialiojo turto vertinimo ataskaita, atliko ilgalaikio materialaus turto vertinimą ir nustatė, kad 2018 m. rugpjūčio 31 d. ilgalaikio materialiojo turto tikroji vertė (įskaitant nebaigtą statybą) sudaro 1 137 mln. Eur. Nustatyta ilgalaikio materialiojo turto vertė yra 50 mln. Eur didesnė nei 2018 m. rugpjūčio 31 d. ilgalaikio materialaus turto likutinė balansinė vertė, kuri buvo lygi 1 087 mln. Eur. Ilgalaikio materialiojo turto vertės pokytis įvyko didžiąja dalimi dėl planuojamos didesnės investicijų grąžos normos. Bendrovė vertinimą vėliau atnaujino atsižvelgdama į įvykius ir aplinkybes, įvykusius nuo 2018 m. rugpjūčio 31 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d.

Turto vertinimas buvo atliekamas tokiais etapais: (i) viso elektros verslo ilgalaikio materialiojo turto tikroji vertė nustatyta taikant pajamų metodą, kadangi bendrasis turtas sudaro vieną pinigų kuriantį vienetą – Elektros verslo segmentą, (ii) nustatyta naujo turto atstatomoji vertė, (iii) nustatytas turto fizinis ir funkcinis nusidėvėjimas, ir (iv) atliktas turto ekonominio nusidėvėjimo patikrinimas (bendrąją tikrąją vertę alokuojant atskiriems turto vienetams).

Vertinant Bendrovės ilgalaikį materialųjį turtą tikrąja verte buvo naudojami pajamų ir kaštų vertinimo metodai. Visas ilgalaikis materialusis turtas, priskirtas 3 hierarchijos lygiui pagal 13-ąjį TFAS. Žemiau pateikiama informacija apie Bendrovės elektros segmento ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės 2018 m. gruodžio 31 dienai pagal hierarchijos lygius.

Bendrovė	1 lygis	2 lygis	3 lygis	Iš viso:
	Aktyviose rinkose kotiruojamos kainos	Kiti tiesiogiai arba netiesiogiai skelbiami rodikliai	Neskelbiami rodikliai	
Žemė	-	-	79	79
Pastatai	-	-	27.718	27.718
Statiniai ir įrenginiai	-	-	1.107.025	1.107.025
Transporto priemonės	-	-	2.966	2.966
Kitas materialusis turtas, Kompiuterinė ir kita ryšių technika	-	-	14.498	14.498
Nebaigta statyba	-	-	51.145	51.145
Tikroji vertė 2018 m. gruodžio 31 d.	-	-	1.203.431	1.203.431

Kaštų metodas apima naujo turto atstatomosios vertės nustatymą (angl. RCN) individualaus turto vieneto lygmenyje. 98 proc. ilgalaikio materialaus turto (procentas apskaičiuotas nuo tikrosios turto vertės 2018 m. rugpjūčio 31 dienai) buvo taikomas tiesioginis kaštų metodas apskaičiuojant naujo turto RCN. RCN apima medžiagų kainą, įrengimą įskaitant darbus, vežimo ir tvarkymo mokesčius, bendras rangovo sąnaudas, taip pat tokias netiesiogines sąnaudas, kaip inžinerinės ir projektavimo sąnaudos 2018 metų rinkos kainomis.

Vertinimo metu turtui, kuriam nebuvo įmanoma pritaikyti tiesioginio kaštų metodo dėl unikalaus turto pobūdžio arba trūksta reikiamos informacijos, buvo pritaikytas netiesioginis kaštų metodas. Netiesioginis kaštų metodas buvo pritaikytas apie 2 proc. ilgalaikio materialaus turto (procentas apskaičiuotas nuo tikrosios turto vertės 2018 m. rugpjūčio 31 dienai). Taikant netiesioginį kaštų metodą kiekvienam turto vienetai buvo nustatyta naujo turto atstatomoji dabartinė vertė indeksuojant (remiantis Lietuvos statistikos departamento skelbiamais vartotojų ir gamintojų kainų indeksais) kapitalizuotą istorinę turto įsigijimo savikainą.

Turto įsigyto nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. RCN ir turto atkūrimo išlaidos, atėmus fizinio ir funkcinio nusidėvėjimo sumas (angl. DRC), buvo prilygintos atitinkamai balansinei įsigijimo vertei ir balansinei likutinei vertei, toks metodas buvo pritaikytas apie 6 proc. ilgalaikio materialaus turto (procentas apskaičiuotas nuo tikrosios turto vertės 2018 m. gruodžio 31 dienai).

Apskaičiavus naujo turto atstatomąją vertę, ji buvo sumažinta apskaičiuotu fiziniu nusidėvėjimu, kurį sudaro turto būklės pablogėjimas dėl jo naudojimo intensyvumo. Fizinis nusidėvėjimas buvo apskaičiuotas naudojant amžiaus / tarnavimo trukmės metodą, remiantis Ajosvos¹ (angl. "Iowa" type) nusidėvėjimo kreivėmis. Šios nusidėvėjimo kreivės buvo sudarytos turto gyvavimo ciklui nustatyti pagal jo ekonominį tarnavimo laiką atsižvelgiant į einamąją techninę priežiūrą ir remontus. Vadovaujantis vertinimui naudojamomis Ajosvos kreivėmis, turto naudingo tarnavimo laikas tam tikrais atvejais yra ilgesnis už iki 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės apskaitoje naudojamą turto naudingo tarnavimo laiką. Naudingo tarnavimo laikas bus atitinkamai peržiūrimas ir pratęsiamas, o pasikeitimai bus pradėti taikyti nuo 2019 m. sausio 1 d. Planuojama, kad dėl tarnavimo laiko peržiūros naudingo tarnavimo laikas taps ilgesnis kai kuriems turto vienetais ir trumpesnis kitiems, o bendros nusidėvėjimo sąnaudos išaugs 2,5 mln. EUR.

Visam technologiniam turtui, kurio fizinis nusidėvėjimas skiriasi nuo tiesinio nusidėvėjimo buvo pritaikyta Ajosvos R2 tipo nusidėvėjimo kreivė, o turtui, kurio fizinis nusidėvėjimas yra artimesnis tiesiniam nusidėvėjimui, buvo pritaikyta Ajosvos R3 tipo nusidėvėjimo kreivė (pagal šio tipo kreivę naudingas tarnavimo laikas yra šiek tiek artimesnis faktiniam eksploatacijos laikotarpiui). Transformatorių fizinis nusidėvėjimas buvo apskaičiuotas pagal techninės priežiūros kreives (MC nusidėvėjimo kreivės), kurios buvo vertinamos pagal realų transformatorių tarnavimo laiko ciklą, atsižvelgiant į remontų ir kapitalinių remontų dažnį ir išlaidas. Pastatų fizinis nusidėvėjimas buvo apskaičiuotas remiantis Maršalo ir Svifto (angl. Marshall & Swift) nusidėvėjimo kreive (MS nusidėvėjimo kreivė), kuri naudojama vertinant turta, kurio vertė niekada nėra mažesnė nei 20 proc. nuo RCN., jei tokia nuosavybė vis dar naudojama (atliekant tinkamą priežiūrą).

Turto atstatomoji vertė (toliau – RCN) papildomai buvo sumažinta atimant funkcinį nusidėvėjimą, kurį sudaro funkcinių trūkumų atsiradimas per tam tikrą laikotarpį rinkoje pasikeitus technologijai. Funkcinis nusidėvėjimas buvo apskaičiuotas atskirai pagal turto kategorijas, kurių specifikacijos nevisiškai atitiko funkciją, kuriai jie buvo skirti arba jų savybės buvo prastesnės nei kai kurių modernių ekvivalentų, pagal kuriuos buvo įvertinta RCN.

RCN sumažinus fizinio ir funkcinio nusidėvėjimo sumomis buvo gautas turto pakeitimo išlaidų atimant fizinio ir funkcinio nusidėvėjimo vertę (toliau – DRC) dydis.

Pagrindinės kaštų metodo prielaidos naudotos vertinimui yra šios:

- RCN vertės, kurios atspindi visas sąnaudas, kurios patiriamos sukuriant naują identišką turta;
- Nusidėvėjimo kreivės, kurios nustato kaip turto vertė keičiasi per jo gyvavimo periodą, pagal to turto charakteristikas ir turto tarnavimo trukmę;
- Funkcinis nusidėvėjimas, kuris įvertina turto naudingumo sumažėjimą dėl egzistuojančių jo alternatyvų ir technologinės pažangos;
- Išlaidų faktorius, kuris nustato minimalią vertę turtui, kadangi Bendrovė gali ir toliau naudoti visiškai nudėvėtą turta.

Pajamų metodas. Naudojant pajamų metodą buvo vertintas turto ekonominis senėjimas. Šis metodas buvo naudojamas ekonominiu nusidėvėjimo apskaičiavimui.

Vertinant ekonominį nusidėvėjimą buvo parengta pinigų srautų prognozė laikotarpiui nuo 2018 m. rugsėjo mėn. iki 2058 m. Esminės pinigų srautų prognozės prielaidos, naudotos turto ekonominio nusidėvėjimo apskaičiavimui:

- nuo 2019 m. paskirstomos elektros energijos kiekis augs pusė BVP, pvz., 2019 m. prognozuojamas BVP augimas 2,8 %, tad prognozuojamas elektros energijos kiekio augimas -1,4 %;
- Komisija, 2018 m. spalio 17 d. pažymoje, nustatydama 2019 m. elektros skirstymo paslaugos kainos viršutines ribas, šiam laikotarpiui patvirtino investicijų grąžos normą lygią 5,04 proc. Ši norma naudojama nustatant investicijų grąžą 2019-2020 m. laikotarpiu. Atsižvelgiant į tai, kad elektros ir dujų verslo segmentams pagal WACC metodiką yra taikomi identiški WACC apskaičiavimo principai, kitam reguliaciniam periodui 2021-2025 m. investicijų grąža skaičiuojama kaip vidurkis tarp naujai Komisijos dujų sektoriui nustatytos (2019-2023 metams) 3,59 proc. ir ilguoju laikotarpiu planuojamos elektros sektoriuje ikimokestinio investicijų grąžos dydžio - 5,96 proc. (t.y. 4,78%). Nuo 2026 m. (ilguoju laikotarpiu) planuojamų pinigų srautų periodui taikoma ikimokestinė 5,96 proc. investicijų grąžos norma (apskaičiuota pagal viešai Komisijos tinklapyje skelbiamus skaičiavimo duomenis, Komisijos patvirtintą WACC Metodiką bei pagal planuojamas rinkos tendencijas). Ilguoju laikotarpiu daroma prielaida, kad investicijų grąžos norma (ikimokestinė 5,96%, lygi pomokestinei 5,07%) bus lygi diskonto normai;
- diskonto norma buvo nustatyta naudojant kapitalo kaštų nustatymo modelį (angl. CAPM). Daroma prielaida, kad rinkos dalyvis netaikys jokio dydžio nesisteminio rizikos priedo dėl:
  - verslo dydžio lyginant su Lietuvos ekonomika ir kitomis vietos bendrovėmis (viena iš didžiausių bendrovių Lietuvoje);
  - monopolizuoto ir saugiai reguliuojamo verslo;
  - šis metodas taip pat atitinka dabartinę reglamentuojamą WACC Metodiką, kuri taip pat nenumato jokių papildomų rizikos priedų.
- diskontuojant pinigų srautus buvo naudota pomokestinė 5,07 proc. diskonto norma;

¹ Ajosvos kreivių metodas pagrįstas JAV Ajosvos valstijos universitete atliktomis studijomis ir moksliniais tyrimais.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

- Bendrovės veiklos sąnaudos 2019 m. planuojamos pagal patvirtintą biudžetą, 2020 - 2030 m. periodu planuojamos pagal ESO strategijoje numatomas veiklos sąnaudų mažinimo kryptis (planuojama, kad iki 2030 m. veiklos sąnaudų lygis bus iki 16 proc. mažesnis nei reguliatoriaus leistinas sąnaudų lygis (apskaičiuotas pagal rinkos prognozuojamas makroekonominės prielaidas (darbo užmokesčio augimą ir infliaciją)), dėl vykdomų veiklos meistriškumo priemonių (procesų peržiūra, robotizavimas, patobulinimai) bei duomenimis grįstų sprendimų diegimo, kurie leis efektyviau vykdyti veiklą), nuo 2031 m. planuojami pokyčiai pagal vertinimo metu galiojančias vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (VKI) ir darbo užmokesčio kitimo projekcijas;
- remiantis Elektros Aprašo nuostatomis dalis Bendrovės patiriamų veiklos sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamas elektros energijos skirstymo ir tiekimo veiklos kainas;
- skaičiuojant pajamų lygį nėra vertinama, kad dėl planuojamo įmonės efektyvumo bus gautas papildomas pelnas (tokia galimybė yra numatyta Elektros Metodikoje);
- investicijos nurodytos pagal patvirtintą 2018-2027 m. 10-ies metų (10 MIP) investicijų planą, nuo 2028 iki 2035 m. numatomas didesnis investavimas, tai yra planuojama, kad bus atliktos visos investicijos, kurios ankstesniais periodais nebuvo investuojamos pagal Komisijos patvirtinto ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modelių (toliau – Modelis) apskaičiuotą dydį. Planuojama, kad iki 2058 m. bus atstatytas visas šiuo metu susidėvėjęs ar per laikotarpį iki 2058 m. susidėvėsiantis technologinis turtas;
- kapitalo kaštai (investicijų grąža ir ilgalaikio turto nusidėvėjimas) apskaičiuojami ir nustatant kitų reguliavimo periodų skirstymo paslaugų kainas įtraukiami remiantis Komisijos patvirtinto Modelio pagalba ir vadovaujantis Elektros Metodikos 7 punktu;
- vertinimo modelyje numatyta, kad nustatant skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutines ribas 2019 m. apskaičiuotas 26,5 mln. Eur pajamų lygio skirtumas (bei papildomai priskaičiuota 0,567 mln. Eur palūkanų sąnaudų suma), mažinantis bendrovės pajamas, bus grąžintas kitą reguliavimo periodą (nuo 2021 m.), tad turto vertė dėl šio Komisijos sprendimo nepasikeis.

Remiantis diskontuotų pinigų srautų metodu, buvo apskaičiuota Bendrovės elektros energijos verslo vertė ir nustatyta ilgalaikiam materialiajam turtui priskiriama vertė.

Remiantis ekonominio nusidėvėjimo testo rezultatais, turto vertės, nustatytos taikant DRC metodą, buvo proporcingai sumažintos (bendroji turto vertė buvo nustatyta taikant pajamų metodą), išskyrus turtą, kurio vertė dėl nusidėvėjimo sumos priskyrimo taptų mažesnė už šio turto RAB vertę. Tokio turto RAB vertė atitinka jo tikrąją vertę. Sumažėjimo suma, kuri kitu atveju būtų priskirta tokiam turtui, proporcingai buvo priskirta kitam turtui. Siekiant ekonominio nusidėvėjimo sumą paskirstyti atskiriems turto vienetams taip, kad gauta vertė kuo tiksliau atspindėtų atskiro turto vieneto tikrąją vertę, buvo taikoma taisyklė, kad konkretaus turto vieneto tikroji vertė nebūtų mažesnė už to konkretaus turto vieneto RAB prielaidą. Kiekvieno atskiro turto vieneto RAB vertę galima apskaičiuoti taip: RAB vertė atskiriems turto vienetams yra lygi balansinei likutinei vertei (toliau – NBV) atskiriems turto vienetams iš RAB apskaitinės knygos (kur vertės įtraukia subsidijas, bet neįtraukia perkainojimų), atėmus proporcingai paskirstytas subsidijas bei naujų vartotojų mokesčius.

Ekonominis nusidėvėjimas buvo pritaikytas (pvz. paskirstytas) visiems turto vienetams, išskyrus šias kategorijas (arba atskiriems turto vienetams šiose kategorijose), kur DRC buvo prilyginta turto balansinei vertei:

- Nebaigta statybai, kadangi nauji projektų vertė įtraukiama į RAB vertę pilna apimtimi;
- Kitam materialiam ilgalaikiam turtui, kuris nėra tiesiogiai susijęs su technologiniu turtu (pvz. turtas, naudojamas tiek elektros, tiek dujų verslo segmentuose, kuris segmentams paskirstomas taikant su VKEKK suderintus vertės nešikius);
- Turtui, kurio tikroji vertė sutampa su to turto likutine verte vertinimo tikslais (turtas, kuris įsigytas ne anksčiau nei per vienerius metus iki turto vertinimo datos – 2018 m. rugpjūčio 31 d.);
- Turtui, kurio vertė prieš ekonominį nusidėvėjimą (DRC) yra mažesnė nei tam turtui priskirta RAB vertė (RAB vertės laikomam turtui).

Pagrindinės atskirų turto vienetų vertės pasikeitimo priežastys:

- DRC pokyčiai dėl kainų (RCN) pokyčių skirtingose turto grupėse: padidėjusios kainos kai kuriose turto grupėse lėmė didėjančią jų tikrąją vertę (intensyvus investavimas į didžiausią turto grupę - elektros 0,4-10 kV kabelių linijas ir jų kainų augimas, 10 kV oro linijos ant gelžbetonių atramų ir kt.), o sumažėjusios kainos kai kuriose turto grupėse lėmė mažėjančią jų tikrąją vertę (stulpinės transformatorinės, skirstomieji įrenginiai ir kt.);
- techninės duomenų bazės peržiūra ir techninių duomenų kokybės užtikrinimo projektai: vienodinami techninės duomenų bazės parametrai su finansinės duomenų bazės parametrais (km ilgis, vnt. ir pan.), tačiau koreguojant kiekį nebuvo koreguojama turto vertė. Dėl šios priežasties turto vertinimo metu buvo atliktos vertės korekcijos dėl kiekio pasikeitimo;
- pilnai nusidėvėjusiam, bet naudojamam turtui nustatomos (sukuriamos) naujos vertės.
- padidėjusios kainos kai kuriose turto grupėse bei nusidėvėjusiam, bet naudojamam turtui nustatomos naujos vertės sąlygojo kitų turto grupių vertės sumažėjimą, nes atsižvelgiant į pagal pajamų metodą *de facto* nustatytą tikrąją vertę, nustatyta atskiriems straipsniams alokuotinos sumos riba.

Toliau pateikiama informacija apie elektros dalies turto perkainojimo pelną ir nuostolius, patirtus per 2018 m.:

	Pripažinta kitose bendrosiose pajamose ir perkainojimo rezerve	Pripažinta per pelną/nuostolį	Iš viso perkainojimo pelno (nuostolių)
Apskaitinės vertės padidėjimas (sumažėjimas)	134.713	(88.384)	46.329
Dotacijų nurašymas (18 pastaba)	-	10.002	10.002
Iš viso:	134.713	(78.382)	56.331

Jautrumo analizė. Vadovaujantis 13-ojo TFAS 93 straipsnio nuostatomis, Bendrovė atliko tikrosios vertės nustatymo jautrumo analizę nestebimų duomenų pokyčiams, remiantis tokiais scenarijais:

I jautrumo analizės scenarijus: Komisijai toliau skaičiuojant investicijų grąžą remiantis ilgalaikio materialiojo turto istorine įsigijimo savikaina ir taikant tik ribotos apimties LRAIC modelio koregavimus (kaip buvo padaryta 2018 m.), o ne remiantis LRAIC modeliu pilna apimtimi, Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto vertė sumažėtų 339 mln. Eur.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

II jautrumo analizės scenarijus: teisminėms institucijoms atmetus Bendrovės pateiktą skundą, kuriuo skundžiamas VKEKK nutarimas, kuriuo remiantis buvo sumažintos Bendrovės skirstymo veiklos pajamos 2019 m. 26,5 mln. Eur suma bei papildomai priskaičiuotas 0,5 mln. EUR palūkanų sumas, Bendrovės pajamos prognozuojamu laikotarpiu (2019-2058 m.) sumažėtų minėta 26,5 mln. Eur ir 0,5 mln. Eur sumomis, o ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė sumažėtų iki 1 119 mln. Eur.

III jautrumo analizės scenarijus: Komisijai nustatant pajamų lygį nuo 2026 m. ir pritaikant 20 proc. mažesnę investicijų gražos normą, lygią 4,78 proc. (dabar galiojančios Bendrovei VKEKK nustatytos elektros sektoriaus ir naujam reguliavimo periodui dujų sektoriui nustatytos gražos normų vidurkis), bei atitinkamai nustatant 20 proc. mažesnę diskonto normą, lygią 4,06 proc., ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė padidėtų 145 mln. eurų.

IV jautrumo analizės scenarijus: jeigu diskonto norma (po mokesčių) būtų taikoma iki +/- 20 proc. intervalo ribose turto vertė atitinkamai mažėtų arba didėtų. Žemiau pateikiama turto vertės jautrumo diskonto normai lentelė:

Diskonto normos (po mokesčių) pokytis	-20%	-10%	0%	10%	20%
Diskonto norma (ikimokesstinė), proc.	4,78%	5,36%	5,96%	6,56%	7,15%
Diskonto norma (po mokesčių), proc.	4,06%	4,56%	5,07%	5,58%	6,08%
Ilgalaikio materialaus turto vertės pokytis	521	242	0	-205	-376

Jei ilgalaikis materialusis turtas nebūtų buvęs perkainotas, Bendrovės elektros segmento ilgalaikio materialiojo turto likutinės vertės 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 dienai būtų buvusios tokios:

	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Transporto priemonės	Kompiuterinė ir kita ryšių technika	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2017 m. gruodžio 31 d.	79	15.548	862.441	1.942	6.813	7.156	49.016	942.995
2018 m. gruodžio 31 d.	79	16.053	1.015.389	2.957	5.866	8.573	51.145	1.100.063

Dujų verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės įvertinimas 2018 m.

Dujų verslo segmento priskiriamo ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė atėmus dotacijas (5,5 mln. EUR) sudaro 199,8 mln. EUR (prieš vertės sumažėjimo atstatymą). Šis ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, iš jos atėmus nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą. Šio turto atsiperkamosios vertės, kuri yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo sąnaudas, įvertinimas buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2073 m. gamtinių dujų verslo segmentui, nes skirstymo veikla reglamentuojama pagal ilgalaikio turto reguliuojamą bazę, kurios pagrindinė dalis yra ilgo naudojimo turtas – dujotiekiai (55 m.). Prognozuodama pinigų srautus, Bendrovė naudojo šias pagrindines prielaidas:

- Komisija, nustatydamą 2019 – 2023 m. gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą, šiam laikotarpiui patvirtino investicijų gražos normą lygią 3,59 proc. Nuo 2024 m. (ilguoju laikotarpiu) planuojamų pinigų srautų periodui taikoma 5,96 proc. investicijų gražos norma (apskaičiuota pagal viešai Komisijos tinklapyje skelbiamus skaičiavimo duomenis, Komisijos patvirtintą WACC Metodiką bei pagal planuojamas rinkos tendencijas). Ilguoju laikotarpiu daroma prielaida, kad investicijų gražos norma bus lygi diskonto normai;
- diskontuojant pinigų srautus buvo naudota pomokesstinė 5,07 proc diskonto norma;
- Bendrovės veiklos sąnaudos 2019 m. planuojamos pagal patvirtintą biudžetą, 2020-2030 m. periodu planuojamos pagal ESO strategijoje numatomas veiklos sąnaudų mažinimo kryptis (planuojama, kad iki 2030 m. veiklos sąnaudų lygis bus iki 16 proc. mažesnis nei reguliatoriaus leistinas sąnaudų lygis (apskaičiuotas pagal rinkos prognozuojamas makroekonominės prielaidas (darbo užmokesčio augimą ir infliaciją)), dėl vykdomų veiklos meistriškumo priemonių (procesų peržiūra, robotizavimas, patobulinimai) bei duomenimis grįstų sprendimų diegimo, kurie leis efektyviau vykdyti veiklą), nuo 2031 m. planuojami pokyčiai pagal vertinimo metu galiojančias vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (VKI) ir darbo užmokesčio kitimo projekcijas;
- remiantis Dujų Aprašo nuostatomis dalis Bendrovės patiriamų veiklos sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamą gamtinių dujų skirstymo veiklos kainą;
- skaičiuojant pajamų lygį nėra vertinama, kad dėl planuojamo įmonės efektyvumo bus gautas papildomas pelnas (tokia galimybė yra numatyta Dujų Metodikoje);
- investicijos nurodytos pagal patvirtintą 2018-2027 m. 10-ies metų (10 MIP) investicijų planą, o nuo 2028 m. iki 2073 m. kiekvienais metais numatomas tolygus mažėjimas.

Įvertinus visas aukščiau nurodytas prielaidas ir atlikus turto vertės patikrinimą, Bendrovė nustatė dujų verslo segmentui priklausančio ilgalaikio materialaus turto vertės padidėjimą 2018 m. gruodžio 31 dienai - 29,8 mln. EUR. Kadangi vertė yra padidėjusi reikšmingai (15 proc.), Vadovybė priėmė sprendimą atstatyti ankstesniais periodais suformuotą dujų segmento turto vertės sumažėjimą.

2018 m. gruodžio 31 d. buvo atliktas dujų verslo segmento vertės sumažėjimo patikrinimas ir vertės sumažėjimo atstatymas, kadangi vertės sumažėjimo patikrinimui atlikti naudotos prielaidos reikšmingai pasikeitė ir 2014 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotas vertės sumažėjimas turėtų būti atstatytas.

Pagrindinės prielaidos, dėl kurių pasikeitimo buvo nustatytas dujų verslo segmento vertės sumažėjimo atstatymas, yra šios:

1. Įvertintas investicijų padidėjimas galiausiai lems investicijų gražos ir nusidėvėjimo didėjimą. 2018 m. atlikto vertės sumažėjimo patikrinime naudota reguliuojamo turto vertė 2019 m. pradžioje yra didesnė nei buvo planuota atliekant vertės sumažėjimo patikrinimą 2014 m.;
2. Pasikeitė su reguliuojamąja graža susijusios prielaidos ir diskonto norma. 2014 m. vertės sumažėjimo patikrinimo modelyje buvo taikoma 7.09 % graža ir 6.03 % diskonto norma (po apmokesstinimo). 2018 m. vertės sumažėjimo patikrinimo modelyje 2019–2023 m. apskaičiuota reguliuojamoji graža lygi 3.59 %, o reguliuojamoji graža po 2023 m. lygi 5.96 % po mokesčių, kuri prilygsta modelyje taikytai 5.07 % diskonto normai iki mokesčių;
3. Įvertinta pelno mokesčio lengvatos investicijoms suma yra didesnė;

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Jautrumo analizė. Bendrovė atliko vertės sumažėjimo testo jautrumo analizę nestebimų duomenų pokyčiams, remiantis tokiais scenarijais:

I jautrumo analizės scenarijus: Komisijai nustatant pajamų lygį nuo 2023 m. dujų verslo segmentui ir pritaikant 10 proc. mažesnę investicijų gražos normą, lygią 5,36 proc. iki mokesčių, vertės sumažėjimo atstatymas būtų lygus 7 mln. EUR.

II jautrumo scenarijus: jeigu pomokestinė diskonto norma būtų 5,32 proc. (5 proc. didesnė nei modelyje ilguoju laikotarpiu naudojama diskonto norma 5,07 proc.), būtų fiksuojamas ne 30 mln. EUR, o 13 mln. EUR vertės sumažėjimo atstatymas.

Skirtumai, palyginti su Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto vertinimu 2017 m.

2017 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų duomenys Bendrovė remiantis diskontuotų pinigų srautų metodu patikrino ar ilgalaikio materialiojo turto, apskaitomo įsigijimo savikaina, atsiperkamoji vertė ir, perkainota vertė apskaitomo ilgalaikio materialiojo turto, tikroji vertė reikšmingai nesiskiria nuo jų balansinių verčių. Diskontuoti pinigų srautai buvo apskaičiuoti remiantis 2017 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų duomenimis galiojančiais teisės aktais ir metodikomis, reglamentuojančiomis skirstymo ir tiekimo veiklą.

Įvertinusi visas prielaidas, Bendrovė nustatė, kad ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė reikšmingai nesiskiria nuo jo tikrosios vertės / atsiperkamosios vertės.

Prognozuodama pinigų srautus, Bendrovė naudojo šias pagrindines prielaidas:

- Komisija, 2017 m. spalio 17 d. pažymoje, nustatydamas 2018 m. elektros skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą, šiam laikotarpiui patvirtino investicijų gražos normą lygią 4,88 proc. Ši norma naudojama nustatant investicijų gražą 2018-2020 m. laikotarpiu (2018 m. vertinime taikyta investicijų gražos norma buvo lygi 5,04 proc.). Likusiam visų planuojamų pinigų srautų periodui buvo taikoma 3,76 proc. investicijų gražos norma (apskaičiuota pagal viešai Komisijos tinklapyje skelbiamus skaičiavimo duomenis), o 2018 m. vertinime ji buvo lygi 5,96 proc. ir buvo artima diskonto normai;
- diskontuojant pinigų srautus buvo naudota pomokestinė 4,16 proc. diskonto norma, o 2018 m. vertinime buvo taikyta 5,07 proc. pomokestinė diskonto norma.;
- tęstinis srautas nustatomas sulyginus investicijų gražos normą su diskonto norma;
- Bendrovės veiklos sąnaudų 2018 - 2020 m. periodu planuojamos pagal Bendrovės ilgalaikius planus, o 2021 -2025 m. periodu Vadovybės vertinimu planuojamos pagal numatomas veiklos sąnaudų mažinimo kryptis, nuo 2026 m. planuojami pokyčiai pagal vertinimo metu galiojančias vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (VKI) ir darbo užmokesčio kitimo projekcijas;
- remiantis Elektros aprašo nuostatomis dalis Bendrovės patiriamų veiklos sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamas skirstymo ir tiekimo veiklos kainas;
- įvertinta, kad atskirais reguliavimo periodais dėl planuojamo įmonės efektyvumo bus gautas papildomas pelnas (tokia galimybė yra numatyta Metodikoje);
- investicijos nurodytos pagal peržiūrėtą 2017-2026 m. 10-ies metų investicijų planą, o nuo 2027 proporcingai mažinamos, darant prielaidą kad iki 2057 metų, bus atstatytas visas šiuo metu susidėvėjęs ar per laikotarpį iki 2057 m. susidėvėsiantis technologinis turtas;
- kapitalo kaštai (investicijų graža ir ilgalaikio turto nusidėvėjimas) apskaičiuojami ir nustatant kitų reguliavimo periodų skirstymo paslaugų kainas įtraukiami remiantis Komisijos patvirtinto ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modelio (toliau – Modelis) pagalba ir vadovaujantis Elektros Metodikos 7 punktu;

Bendrovės elektros verslo segmento turtas (AB „Lesto“) paskutinį kartą buvo perkainotas 2014 m. gruodžio 31 d. Turto tikroji vertė buvo nustatyta remiantis UAB „Ernst & Young Baltic“ parengta AB „Lesto“ ilgalaikio materialiojo turto vertinimo ataskaita. Vertinant ilgalaikį materialųjį turtą tikrąja verte buvo naudojami pajamų ir kaštų vertinimo metodai.

Žemiau pateikiama informacija apie Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės paskirstymą 2017 m. gruodžio mėn. 31 d.

Bendrovė	1 lygis	2 lygis	3 lygis	Iš viso:
	Aktyviose rinkose kotiruojamos kainos	Kiti tiesiogiai arba netiesiogiai skelbiami rodikliai	Neskelbiami rodikliai	
Žemė	-	-	79	79
Pastatai	-	-	17.023	17.023
Statiniai ir įrenginiai	-	474	922.100	922.574
Transporto priemonės	-	621	1.323	1.944
Kitas materialus turtas, Kompiuterinė ir kita ryšių technika	-	-	13.998	13.998
Nebaigta statyba	-	-	49.016	49.016
Tikroji vertė 2017 m. gruodžio 31 d.	-	1.095	1.003.539	1.004.634

5 Nematerialusis turtas

	Patentai ir licencijos	Programinė įranga	Kitas nematerialus turtas	Servitukai	Nebaigti projektai	Iš viso
2016 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo savikaina	1.165	10.003	290	-	876	12.334
Sukaupta amortizacija	(1.043)	(7.538)	(180)	-	-	(8.761)
2017 m. sausio 1 d. likutinė vertė	122	2.465	110	-	876	3.573
Įsigijimai	-	136	-	-	3.916	4.052
Perklasifikavimai tarp grupių	19	2.762	12	-	(2.793)	-
Amortizacija	(99)	(2.028)	(47)	-	-	(2.174)
2017 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	42	3.335	75	-	1.999	5.451
2017 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo savikaina	1.183	12.887	301	-	1.999	16.370
Sukaupta amortizacija	(1.141)	(9.549)	(226)	-	-	(10.916)
2018 m. sausio 1 d. likutinė vertė	42	3.335	75	-	1.999	5.451
Įsigijimai	-	13	-	28.877	4.709	33.599
Perklasifikavimai tarp grupių	5	3.381	3	-	(3.389)	-
Amortizacija	(43)	(3.213)	(43)	-	-	(3.299)
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	4	3.516	35	28.877	3.319	35.751
2018 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo savikaina	1.188	16.281	304	28.877	3.319	49.969
Sukaupta amortizacija	(1.184)	(12.765)	(269)	-	-	(14.218)
2018 m. sausio 1 d. likutinė vertė	4	3.516	35	28.877	3.319	35.751

2017 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimai, kuriais numatytas servitūtų, nustatomų operatoriui nepriklausančios žemės sklypuose įrengiant elektros tinklus, atlygintumas. Šiame įstatyme numatyta, kad tiesiant perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengiant kitus elektros įrenginius, bus mokamos vienkartinės kompensacijos nuostoliams už įstatyminių servitūtų (įsigaliojusį iki 2004 m. liepos 10 d.) nustatymą atlyginti.

2018 m. liepos 31 d. įsigaliojo kompensacijų apskaičiavimo Metodika, nustatanti kompensacijų išmokėjimo sąlygas: išmokėjimo procesą, išmokėjimui reikalingas sąlygas bei dokumentus, kompensacijų už servitutus skaičiavimo formulės dedamąsias. Bendrovė apskaičiavo tikėtiną kompensacijų dydį remiantis turima informacija apie naudojamus servitutus. Kompensacijų dydis buvo apskaičiuotas diskontuota verte, pritaikyta diskonto norma – 1.14% (20 pastaba).

6 Investicijos į bendrai valdomas ir asocijuotas įmones

Investicijos į asocijuotas įmones

2018 m. ir 2017 m. investicijų į asocijuotas įmones judėjimas buvo:

	2018 m.	2017 m.
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	2.382	2.346
Gauti dividendai	(102)	(112)
Pelno (nuostolių) iš investicijų į asocijuotąsias įmones dalis	179	148
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	2.459	2.382

Asocijuotų įmonių apibendrinta finansinė informacija už 2018 m. (neaudituoti duomenys) ir 2017 m. (audituoti duomenys) pateikiama žemiau:

Apibendrinta finansinės padėties ataskaita	UAB Technologijų ir inovacijų centras		UAB Verslo aptarnavimo centras	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Trumpalaikis turtas ir įsipareigojimai				
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	1.156	106	1.837	627
Kitas trumpalaikis turtas	4.138	3.787	1.760	3.026
Iš viso trumpalaikio turto	5.294	3.893	3.597	3.653
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	(5.977)	(5.361)	(2.763)	(2.706)
Iš viso trumpalaikių įsipareigojimų	(5.977)	(5.361)	(2.763)	(2.706)
Ilgalaikis turtas ir įsipareigojimai				
Ilgalaikis materialusis turtas	6.609	7.111	4	1
Kitas ilgalaikis turtas	1.342	1.302	129	91
Iš viso ilgalaikio turto	7.951	8.413	133	92
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	(157)	(153)	-	-
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų	(157)	(153)	-	-
Grynasis turtas	7.111	6.792	967	1.039

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Apibendrinta bendrųjų pajamų ataskaita	UAB Technologijų ir inovacijų centras		UAB Verslo aptarnavimo centras	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Pajamos	16.170	14.317	11.323	11.209
Pelnas prieš apmokestinimą	576	338	258	547
Pelno mokesčio pajamos/(sąnaudos)	(108)	(145)	(62)	(94)
Pelnas po apmokestinimo	468	193	196	453
Kitos bendrosios pajamos	-	-	-	-
Iš viso bendrųjų pajamų	468	193	196	453

Apibendrinta finansinė informacija	UAB Technologijų ir inovacijų centras		UAB Verslo aptarnavimo centras	
	2018 m.	2017 m.	2018 m.	2017 m.
Grynasis turtas laikotarpio pradžioje sausio 1 d.	6.792	6.883	1039	720
Įstatinio kapitalo formavimas/išformavimas, rezervų pokyčiai	-	-	-	-
Dividendai	(43)	(284)	(268)	(134)
Laikotarpio pelnas/(nuostolis)	468	193	196	453
Kitos bendrosios pajamos	-	-	-	-
Grynasis turtas laikotarpio pabaigoje gruodžio 31 d.	7.230	6.792	967	1.039
Valdoma dalis	29%	29%	22%	22%
Investicijos į asocijuotą įmonę	1.877	1.877	129	129
Balansinė vertė nuosavybės metodu	2.252	2.159	207	223

7 Kitas ilgalaikis finansinis turtas

Kitą ilgalaikį finansinį turtą sudaro hipotekinių paskolų, kurios yra išduotos fiziniams asmenims 25 metų laikotarpiui ilgalaikė dalis, turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius), kitas gautinas sumos sudaro sumokėti avansai už nuomojamo turto pagerinimą :

	2018-12-31	2017-12-31
Suteiktų hipotekinių paskolų ilgalaikė dalis	210	271
Kitos ilgalaikės gautinos sumos	-	578
Iš viso:	210	849

Hipotekinės paskolos turi būti gražinamos dalimis iki 2027 m. Hipotekinės paskolos užtikrintos įkeistu gyvenamuoju būstu. 2018 m. šių paskolų einamųjų metų dalis buvo lygi 68 tūkst. EUR (2017 m. – 70 tūkst. EUR) ir buvo apskaityta prekybos ir kitų gautinų sumų straipsnyje (9 pastaba). Šios paskolos buvo išduotos su fiksuota palūkanų norma, kuri sudaro nuo 0,1 proc. iki 1 proc.

	2018-12-31	2017-12-31
Suteiktų hipotekinių paskolų tikroji vertė	321	411
Suteiktų hipotekinių paskolų balansinė vertė	274	341

Hipotekinių paskolų tikroji vertė buvo nustatyta remiantis diskontuotais pinigų srautais taikant 1,70 proc. diskonto normą (2017 m. gruodžio 31 d. – 1,59 proc.). Diskonto norma atitinka Lietuvos banko skelbiamą paskolų nefinansinėms korporacijoms ir namų ūkiams palūkanų normą. Hipotekinių paskolų tikroji vertė atitinka 3 lygį tikrosios vertės nustatymo hierarchijoje. Bendrovės hipotekinių paskolų diskontavimui buvo naudojamas palūkanų svertinis vidurkis, kuris 2018 m. gruodžio 31 d. buvo 7,97 proc. (2017 m. buvo 7,93 proc.).

Kitų ilgalaikių gautinų sumų tikroji vertė reikšmingai nesiskiria nuo apskaitinės vertės.

8 Atsargos

	2018-12-31	2017-12-31
Žaliavos ir atsarginės dalys	1.863	1.530
Gamtinės dujos	207	161
Kuras	62	45
Kita	55	571
Atėmus: Atsargų vertės sumažėjimas	(195)	(172)
Iš viso:	1.992	2.135

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

2018 m. ir 2017 m. Bendrovės atsargų vertės sumažėjimą sudarė:

	2018-12-31	2017-12-31
Atsargų vertės sumažėjimas laikotarpio pradžia	172	45
Atsargų vertės sumažėjimo padidėjimas	87	135
Atsargų vertės sumažėjimo nurašymas (atstatymas)	(64)	(8)
Atsargų vertės sumažėjimas laikotarpio pabaigai	195	172

9 Prekybos ir kitos gautinos sumos

	2018-12-31	2017-12-31
Iš pirkėjų gautinos sumos už elektros energiją	35.909	47.769
Iš pirkėjų gautinos sumos už gamtinių dujų skirstymą	1.186	1.508
Kitos iš pirkėjų gautinos sumos	881	1.189
Turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)	-	5.560
Prekybos ir kitos gautinos sumos iš susijusių šalių (31 pastaba)	67.580	10.526
Hipotekinių paskolų einamųjų metų dalis	68	70
Gautinas pridėtinės vertės mokestis	11.554	3.037
Kitos gautinos sumos	1.199	641
Atėmus: Abejotinų gautinų sumų vertės sumažėjimas	(2.950)	(5.915)
Iš viso:	115.427	64.386

Prekybos ir kitų gautinų sumų tikrosios vertės yra apytikriai lygios jų apskaitinėms vertėms.

Gautinų sumų vertės sumažėjimas (tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai, 9 TFAS)

Nustatant gautinų suma galiojimo laikotarpio kredito nuostolius Bendrovė naudoja nuostolių koeficientų matricą. Nuostolių koeficientų matrica pagrįsta istoriniais duomenimis apie pirkėjų atsiskaitymus už skolas per prekybos gautinų sumų galiojimo laikotarpį ir yra koreguojama atsižvelgiant į ateities prognozes. Nuostolių koeficientai atnaujinami sudarant metines finansines ataskaitas įvertinant ateities veiklos prognozių įtaką, kai šios prognozės rodo ekonominių sąlygų pablogėjimą per ateinančius metus, bei vartotojų rūšis. Skirtingoms vartotojų grupėms: buitiniai ir nebutiniai vartotojai yra nustatoma skirtinga nuostolių koeficientų matrica.

Šiuo pagrindu 2018 gruodžio 31 d. Bendrovė taiko tokią nuostolių koeficientų matricą:

	Vėluojama dienu													Vėluojama daugiau negu 360 dienų	VISO
	Nepradelstos skolos	1-30	31-60	61-90	91-120	121-150	151-180	181-210	211-240	241-270	271-300	301-330	331-360		
Nuostolių koeficientas*	0,08%	2,33%	6,28%	9,09%	10,71%	11,74%	12,29%	12,59%	12,69%	12,84%	12,95%	13,10%	13,15%	58,14%	
Bendrovės prekybos ir kitos gautinos sumos	71.926	1.197	541	297	242	151	91	89	88	59	69	84	3.154	78.115	
Vertės sumažėjimas	102	30	30	26	31	28	18	20	21	22	20	19	32	2.552	2.950

*Vidutinis nuostolių koeficientas, taikomas skirtingoms vartotojų grupėms, pateikiamas toliau esančioje lentelėje.

2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovė taikė tokią nuostolių koeficientų matricą:

	Vėluojama dienu													Vėluojama daugiau negu 360 dienų	VISO
	Nepradelstos skolos	1-30	31-60	61-90	91-120	121-150	151-180	181-210	211-240	241-270	271-300	301-330	331-360		
Nuostolių koeficientas*	0,45%	5,20%	13,00%	20,65%	26,45%	30,70%	33,60%	35,70%	37,50%	39,60%	41,10%	42,95%	44,05%	60,50%	
Bendrovės prekybos ir kitos gautinos sumos	49.114	2.589	738	462	293	207	164	186	180	168	406	210	173	6.104	60.992
Vertės sumažėjimas	303	151	95	111	84	76	65	81	81	78	179	106	97	4.406	5.915

*Pateikiamas vidutinis nuostolių koeficientas taikomas skirtingoms vartotojų grupėms

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Prekybos gautinos sumos yra beprocentės ir paprastai jų apmokėjimo terminas yra 25–35 dienų.

Bendrovė neformuoja gautinų sumų vertės sumažėjimo gautinoms sumoms iš Valstybinių institucijų, priteistoms sumoms, suteiktoms paskoloms, gautinoms sumoms iš darbuotojų, gautinoms sumoms iš pinigų surinkimo įstaigų.

Bendrovės prekybos ir kitų gautinų sumų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2018 m. ir 2017 m. buvo toks:

Likutis 2017 m. sausio 1 d.	7.230
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas (atstatytas) per metus	(661)
Nurašyta	(654)
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	5.915
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	5.915
9 TFAS taikymo pirmąjį kartą poveikis	334
Perskaičiuotas likutis 2018 m. sausio 1 d.	6.249
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas (atstatytas) per metus	(79)
Vertės sumažėjimas, perleistas kartu su visuomeninio tiekimo veikla (30 pastaba)	(2.630)
Nurašyta	(590)
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	2.950

10 Išankstiniai apmokėjimai, ateinančių laikotarpių sąnaudos ir turtas pagal sutartis su klientais

	2018-12-31	2017-12-31
Sukauptos elektros energijos pardavimo pajamos	-	4.900
Išankstiniai apmokėjimai už paslaugas	375	1.521
Turtas pagal sutartis su klientais	1.851	803
Iš viso:	2.226	7.224

Iš buitinių vartotojų gautos pajamos koreguojamos papildomai apskaičiuotomis sumomis už vartotojų suvartotą, tačiau nedeklaruotą, elektros energiją. Sukauptos pardavimo pajamos buvo apskaičiuojamos kaip viena trečioji pajamų už elektros energijos pardavimą buitiniams vartotojams, uždirbtų paskutinį ataskaitinio laikotarpio mėnesį, remiantis prielaida, jog vartotojai deklaruoja skaitiklių rodmenis apie 20-ą kiekvieno mėnesio dieną. Atliekant apskaičiavimą neįtraukiamos pajamos, kurios pripažįstamos pagal vidutinę sumą, nurodomą buitiniams vartotojams išrašomose sąskaitose. Perskaičiavimas buvo atliktas birželį ir gruodį. Kadangi šios pajamos buvo susijusios su visuomeninio tiekimo veikla, kurią Bendrovė perleido 2018 m. spalio 1 d., Bendrovė perleido šias sukauptas pajamas ir 2018 m. gruodžio 31 d. neturėjo susijusių sukauptų pajamų.

11 Pinigai ir pinigų ekvivalentai, terminuoti indėliai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	2018-12-31	2017-12-31
Pinigai banke	2.266	6.449
Iš viso:	2.266	6.449

Pinigai ir pinigų ekvivalentai pinigų srautų ataskaitoje apima:

	2018-12-31	2017-12-31
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	2.265	6.449
Banko sąskaitos perviršis (<i>overdraft</i>) (18 pastaba)	-	(10.655)
	2.265	(4.206)

Remiantis reitingų agentūros Moody's nustatytais reitingais, pinigų ir pinigų ekvivalentų likučių kredito kokybė yra:

	2018-12-31	2017-12-31
Aa2	1390	2.955
Aa3	1	2.290
A1	-	1.204
A2	-	-
A3	874	-
Iš viso:	2.266	6.449

12 Įstatinis kapitalas

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinį kapitalą sudarė 894.630.333 paprastosios vardinės akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė yra 0,29 eurų.

13 Rezervai

Įstatymų numatytas rezervas

Įstatymų numatytas rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Kasmet į šį rezervą turi būti pervesta ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol įstatymų numatytas rezervas pasiekia 10 proc. įstatinio kapitalo dydžio. 2018 m. gruodžio 31 d. įstatymų numatytas rezervas sudarė 25.944 EUR (2017 m. gruodžio 31 d. sudarė 25.910 tūkst. EUR). Privalomas rezervas gali būti naudojamas tik Bendrovės nuostoliams padengti. Panaudojus privalomąjį rezervą nuostoliams padengti, jo dydis atkuriamas Akcinių bendrovių įstatymo 59 straipsnio 5 nustatyta tvarka iš paskirstytinojo pelno.

Perkainojimo rezervas

Perkainojimo rezervas – tai ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo suma, gauta perkainojus turtą. Šis rezervas negali būti naudojamas nuostoliams padengti.

	Perkainojimo rezervas	Atidėtas pelno mokestis	Atėmus atidėtąjį pelno mokestį
Likutis 2017 m. sausio 1 d.	58.663	(8.799)	49.864
Perkainojimo rezervo pervedimas į nepaskirstytąjį pelną per metus (nusidėvėjimas, nurašytas turtas, perleistas turtas)	(6.099)	915	(5.184)
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	52.564	(7.884)	44.680
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	52.564	(7.884)	44.680
Pelnas (nuostoliai) dėl ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo per metus	134.713	(20.207)	114.506
Perkainojimo rezervo pervedimas į nepaskirstytąjį pelną per metus (nusidėvėjimas, nurašytas turtas, perleistas turtas)	(5.120)	768	(4.352)
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	182.157	(27.323)	154.834

14 Dividendai

Patvirtinti dividendai, tenkantys vienai akcijai

	2018 m.	2017 m.
Patvirtinti dividendai (tūkst.)	35.204	92.916
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis (tūkst.)	894.630	894.630
Patvirtinti dividendai, tenkantys vienai akcijai (eurais)	0,039	0,104

Bendrovės paskelbti dividendai per 2017 – 2018 m. laikotarpį:

Skelbimo data	Laikotarpis, už kurį skiriami dividendai	Dividendai tenkantys vienai akcijai, Eur	Paskelbta dividendų suma
2018-09-30	2018 m. 1 pusmetis	0,01400	12.525
2018-03-30	2017 m. 2 pusmetis	0,02535	22.679
2017-09-29	2017 m. 1 pusmetis	0,04600	41.153
2017-03-24	2016 m. 2 pusmetis	0,05786	51.764
			128.121

15 Paskolos

	2018-12-31	2017-12-31
Ilgalaikės paskolos		
Bankų paskolos	-	-
Paskolos iš susijusių šalių (31 pastaba)	448.534	239.648
	448.534	239.648

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

	2018-12-31	2017-12-31
Trumpalaikės paskolos		
Banko sąskaitos perviršis (<i>overdraft</i>) (11 pastaba)	-	10.655
Bankų paskolos	-	-
Paskolos iš susijusių šalių (31 pastaba)	182.930	122.385
	182.930	133.040
Paskolų iš viso:	631.464	372.688

2017 m. liepos 14 d. Liuksemburgo vertybinių popierių biržoje Bendrovės patronuojanti įmonė „Lietuvos energija“ UAB išplatino 300 mln. Eur Žaliųjų obligacijų emisiją. Bendrovė 2017 m. spalio 13 d. pasirašė Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų proporcinio perkėlimo sutartį (toliau – Sutartis) su „Lietuvos energija“, UAB, (toliau – „Lietuvos energija“) dėl 100 mln. EUR žaliųjų obligacijų emisijos dalies perkėlimo Bendrovei. Šia sutartimi „Lietuvos energija“ UAB Bendrovei suteikė 100 mln. EUR paskolą. Sutartyje numatytas įsipareigojimų padengimo terminas – ne vėliau kaip iki 2027 m. liepos 14 d. Sutarties fiksuota palūkanų norma sutampa su Žaliųjų obligacijų išplatavimo efektyvia palūkanų norma ir sudaro 2,23 proc. Bendrovė pati nedalyvauja šių obligacijų emisijos platinime.

2018 m. vasario 28 d. Bendrovė ir „Lietuvos energija“, UAB sudarė papildomą susitarimą prie 2017 m. spalio 13 d. Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų proporcinio perkėlimo sutarties, pagal kurį Bendrovė papildomai prisiėmė 66.288 tūkst. Eur Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų, kurie bus panaudojami Bendrovės ilgalaikio investicinio plano finansavimui.

2018 metų liepos 3 d. Liuksemburgo vertybinių popierių biržoje Bendrovės patronuojanti įmonė „Lietuvos energija“ UAB išplatino antrąją 300 mln. eurų žaliųjų obligacijų emisiją. 2018 m. rugpjūčio 29 d. Bendrovė su „Lietuvos energija“, UAB pasirašė Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų (proporcinio) perkėlimo sutartį dėl iki 250 mln. EUR (2018 m. gruodžio 31 dienai Bendrovė buvo panaudojusi 200 mln. EUR iš galimos 250 mln. EUR sumos) žaliųjų obligacijų emisijos dalies perkėlimo Bendrovei.

2017 m. lapkričio 8 d. Bendrovė pasirašė trišalės skolos ir teisių bei pareigų perkėlimo sutartis su „Lietuvos energija“, UAB, ir Bendrovės kreditoriais (su kiekvienu atskirai): OP Corporate Bank plc ir AB SEB banku, kuriomis Bendrovė perleidžia „Lietuvos energija“, UAB, visą savo skolinį įsipareigojimą kartu su visomis teisėmis ir pareigomis kreditoriams, kylančiomis iš kreditavimo sutarčių, o „Lietuvos energija“, UAB, nuo sutarčių įsigaliojimo momento perima iš Bendrovės visus skolinius įsipareigojimus kreditoriams, kylančius iš kreditavimo sutarčių, kartu su visomis kitomis iš kreditavimo sutarčių kylančiomis teisėmis ir pareigomis. Tai reiškia, kad Bendrovė nebeturi bankų paskolų, o vietoj jų turi tas pačias paskolas iš „Lietuvos energija“, UAB.

Todėl 2017 m. lapkričio 8 d. Bendrovė pasirašė dvišales paskolos sutartis tarp „Lietuvos energija“, UAB ir Bendrovės, kurių esminės sąlygos sutampa su anksčiau minėtų kredito sutarčių esminėmis sąlygomis.

Refinansuotoms Bendrovės paskoloms yra nustatytos kintamos palūkanų normos, kurių peržiūrėjimo laikotarpis yra ne ilgesnis nei 3 mėnesiai. Paskolų grąžinimo užtikrinimui nėra įkeistas joks turtas. Paskoloms yra numatyti daliniai ketvirtiniai grąžinimai.

Ilgalaikių paskolų grąžinimo terminai:

	2018-12-31	2017-12-31
Nuo 1 iki 2 metų	32.901	57.402
Nuo 2 iki 5 metų	23.704	48.704
Po 5 metų	391.929	133.542
	448.534	239.648

Vidutinės palūkanų normos procentais finansinių ataskaitų parengimo dieną buvo tokios:

	2018 m.	2017 m.
Banko sąskaitos perviršis (<i>overdraft</i>)	-	0,55
Paskolos iš susijusių šalių	1,2	1,2

Bendrovė turi šias nepanaudotas finansavimo galimybes, kurių terminas baigiasi vienerių metų laikotarpiu arba vėliau:

	2018 m.	2017 m.
Finansavimo galimybės	68.457	22.645

Grynosios skolos likučiai 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d.:

	2018 m.	2017 m.
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	2.266	6.449
Finansinės skolos mokėtinos per vienerius metus (įskaitant sąskaitos perviršį)	(182.930)	(133.040)
Finansinės skolos mokėtinos po vienerių metų	(448.534)	(239.648)
Grynoji skola	(629.198)	(366.239)

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Grynosios skolos likučių ir finansinės veiklos pinigų srautų 2018 m. ir 2017 m. suderinimas:

	Pinigai / Sąskaitos likučio perviršis	Paskolos	Tarpusavio paskolos	Iš viso
Net debt as at 31 December 2016	10.662	(219.081)	-	(208.419)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas)	(14.868)	-	-	(14.868)
Gauta paskola	-	(177.000)	-	(177.000)
Grąžinta paskola	-	61.377	-	61.377
Gautos tarpusavio paskolos – grynąja verte	-	-	(26.700)	(26.700)
Kiti nepiniginiai pokyčiai	-	(629)	-	(629)
Grynoji skola 2017 m. gruodžio 31 d.	(4.206)	(335.333)	(26.700)	(366.239)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas)	6.472	-	-	6.472
Gauta paskola	-	(266.287)	-	(266.287)
Grąžinta paskola	-	95.052	-	95.052
Gautos tarpusavio paskolos – grynąja verte	-	-	(94.843)	(94.843)
Kiti nepiniginiai pokyčiai	-	(2.919)	-	(2.919)
Grynoji skola 2018 m. gruodžio 31 d.	2.266	(509.487)	(121.543)	(628.764)

16 Pelno mokestis

2018 m. ir 2017 m. Bendrovės pelno mokesčio sąnaudų (pajamų) komponentai:

	2018 m.	2017 m.
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	-	3.552
Perimtų mokesčių nuostolių įtaka	(97)	(726)
Ankstesniųjų metų pelno mokesčio koregavimai	75	-
Atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos (pajamos)	(10.302)	4.414
Iš viso:	(10.324)	7.240

*Bendrovė turėjo pakankamą nepanaudotos investicijų lengvatos sumą visam apmokestinamajam pelnui padengti (kadangi nuo 2018 m. apmokestinamasis pelnas gali būti dengiamas investicijų lengvata).

Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų analizė pagal padengimo laikotarpius pateikta žemiau:

	2018 m.	2017 m.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas:		
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus realizuotas vėliau kaip po 12 mėn.	20.640	4.185
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus realizuotas per 12 mėn.	6.466	1.625
Iš viso:	27.106	5.810
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai:		
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti vėliau kaip po 12 mėn.	(32.064)	(14.384)
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti per 12 mėn.	(5.317)	(2.794)
Iš viso:	(37.381)	(17.178)

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kuomet teisiškai galima sudengti einamojo laikotarpio mokesčių turtą su einamojo laikotarpio mokesčių įsipareigojimais ir kuomet atidėtasis pelno mokestis yra susijęs su ta pačia fiskaline institucija. Sudengtos sumos yra pateikiamos žemiau:

Atidėtojo pelno mokesčio turtas	Naujų vartotojų prijungimo pajamos	Turto vertės sumažėjimas	Sukauptos sąnaudos	Elektros perdeklaravimas	Nepanaudotų investicijų lengvata	Iš viso
2017 m. sausio 1 d.	2.953	1.115	1.032	225	-	5.325
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	(183)	(184)	(17)	(122)	991	484
2017 m. gruodžio 31 d.	2.770	931	1.015	103	991	5.810
15 TFAS įtaka, apskaityta per nuosavybę (2.2 pastaba)	10.997	-	-	-	-	10.997

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

2017 m. gruodžio 31 d. (perskaičiuota)	13.767	931	1.015	103	991	16.807
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	(1.131)	1.462	(105)	850	9.223	10.299
2018 m. gruodžio 31 d.	12.636	2.393	910	953	10.214	27.106

Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	Naujų vartotojų prijungimo pajamos	Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas ir skirtumai dėl skirtingų nusidėvėjimo normų	Investicijų lengvata	Dotacijų nurašymas	Iš viso
2017 m. sausio 1 d.	-	(8.759)	(2.325)	(1.196)	(12.280)
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	-	(5.344)	408	38	(4.898)
2017 m. gruodžio 31 d.	-	(14.103)	(1.917)	(1.158)	(17.178)
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	(5.886)	7.008	355	(1.473)	4
Pripažinta kitų bendrųjų pajamų straipsnyje	-	(20.207)	-	-	(20.207)
2018 m. gruodžio 31 d.	(5.886)	(27.302)	(1.562)	(2.631)	(37.381)

Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje pateikta pelno mokesčio sąnaudų suma, priskirtina metų veiklos rezultatui, gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant įstatyme numatytą 15 proc. pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokeskį:

	2018 m.	2017 m.
Pelnas prieš apmokestinimą	5.341	84.792
Pelno mokeskis apskaičiuotas taikant 15 % tarifą (2017 m. - 15 %)	801	12.719
Apmokestinamojo pelno nemažinančios sąnaudos	350	378
Neapmokestinamos pajamos	(285)	(288)
Pelno mokesčio investicijų lengvata	(11.168)	(4.693)
Perimtų mokesčių nuostolių įtaka	(97)	(726)
Ankstesniųjų metų pelno mokesčio koregavimai	75	-
Parama, labdara	-	(150)
Iš viso:	(10.324)	7.240

17 Įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis su klientais

	2018-12-31	2017-12-31
Įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis su klientais	139.879	112.929
Įsipareigojimai pagal viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sutartis	260	273
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų pagal sutartis su klientais:	140.139	113.202

Įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis su klientais:

	2018-12-31	2017-12-31
Ilgalaikė dalis	139.879	112.929
Trumpalaikė dalis	7.771	5.243
Iš viso įsipareigojimų pagal prijungimo sutartis:	147.650	118.172

Iki 2018 m. sausio 1 d. vartotojų sumokėtos įmokos už prijungimą prie Bendrovės dujų sistemos buvo apskaitomos kaip ateinančių laikotarpių pajamos ir pripažįstamos pajamomis per įvertintą santykių su klientais laikotarpį, t. y. kapitalizuoto susijusio ilgalaikio materialiojo turto vidutinio naudingo tarnavimo laikotarpį. Šios pajamos buvo apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitos straipsnyje Pardavimo pajamos. Nuo 2018 m. sausio 1 dienos gautos įmokos yra pripažįstamos pajamomis iš karto įvykdžius sutartyje numatytą įsipareigojimą ir nėra apskaitomos ateinančių laikotarpių pajamomis.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. iki rugsėjo 30 d. įmokos, gautos už prijungimą prie Bendrovės elektros sistemos, yra apskaitomos kaip ateinančių laikotarpių pajamos ir pripažįstamos pajamomis per įvertintą santykių su klientais laikotarpį, t. y. kapitalizuoto susijusio ilgalaikio materialiojo turto vidutinio naudingo tarnavimo laikotarpį, per kurį Bendrovė užtikrina kliento prijungimą prie elektros skirstymo tinklų. Nuo 2009 m. liepos 1 d. iki 2018 m. sausio 1 d. gautos įmokos buvo pripažįstamos pajamomis iš karto įvykdžius įsipareigojimą, tačiau 2018 m. sausio 1 d. pritaikius 15 TFAS, sukauptos NV pajungimo pajamos, kurios buvo pripažintos pajamomis iš karto laikotarpiu nuo 2009 liepos 2 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d., perskaičiuotos retrospektyviai ir pripažintos per numatomą elektros energijos skirstymo paslaugų teikimo NV laikotarpį. Iki 2009 m. liepos

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

1 d. gautos įmokos buvo apskaitomos kaip sukauptos ateinančių laikotarpių pajamos ir toliau pripažįstamos pajamomis per įvertintą santykių su klientais laikotarpį, t. y. naujai sukurto susijusio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką.

	2018 m.	2017 m.
Laikotarpio pradžioje	118.172	118.427
15 TFAS taikymo pirmąjį kartą poveikis dujų segmento įsipareigojimams pagal sutartis su klientais	(43.512)	-
15 TFAS taikymo pirmąjį kartą poveikis elektros energijos įsipareigojimams pagal sutartis su klientais	73.318	-
Perskaičiuotas likutis sausio 1 d.	147.978	118.427
Gauta per metus	7.443	4.988
Pripažinta pajamomis pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje	(7.771)	(5.243)
Laikotarpio pabaigoje	147.650	118.172

Įsipareigojimai pagal sutartis su klientais

2018 m. pajamos, pripažintos ataskaitiniu laikotarpiu ir įtrauktos į 2018 m. sausio 1 d. ateinančių laikotarpių pajamų likutį, sudarė 7.771 tūkst. EUR.

18 Dotacijos

Likutis 2016 gruodžio 31 d.	20.477
Gauta	444
Dotacijų atstatymas	(14)
Priskaičiuota amortizacija	(1.149)
Likutis 2017 gruodžio 31 d.	19.758
Gauta	4.412
Dotacijų atstatymas	(2)
Dotacijų nurašymas (4 pastaba)	(10.002)
Priskaičiuota amortizacija	(1.114)
Likutis 2018 gruodžio 31 d.	13.052

Dotacijas sudaro iš Europos Sąjungos fondų gautos lėšos statinių ir elektros tinklų įsigijimui ir sukūrimui ir iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės neatlygintinai gautas ilgalaikis materialusis turtas.

Dotacijų amortizacija apskaitoma pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos nusidėvėjimo ir amortizacijos straipsnyje ir mažina susijusio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudas.

2018 m. atlikus ilgalaikio materialiojo turto perkainojimą, buvo nurašytos dotacijos, susijusios su ilgalaikiu turtu, kuriam vertinimo metu buvo suformuotas vertės sumažėjimas.

19 Ilgalaikės išmokos darbuotojams

	2018 m.			2017 m.		
	Išmokos, sulaukusiams pensinio amžiaus	Kintama darbo užmokesčio dalis	Viso	Išmokos, sulaukusiams pensinio amžiaus	Kintama darbo užmokesčio dalis	Viso
Likutis laikotarpio pradžioje	1.717	46	1.763	2.924	25	2.949
Pokytis atspindėtas Bendrųjų pajamų ataskaitoje Darbo užmokesčio ir susijusių sąnaudų dalyje	(23)	(8)	(31)	(1.339)	21	(1.318)
Pokytis atspindėtas Bendrųjų pajamų ataskaitoje Finansinės veiklos dalyje – aktuarinis pelnas (nuostoliai)	54		54	(55)	-	(55)
Pokytis atspindėtas Bendrųjų pajamų ataskaitoje Kitų bendrųjų pajamų dalyje – aktuarinis pelnas (nuostoliai)	(76)		(76)	187	-	187
Likutis laikotarpio pabaigoje	1.672	38	1.710	1.717	46	1.763

Pagrindinės prielaidos, taikytos įvertinant Bendrovės ilgalaikių išmokų darbuotojams įsipareigojimą, yra pateiktos žemiau:

	2018 m.	2017 m.
Diskonto norma	0,79%	1,06 %
Metinis darbuotojų kaitos rodiklis	14,5%	13,6 %
Metinis atlyginimo padidėjimas	4%	4 %
Vidutinis laikas iki pensijos (metais)	20	20

20 Atidėjiniai

	2018-12-31	2017-12-31
Laikotarpio pradžioje	-	-
Atidėjiniai servitutų kompensacijoms (3 pastaba)	28.564	-
Diskonto įtaka	162	-
Išmokos už servitutus	(744)	-
Laikotarpio pabaigoje	27.982	-

21 Prekybos ir kitos mokėtinos sumos

	2018-12-31	2017-12-31
Prekybos mokėtinos sumos	32.219	65.286
Susijusioms įmonėms mokėtinos sumos (28 pastaba)	39.305	45.414
Prekybos mokėtinų sumų iš viso:	71.524	110.700
Mokesčiai, išskyrus pelno mokesčių	30	372
Su darbo užmokesčiu susiję įsipareigojimai	2.471	2.368
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	3.020	3.089
Kitų mokėtinų sumų iš viso:	5.521	5.829
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	77.045	116.529

Kitų mokėtinų sumų vertėje dalis įsipareigojimų, kurie 2018 m. gruodžio 31 d. sudaro 2.501 tūkst. eurų (2017 m. gruodžio 31 d. – 2.740 tūkst. eurų) yra ne finansinės priemonės.

Prekybos mokėtinų sumos

Aukščiau minėtų finansinių įsipareigojimų sąlygos:

- Prekybos mokėtinos sumos yra beprocentės ir paprastai joms yra nustatomas 60 dienų apmokėjimo laikotarpis.
- Kitos mokėtinos sumos yra beprocentės ir jų vidutinis padengimo terminas yra šeši mėnesiai.

22 Sukauptos sąnaudos ir sutartiniai įsipareigojimai

	2018 m.	2017 m.
Sukauptos sąnaudos	13.308	7.280
Sutartinių įsipareigojimų pagal vartotojų prijungimo sutartis trumpalaikė dalis	7.900	5.230
Sutartiniai įsipareigojimai pagal kitas nei vartotojų prijungimo sutartis	28.729	22.336
	49.937	34.846

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. gautus avansus sudaro avansai, gauti už naujų vartotojų prijungimą, avansu gautos sumos už elektros energiją bei dujų skirstymą, taip pat elektros energijos perdeklaravimo įtaka, kuri atsirado dėl to, kad dalis gyventojų deklaravo daugiau elektros energijos nei realiai suvartojo, atitinkamai 2018 m. – 3.513 tūkst. eurų, 2017 m. – 690 tūkst. eurų.

23 Pajamos pagal sutartis su klientais

2018 m. pajamas pagal sutartis su klientais sudarė:

	2018 m.	Elektros tiekimo ir skirstymo segmentas	Dujų skirstymo segmentas	Viso
Elektros energijos tiekimas		73.812	-	73.812
Elektros energijos skirstymas		463.918	-	463.918

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Gamtinių dujų skirstymas	-	41.353	41.353
Naujų vartotojų prijungimo pajamos	17.223	7.371	24.594
Iš viso:	554.953	48.724	603.677
Pajamų pripažinimo momentas:			
Tam tikru momentu suteikus paslaugą	9.452	7.371	16.823
Pripažintos per laikotarpį	545.501	41.353	586.854
Iš viso:	554.953	48.724	603.677

2017 m. pajamas pagal sutartis su klientais sudarė:

2017 m.	Elektros tiekimo ir skirstymo segmentas	Dujų skirstymo segmentas	Viso
Elektros energijos tiekimas	107.304	-	107.304
Elektros energijos skirstymas	432.356		432.356
Gamtinių dujų skirstymas	-	51.067	51.067
Naujų vartotojų prijungimo pajamos	19.131	877	20.008
Iš viso:	558.791	51.944	610.735
Pajamų pripažinimo momentas:			
Tam tikru momentu suteikus paslaugą	14.766		14.766
Pripažintos per laikotarpį	544.025	51.944	595.969
Iš viso:	558.791	51.944	610.735

Jeigu apskaitos principai nebūtų pasikeitę dėl 15-ojo TFAS taikymo, 2018 m. pajamos būtų buvusios kaip nurodyta toliau:

	Pajamos pagal naujuosius apskaitos principus (15-asis TFAS)	Apskaitos principų pasikeitimo dėl 15-ojo TFAS įtaka	Pajamos pagal senuosius apskaitos principus (18-asis TAS)
Elektros energijos segmentas	554,953	4,166	559,119
Dujų segmentas	48,724	(6,446)	42,278
Iš viso:	603,677	(2,280)	601,397

24 Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos

	2018 m.	2017 m.
Darbo užmokesčio sąnaudos	31.952	32.183
Išaitinės kompensacijos	(429)	2.205
Socialinio draudimo įmokos	9.854	10.637
Sukaupto atostogų rezervo pokytis	189	45
Išmokos, sulaukusiems pensinio amžiaus (19 pastaba)	(23)	(1.339)

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Iš viso:

41.542

43.731

25 Vertės sumažėjimo ir nurašymų sąnaudos

	2018 m.	2017 m.
Ilgalaikio turto ir nebaigtos statybos nurašymai	4.779	4.472
Gautinų sumų vertės sumažėjimas (atstatymas) (9 pastaba)	(79)	(661)
Atsargų vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas) (8 pastaba)	23	127
Ilgalaikio turto vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas) (4 pastaba)	(29.857)	-
Nebaigtos statybos vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas)	1.066	401
Iš viso:	(24.068)	4.339

26 Kitos sąnaudos

	2018 m.	2017 m.
Klientų aptarnavimo sąnaudos	6.554	7.525
Mokesčiai (išskyrus pelno mokesį)	2.623	3.211
Aptarnavimo įmonės sąnaudos	3.430	3.717
Konsultacinės paslaugos	1.553	1.260
Išmokos pagal kolektyvinę sutartį ir kitos papildomos išmokos	685	385
Personalo vystymas, komandiruotės	620	447
Viešieji ryšiai ir marketingas	426	243
Draudimo, med. aptarnavimo sąnaudos	258	227
Kitos sąnaudos	334	1.011
Iš viso:	16.483	18.026

Toliau pateikiamos visos paslaugos, kurias audito įmonė suteikė Bendrovei per 2017 – 2018 m. laikotarpį:

	2018 m.	2017 m.
Finansinių ataskaitų audito paslaugos pagal sutartis	46	46
Užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų sąnaudos	5	5
Kitų paslaugų sąnaudos	2	2
Iš viso:	53	53

27 Finansinė veikla

	2018 m.	2017 m.
Finansinės veiklos pajamos		
Delspinių palūkanos iš prekybos gautinų sumų	-	1.186
Palūkanų pajamos už suteiktas paskolas	89	122
Kitos pajamos	-	254
Iš viso:	89	1.562
Finansinės veiklos (sąnaudos)		
Paskolų palūkanų (sąnaudos)	(6.393)	(2.311)
Kitos (sąnaudos)	(234)	37
Iš viso:	(6.627)	(2.274)

28 Pelnas ir sąlyginis pelnas, tenkantis vienai akcijai

Pagrindinis

Pelnas, tenkantis vienai akcijai, yra apskaičiuojamas dalijant Bendrovės akcininkams priskirtiną pelną iš metinio paprastųjų akcijų skaičiaus svertinio vidurkio.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

	2018 m.	2017 m.
Bendrovės akcininkams priskiriamas grynasis pelnas (nuostoliai) (tūkst. EUR)	15.665	77.552
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis (tūkst.)	894.630	894.630
Pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai eurais)	0,018	0,087

Salyginis

Salyginis pelnas (nuostoliai) tenkantis vienai akcijai apskaičiuojamas koreguojant išleistų ir dar neapmokėtų paprastųjų akcijų skaičiaus svertinį vidurkį, atsižvelgiant į prielaidą, kad visos potencialiai konvertuojamos paprastosios akcijos yra konvertuojamos. Bendrovė iki 2018 m. gruodžio 31d. nebuvo išleidusi konvertuojamų paprastųjų akcijų.

29 Segmentai

Informacija apie verslo segmentus atskleidžiama vadovaujantis tuo pačiu metodu, kuris naudojamas teikiant informaciją ūkio subjekto pagrindiniam sprendimui priimančiam asmeniui. Pagrindinį sprendimą priimančių asmenų, kuris yra atsakingas už išteklių paskirstymą ir verslo segmentų veiklos rezultatų įvertinimą, sudaro Valdyba, kuri priima strateginius sprendimus.

Vadovybės vertinimu, Bendrovė turi du verslo segmentus - elektros energijos tiekimas ir skirstymas, bei dujų skirstymas. Visas Bendrovės turtas ir klientai yra Lietuvos Respublikoje. Pagrindinis sprendimą priimančias asmuo stebi rezultatus remdamasis finansinėmis ataskaitomis, kurios yra parengtos naudojant tuos pačius apskaitos principus kaip ir finansinėse ataskaitose pagal TFAS, t. y. informaciją apie pelną ar nuostolius, įskaitant nurodytas pajamas ir sąnaudas. Pagrindinis sprendimą priimančias asmuo neanalizuoja segmentų pagal informaciją apie turtą ir įsipareigojimus.

Tarpusavyje tarp šių verslo segmentų sandoriai nėra vykdomi.

Bendrovės informacija apie segmentus už 2018 m. yra pateikiama žemiau:

2018 m.	Elektros tiekimas ir skirstymas	Dujų skirstymas	Iš viso
Pajamos pagal sutartis su klientais	554.953	48.724	603.677
Kitos pajamos	18.914	1.453	20.367
Sąnaudos	(477.339)	(24.278)	(501.617)
EBITDA	96.528	25.899	122.427
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(48.670)	(7.743)	(56.413)
Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudos	(83.080)	28.766	(54.314)
Veiklos pelnas	(35.222)	46.922	11.700
Finansinės pajamos	74	15	89
Finansinės (sąnaudos)	(5.483)	(1.144)	(6.627)
Asocijuotų įmonių (pelno) dalis	149	30	179
Pelnas prieš apmokestinimą	(40.482)	45.823	5.341
Pelno mokestis	14.292	(3.968)	10.324
Grynasis pelnas	(26.190)	41.855	15.665

Bendrovės informacija apie segmentus už 2017 m. yra pateikiama žemiau:

2017 m.	Elektros tiekimas ir skirstymas	Dujų skirstymas	Iš viso
Pajamos pagal sutartis su klientais	558.791	51.944	610.735
Kitos pajamos	1.036	538	1.574
Sąnaudos	(447.992)	(24.237)	(472.229)
EBITDA	111.835	28.245	140.080
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(42.768)	(7.617)	(50.385)
Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudos	(3.668)	(671)	(4.339)
Veiklos pelnas	65.399	19.957	85.356
Finansinės pajamos	1.213	349	1.562
Finansinės (sąnaudos)	(1.899)	(375)	(2.274)
Asocijuotų ir bendrai valdomų įmonių (pelno) dalis	238	(90)	148
Pelnas prieš apmokestinimą	64.951	19.841	84.792
Pelno mokestis	(6.042)	(1.198)	(7.240)
Grynasis pelnas	58.909	18.643	77.552

30 Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimas

Įgyvendinant „Lietuvos energijos“, UAB (toliau – LE) inicijuotą projektą, kurio tikslas - išgryninti Grupėje vykdomas veiklas ir sutelkti energijos tiekimo funkciją į vieną bendrovę, nuo 2018 m. spalio 1 dienos visuomeninio elektros energijos tiekimo veikla buvo atskirta nuo Bendrovės ir perleista kitai Grupės įmonei – gamtines dujas gyventojams ir verslui tiekiančiai bendrovei UAB „Lietuvos energijos tiekimas“.

Pagal 2018 m. rugsėjo 21 d. verslo dalies pirkimo – pardavimo sutartį, Bendrovė pardavė UAB „Lietuvos energijos tiekimas“ elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalį su visu jai priskirtu turto, teisėmis bei pareigomis. Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimas įvyko 2018 m. rugsėjo 30 d. Bendrovės veiklos dalies kaina yra 27.441.351 Eur, kurią Bendrovei UAB „Lietuvos energijos tiekimas“ turi sumokėti ne vėliau kaip per 6 mėnesius po perleidimo momento. Pardavimą elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalį vertino nepriklausomas vertintojas UAB „Ernst & Young Baltic“ - Verslo dalies pardavimo kaina atitinka vertintojo nustatytą Verslo dalies rinkos vertę. Bendrovės perduotą turą sudaro gautinos sumos, įskaitant vertės sumažėjimą nuo gautinų sumų, o Bendrovės perduotus įsipareigojimus sudaro gauti avansai bei prekybos ir kitos mokėtinos sumos. Bendrovė ir UAB „Lietuvos energijos tiekimas“ atliko tarpusavio skolų sudengimą, kuriuo UAB „Lietuvos energijos tiekimas“ įsipareigojo sumokėti Bendrovei 1.499 tūkst. Eur. 2018 m. gruodžio 31 d. UAB „Lietuvos energijos tiekimas“ su Bendrove dėl tarpusavio skolų sudengimo buvo atsiskaičiusi, o už veiklos perleidimą pagal sutartį atsiskaitymas numatytas per 6 mėnesius po perleidimo momento.

Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimas:

Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimas		2018 m. rugsėjo 30 d.
TURTAS		
Trumpalaikis turtas		
Prekybos ir kitos gautinos sumos		11.712
Sukauptos pajamos		5.352*
Iš viso turto		17.064
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		
Nuosavas kapitalas priskirtinas Bendrovės akcininkams		
Nepaskirstytasis pelnas		10.131*
ĮSIPAREIGOJIMAI		
Trumpalaikiai įsipareigojimai		
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos		1.499
Gauti avansai, sukaupti įsipareigojimai ir ateinančio laikotarpio pajamos		5.434
Iš viso įsipareigojimų		6.933
		17.064

*Po veiklos perleidimo, Bendrovė perleido su rugsėjo mėn. visuomeninio tiekimo veikla susijusias sukauptas pajamas (1/3 kaupimas, žr. 10 pastabą), kurios nebuvo įtrauktos į sudarytą perleidžiamo turto sąrašą ir kurių suma perleidimo dienai buvo 5.352 tūkst. Eur. Šios pajamos surinktos „Lietuvos energijos tiekimas“, UAB, vartotojų ir įtrauktos į spalio mėn. sąskaitas. Perleidimo pelnas buvo sumažintas šia suma.

Bendrovės informacija apie kitas pajamas pateikiama žemiau:

	2018	2017
Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo pelnas	17.330	-
Turto nuomos pajamos	587	516
Pajamos už laiku neįvykdytus įsipareigojimus	1.371	462
Kitos pajamos	1.079	596
Iš viso:	20.367	1.574

Didžiąją dalį kitų pajamų 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė pelnas iš visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo.

31 Sandoriai tarp susijusių šalių

Bendrovės susijusios šalys yra:

- „Lietuvos energija“, UAB (pagrindinis Bendrovės akcininkas) ir jos dukterinės bei asocijuotosios įmonės;
- Bendrovės asocijuotos įmonės;
- Bendrovės vadovai, taip pat jų vadovaujamos įmonės ar įmonės, kuriose vadovybė turi kontrolę ar reikšmingą įtaką;
- visos valstybės kontroliuojamos, ar reikšmingai įtakojamos įmonės (sandoriai su tokiais įmonėmis atskleidžiami tik tada, kai jie yra reikšmingi).

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Prekių ir paslaugų pirkimai ir pardavimai:

2018 m. sausio – gruodžio mėn. Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys	Paskolos	Mokėtinos sumos	Sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos	Išankstiniai apmokėjimai ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	Pirkimai	Pardavimai	Paskolų palūkanų sąnaudos
Patruojanti įmonė "Lietuvos energija", UAB	586.241	320	-	-	-	1.407	-	6.655
Asocijuotos įmonės „Lietuvos energija“, UAB grupės įmonės	45.223	2.236	79	64.748	1.284	81.431	120.141	61
EPSO-G UAB grupės įmonės	-	33.800	-	2.815	292	209.654	11.906	-
Iš viso:	631.464	39.305	380	67.580	1.657	313.985	132.047	6.716

Siekdama sumažinti patiriamas apyvartinio kapitalo finansavimo sąnaudas 2016 m. gegužės 18 d. Bendrovė sudarė neterminuoto galiojimo UAB „Lietuvos energijos“ Grupės įmonių tarpusavio skolinimosi ir skolinimo sutartį, pagal kurią gali gauti trumpalaikes paskolas iš kitų Grupės įmonių. Nuo 2018 m. birželio 26 d. vidaus skolinimosi limitas yra 190.000 tūkst. Eurų, jis nustatytas laikotarpiui iki 2020 m. kovo 12 d. 0,5 proc. rinkos palūkanų norma nustatoma vienerių kalendorinių metų laikotarpiui ir yra tokia pati, kaip skolinantis iš komercinių bankų.

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovė iš susijusių šalių Grupės tarpusavio skolinimosi platformoje buvo pasiskolinusi 121.543 tūkst. EUR (2017 m. gruodžio 31 d. - 26.670 tūkst. EUR). Pirmiau pateiktoje lentelėje tarpusavio paskolų likutis atkleistas paskolų dalyje – 76.320 tūkst. EUR buvo pasiskolinata iš patruojančiosios įmonės ir 45.223 tūkst. EUR buvo pasiskolinata iš kitų „Lietuvos energija“ UAB grupės įmonių.

Bendrovė iš kitų grupės įmonių įmonių perka paslaugas, susijusias su turto nuoma, informacinių technologijų ir telekomunikacijų, viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo, apskaitos ir personalo administravimo paslaugas, taip pat elektros įrenginių statybos, rekonstravimo ir techninės priežiūros darbus. Pagrindinę dalį pirkimų iš „Lietuvos energija“, UAB grupės įmonių sudaro elektros energijos pirkimai. EPSO – G, UAB grupės įmonės teikia elektros energijos ir dujų perdavimo paslaugas, viešuosius interesus atitinkančias paslaugas (VIAP), bei atlieka Rangos darbus.

Gautina suma iš UAB „Lietuvos energijos tiekimas“ už visuomeninio tiekimo veiklos perleidimą sudaro 27.441 tūkst. EUR (atskleista pirmiau pateiktoje lentelėje iš „Lietuvos energija“, UAB grupės įmonių gautinų sumų dalyje).

2017 m. sausio – gruodžio mėn. Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2017 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys	Paskolos	Mokėtinos sumos	Sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos	Išankstiniai apmokėjimai ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	Pirkimai	Pardavimai	Paskolų palūkanų sąnaudos
Patruojanti įmonė "Lietuvos energija", UAB	356.559	353	-	5.418	-	1.192	115	773
Asocijuotos įmonės „Lietuvos energija“, UAB grupės įmonės	-	4.378	47	-	-	21.394	0	-
EPSO-G UAB grupės įmonės	5.473	9.911	2	6.395	1.281	77.908	44.531	6
EPSO-G UAB grupės įmonės	-	29.924	-	4.130	206	195.183	751	-
Iš viso:	362.032	44.566	49	15.943	1.487	295.677	45.397	779

Išmokos vadovybei

Bendrovė	2018 m.	2017 m.
Atlyginimai ir kitos trumpalaikės išmokos vadovams	494	612
Iš jų išeitinės kompensacijos	49	81
Vadovų skaičius	5	7

Vadovybe yra laikomi administracijos vadovai.

32 Nebalansiniai įsipareigojimai

Kapitalinių investicijų įsipareigojimai

2018 m. Bendrovės kapitalinių investicijų įsipareigojimai, prišimti pagal sudarytas sutartis finansinių ataskaitų sudarymo datą, tačiau neapskaiityti finansinėse ataskaitose sudarė 45 mln. eurų (2017 m. gruodžio 31 d. – 36 mln. eurų).

Veiklos nuoma

Būsimosios minimalios įmokos pagal neatšaukiamas veiklos nuomos sutartis (2018 metais reikšmingai išaugo pasirašius sutartį su UAB „Transporto valdymas“ dėl transporto priemonių nuomos paslaugų):

	2018 m.	2017 m.
Per vienerius metus	7.646	1.933
Nuo dviejų iki penkerių metų	23.105	6.088
Virš 5 metų	1.277	-
Iš viso	32.028	8.021

Tarifo koregavimai dėl ankstesniais metais uždirbto pelno viršijančio leistiną Komisijos nustatytą investicijų gražą

2018 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. O3E-334 „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2019 metams perskaičiavimo“ Komisija nustatė skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą 2019 metams remiantis 2018 m. spalio 17 d. pažyma Nr. O5E-264 ir nurodė, kad Bendrovės 2019 m. tikėtinas elektros energijos skirstymo veiklų pajamų lygis mažinamas 13.219,5 tūkst. EUR suma, įskaitant pinigų kainos laike poveikį, kuris lygus 423 tūkst. EUR. Ši suma yra likusi 2014-2015 metais Bendrovės uždirbtos investicijų gražos, viršijančios Komisijos minėtiems metams nustatytą dydį, dalis. Komisija, nustatydamą kainų viršutinės ribas 2019 metams, nustatė investicijų dydį (t. y. turto bazę) remdamasi ne Komisijos patvirtintu LRAIC (ilgojo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų apskaitos) modeliu nustatyta turto vertės baze, o istorine turto bazės savikaina. Bendrovės nuomone, Komisijos naudojamas modelis neatitinka galiojančios Elektros Metodikos ir kitų teisės aktų reikalavimų, todėl Bendrovė priėmė sprendimą kreiptis į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl Nutarimo koregavimo.

2018 m. Bendrovė perkainojo savo ilgalaikį materialųjį turą tikrąja verte. Nustatydamas tikrąją vertę, nepriklausomas turto vertintojas taikė prielaidą, kad ateinančiais laikotarpiais Komisija naudos LRAIC modelį, nustatydamą turto bazės vertę. Nesant vienareikšmio taikomų reguliavimo principų išaiškinimo, Komisijos vykdomas praktinis principų taikymas gali turėti reikšmingos neigiamos įtakos Bendrovės turto vertei.

2018 m. spalio 26 d. nutarimu Nr. O3E-360 „Dėl akcinės bendrovės „Energijos skirstymo operatorius“ gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos nustatymo 2019 - 2023 metams“ Komisija nustatė gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinę ribą, galiosiančią nuo 2019 m. sausio 1 d. remiantis 2018 m. spalio 26 d. pažyma Nr. O3E-360 ir nurodė, kad Bendrovės 2019 m. gamtinių dujų skirstymo veiklos pajamų lygis mažinamas 3.416,6 tūkst. EUR, įskaitant pinigų kainos laike poveikį, kuris lygus 466.4 tūkst. EUR. Ši suma sudaro vieną ketvirtadalį likusios 2014-2016 metais Bendrovės uždirbtos investicijų gražos, viršijančios Komisijos nustatytą dydį, dalies. Likusi 2014-2016 metais Bendrovės uždirbtos investicijų gražos, viršijančios Komisijos nustatytą dydį, dalis bus įvertinta nustatant tolesnių laikotarpių gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainą.

Teisminiai ginčai

Ieškovas UAB „Vilniaus energija“ kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą su ieškiniu dėl 9,284 mln. Eur nuostolių priteisimo iš AB „Energijos skirstymo operatorius“. Ieškovas teigia patyręs 9,284 mln. Eur nuostolių dėl to, kad AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2014 metais, supirkdavo tik techninio minimumo režimu Ieškovui priklausančiose termofikacinėse elektrinėse pagamintą elektros energijos kiekį. Bendrovė neapskaitė jokių atidėjinių susijusių su ieškiniu kadangi VIAP teikimo aprašas ir kiti galiojantys teisės aktai nenustato pareigos Atsakovui supirkti visą Ieškovo pagamintą elektros energiją. 2017 m. kovo 17 d. Ieškovas patikslino ieškinio dalyką ir reikalauja 10.712 tūkst. Eur nuostolių atlyginimo priteisimo. 2017 m. rugsėjo 18 d. pirmosios instancijos teismo sprendimu ieškinys atmestas visiškai. Ieškovas pateikė apeliacinį skundą. 2018 m. lapkričio 6 d. Lietuvos apeliacinio teismo nutartimi Vilniaus apygardos teismo 2017 m. rugsėjo 18 d. sprendimas iš dalies panaikintas ir byla perduota nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui. 2019 m. sausio 22 d. Ieškovas pateikė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo 2018 m. lapkričio 6 d. sprendimo dalies, kuri buvo palikta nepakeista, ir Lietuvos Aukščiausiasis teismas jį priėmė. Bylos nagrinėjimas pirmoje instancijoje sustabdytas pagal Ieškovo prašymą, kol dalis bylos bus peržiūřeta kasacine tvarka.

2015 m. liepos mėn. AB LESTO (Bendrovė buvo sukurta reorganizavus AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ sujungimo būdu) pateikė Vilniaus apygardos administraciniam teismui skundą, kuriuo prašė panaikinti Komisijos nutarimą dėl AB LESTO reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimo, kuriuo buvo konstatuotas AB LESTO padarytas licencijuojamos veiklos pažeidimas – t. y., AB LESTO reguliuojamoms skirstymo ir visuomeninio tiekimo veikloms nepagrįstai priskyřė daugiau sąnaudų nei faktiškai galėjo būti priskirta – bei pripažinti paskirtą 300 tūkst. eurų sankciją nepagrįsta. Pirmosios instancijos teismas 2017 m. spalio 25 d. sprendimu visiškai atmetė Bendrovės skundą dėl patikrinimo rezultatų. Bendrovė nesutiko su priimtu sprendimu ir apskundė jį apeliacine tvarka. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2019 m. kovo 6 d. sprendimu netenkino Bendrovės apeliacinio skundo, kuriuo buvo prašoma panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. spalio 25 d. sprendimo administracinėje byloje dalį dėl 300 tūkst. Eur piniginių sankcijos (baudos) dydžio ir šioje dalyje priimti naują sprendimą – neskirti Bendrovės Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2015 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. O3-351 „Dėl AB LESTO reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimo“ 3.1 punkte nurodytos piniginės baudos arba ją sumažinti iki pagrįsto ir protingo dydžio - 41.075,36 Eur. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis yra galutinė ir neskundžiama. LVAT priimtas sprendimas Bendrovės 2019 m. finansiniams rezultatams įtakos neturės, kadangi baudos įtaka jau buvo apskaityta ankstesnių laikotarpių Bendrovės finansinėse ataskaitose.

33 Kapitalo rizikos valdymas

Remiantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, akcinės bendrovės įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis nei 28,97 tūkst. EUR, o nuosavas kapitalas – ne mažesnis nei 50 procentų bendrovės įstatinio kapitalo dydžio. 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. Bendrovė įvykdė šiuos reikalavimus.

„Lietuvos energija“ įmonių grupės valdyba 2016 m. gruodžio 27 d. patvirtino dividendų politiką, kuria visoms grupės įmonėms nustatomi vienodi dividendų išmokėjimo principai. Dividendų politika yra vienas iš kapitalo rizikos valdymo įrankių. Vadovaujantis šia tvarka įmonė dividendų skyrimą planuoja atsižvelgiant į nuosavo kapitalo grąžos lygį bei uždirbtą grynąjį pelną. Dividendų politikoje numatyta, kad skirti pelno dalį dividendams, už finansinius metus ar trumpesnį negu finansiniai metai laikotarpį, reikia atsižvelgiant į nuosavo kapitalo grąžą, finansines bendrovių galimybes mokėti dividendus, valstybei svarbių ekonominių projektų vykdymą bei kitas aplinkybes. Dividendams turėtų būti skiriama nuo 60 iki 85 proc. grynojo pelno, priklausomai nuo nuosavo kapitalo grąžos dydžio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Dividendų įmonė neprivalės skirti tuo atveju, jeigu bus patyrusi grynąjį nuostolį. Įmonė dividendų nemokės, jei jos finansinės skolos (finansinės skolos t.y. finansiniai įsipareigojimai kredito institucijoms ir kitiems subjektams ir finansinio lizingo įsipareigojimai, kurie neapima prekybos mokėtinų sumų) ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra lygios arba didesnės nei keturių tos įmonės paskutinių dvylikos mėnesių, skaičiuojant nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos, EBITDA suma (EBITDA t.y. Veiklos pelnas (nuostoliai) + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + aplinkos taršos leidimų perkainojimo ir atidėjinių sąnaudos + ilgalaikio turto vertės sumažėjimo sąnaudos + ilgalaikio turto nurašymo sąnaudos).

Dividendai nebus mokami, jei įmonės nuosavas kapitalas, išmokėjus dividendus, taptų mažesnis už jos įstatinio kapitalo, privalomojo rezervo, perkainojimo rezervo ir rezervo savoms akcijoms įsigyti sumą, o taip pat ir tuo atveju, jei įmonė yra nemoki arba išmokėjusi dividendus tokia taptų. Įmonės dividendų galės nemokėti ir tuo atveju, jei jos finansinės skolos ir nuosavo kapitalo santykis yra lygus arba didesnis nei 1,0.

Finansuodama savo veiklą Bendrovė vadovaujasi „Lietuvos energija“, UAB (toliau –LE), įmonių grupės finansavimo strategijos 2016-2020 m. nuostatomis, kurios patvirtintos 2016 m. birželio 13 d. „Lietuvos energija“, UAB Valdybos posėdžio protokolu Nr. PER_2016_30. Įmonė turi laikytis optimalios kapitalo struktūros, kuri vertinama kaip D (Grynoji skola – 15 pastaba)/E(Nuosavas kapitalas) santykis ir neturi viršyti 1,1x numatytos ribos. Pasiiekus finansavimo strategijoje patvirtintą ribą, tolimesnis skolinimasis nėra rekomenduojamas. Jeigu D/E santykis viršijamas dėl veiklos rezultatų (pvz. patyrus reikšmingus nuostolius) ar akcinkų sprendimų (išmokėjus reikšmingą nepaskirstyto pelno dalį dividendais), D/E santykis turi būti atkuriamas per 12 mėnesių nuo jo pažeidimo mažinant finansinės skolos lygį ir/arba didinant nuosavą (įstatinį) kapitalą papildomais akcininko įnašais. Optimalios kapitalo struktūros sprendimą (dėl skolos ir nuosavo kapitalo santykio), jį suderinusi su Bendrove, priima LE. Finansų ir išdo tarnyba, kuri yra atsakinga už grupės (įmonių) finansavimo organizavimą ir gairių nustatymą. Tai atliekama atsižvelgiant į tuo metu esančią situaciją finansų rinkose, skolos ir/ar nuosavo kapitalo prieinamumą ir kaštus, rizikos apetitą ir pan.

34 Finansinės rizikos valdymas

Kredito rizika

Elektros energijos segmente prekybos ir kitos gautinos sumos pasiskirsčiusios tarp daugelio pirkėjų, todėl reikšmingos koncentracijos nėra. Kredito rizika ar rizika, kad sandorio šalis neįvykdys savo įsipareigojimų, yra kontroliuojamos naudojant priežiūros procedūras.

Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievoles. Didžiausią kredito riziką sudaro kiekvieno finansinio turto vieneto balansinė vertė. Todėl vadovybė mano, jog maksimali rizika yra lygi hipotekinių paskolų, paskolų, prekybos ir kitų gautinų sumų ir pinigų banke sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitoje sudarymo dieną.

Dėl Bendrovės veiklos specifikos užstatas iš pirkėjų nėra reikalaujamas.

Bendrovės išdo valdymą reglamentuoja „Lietuvos energija“, UAB Valdybos 2016 m. vasario 29 d. sprendimu patvirtina „Lietuvos energija“, UAB Grupės išdo valdymo politika“ (toliau – Politika) bei Bendrovės vidaus tvarkos. Pagal šios Politikos nuostatas Bendrovė laisvas lėšas gali investuoti tik į mažai rizikingus, trumpalaikius (kurių likęs terminas iki išpirkimo ne ilgesnis negu 549 kalendorinės dienos) pinigų rinkos ir skolos vertybinių popierių instrumentus, t. y. terminuotus indėlius, obligacijas. Vyriausybės vertybinius popierius, patikimų finansinių institucijų ar ūkio subjektų, turinčių ne žemesnį nei A- pagal Fitch Ratings agentūrą (arba kitų reitingo agentūrų atitikmenį) ilgalaikio skolinimosi kredito reitingą. Išimtiniais atvejais piniginiai ištekliai gali būti laikomi ir kitose finansinėse institucijose, kurios turi Lietuvos banko išduotą licenciją, kuri suteikia teisę teikti finansines paslaugas. Tokių finansinių institucijų sąskaitose Bendrovė gali laikyti nedidesnę sumą nei ta, kuri yra garantuojama pagal Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymą.

Prioritetinis investavimo tikslas yra lėšų saugumo užtikrinimas ir, laikantis šio tikslo, investicijų grąžos maksimizavimas.

2018 m. gruodžio 31 d. maksimali Bendrovės kredito rizika yra lygi 105.608 tūkst. eurų (2017 m. gruodžio 31 d. – 73.503 tūkst. eurų), kaip pateikta šios pastabos dalyje „Finansinės priemonės pagal grupes“.

Palūkanų normos rizika

Dalis Bendrovės paskolų yra su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką, o dalis – su fiksuota palūkanų norma. 2018 m. gruodžio 31 dienai paskolos, už kurias mokamos fiksuotos palūkanos, sudarė 366.288 tūkst. EUR (2017 m. gruodžio 31 d. – 100.000 tūkst. EUR), o visos likusios paskolos (15 pastaba) – su kintama palūkanų norma, susijusia su EURIBOR.

Bendrovė nesudarė išvestinių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką.

Toliau pateiktoje lentelėje atskleidžiamas Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems palūkanų normų pokyčiams, visus kintamuosius laikant pastoviais (keičiant palūkanų normą). Bendrovės nuosavybei įtakos, išskyrus einamųjų metų pelno įtaką, nėra.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

	Padidėjimas/ sumažėjimas procentiniais punktais	Įtaka pelnui prieš mokesčius
2018 m.		
EUR	0,15	-387
EUR	-0,15	387
2017 m.		
EUR	0,15	-419
EUR	-0,15	419

Užsienio valiutos rizika

Visas Bendrovės piniginis turtas ir įsipareigojimai yra išreikšti eurais, todėl užsienio valiutos rizikos iš esmės nėra.

Likvidumo rizika

Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Bendrovės likvidumo (trumpalaikio turto iš viso / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) ir skubaus padengimo ((trumpalaikio turto iš viso – atsargos) / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) rodikliai 2018 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,40 ir 0,40 (2017 m. gruodžio 31 d. – 0,27 ir 0,26).

Bendrovės finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo prielaida. Nepaisant to, kad 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 185.223 tūkst. eurų (2017 m. gruodžio 31 d. – 208.585 tūkst. eurų), Bendrovės vadovybė yra įsitikinusi, kad ši aplinkybė esminės įtakos Bendrovės veiklos tęstinumui neturės. Minėtasis skirtumas yra Bendrovės investicijų bei rangos darbų sezoniskumo pasekmė, taip pat reikšmingai išaugusių investavimo apimčių rezultatas. Pažymėtina, kad Bendrovės pinigų srautai iš veiklos, kurie 2018 m. sudarė 76.815 tūkst. eurų (2017 m. – 136.432 tūkst. eurų), ateityje leis užtikrinti likvidumą, o esamas skolos lygis Bendrovei leis optimizuoti kapitalo struktūrą, finansuojant veiklą ilgalaikio skolinimosi sprendimais – ilgalaikėmis paskolomis ar obligacijų įsipareigojimų perkėlimo sutartimis. Kaip atskleista 15 pastaboje, trumpalaikiam pinigų srautų poreikiui suvaldyti 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo 68.457 tūkst. eurų nepanaudotas finansavimo galimybes pagal trumpalaikio skolinimo susijusioms šalims platformos sutartį. Likvidumo užtikrinimui ateinantiems laikotarpiams 2018 m. Bendrovė susitarė su „Lietuvos energija“ UAB dėl trumpalaikio skolinimo susijusioms šalims platformos limito padidinimo iki 190.000 tūkst. Eurų (iš jo 68.457 tūkst. EUR suma buvo nepanaudota 2018 m. gruodžio 31 d.), kuris galioja iki 2020 m. kovo 12 d. Taip pat 2018 m. gruodžio 31 dienai Bendrovė turėjo 50 mln. EUR nepanaudotų paskolų pagal 2018 m. rugpjūčio 29 d. Žaliųjų obligacijų sutartį su „Lietuvos energija“, UAB (15 pastaba).

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus.

Bendrovė	Mažiau nei 3 mėnesiai	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Virš 5 metų	Iš viso
Paskolos	136.323	51.564	91.482	428.819	707.188
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	74.542	2	3	-	74.547
2018 m. gruodžio 31 d.	210.865	51.566	90.485	428.819	781.735
Paskolos	92.768	45.784	117.537	144.621	400.710
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	113.415	375	3	-	113.793
2017 m. gruodžio 31 d.	206.183	46.159	117.540	144.621	514.503

Tikroji vertė

Bendrovės pagrindinis finansinis turtas ir įsipareigojimai, neatspindėti tikraja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, prekybos ir kitos skolos, ilgalaikės ir trumpalaikės paskolos.

Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip kaina, už kurią vertinimo dieną būtų parduodamas turtas arba perleidžiamas įsipareigojimas pagal tvarkingą sandorį tarp rinkos dalyvių. Tikroji finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų vertė yra ne mažesnė už sumą, mokėtiną pareikalavus, diskontuotą nuo pirmos dienos, kurią gali būti pareikalauta ją sumokėti.

Siekiant, kad būtų nuosekliai ir palyginamai nustatoma tikroji vertė ir atskleidžiama susijusi informacija, nustatoma tikrosios vertės hierarchija, kurią taikant duomenys, naudojami pagal vertinimo metodikas tikrajai vertei nustatyti, skirstomi į tris lygius.

Pirmas vertinimo lygis (pats tiksliausias) - tokio paties turto arba tokių pačių įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos) kainos aktyviose rinkose, į kurią ūkio subjektas gali patekti vertinimo dieną. Antras vertinimo lygis – tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi turto arba įsipareigojimo duomenys, išskyrus pirmam lygiui priskiriamas kotiruojamas kainas. Trečias vertinimo lygis – nestebimi turto arba įsipareigojimo duomenys.

Bendrovės finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų balansinė vertė yra artima jų tikrajai vertei, išskyrus hipotekines paskolas, kaip aprašyta 7 pastaboje.

Paskolų tikroji vertė buvo apskaičiuota diskontuojant tikėtinus ateities pinigų srautus pagal vyraujančias palūkanų normas. Paskolų ir kito finansinio turto tikroji vertė buvo skaičiuojama remiantis rinkos palūkanų norma.

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti Bendrovėje naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- a) Trumpalaikių prekybos ir kitų gautinų sumų, trumpalaikių prekybos ir kitų skolų ir trumpalaikių skolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

- b) Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos palūkanos, tikroji vertė yra artima jų apskaitinei vertei, ilgalaikių skolų, už kurias mokamos fiksuotos palūkanos, tikroji vertė taip pat artima jų apskaitinei vertei.

Finansinės priemonės pagal grupes

	Paskolos ir gautinos sumos	Turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)	Iš viso
2018 m. gruodžio 31 d.			
Kitas ilgalaikis finansinis turtas (7 pastaba)	210	-	210
Prekybos ir kitos gautinos sumos (9 pastaba)	103.871	-	103.871
Sukauptos pajamos (10 pastaba)	-	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai(11 pastaba)	2.266	-	2.266
Iš viso:	106.347		106.347
2017 m. gruodžio 31 d.			
Kitas ilgalaikis finansinis turtas (7 pastaba)	849	-	849
Prekybos ir kitos gautinos sumos (9 pastaba)	55.745	5 560	61.305
Sukauptos pajamos (10 pastaba)	4.900	-	4.900
Pinigai ir pinigų ekvivalentai(11 pastaba)	6.449	-	6.449
Iš viso:	67.943	5.560	73.503

	Kiti finansiniai įsipareigojimai, vertinami amortizuota savikaina	Įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	Iš viso
2018 m. gruodžio 31 d.			
Finansinės skolos (15 pastaba)	631.464	-	631.464
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (20 pastaba)	74.544	-	74.544
Kiti įsipareigojimai (22 pastaba)	7.532	-	7.532
Iš viso:	706.011		706.011
2017 m. gruodžio 31 d.			
Finansinės skolos (15 pastaba)	372.688	-	372.688
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (20 pastaba)	113.790	-	113.790
Kiti įsipareigojimai	903	-	903
Iš viso:	486.481		486.481

35 Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos sudarymo datos

*****

2018

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ METINIS PRANEŠIMAS

2018 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIO DVYLIKOS MĖNESIŲ LAIKOTARPIO
PRANEŠIMAS

eso

Energetikos įmonių grupė | www.le.lt

TURINYS

METINIS PRANEŠIMAS	
Pagrindiniai Bendrovės veiklos ir finansiniai rodikliai	4
Vadovo žodis	5
Reikšmingiausi ataskaitinio laikotarpio įvykiai	6
Veiklos ir finansinių rodiklių analizė	10
Veiksniai, turintys poveikį Bendrovės finansiniams rodikliams	14
Informacija apie Bendrovės įstatinį kapitalą ir vertybinius popierius	20
Klientų aptarnavimas, aptarnavimo įvertinimas	22
Bendrovės socialinė atsakomybė	24
Bendrovė ir Bendrovės valdymo organai	28
Esminiai įvykiai Bendrovės veikloje	38
Metiniame pranešime pateikiamų rodiklių skaičiavimo metodika	39
Priedai	40

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas

Šiame metiniame pranešime pateikiama informacija AB „Energijos skirstymo operatorius“, (toliau tekste – ESO, Bendrovė) akcininkams, kreditoriams ir kitiems suinteresuotiems asmenims apie Bendrovės veiklą per 2018 m. sausio–gruodžio mėnesių laikotarpį.

Metinio pranešimo reglamentavimas

Bendrovės metinį pranešimą parengė Bendrovės administracija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymu Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Lietuvos banko valdybos patvirtintų Informacijos atskleidimo taisyklių bei Informacijos atskleidimo gairių aktualia redakcija, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintu Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu bei kitais teisės aktais.

Asmenys, atsakingi už metiniame pranešime pateiktą informaciją

Pareigos	Vardas, Pavardė	Telefono Nr.
Generalinis direktorius	Mindaugas Keizeris	(8 5) 277 7524
Finansų ir administravimo tarnybos direktorius	Augustas Dragūnas	(8 5) 277 7524
Finansų departamento direktorius	Artūras Paipolas	(8 5) 277 7524

Informacija apie tai, kur ir kada galima susipažinti su pranešimu bei dokumentais, kuriais buvo naudotasi rengiant pranešimą, bei visuomenės informavimo priemonės, kuriose skelbiami bendrovės vieši pranešimai

Su pranešimu bei dokumentais, kuriais naudojantis jis buvo parengtas, galima susipažinti darbo dienomis pirmadieniais – ketvirtadieniais 7.30–16.30 val., penktadieniais 7.30–15.15 val. Bendrovės centrinėje būstinėje (Aguonų g. 24, Vilnius).

Pranešimas taip pat pateikiamas Bendrovės tinklalapyje www.eso.lt ir Vertybinių popierių biržos „NASDAQ Vilnius“ tinklalapyje www.nasdaqbaltic.com.

Vieši pranešimai, kuriuos ESO privalo skelbti pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus, skelbiami Bendrovės tinklalapyje (www.eso.lt) bei vertybinių popierių biržos „NASDAQ Vilnius“ tinklalapyje (www.nasdaqbaltic.com).

PAGRINDINIAI BENDROVĖS VEIKLOS IR FINANSINIAI RODIKLIAI

1 lentelė.

ESO pagrindiniai veiklos rodikliai		2018 m. 1-12 mėn.	2017 m. 1-12 mėn.	Pokytis +/- %	
Veiklos rodikliai					
Paskirstyta elektros energijos klientams vidutinės ir žemos įtampos tinklais		<i>TWh</i>	9,59	9,22	0,37 4,01
Visuomeninis ir garantinis elektros energijos tiekimas*		<i>TWh</i>	2,61	3,22	-0,61 -18,94
Paskirstytas gamtinių dujų kiekis		<i>TWh</i>	7,60	7,37	0,23 3,12
Tinklo tiekimo kokybės rodikliai					
Elektra	SAIDI (su „force majeure“)	min.	81,28	137,83	-56,55
	SAIFI (su „force majeure“)	kartai	1,14	1,32	-0,18
Dujos	SAIDI (su „force majeure“)	min.	0,606	1,161	-0,555
	SAIFI (su „force majeure“)	kartai	0,006	0,007	0
ESO pagrindiniai finansiniai rodikliai					
			2018 m. 1-12 mėn.	2017 m. 1-12 mėn.	Pokytis +/- %
Pajamos		tūkst. eurų	624.044	612.309	11.735 1,9
Elektros, dujų, ir susijusių paslaugų pirkimų sąnaudos		tūkst. eurų	411.832	377.501	34.331 9,1
Veiklos sąnaudos (1)		tūkst. eurų	89.785	94.728	-4.943 -5,2
EBITDA (2)		tūkst. eurų	122.427	140.080	-17.653 -12,6
EBITDA marža (3)		proc.	19,62	22,88	
Koreguota EBITDA**		tūkst. eurų	169.058	150.908	18.150 12,0
Grynasis pelnas (nuostolis)***		tūkst. eurų	15.665	77.552	-61.887 -79,8

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

		2018-12-31	2017-12-31	Pokytis	
				+/-	%
Visas turtas	tūkst. eurų	1.591.642	1.277.801	313.841	24,6
Nuosavas kapitalas	tūkst. eurų	640.034	607.644	32.390	5,3
Finansinės skolos	tūkst. eurų	631.464	372.688	258.776	69,4
Finansinės skolos grynąja verte (4)	tūkst. eurų	629.198	366.239	262.959	71,8
Nuosavybės pelningumas (ROE) (5)	proc.	2,51	12,60		
Turto pelningumas (ROA) (6)	proc.	1,09	6,49		
Nuosavo kapitalo lygis (7)	proc.	40,21	47,55		
Finansinės skolos grynąja verte / EBITDA 12 mėnesių	kartai	5,14	2,61		
Finansinės skolos grynąja verte / Nuosavybės santykis	proc.	98,31	60,27		

(1) Veiklos sąnaudos (OPEX) = veiklos sąnaudos, išskyrus elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimų sąnaudas, nusidėvėjimo ir amortizacijos bei vertės sumažėjimo, nurašymų sąnaudas;

(2) EBITDA (pelnas prieš finansinės veiklos rezultatą, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją) = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos - finansinės veiklos pajamos - gauti dividendai + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + vertės sumažėjimo sąnaudos + nurašymų sąnaudos;

(3) EBITDA marža = EBITDA / Pajamos;

(4) Finansinės skolos grynąja verte = finansinės skolos - pinigai ir pinigų ekvivalentai - trumpalaikės investicijos ir terminuoti indėliai – ilgalaikio kito finansinio turto dalis, kurią sudaro investicijos į skolos vertybinius popierius;

(5) Nuosavybės pelningumas (ROE) = paskutinių 12 mėn. grynas pelnas (nuostolis) / nuosavo kapitalo ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje vidurkis;

(6) Turto pelningumas (ROA) = paskutinių 12 mėn. grynas pelnas (nuostolis) / turto ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje vidurkis;

(7) Nuosavybės kapitalo lygis = nuosavas kapitalas laikotarpio pabaigoje/visas turtas laikotarpio pabaigoje;

* Nuo 2018m. spalio 1 d. ESO nustojo verstis elektros energijos visuomeninio tiekimo veikla

** Bendrovė pakoregavo EBITDA skirtumu tarp faktinio ataskaitinio bei ankstesniais laikotarpiais uždirbto pelno ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – VKEKK) atitinkamiems laikotarpiams nustatytos leistinos investicijų grąžos ir eliminavo kitų netipinių įprastos veiklos, vienkartinį ar su einamuoju veiklos laikotarpiu tiesiogiai nesusijusių veiksmų įtaką. Skirtumas susidarė dėl Bendrovės efektyvinamos veiklos ir kitų veiksmų.

*** Sumažėjusį Bendrovės grynąjį pelną lėmė Bendrovės ilgalaikio turto perkainavimas. Eliminavus vienkartinę ilgalaikio turto perkainojimo korekciją, Bendrovės pelnas siekia 56,9 mln. eurų.

VADOVO ŽODIS

Gerbiamieji,

Praejusius metus užbaigėme, priėmę ir įgyvendinę sprendimą išgryninti ESO, kaip infrastruktūrinės bendrovės - skirstymo operatoriaus - veiklą. Įgyvendinome svarbų pokytį - už daugiau nei 27 mln. eurų - perleidome ESO visuomeninės tiekimo veiklos verslo dalį „Lietuvos energijos tiekimui“, su visu šiai veiklai priskirtu turto, teisėmis bei pareigomis. Po atskyrimo, ESO ne tik išgrynino veiklą, bet koncentruojasi į pagrindinę savo veiklą: skirsto elektrą ir dujas, prižiūri skirstomuosius tinklus, rūpinasi tinklų gedimų šalinimu ir naujų klientų prijungimu bei užtikrina garantinį elektros energijos ir gamtinių dujų tiekimą.

Praejusieji metai išsiskyrė ir aukštomis elektros kainomis. Elektros biržoje jos išliko aukštos visus metus (vidutiniškai 50 eurų/MWh) ir darė tiesioginę įtaką 2019 metų elektros energijos skirstymo kainai. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, elektros energijos skirstymo vidutinės įtampos tinklais kainos viršutinę ribą 2019 m. nustatė 8 proc. didesnę nei 2018 m., o žemos įtampos tinklais – 9 proc. didesnę. Šis pokytis buvo nulemtas ne tik išaugusių elektros kainų, bet ir dėl naujo teisinio įpareigojimo atlyginti žemės savininkams už servitutus

Bendrovės pajamos per 2018 metus siekė 624 mln. eurų ir buvo 1,9 proc. didesnės nei 2017 m. Neigiamos įtakos Bendrovės pajamoms turėjo sumažintos reguliuojamų paslaugų kainos bei nuo ketvirto ketvirčio pradžios nebevykdoma visuomeninio elektros energijos tiekimo veikla. Bendrą pajamų augimą padėjo išlaikyti augantys klientų elektros poreikiai bei visuomeninio tiekimo verslo dalies perleidimo sandoris, kurio vertė sudarė 27,4 mln. eurų.

Per 2018 metus Bendrovė uždirbo 169,1 mln. eurų koreguoto pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (koreguota EBITDA) – 12,0 proc. daugiau nei prieš metus, kai šis rodiklis buvo 150,9 mln. eurų. Tokią rodiklio dinamiką išlaikyti padeda efektyvesnė Bendrovės veikla ir dėl investicijų į tinklų atnaujinimą auganti reguliuojamo turto vertė.

Bendrovės grynasis pelnas už 2018 m. sudarė 15,7 mln. eurų. Įtakos šiam dydžiui turėjo vienkartinis Bendrovės ilgalaikio turto perkainavimo rezultatas. Elektros segmente ilgalaikio turto perkainavimas, įvertinant su turto susijusių dotacijų koregavimo įtaką, Bendrovės pelną mažino 66,6 mln. eurų, o gamtinių dujų segmente buvo atstatytas ilgalaikio turto vertės sumažėjimas, kurio bendra įtaka sudarė 25,4 mln. eurų. Nevertinant vienkartinių ilgalaikio turto koregavimų, Bendrovės 2018 m. grynasis pelnas sudarytų 56,9 mln. eurų arba 27 proc. mažiau nei 2017 m. Pagrindinė sumažėjusio grynojo pelno priežastis – vidutiniškai 32,1 proc. išaugusi elektros energijos įsigijimo kaina.

Vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2018 m. sausio–gruodžio mėn. vienam klientui siekė 81,3 minutes ir, lyginant su 2017 m. tuo pačiu laiku, nuo 137,8 minutės sumažėjo 56,6 minutėmis. Esminį efektą tokiam reikšmingam rodiklio gerėjimui turėjo ženkliai mažesnės force majeure apimtys, kurios 2017 m. sudarė 56,5 min., o 2018 m. tik 7,8 min. Nutraukimų trukmė dėl priežasčių priskiriamų operatoriaus atsakomybei 2018 m. sudarė 40,4 min., kai 2017 m. buvo 46,2 min. Gedimų šalinimo laikas 2018 m. sutrumpėjo iki 1,3 val., kai 2017 m. rodiklis siekė 3,5 val. Vidutinis neplanuotų ilgų elektros energijos nutraukimų skaičius vienam klientui (SAIFI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2018 m. sausio–gruodžio mėn. siekė 1,14 karto – 0,18 karto mažiau, nei 2017 m., kai rodiklis siekė 1,32 karto.

2018-ieji metai išskirtini ir istoriškai didžiausiomis investicijomis į skirstomąjį tinklą, ir kitas ESO veiklos sritis. Jos viršijo 271 mln. eurų. Vienas tai lėmusių veiksnių - rekordinis prijungtų naujų klientų prie elektros ir gamtinių dujų tinklų skaičius – beveik 49 tūkst. vnt. (lyginant su 2017 m. išaugo 16 proc.). Investicijų masto augimą taip pat lėmė ir rangos darbų kainų augimas. Tačiau vienerių metų investicijų imtis nereiškia tęstinės tendencijos ar įsipareigojimo tokį pat mastą išlaikyti ir kitais ar vėlesniais metais. 2019 metų investicijų suma atitinka 10 metų investicijų plane numatytą vienerių metų vidurkį.

Koncentruojamės ne tik į tvarų investicijų srauto valdymą, bet ir į pačios paslaugos kokybę. Gerindami elektros energijos įvedimo greitį ir sąlygas, prisidėjome prie visos Lietuvos konkurencingumo reitingo augimo. Pasaulio banko paskelbtame „Doing Business 2019“ reitinge Lietuva pagal prisijungimo prie elektros tinklų rodiklį pakilo į 26 vietą – tai 7 pozicijomis geriau, lyginant su ankstesnių metų rodikliu (2018 m. rodiklis - 33 vieta, o 2017 m. - 55 vieta.)

Praejusius metus užbaigėme suformavę naują ESO valdybą. Ankstesnės ESO valdybos kadencijai einant į pabaigą, metų bėgyje pasikeitus keletui ankstesnės ESO valdybos narių, ESO stebėtojų taryba priėmė sprendimą skelbti naują Valdybos narių atranką. Tokį sprendimą lėmė ilgalaikės Bendrovės strategijos ir vadovybės sprendimų tvarumo siekis.

2018 m. pabaigoje, atsižvelgiant į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategiją (NENS) ir LE grupės 2030 strategijos nuostatas, buvo pradėta rengti ESO 2030 strategija. ESO 2030 strategija paskelbta jau po ataskaitinio laikotarpio, jos strateginės kryptys sutampa su ESO 10 metų investicijų planu ir NENS nuostatomis. ESO planas ir toliau kryptingai koncentruotis į tinklo patikimumo užtikrinimą, investuoti į tinklo modernizavimą, automatizavimą, įgyvendinti išmaniųjų apskaitų - skaitiklių diegimo didelės apimties projektą, įdiegti Data Hub energijos duomenų mainų platformą, kuri įgalintų rinkos dalyvius ir klientus lengvai keistis vartojimo duomenimis .

Beje, įgyvendindama unikalų viešąjį pirkimą - įsigyti išmaniosios apskaitos sistemą – ESO pakvietė Lietuvos ir užsienio įmones susipažinti su išmaniosios apskaitos vystymo planais Lietuvoje. Kvietimas sulaukė didžiulio Lietuvos ir užsienio potencialių gamintojų bei tiekėjų dėmesio. Toks rinkos nusiteikimas teikia vilčių, kad išmanaus tinklo kūrimas vyks sklandžiai, skaidriai ir

efektyviai. Kartu tikime, kad ESO 2030 strategijoje numatyti veiksmai leis užtikrinti geriausią patirtį klientams tiek infrastruktūros patikimumo ir išmanumo, tiek paslaugų įvairovės bei kainos prasme.

Pagarbiai,
Mindaugas Keizeris,
ESO generalinis direktorius ir valdybos pirmininkas

BENDROVEI REIKŠMINGIAUSI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO ĮVYKIAI

Atsistatydino ESO valdybos narys R. Borkys

2018 m. sausio 10 d. Bendrovė gavo valdybos nario Ryčio Borkio pranešimą dėl atsistatydinimo iš užimamų pareigų. Paskutinė jo pareigų ėjimo diena Bendrovės valdyboje buvo 2018 m. sausio 24 d. Į ESO valdybą R. Borkys buvo išrinktas 2015 m. gruodžio 3 d.

Nelaimingas atsitikimas

2018 m. vasario 7 d. Skuodo rajone, elektros pastotėje, nuo įtampos žuvo ESO operatyvinio valdymo komandos darbuotojas. Valstybinei darbo inspekcijai ištyrus įvykio aplinkybes nustatyta, kad nelaimingas atsitikimas įvyko dėl darbuotojams privalomų vykdyti saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų bei nustatytos darbo tvarkos pažeidimų: tinkamo veiksmų nesuderinimo su budinčiu dispečeriu, neleistino darbo vietos išplėtimo, neatlikto įtampos nebuvimo patikrinimo ir įrenginių, prie kurių buvo dirbama, neįžeminimo.

Dėl Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų proporcinio perkėlimo sutarties pakeitimo

2018 m. vasario 28 d. Bendrovė sudarė 2017 m. spalio 13 d. su „Lietuvos energija“, UAB pasirašytos Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų proporcinio perkėlimo sutarties pakeitimą. Šiuo pakeitimu Bendrovei suteiktos paskolos suma padidinama nuo 100 mln. eurų iki 166,288 mln. eurų. Papildomos lėšos bus skirtos ESO ilgalaikėms investicijoms skirstomųjų tinklų atnaujinimui pagal „Lietuvos energijos“ Žaliųjų obligacijų programą.

Dėl teismo priimto sprendimo

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2018 m. kovo 13 d. sprendimu iš dalies patenkino Bendrovės 2016 m. sausio 5 d. apeliacinį skundą dėl 2015 m. gruodžio 22 d. Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimo, kuriuo teismas atmetė ESO skundą, kuriuo buvo prašoma iš dalies panaikinti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – VKEKK) 2014 m. spalio 17 d. nutarimą Nr. O3-841. LVAT nusprendė panaikinti VKEKK nutarimų dalis, kuriomis buvo pratęstas 2011–2013 m. reguliavimo periodas 2015 metams ir netinkamai buvo perskaiciuotos kainų viršutinės ribos 2015 metams. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Išrinktas ESO valdybos narys O. Martinonis

2018 m. kovo 14 d. Bendrovės stebėtojų taryba Bendrovės valdybos nariu, kuriojančiu tinklų vystymo sritį, išrinko Ovidijų Martinonį (nuo jį išrinkusios Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžio pabaigos iki veikiančios Bendrovės valdybos kadencijos pabaigos). Iki tol O. Martinonis vadovavo Bendrovės Apskaitų valdymo departamentui.

Dėl planuojamo vykdomos visuomeninio elektros tiekimo veiklos perdavimo

2018 m. kovo 21 d. ESO gavo „Lietuvos energijos“, UAB raštą apie planuojamus pokyčius. Rašte nurodyta, kad „Lietuvos energijos“, UAB. Projektų portfelio valdymo komitetas priėmė sprendimą grupės dukterinės įmonės ESO vykdomą visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklą atskirti nuo elektros energijos skirstymo veiklos ir atlygintinai (verslo dalies perdavimo būdu) perleisti ją kitai „Lietuvos energijos“ įmonių grupės valdomai įmonei – UAB „Lietuvos dujų tiekimas“.

Dėl 2017 m. investicijų plano suderinimo

2018 m. kovo 22 d. VKEKK suderino Bendrovės 2017 m. bendrai derinamų investicijų sąrašą pateiktus investicijų projektus, kurių bendra vertė yra daugiau nei 137,8 mln. eurų, iš jų elektros energetikos sektoriui – 129,0 mln. eurų, gamtinių dujų sektoriui – 8,8 mln. eurų.

Įvyko eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas

2018 m. kovo 30 dieną eiliniame visuotiniame ESO akcininkų susirinkime buvo patvirtintas audituotas 2017 metų ESO finansinių ataskaitų rinkinys bei pritarta ESO metiniam pranešimui bei pelno (nuostolių) paskirstymo projektui, kuriame numatytas dividendų išmokėjimas. Akcininkai taip pat patvirtino naujos redakcijos ESO įstatus bei atšaukė veikiančią ESO stebėtojų tarybą in corpore (joje dirbo Ilona Daugėlaitė ir Petras Povilas Čėsna) ir ketverių metų kadencijai išrinko naujus stebėtojų tarybos narius Darių Maikštėną bei Darių Kašauską.

Išrinktas nepriklausomas ESO stebėtojų tarybos narys K. Betingis

2018 m. gegužės 28 d. įvykusiame neeiliniame visuotiniame ESO akcininkų susirinkime priimtas sprendimas nepriklausomu Bendrovės stebėtojų tarybos nariu iki veikiančios stebėtojų tarybos kadencijos pabaigos išrinkti Kęstutį Betingį. Nuo 2013 m. K. Betingis dirba advokatu. 2014–2017 m. jis buvo nepriklausomas „Lietuvos energijos“ grupei priklausančios suskystintųjų gamtinių dujų tiekimo ir prekybos bendrovės „Litgas“ valdybos narys.

„Elering“ ir ESO pasirašė sutartį dėl keitimosi išmaniųjų skaitiklių duomenimis

2018 m. birželio 26 d. Estijos perdavimo sistemos operatorius „Elering“ ir ESO pradėjo pirmąjį Europoje išmaniųjų skaitiklių duomenų mainų projektą. Jo metu bus siekiama suvienodinti duomenų tvarkymo procesus bei užtikrinti, kad abiejų šalių klientai galėtų gauti ir naudotis elektros suvartojimo duomenimis bendroje mažmeninėje elektros energijos rinkoje. Tikimasi, kad regioninė duomenų mainų platforma paskatins energetikos paslaugų plėtrą tarptautinėse rinkose.

Sudaromas transporto priemonių nuomos paslaugų sandoris

2018 m. birželio 27 d. Bendrovė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka vykdyto viešojo pirkimo rezultatais bei Bendrovės valdymo ir priežiūros organų sprendimais, paskelbė planuojanti sudaryti sandorį su UAB „Transporto valdymas“ dėl transporto priemonių nuomos paslaugų, kurio vertė penkerių metų laikotarpiu gali siekti 26,7 mln. eurų be PVM.

Pritarta 2019–2021 m. numatytiems įgyvendinti ESO investicijoms

2018 m. birželio 29 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pritarė ESO 2019–2021 m. numatytiems įgyvendinti investicijoms, kurių bendra vertė siekia 26,573 mln. eurų. Energetikos ministerija 2018 m. rugpjūčio 22 d., remdamasi Lietuvos verslo paramos agentūros 2018 m. liepos 23 d. atrinktų projektų vertinimu, patvirtino, kad iki 50 proc. 13,108 mln. EUR (trylika milijonų šimtas aštuoni tūkstančiai eurų) šių investicijų įgyvendinimui reikalingos sumos bus finansuojama panaudojant ES struktūrinių fondų paramą. Likusią dalį Bendrovė dengs savo lėšomis. Atliekant investicijas bus atnaujinamos 9 transformatorių pastotės. Šių investicijų įtaka 2016–2020 m. skirstymo paslaugos kainai buvo įvertinta anksčiau, todėl šie darbai papildomai nedidins reguliuojamų paslaugų kainos.

Dėl komandinės ūkinės bendrijos steigimo

2018 m. liepos 3 d. su „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“ pasirašyti komandinės ūkinės bendrijos „Energetinio efektyvumo finansavimo platforma“ steigimo dokumentai. Bendrija skirs lėšas įvairių projektų ir priemonių, prisidedančių prie galutinio energijos vartojimo mažinimo ir gaminančių klientų skaičiaus didinimo, įgyvendinimui. ESO Bendrijoje dalyvauja komanditoriaus teisėmis, t. y. atsako 10 mln. eurų dydžio įnašu, kurį poreikiui esant įneš 10 metų laikotarpiui. Neribotos atsakomybės tikroji Bendrijos narė – VIPA – yra atsakinga už visą Bendrijos veiklą: finansuojamų projektų paiešką, paraiškų vertinimą, administravimą ir t. t. Numatoma, kad prie Bendrijos savo įnašais galės prisijungti ir kitos šalys, siekiančios pokyčio energijos vartojimo efektyvumo srityje.

Dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo ir sprendimo atsisakyti visuomeninio elektros energijos tiekimo licencijos

2018 m. liepos 10 d. įvyko ESO valdybos posėdis, kuriame buvo priimti sprendimai sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą ir kreiptis į Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją dėl visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos licencijos panaikinimo.

Patvirtintas ESO 10 metų investicijų planas

2018 m. liepos 17 d. įvyko ESO stebėtojų tarybos posėdis, kuriame buvo priimtas sprendimas patvirtinti ESO 10 metų investicijų planą (toliau – 10 MIP). Per artimiausius 10 metų (2018–2027 m.) ESO investuos į tinklo patikimumo, saugumo ir išmanumo didinimą. 2018–2027 m. ESO planuoja investuoti trimis kryptimis - patikimas ir klimato reiškiniams atsparus tinklas; nuotoliniu būdu valdomas tinklas; išmanusis tinklas. Iš viso investicijoms į šias tris kryptis bei naujų klientų prijungimui prie skirstomųjų tinklų per 2018–2027 n. planuojama skirti 2,1 mlrd. eurų. Paminėtina, kad ESO 10 MIP nėra įsipareigojimas investuoti.

Dėl visuomeninio elektros energijos tiekimo licencijos galiojimo panaikinimo

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2018 m. liepos 31 d. priėmė sprendimą dėl ESO išduotos energetikos veiklos licencijos, suteikiančios teisę ESO verstis elektros energijos visuomeninio tiekimo veikla, galiojimo panaikinimo nuo 2018 m. spalio 1 d. Sprendimą kreiptis į VKEKK dėl licencijos panaikinimo ESO valdyba priėmė 2018 m. liepos 10 d. Tai padaryta ruošiantis visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos atskyrimui. Planuojama, kad šiuo metu Bendrovės vykdoma visuomeninio elektros energijos tiekimo veikla atlygintinai (verslo dalies pardavimo būdu) bus perleista kitai „Lietuvos energijos“ įmonių grupei įmonei – UAB „Lietuvos dujų tiekimas“. Atskyrus visuomeninio elektros tiekimo veiklą, ESO toliau vykdo pagrindinę savo veiklą – skirsto elektrą ir dujas bei prižiūri skirstomuosius tinklus, rūpinasi tinklų gedimų šalinimu ir naujų klientų prijungimu, užtikrina garantinį tiekimą.

Dėl ESO valdybos pirmininkės ir generalinės direktorės Dalios Andrulionienės atsistatydinimo šalių susitarimu

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

2018 m. rugpjūčio 1 d. Bendrovė gavo Dalios Andrulionienės pranešimą apie atsistatydinimą iš ESO valdybos pirmininkės pareigų nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. Dalia Andrulionienė iš ESO generalinės direktorės pareigų traukiasi šalių sutarimu taip pat nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. Nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. laikinai Bendrovės generalinio direktoriaus pareigas ėjo ESO valdybos narys, Finansų ir administravimo tarnybos direktorius Augustas Dragūnas.

Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų

2018 m. rugpjūčio 6 d. įvykusiame neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas dėl naujos Bendrovės įstatų redakcijos patvirtinimo, koreguojant Bendrovės įstatuose nurodytą veiklos tikslą ir objektą.

Išrinktas ESO valdybos pirmininkas

2018 m. rugpjūčio 10 d. Bendrovės valdyba priėmė sprendimą Bendrovės valdybos pirmininku išrinkti Augustą Dragūną. Kaip jau buvo skelbta anksčiau, Daliai Andrulionienei nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. atsistatydinus iš Bendrovės valdybos pirmininkės pareigų ir šalių susitarimu pasitraukus iš generalinės direktorės pareigų, Bendrovės valdybos narys, Finansų ir administravimo tarnybos direktorius Augustas Dragūnas, nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. laikinai ėjo Bendrovės generalinio direktoriaus pareigas.

Dėl Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų perkėlimo sutarties sudarymo su „Lietuvos energija“

2018 m. rugpjūčio 29 d. Bendrovė su „Lietuvos energija“, UAB pasirašė Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų (proporcinio) perkėlimo sutartį dėl iki 250 mln. eurų žaliųjų obligacijų emisijos perkėlimo Bendrovei. Prieš išleidžiant „Lietuvos energijos“ 300 mln. eurų žaliųjų obligacijų emisiją buvo numatyta dalį jos lėšų panaudoti ESO ilgalaikio investicijų plano finansavimui. Sutartyje numatytas įsipareigojimų padengimo terminas – ne vėliau kaip iki 2028 m. liepos 10 d.

Dėl elektros visuomeninio tiekimo verslo dalies atskyrimo

2018 m. rugpjūčio 29 d. Bendrovės Stebėtojų taryba pritarė Bendrovės valdybos sprendimui dėl elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklos (toliau – Verslo dalis) pirkimo - pardavimo sutarties su UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ sudarymo. Remiantis nepriklausomo vertintojo UAB „Ernst & Young Baltic“ atliktu vertinimu, buvo nustatyta Verslo dalies kaina – 30 520 000 eurų), kurią Bendrovei turės sumokėti UAB „Lietuvos dujų tiekimas“. Atsižvelgiant į tai, kad Verslo dalį sudaranti visuomeninio tiekimo veikla yra nepertraukiama ir tai sąlygoja

ESO stebėtojų tarybos sprendimai

2018 m. rugsėjo 17 d. ESO stebėtojų taryba pritarė Bendrovės tarpiniam pranešimui už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. birželio 30 d. ir teikė šį atsiliepimą 2018 m. rugsėjo 28 d. įvykusiame neeiliniame Bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkimui. Pritarta auditoriaus UAB „PricewaterhouseCoopers“ audituotam Bendrovės tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniui už šešių mėnesių laikotarpį. Pritarta sprendimui dėl dividendų už trumpesnį negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo projektui. Nutarta skirti ESO akcininkams po 0,014 eurų) vienai Bendrovės akcijai dydžio dividendus už šešių mėnesių laikotarpį.

Sudarytas visuomeninio tiekimo verslo dalies pirkimo – pardavimo sandoris

2018 m. rugsėjo 21 d. ESO sudarė verslo dalies pirkimo – pardavimo sandorį, kuriuo nuo 2018 m. spalio 1 d. perdavė UAB „Lietuvos energijos tiekimui“ elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalį su visu jai priskirtu turtu, teisėmis bei pareigomis. Šiam sandoriui 2018 m. rugpjūčio 29 d. pritarė ESO Stebėtojų taryba, remdamasi patronuojančios bendrovės „Lietuvos energija“, UAB, Audito komiteto teigiama nuomone.

Įvyko ESO neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas

2018 m. rugsėjo 28 d. Bendrovės neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime pritarta ESO tarpiniam pranešimui, finansinių ataskaitų rinkiniui, auditoriaus UAB „PricewaterhouseCoopers“ išvadai, už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. birželio 30 d. Akcininkų susirinkimas nutarė skirti Bendrovės akcininkams po 0,014 eurų vienai ESO akcijai dydžio dividendus už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. birželio 30 d.

Įregistruoti pakeisti ESO įstatai

2018 m. spalio 1 d. Bendrovė perdavė UAB „Lietuvos energijos tiekimas“ (buvęs pavadinimas - UAB „Lietuvos dujų tiekimas“) elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalį, atitinkamai 2018 m. spalio 1 d. Juridinių asmenų registre įregistruoti pakeisti Bendrovės įstatai. Pokyčiams pritarta, 2018 m. rugpjūčio 6 d. įvykusiame neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Įstatuose pakoreguotas Bendrovės veiklos tikslas ir objektas.

ESO valdybos pirmininku ir generaliniu direktoriumi išrinktas M. Keizeris

2018 m. spalio 2 d. įvykusiame Bendrovės valdybos posėdyje Mindaugas Keizeris išrinktas valdybos pirmininku ir generaliniu direktoriumi. Generalinio direktoriaus pareigas jis pradėjo eiti 2018 m. spalio 8 d. Iki tol generalinio direktoriaus pareigas laikinai ėjo ESO Finansų ir administravimo tarnybos direktorius Augustas Dragūnas.

Dėl elektros skirstymo paslaugų kainų viršutinių ribų 2019 metams nustatymo

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

2018 m. spalio 17 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) nustatė elektros energijos skirstymo paslaugų kainų viršutines ribas 2019 metams: skirstymo paslaugos vidutinės įtampos tinklais – 0,862 euro ct/kWh, skirstymo paslaugos žemos įtampos tinklais – 1,871 euro ct/kWh. Reikšmingą įtaką elektros energijos skirstymo paslaugų kainų pokyčiams turi planuojamos servitutų atlygintinumo sąnaudos bei išaugusi elektros rinkos kaina elektros energijos technologinėms reikmėms įsigyti. Bendrovės valdyba, atsižvelgdama į elektros energijos skirstymo paslaugų kainų viršutines ribas, priims sprendimą dėl elektros energijos persiuntimo paslaugų kainų 2019 metams dydžio.

Atsistatydino ESO valdybos narys Ignas Pranskevičius

2018 m. spalio 18 d. Bendrovė gavo valdybos nario Igno Pranskevičiaus pranešimą apie atsistatydinimą. Valdybos nariu jis buvo išrinktas 2017 m. sausio 20 d., kuravo paslaugų teikimo sritį. Ignas Pranskevičius iš Bendrovės valdybos nario ir paslaugų tarnybos direktoriaus pareigų pasitraukė nuo 2018 m. lapkričio 1 d.

Dėl gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainų viršutinių ribų 2019- 2023 metams nustatymo

2018 m. spalio 26 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (nustatė gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinę ribą, galiosiančią nuo 2019 metų – 5,32 eurų už MWh (be PVM).

Vadovaujantis verslo dalies pirkimo - pardavimo sutartimi, patikslinta elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalies pardavimo kaina

2018 m. spalio 31 d. patikslinta visuomeninio tiekimo verslo dalies pardavimo kaina (2018 m. rugsėjo 21 d. buvo sudarytas verslo dalies pirkimo – pardavimo sandoris, kuriuo nuo 2018 m. spalio 1 d. ESO perdavė UAB „Lietuvos energijos tiekimas“, elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalį su visu jai priskirtu turtu, teisėmis bei pareigomis).

Dėl ESO valdybos narių atrankos

2018 m. lapkričio 5 d. Bendrovės stebėtojų taryba priėmė sprendimą pritarti keturių valdybos narių viešos atrankos inicijavimui į šias kuravimo sritis: finansai ir administravimas, kliento patirtis ir paslaugos, tinklų vystymas, tinklų eksploatavimas. Valdybos narių atranka skelbiama, atsižvelgiant į tai, kad bendrovė šiuo metu peržiūri savo ilgalaikę veiklos strategiją, kurios įgyvendinimui reikės tvirtų bendrovės vadovybės sprendimų.

Dėl paskelbtų 2019 m. elektros energijos persiuntimo paslaugos kainų

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2018 m. lapkričio 16 d. paskelbė Bendrovės valdybos 2018 m. lapkričio 12 d. sprendimu patvirtintas naujas elektros energijos persiuntimo paslaugos kainas, kurios galios 2019 m. Bendrovė pasiūlė mažinti 2019 m. persiuntimo paslaugos kainas (įskaitant Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą) - verslo klientams, gaunantiems elektros energiją iš vidutinės įtampos tinklų. Kaina vidutiniškai mažės apie 8,0 proc. verslo klientams, gaunantiems iš žemosios įtampos tinklų – apie 3,5 proc., privatiems klientams - vidutiniškai 0,2 proc.

Dėl sprendimo skusti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos priimtą nutarimą dėl 2019 m. elektros energijos skirstymo kainų viršutinių ribų nustatymo

2018 m. lapkričio 19 d. apskūstas VKEKK sprendimas dėl 2018 m. spalio 17 d. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos priimto nutarimo Nr.03E-334, kuriuo prašoma perskaičiuoti skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutines ribas 2019 m.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija patvirtino gamtinių dujų skirstymo kainas 2019 metams

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2018 m. lapkričio 21 d. patvirtino ESO valdybos 2018 m. lapkričio 12 d. nustatytas gamtinių dujų skirstymo kainas, kurios bus taikomos nuo 2019 m. sausio 1 d. Gamtinių dujų skirstymo kainos priklausomai nuo klientų kainų grupės kinta nuo -9,7 iki 7,7 proc. lyginant su 2018 metų kainomis. Vidutinė gamtinių dujų skirstymo kaina 2019 metais mažės 3,6 proc. lyginant su 2018 metais.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija patvirtino atnaujintas gamtinių dujų skirstymo kainas 2019 metams

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2018 m. lapkričio 30 d. patvirtino Bendrovės valdybos 2018 m. lapkričio 29 d. nustatytas atnaujintas gamtinių dujų skirstymo kainas, kurios įsigalios nuo 2019 m. sausio 1 d. Įvertinus susidariusią situaciją dėl galimo galutinės gamtinių dujų kainos buitiniams klientams augimo, priimtas sprendimas atnaujinti gamtinių dujų skirstymo kainas, sumažinant Bendrovės gamtinių dujų skirstymo paslaugos pajamų lygį 3,2 mln. eurų. Ši korekcija atitinkamai sumažins Bendrovės sukauptą, bet dar nerealizuotą leistiną investicijų grąžą viršijančią sumą už 2014-2016 m. laikotarpį, kuri susidarė dėl efektyvesnės Bendrovės veiklos, atitinkamai mažesnių veiklos sąnaudų nei buvo numatyta reguliuojamose paslaugų kainose. Pažymėtina, kad ilguoju laikotarpiu šis sprendimas nedarys įtakos Bendrovės pajamoms ir pelnui, priimant sprendimą taip pat buvo atsižvelgta į pinigų kainą laike.

Išrinkta ESO valdyba

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

2018 m. gruodžio 27 d. Bendrovės stebėtojų taryba atšaukė pareigas ėjusią Bendrovės valdybą in corpore ir ketverių metų kadencijai išrinko naują ESO valdybą. Valdybos nariais išrinkti - Mindaugas Keizeris (kuruojama sritis – strategija ir valdymas), Augustas Dragūnas (kuruojama sritis – finansai ir administravimas), Ovidijus Martinonis (kuruojama sritis – tinklų vystymas), Renaldas Radvila (kuruojama sritis – kliento patirtis ir paslaugos) ir Virgilijus Žukauskas (kuruojama sritis - tinklų eksploatavimas). Išrinkta Bendrovės valdyba savo darbą pradeda nuo ją išrinkusios Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžio pabaigos.

ESMINIAI ĮVYKIAI, ĮVYKĘ PO ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOS

Dėl ESO strategijos iki 2030 m. Patvirtinimo

2019 m. sausio 18 dieną Bendrovės stebėtojų taryba patvirtino ESO strategiją, kuri atnaujinta atsižvelgiant į 2018 m. gegužės mėn. pristatytos „Lietuvos energijos“ įmonių grupės strategijos ilgalaikius tikslus ir strategines kryptis. Patvirtinta ESO strategija apima laikotarpį iki 2030 metų.

Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo

2019 m. sausio 31 dienos Bendrovės valdybos sprendimu 2019-02-22 šaukiamas neeilinis Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.

Dėl 2018 m. investicijų plano suderinimo

2019 m. vasario 14 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija suderino Bendrovės 2018 m. bendrai derinamų investicijų sąrašą pateiktus investicijų projektus, kurių bendra vertė yra ne didesnė nei 240,1 mln. eurų, iš jų elektros energetikos sektoriui – 226,2 mln. eurų, gamtinių dujų sektoriui – 13,9 mln. eurų.

Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų

2019 m. vasario 22 d. ESO neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimti šie sprendimai: nustatyti Bendrovės nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui 54,43 eurų valandinį atlygį (neatskaičius mokesčių) už faktiškai vykdomą nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklą. Audito įmone, kuri atliks 2019–2021 metų finansinių ataskaitų auditą, išrinkti UAB "Ernst & Young Baltic" ir už 2019–2021 metų finansinių ataskaitų audito paslaugas mokėti ne daugiau kaip 246 350,00 eurų (be PVM).

ESO 2018 m. preliminarūs rezultatai: istorinės investicijos ir veiklos išgryninimas

2019 m. vasario 28 d. paskelbti preliminarūs 2018 m. rezultatai. Energetikos įmonių grupės „Lietuvos energija“ valdoma elektros ir dujų skirstymo bendrovė ESO 2018 m. ir toliau investavo į skirstomojo tinklo patikimumo didinimą. ESO investicijos į elektros ir dujų skirstomuosius tinklus perkopė 271 mln., o tai lėmė žymiai išaugusios rangos darbų kainos ir daugiau nei šeštadaliu ūgtelėjęs naujų elektros energiją ar gamtines dujas naudojančių klientų skaičius. ESO ir toliau planuoja kryptingai koncentruotis į tinklo patikimumo užtikrinimą, vykdys investicijas tinklo modernizavimui, automatizavimui, įgyvendins išmaniųjų apskaitų diegimo didelės apimties projektą, ESO ir toliau sieks racionaliais kaštais užtikrinti geriausią skirstymo kainą regione.

Dėl teismo priimto sprendimo

2019 m. kovo 6 d. Lietuvos vyriausias administracinis teismas sprendimu netenkino Bendrovės apeliacinio skundo, dėl VKEKK 2015 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. O3-351, kuriuos skirta bauda „Dėl AB LESTO reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimo“. Teismo buvo prašoma pakeisti 2015 m. liepos 7 d. Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartį, kuria ESO buvo skirta 300 000 eurų bauda. Prašyta ją sumažinti iki pagrįsto ir protingo dydžio – 41 075,36 eurų. Kartu prašyta atšaukti VKEKK nutarimo 3.2.2 papunktyje nustatyto įpareigojimo ESO ištaisyti reguliuojamų sąnaudų ataskaitas už 2011-2013 metus. ESO pažymi, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas Bendrovės 2019 m. finansiniams rezultatams įtakos neturės, nes baudos įtaka jau buvo atspindėta ankstesnių laikotarpių įmonės finansinėse ataskaitose.

VEIKLOS IR FINANSINIŲ RODIKLIŲ ANALIZĖ

Elektros energijos skirstymas

ESO nuosavybės teise valdo daugiau nei 125 tūkst. km elektros linijų: beveik 70 proc. jų sudaro elektros oro linijos, o 30 proc. – elektros kabeliai. Per 2018 m. sausio - gruodžio mėnesius Bendrovės klientams paskirstyta 9,59 mlrd. kWh elektros energijos (per 2017 m. sausio - gruodžio – 9,22 mlrd. kWh). Visuomeninis ir garantinis tiekimas iš šio skaičiaus sudarė 27 proc. Likusiems klientams Bendrovė teikė tik persiuntimo paslaugą. Palyginti su tuo pat 2017 m. laikotarpiu, tiekiamos elektros energijos kiekis sumažėjo 18,9 proc., o persiūtos elektros energijos kiekis padidėjo 4,0 proc. Bendrovės skirstymo technologiniuose įrenginiuose sąnaudos per 2018 m. sausio - gruodžio mėn. sudarė 608,5 mln. kWh, arba 5,96 proc. nuo gauto elektros energijos kiekio. 2017 m. tuo pat metu šios sąnaudos siekė 6,16 proc.

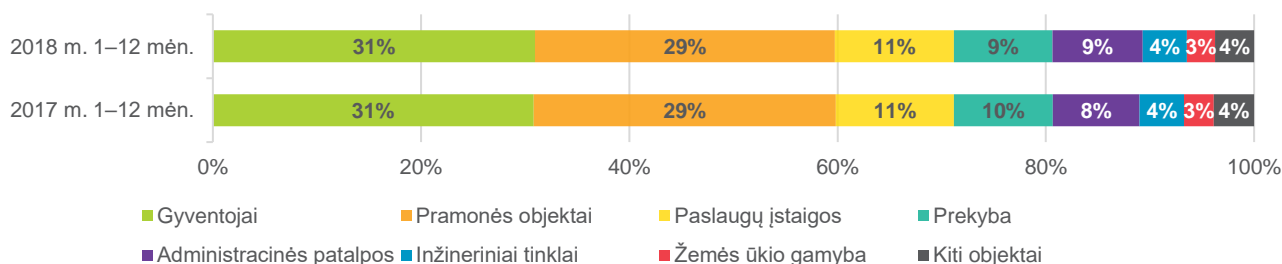

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Apie 31 proc. ESO persiunčiamos elektros energijos per 2018 m. sausio - gruodžio mėn. suvartojo gyventojai. Pramonės objektai ir paslaugų įstaigos suvartojo atitinkamai 28,8 proc. ir 11,4 proc. elektros energijos. Palyginti su 2017 m. sausio - gruodžio mėn. duomenimis, elektros energijos persiuntimo kiekių objektams struktūra reikšmingai nepakito.

1 paveikslas. Persiūtos elektros energijos kiekis pagal objektus

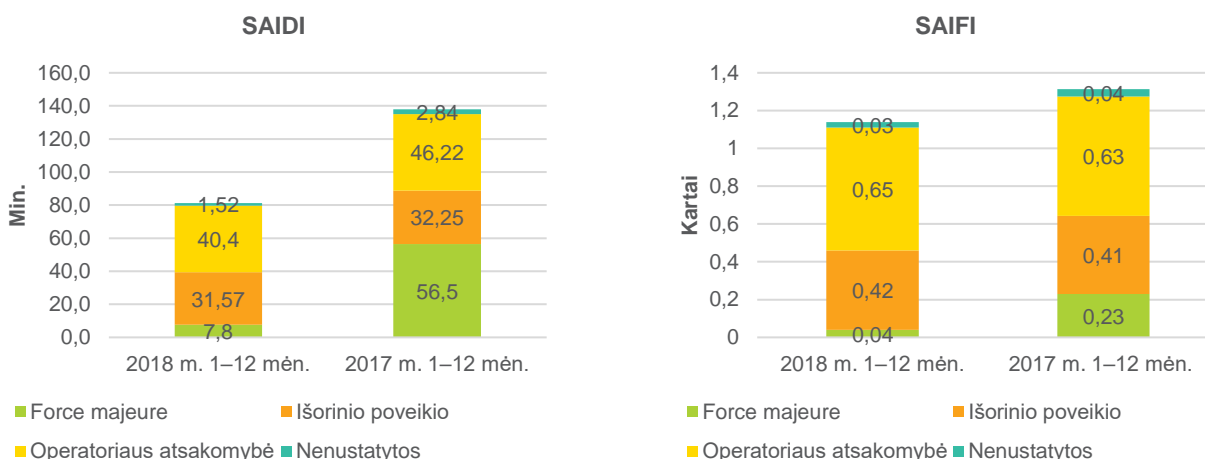

Elektros energijos tiekimo kokybė (SAIDI, SAIFI)

Vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. vienam klientui siekė 81,3 minutes ir, lyginant su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 56,6 minutėmis (2017 m. sausio– gruodžio mėn. SAIDI sudarė 137,8 min.). Esminį efektą tokiam reikšmingam rodikliui gerėjimui turėjo ženkliai mažesnės force majeure apimtys, kurios 2017 m. sudarė 56,5 min., o 2018 m. tik 7,8 min. Nutraukimų trukmė dėl priežasčių priskiriamų operatoriaus atsakomybei 2018 m. sudarė 40,4 min., kai 2017 m. buvo 46,2 min. Per 2018 m. dvylika mėnesių ESO gedimą elektros tinkle pašalina vidutiniškai vos per 1,3 val. nuo gedimo registravimo. Pernai tai vidutiniškai užtrukdavo 3,5 val. Sutrumpinti gedimų šalinimo trukmę padėjo glaudesnis bendradarbiavimas su meteorologais, dispečerinio valdymo skaitmenizavimas, geresnis klientų aptarnavimas bei operatyvesnis ir efektyvesnis pačių gedimų tvarkymo darbų organizavimas.

Vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam klientui (SAIFI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. siekė 1,14 karto – 0,18 karto mažiau nei 2017 m., kai jis buvo 1,32 karto. Šio rodiklio teigiamą pokytį lėmė vis didesnės investicijos į gamtos stichijoms atsparesnį požeminį elektros tinklą.

2 paveikslas. Elektros energijos tiekimo patikimumo rodikliai

Gamtinių dujų skirstymas

Bendrovė eksploatuoja beveik 9 tūkst. km skirstomųjų dujotiekių. Per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. ESO skirstomaisiais dujotiekiais transportavo 7,6 mlrd. kilovatvalandžių (KWh) gamtinių dujų – apie 3,1 proc. daugiau nei 2017 m. per tą patį laikotarpį.

Dujų skirstymo apimčių padidėjimui per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. didžiausią įtaką turėjo išaugęs dujų suvartojimo poreikis vasario-kovo mėnesį dėl žemesnės nei 2017 m. vidutinės oro temperatūros ir gamybinių planų pasikeitimai kai kuriose pramonės įmonėse.

Gamtinių dujų tiekimo kokybė (SAIDI, SAIFI)

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Per 2018 m. sausio–gruodžio mėn. gamtinių dujų tiekimo kokybė iš esmės išliko panaši, kaip ir per 2017 m. sausio–gruodžio mėn. Vidutinė neplanuotų dujų energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2018 m. sausio–gruodžio mėn. vienam klientui siekė 0,61 minutes ir, lyginant su 2017 m. tuo pat metu, sumažėjo 0,56 minutėmis (2017 m. sausio–gruodžio mėn. SAIDI sudarė 1,16 min.). Vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam klientui (SAIFI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2018 m. sausio–gruodžio mėn. siekė 0,006 karto (2017 m. per sausio–gruodžio mėn. – 0,007 karto).

Pajamos

2 lentelė. ESO pajamų struktūra pagal veiklos sritis, proc.

	2018 m. 1–12 mėn.	2017 m. 1–12 mėn.
Elektros persiuntimo pajamos	68	66
Elektros visuomeninio tiekimo pajamos	12	18
Dujų paskirstymo pajamos	7	8
Elektros garantinio tiekimo pajamos	5	3
Naujų klientų prijungimas	3	3
Kitos pajamos	6	2

Per 2018 m. sausio–gruodžio mėn. ESO pajamos siekė 624,0 mln. eurų – tai 1,9 proc. daugiau nei 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu. Pajamos didėjo dėl didesnio paskirstytos elektros energijos ir gamtinių dujų kiekio Bendrovės klientams bei vienkartinio elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalies UAB „Lietuvos energijos tiekimui“ perleidimo sandorio. Pagrindinis ESO pajamų šaltinis – elektros energijos persiuntimas.

Per 2018 m. sausio–gruodžio mėn. elektros energijos persiuntimo pajamos sudarė 68,1 proc. Bendrovės pajamų. Pajamos iš visuomeninės elektros energijos tiekimo veiklos sudarė 11,8 proc. pajamų, o dujų paskirstymo pajamos siekė 6,6 proc. nuo visų pajamų.

Sąnaudos

Elektros, gamtinių dujų ar susijusių paslaugų pirkimo sąnaudos per 2018 m. sausio–gruodžio mėn. siekė 411,83 mln. eurų. Palyginti su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu, jos padidėjo 9,1 proc. Tam didžiausią įtaką turėjo didesnė elektros energijos įsigijimo kaina ir ilgalaikio turto perkainojimas. Ataskaitiniu laikotarpiu elektros, gamtinių dujų ar susijusių paslaugų pirkimo sąnaudos bei nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos siekė 468,2 mln. eurų, arba 76,5 proc. visų ESO patirtų sąnaudų.

Veiklos sąnaudos siekė 89,8 mln. eurų – 5,2 proc. mažiau nei 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu. Labiausiai mažėjo išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos bei remonto ir techninės priežiūros sąnaudos, atitinkamai 5,0 ir 11,8 proc.

3 lentelė. ESO veiklos sąnaudos, tūkst. eurų

	2018 m. 1–12 mėn.	2017 m. 1–12 mėn.
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos	41.542	43.731
Kitos sąnaudos	16.483	18.026
Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos	13.810	15.657
Telekomunikacijos ir IT paslaugos	9.095	8.713
Transporto sąnaudos	4.823	4.453
Nuoma ir komunalinės paslaugos	4.032	4.148
Veiklos sąnaudos iš viso	89.785	94.728

EBITDA

4 lentelė. EBITDA rodiklis

	2018 m. 1–12 mėn.	2017 m. 1–12 mėn.
EBITDA*, tūkst. eurų	122.427	140.080
EBITDA marža, proc.	19,62	22,88
Koreguota EBITDA**, tūkst. eurų	169.058	150.908

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

* EBITDA (pelnas prieš finansinės veiklos rezultata, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją) = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos - finansinės veiklos pajamos - gauti dividendai + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + vertės sumažėjimo sąnaudos + nurašymų sąnaudos.

** Bendrovė pakoregavo EBITDA skirtumu tarp faktinio ataskaitinio bei ankstesniais laikotarpiais uždirbo tarp pelno ir VKEKK atitinkamiems laikotarpiams nustatytos leistinos investicijų gražos. Skirtumas susidarė dėl Bendrovės efektyviamos veiklos ir kitų veiksnių.

Bendrovė nevertina VKEKK nustatyto skatinamojo mechanizmo įtakos koreguotai EBITDA, pagal kurį 2016 ir 2017 metų leistina investicijų graža gali būti papildomai padidinta dėl veiklos efektyvumo, kurį įmonė įrodo VKEKK.

Bendrovė per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. uždirbo 122,4 mln. eurų pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITDA). Palyginti 2017 m. sausio– gruodžio mėnesiais, EBITDA sumažėjo 12,6 proc. Koreguota EBITDA padidėjo 12,0 proc. Tokią rodiklio dinamiką išlaikyti padeda efektyvesnė Bendrovės veikla ir dėl investicijų į tinklų atnaujinimą auganti reguliuojamo turto vertė.

Pelnas, nuostolis ir pelningumo rodikliai

2018 m. sausio– gruodžio mėn. ESO grynasis pelnas siekė 15,7 mln. eurų – 79,8 proc. mažiau nei 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu. Grynojo pelno mažėjimą lėmė didesnė elektros energijos įsigijimo kaina ir vienkartinis Bendrovės ilgalaikio turto perkainavimo rezultatas. Elektros segmente ilgalaikio turto perkainavimas, įvertinant su turto susijusių dotacijų koregavimo įtaką, Bendrovės pelną mažino 66,6 mln. eurų, o gamtinių dujų segmente buvo atstatytas ilgalaikio turto vertės sumažėjimas, kurio bendra įtaka sudarė 25,4 mln. eurų. Nevertinant vienkartinį ilgalaikio turto koregavimą, Bendrovė 2018 m. uždirbo 56,9 mln. eurų grynojo pelno arba 27 proc. mažiau nei 2017 m.

5 lentelė. ESO pelningumo rodikliai, proc.

	2018 m. 1–12 mėn.	2017 m. 1–12 mėn.
Grynasis pelningumas	2,51	12,67
Veiklos pelningumas	1,87	13,94

Investicijos

Per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. ESO investicijos į elektros ir dujų skirstomuosius tinklus siekė 271,283 mln. eurų – 19,9 proc. daugiau nei 2017 m. sausio–gruodžio mėn., kai investicijos sudarė 226,202 mln. eurų.

6 lentelė. ESO investicijos, tūkst. eurų

	2018 m. 1–12 mėn.	2017 m. 1–12 mėn.
Elektros skirstymo tinklo atnaujinimas	121.520	128.191
Elektros skirstymo tinklo plėtra	83.653	52.227
Dujų sistemų statyba ir rekonstrukcija	56.193	34.931
Kita (IT, valdymo sistemos ir kt.)	9.917	10.853
Visos investicijos	271.283	226.202

Per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. ESO investicijos į elektros skirstymo tinklo atnaujinimą siekė 121,520 mln. eurų – 5,2 proc. mažiau nei 2017 m. sausio– gruodžio mėnesiais. Į elektros skirstomojo tinklo plėtrą 2018 m. sausio– gruodžio mėnesiais ESO investavo 83,7 mln. eurų – 60,2 proc. daugiau nei 2017 m. tuo pat metu. Pagrindinė išlaidų augimo priežastis – išaugusios rangų darbų sąnaudos ir didesnis naujų klientų skaičius.

Per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. ESO prie elektros skirstymo tinklo prijungė 34 026 naujus klientus – 14,8 proc. daugiau nei 2017 m. sausio– gruodžio mėnesiais, kai prijungti 29 640 klientai. Naujų klientų prijungtų objektų leistinai naudoti galia per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. sudarė 445 tūkst. kW ir buvo 7,3 proc. didesnė nei 2017 m. sausio– gruodžio mėn., kai ji siekė 414 tūkst. kW.

Per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. ESO investicijos į dujų sistemų statybą ir rekonstrukciją siekė 56,193 mln. eurų ir buvo 60,9 proc. didesnės nei 2017 metų sausio– gruodžio mėnesiais, kai jos siekė 34,931 mln. eurų. Per 2018 m. sausio– gruodžio mėn. ESO pastatė 614,2 kilometro skirstomųjų dujotiekių, kai 2017 m. atitinkamu laiku pastatyta 372,5 kilometrų dujotiekių. Prie gamtinių dujų skirstomojo tinklo Bendrovė 2018 m. sausio– gruodžio mėnesiais prijungė 14 741 naujus klientus – 17,6 proc. daugiau nei 2017 m. tuo pat metu (12 531 klientai).

Finansinių rodiklių analizė

Bendrovės turtas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 1,59 mlrd. eurų. 92,2 proc. viso turto sudarė ilgalaikis turtas. Likvidžiausias turtas – pinigai ir pinigų ekvivalentai – sudarė 2,3 mln. eurų, arba 1,8 proc. nuo viso trumpalaikio turto.

7 lentelė. ESO finansinio svėro rodikliai

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

	2018-12-31	2017-12-31
Įsiskolinimo koeficientas	0,60	0,52
Skolos ir turto santykis	0,40	0,29
Įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis	1,49	1,10
Skolos ir nuosavo kapitalo santykis	0,99	0,61
Grynoji finansinė skola, mln. eurų	629,20	366,24
Grynosios finansinės skolos ir nuosavo kapitalo santykis	0,98	0,60
Ilgalaikės skolos ir nuosavo kapitalo santykis	0,70	0,39
Bendrojo mokumo koeficientas	0,67	0,91
Nuosavo kapitalo ir turto santykis	0,40	0,48
Akcijos kainos ir pelno santykis	36,89*	9,92
Kapitalizacija, mln. eurų	579,72	769,38

* Rodiklio reikšmę lėmė vienkartinė turto vertinimo įtaka.

** Rodiklių aprašymai pateikti pranešimo pabaigoje.

2018 m. gruodžio mėn. pabaigoje ESO finansinės skolos sudarė 631,5 mln. eurų, arba 66,4 proc. visų turimų įsipareigojimų. Ilgalaikės paskolos sudarė 448,5 mln. eurų, arba 71,0 proc. visų paskolų. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ESO trumpalaikiai įsipareigojimai iš viso siekė 309,9 mln. eurų.

8 lentelė. ESO likvidumo rodikliai

	2018-12-31	2017-12-31
Einamojo likvidumo rodiklis	0,04	0,28
Kritinio likvidumo koeficientas	0,04	0,28
Absoliutaus likvidumo pinigais rodiklis	0,01	0,02
Apyvartinis kapitalas, tūkst. eurų	-185.222	-204.047
Apyvartinio kapitalo ir turto santykis	-0,12	-0,16

ESO trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 185,2 mln. eurų. Einamojo likvidumo koeficiento reikšmė – 0,40. Pinigų srautai iš veiklos ir iki kovo pabaigos atgaunama suma iš „Lietuvos energijos tiekimo“ už perleistą visuomeninio tiekimo veiklą, padės užtikrinti veiklos tęstinumą ir likvidumą. Kritinio likvidumo koeficientas nežymiai skiriasi nuo einamojo likvidumo, kadangi atsargos sudaro vos 1,6 proc. nuo viso trumpalaikio turto. Finansinė skola, sumažinta trumpalaikių investicijų bei pinigų ir pinigų ekvivalentų dydžiu, sudaro 629,2 mln. eurų. Bendrovės grynoji finansinė skola sudaro 98,3 proc. nuosavo kapitalo.

Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie finansinėje atskaitomybėje pateiktus duomenis bei kiti reikšmingi įvykiai bei jų poveikis tarpinėms finansinėms ataskaitoms

Kita informacija pateikiama ESO sutrumpintose tarpinėse finansinėse ataskaitose už 2018 m. sausio–gruodžio mėn.

VEIKSNIAI, TURINTYS POVEIKĮ BENDROVĖS FINANSINIAMS RODIKLIAMS

Veiklos aplinka

Didžiausią įtaką elektros energijos vartojimui daro bendrojo vidaus produkto pokyčiai. Jau kelerius metus bendrasis vidaus produktas Europos Sąjungoje auga, 2017 m. augimas buvo sparčiausias per pastaruosius 10 metų. 2017 m., pirmąkart nuo 2007 m., augo visų Europos Sąjungos narių ekonomikos. Augimas tęsis ir toliau, tiesa, remiantis prognozėmis, dėl visame pasaulyje didėjančių neapibrėžtumų, jis bus nuosaikesnis. Europos Komisijos 2019 m. vasarį paskelbtoje prognozėje¹ skelbiama, kad bendras 2018 m. Europos Sąjungos (ES28) bendrojo vidaus produkto augimas sieks 1,9 proc., euro zonos – taip pat 1,9 procento. Tuo tarpu 2019 m. ekonomikos augimas turėtų siekti atitinkamai 1,5 proc. ir 1,3 proc., 2020 m. – 1,7 proc. ir 1,6 procento. Europos Komisija prognozuoja, kad Lietuvos ekonomikos augimas 2018 m. sieks 3,6 proc., 2019 m. – 2,7 proc., 2020 m. – 2,4 procento. 2018 m. rudenį prognozuotas kiek didesnis augimas tiek ES28, tiek euro zonoje, tiek Lietuvoje².

¹ Duomenų šaltinis: European Commission. European Economic Forecast Winter 2019.

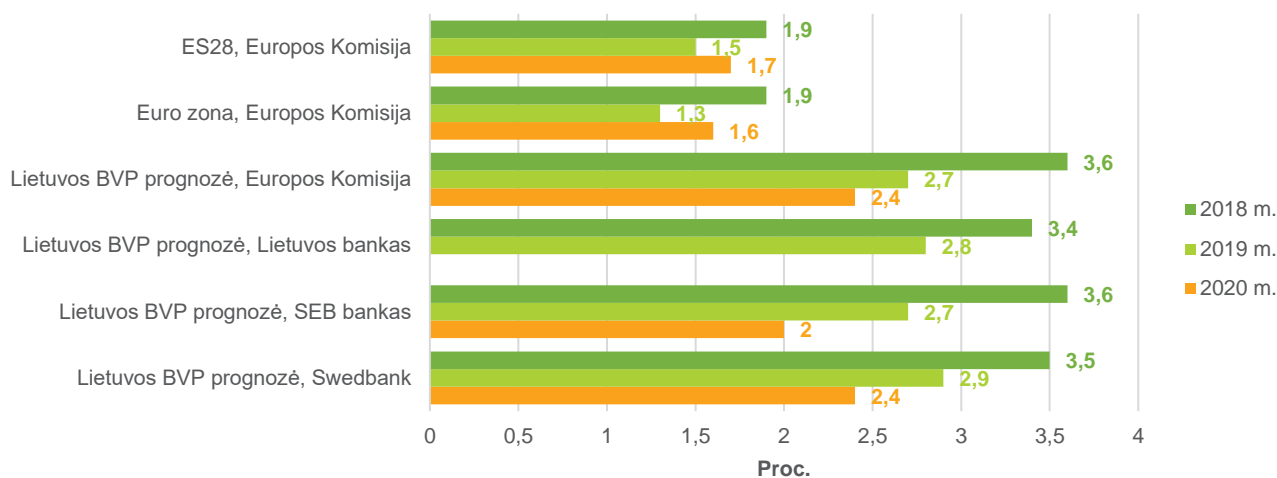
² Duomenų šaltinis: European Commission. European Economic Forecast Autumn 2018.

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Lietuvos bankų ekonomistų paskelbtose Lietuvos ekonomikos augimo perspektyvose taip pat prognozuojamas Lietuvos ekonomikos augimas. Remiantis SEB banko analitikų 2019 m. vasario mėnesį pateiktomis prognozėmis³, teigiama, kad 2018 m. Lietuvos realusis bendrasis vidaus produktas padidės 3,5 proc., 2019 m. – 2,9 proc., 2020 m. – 2,4 procento. 2019 m. sausio pab. „Swedbank“ analitikai taip pat paskelbė Lietuvos ekonomikos perspektyvas⁴: prognozuojama, kad 2018 m. bendrojo vidaus produkto augimas sieks 3,6 proc., 2019 m. - 2,7 proc., 2020 m. – 2,0 procentus. Lietuvos banko 2018 m. spalio mėnesio prognoze⁵, Lietuvos bendrasis vidaus produktas 2018 m. augs 3,4 proc., 2019 m. – 2,8 procento.

3 paveikslas. Europos Sąjungos, euro zonos ir Lietuvos bendrojo vidaus produkto augimo prognozės 2018–2019 m., proc.

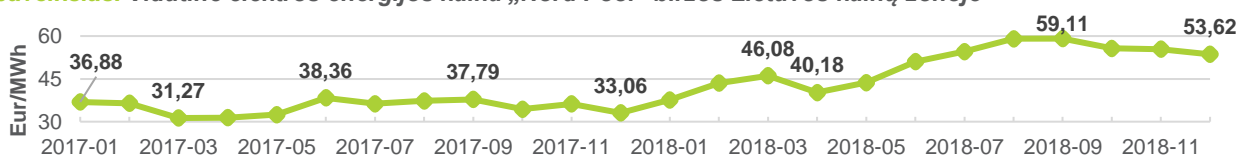

Kadangi elektros energijos vartojimas yra glaudžiai susijęs su bendrojo vidaus produkto augimu, ekonomikos augimas turi įtakos ir ESO veiklos rezultatams. Atsižvelgiant į ekonomistų pateikiamas makroekonominės prognozes metams bei ESO faktinius rezultatus, manome, kad persiūstos elektros energijos kiekis nuosaikiai augs.

Situacija elektros rinkoje

2018 metais vidutinė elektros energijos kaina „Nord Pool“ biržoje Lietuvos prekybos zonoje, palyginti su 2017 m., stipriai didėjo. Vidutinė kaina 2018 m. sausio–gruodžio mėn. buvo 50,00 eurų/MWh, 42,3 proc. didesnė, negu 2017 m. sausį–gruodį, kai ji siekė 35,13 eurų/MWh.⁶ Aukštesnė elektros energijos kaina biržoje turi neigiamos įtakos ESO rezultatams.

4 paveikslas. Vidutinė elektros energijos kaina „Nord Pool“ biržos Lietuvos kainų zonoje

Bendrovės strategija ir tikslai

2018 m. sausio–gruodžio mėn. Bendrovė vadovavosi 2016 m. lapkričio 2 d. paskelbta ESO 2016–2020 m. veiklos strategija, kurios pagrindinės veiklos kryptys susijusios su paslaugų patikimumu ir greičiu, efektyvumu, bendromis vertybėmis grįsta organizacine kultūra bei nuolatiniu tobulėjimu. Šis dokumentas apibrėžė ilgalaikę Bendrovės veiklos strategiją: strategines kryptis ir tikslus bei strategijos įgyvendinimą matuojančius rodiklius. Bendrovė siekė uždirbti pajamų iš naujų veiklų ir tuo pačiu sumažinti pagrindinės veiklos sąnaudas.

Atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. gegužės 23 d. patronuojanti grupės įmonė „Lietuvos energija“ paskelbė atnaujintą strategiją LE2030, 2018 m. pabaigoje Bendrovės strategija buvo peržiūrėta ir atnaujinta 2019 m. sausio 18 d.

³ Duomenų šaltinis: SEB bankas. Lietuvos makroekonomikos apžvalga, 2019 m. vasario 5 d. Nr. 68.

⁴ Duomenų šaltinis: Swedbank Economic Outlook. January 2019.

⁵ Duomenų šaltinis: Lietuvos bankas. Lietuvos ekonomikos apžvalga: 2018 m. spalio.

⁶ Duomenų šaltinis: „Nord Pool“

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Bendrovės strategijoje atnaujinta Bendrovės misija, vizija, išskirtos naujos ir patikslintos esamos strateginės kryptys ir perspektyvos bei jų įgyvendinimui numatyti veiksmai (žr. 5 paveikslą).

5 paveikslas. ESO 2030 veiklos strategijos schema

Atnaujintoje strategijoje pabrėžiama, kad svarbiausia Bendrovės veikla – iki 2030 m. sukurti išmanų, patikimą ir efektyvų elektros tinklą, įgalinantį rinką bei sukuriantį geriausią kliento patirtį. ESO 2030 strategijoje numatytos šios pagrindinės strateginės kryptys 2019–2030 m:

- **Tinklo patikimumas** – racionaliai planuodami investicijas, ženkliai didinsime tinklo atsparumą atmosferos reiškiniams, užtikrinsime spartų tinklo atstatymą.
- **Tinklo išmanizacija** – diegsime išmanius sprendimus, užtikrinančius operatyvią veiklą realiu laiku, kursime sistemas, kurios pačios (be žmogaus dalyvavimo) atstaus tinklo veikimą. Didinsime kibernetinį tinklo ir sistemų atsparumą.
- **Rinkos įgalinimas** – perimdami geriausias ES ir Šiaurės šalių praktikas, sieksime įgalinti elektros rinkos vystymąsi, pasitelkdami viešąją dalijimosi platformą, skatinsime lanksčių paslaugų rinkos kūrimą, suteikiančią lygiavertes veiklos sąlygas visiems rinkos žaidėjams.
- **Kliento patirtys** – pasitelkdami inovatyvius sprendimus, kursime klientų patirties valdymo modelį visoje ESO vertės grandinėje.
- **Veiklos efektyvumas** – kurdami sistemų vientisumą, pasiekiamumą ir integralumą, užtikrinsime kokybiškų procesų visumą, orientuotą į klientus.

Strategijoje taip pat numatoma, kad ESO vystys ir diegs pažangius technologinius sprendimus, formuos vieningą organizacinę kultūrą nuolatiniam veiklos tobulinimui.

ESO 2030 strategijoje numatyti veiksmai leis užtikrinti geriausią patirtį klientams tiek infrastruktūros patikimumo ir išmanumo, tiek paslaugų įvairovės bei kainos prasme. Atitinkamai, įgalinanti infrastruktūra sudarys sąlygas rinkos dalyviams/energijos tiekėjams kurti ir teikti paslaugas, atitinkančias kiekvieno kliento individualius poreikius už geriausią kainą.

ESO sieks standartizuoti atviras, neutralias infrastruktūros paslaugas, o kuriamas platformas (Data Hub platforma) įgalins rinkos dalyviams efektyviai konkuruoti, kuriant vertę klientams. Šie elementai laikomi esminėmis prielaidomis geriausiai kliento patirčiai kurti, suinteresuotų šalių lūkesčiams atliepti ir bendrovės vertei didinti.

Intensyviai rengiamasi ir 2020 m. antroje pusėje laukia išmaniosios apskaitos sistemos sukūrimas, planuojama diegti paskirstytosios generacijos bei apkrovos valdymo, mikrotinklų ir kitus pažangius sprendimus klientams ir rinkos dalyviams.

ESO 2030 strateginės kryptys sutampa su ESO 10 metų investicijų plane ir Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje keliamais tikslais.

Bendrovė ir toliau palaikys LEAN vadybos sistemą bei nuolatinio tobulėjimo kultūrą, skaitmenizuos procesus, stiprins kibernetinį saugumą bei rūpinsis darbuotojų kompetencijų, aktualių LE 2030 strategijos įgyvendinimui, ugdymu. ESO ir toliau sieks tvaraus bei efektyvaus organizacijos augimo – lankstumo, atvirumo pokyčiams, inovacijų integracijos.

Atnaujinta Bendrovės veiklos strategija laikotarpiui iki 2030 m. patvirtinta ir viešai praskelbta 2019 m. sausio 18 d. ESO veiklos strategijos dokumentą galima rasti Bendrovės interneto svetainėje www.eso.lt dalyje „Apie mus“.

Investicijų planas: elektros ir dujų skirstymo tinklo modernizavimas

2018 m. liepos 17 d. ESO paskelbė 2018–2027 m. vykdomų ir planuojamų investicijų į elektros ir dujų skirstymo tinklą investicijų planą (10 metų investicijų planą).

Investicijų lygis 2018–2027 m. ESO investicijų plane buvo nustatytas siekiant kokybinių rodiklių – vidutinės neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmės (SAIDI), vidutinio neplanuotų nutraukimų skaičiaus vienam klientui (SAIFI) ir maksimalios gedimų šalinimo trukmės – mažėjimo. Šie rodikliai buvo nustatyti atsižvelgiant į suinteresuotų šalių lūkesčius dėl paslaugų kokybės ir gerąsias Vakarų Europos šalių praktikas. Numatoma, kad įgyvendinus visas numatytas investicijas SAIDI ir SAIFI mažės perpus.

ESO 10 metų investicijų plano tikslai sutampa su Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje keliamais tikslais. Investicijų plane atsispindi siekis užtikrinti geriausią kliento patirtį, kainą ir kokybę bei tikslai ir rodikliai, kurie išskirti naujoje ESO valdančios „Lietuvos energijos“ grupės strategijoje LE2030 ir naujoje ESO 2030 strategijoje.

Pagal ESO 10 metų investicijų planą 2018–2027 m. ESO planuoja investuoti trimis kryptimis. Pirmoji – patikimas ir klimato reiškiniams atsparus tinklas. Oro linijas keičiant požeminėmis, atsisakant nepatikimų ir dažnai gendančių įrenginių, bus siekiama užtikrinti nepertraukiamą ir kokybišką energijos skirstymą saugiu aplinkai elektros ir dujų tinklu. Investicijų šioje kryptyje vertė gali siekti iki 640 mln. eurų.

Investicijų į antrąją kryptį (nuotoliniu būdu valdomo tinklo kūrimą) tikslas - pagreitinti energijos tiekimo atkūrimą įvykus sutrikimams, sukurti tokią infrastruktūrą, kuri leistų tinklo valdymo sprendimus priimti remiantis realia informacija ir palengvintų atsinaujinančių energijos išteklių bei vėliau gaminančių klientų integraciją. Planuojama diegti per nuotolį dispečerio valdomą bei save gydančio tinklo įrangą, sprendimus tinklo darbo stebėsenai. Planuojama investicijų vertė – apie 582 mln. eurų.

Trečioji kryptis – išmanusis tinklas. Siekiama pagerinti ESO paslaugų kokybę, sudaryti prielaidas klientams tiksliai sekti energijos suvartojimą, gauti tikslias sąskaitas ir sutaupyti energijos racionaliai ją vartojant. Dėl to numatoma diegti išmaniuosius skaitiklius, atnaujinti informacines sistemas. Planuojama, kad šioje kryptyje bus investuota apie 336 mln. eurų. Be to, ESO skaičiuoja, kad naujų klientų prijungimui per 10 metų laikotarpį prireiks apie 537 mln.

eurų, tad iš viso per 2018–2027 m. ESO gali investuoti iki 2,1 mlrd. eurų. Remiantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu, ESO 10 metų investicinis planas atnaujinamas kiekvienais metais.

Rizikos ir neapibrėžtumų veiksniai bei jų valdymas

Visoje įmonių grupėje taikomas rizikos valdymo modelis parengtas atsižvelgiant į pagrindinius COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ir AS/NZS ISO 31000:2009 (Risk management - Principles and guidelines) principus.

Pagrindiniai rizikos valdymo proceso tikslai Bendrovėje:

- pasiekti Bendrovės tikslus kartu su kontroliuojamais, bet iš esmės priimtinais šių tikslų nuokrypiais;
- užtikrinti maksimaliai teisingos informacijos teikimą sprendimų priėmėjams, akcininkams ir kitoms suinteresuotoms šalims;
- apsaugoti Bendrovės reputaciją;
- ginti akcininkų, darbuotojų, klientų, suinteresuotųjų šalių bei visuomenės interesus;
- užtikrinti Bendrovės stabilumą (įskaitant ir finansinį) bei tvarumą.

„Lietuvos energijos“ apibrėžti rizikos valdymo principai vieningai taikomi visoje Įmonių grupėje. Vienodais rizikos valdymo principais užtikrinama, kad Įmonių grupės Įmonių vadovybei būtų pateikiama visas veiklos sritys apimanti rizikos valdymo informacija. Siekiant užtikrinti rizikos valdymo proceso praktiškumą konkrečios veiklos sritys savo veiklas papildoma detalizuojančiais rizikos vertinimo, stebėsenos ir valdymo principais.

Siekiant užtikrinti, kad rizikos valdymo informacija ir sprendimai atitiktų Bendrovės aktualijas ir įvykusius pokyčius, kiekvienais metais nustatytu laiku atliekamas Bendrovės rizikos lygio pervertinimas ir numatomi rizikos valdymo veiksmai. Papildomai Bendrovė kartą į ketvirtį vykdo naujų rizikos veiksnių stebėseną ir esant poreikiui nusimato papildomus veiksmus.

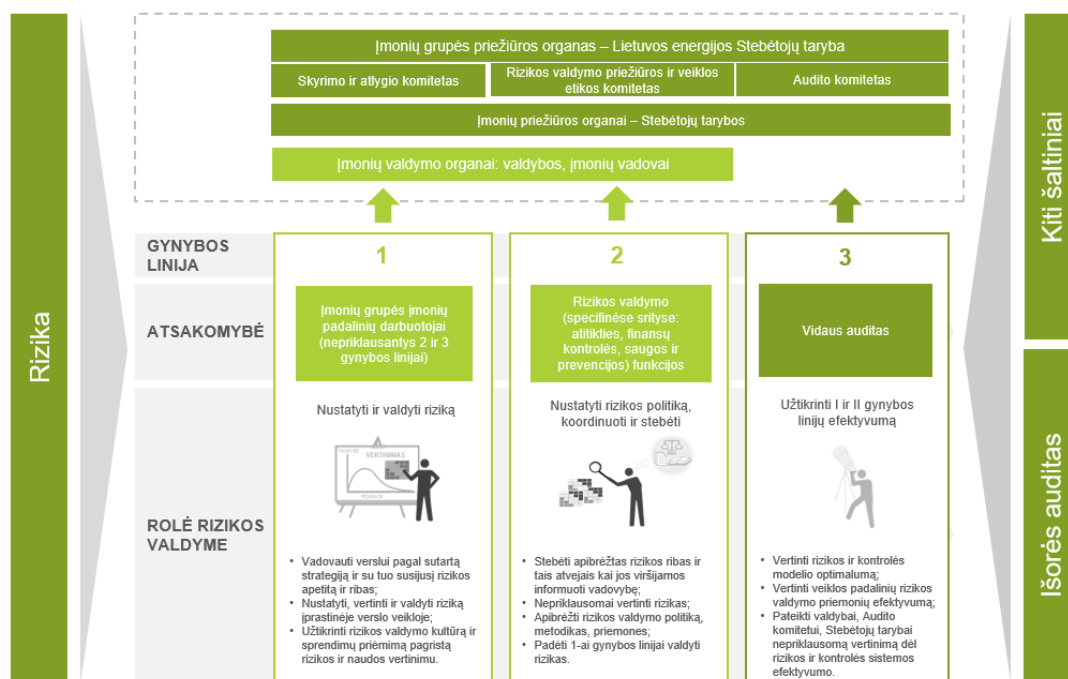
Įmonių grupėje yra nustatomas rizikos apetitas ir tolerancijos ribos. Rizikos apetitas – rizikos lygis ir tipas, kurį Įmonių grupė yra pasirengusi priimti siekdama įgyvendinti strateginius tikslus. Rizikos apetitas nustatomas įvertinant finansinį rizikos poveikį bei poveikį žmonių saugai ir sveikatai. Tolerancijos riba – rizikos lygis, kurio viršijimas Įmonių grupei nepriimtinas ir kuris yra išreikštas veiklos rezultatų ar incidentų vertėmis. Įmonių grupės rizikos apetitą ir tolerancijos ribas nustato bei kartą per metus peržiūri „Lietuvos energijos“ valdyba. Bendrovei viršijus rizikos apetitą ir toleranciją yra sudaromi veiksmų planai siekiant atitikti minėtus dydžius. Valdymo planų efektyvumą vertina Bendrovės valdyba, Bendrovės stebėtojų taryba ir Įmonių grupės Rizikos valdymo priežiūros ir veiklos etikos komitetas prie Stebėtojų tarybos.

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Siekdama efektyviai valdyti rizikos veiksnius, su kuriais susiduriama, Bendrovė taiko „trijų gynybos linijų“ (angl. „three lines of defense“) principą, nustatant aiškų atsakomybių už rizikos valdymą ir kontrolę pasidalinimą tarp Bendrovės valdymo bei priežiūros organų ir struktūrinių padalinių ar funkcijų (žr. 6 paveikslą).

6 paveikslas. Rizikos valdymo ir kontrolės modelis

Kaip ir kiekvienais metais Bendrovei atliekant rizikos vertinimą nustatytos sritys, kuriose Bendrovė koncentruoja ir koordinuoja pagrindines rizikos valdymo priemones bei iniciatyvas. 9 lentelėje pateikiamas svarbiausių 2018 m. rizikos veiksnių ir valdymo kryptų sąrašas.

9 lentelė. 2018 metų rizikos veiksniai ir valdymo kryptys

Rizikos veiksnys	Rizikos šaltiniai	Pagrindinės rizikos valdymo kryptys	Rizikos lygis
Darbuotojų, rangovų ir gyventojų sauga ir sveikata	Dėl Bendrovės veiklos pobūdžio egzistuoja rizika, kad Bendrovės eksploatuojamuose tinkluose bus sužaloti ESO darbuotojai, rangovai bei gyventojai. Kasmet ši rizika išlieka prioritetine sritimi, o šios rizikos pagrindiniai šaltiniai yra rizikinga darbo aplinka, potencialiai pavojingi įrenginiai bei sąmoningumo ar patyrimo trūkumas.	<ul style="list-style-type: none"> • Palaikoma darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema (OHSAS 18001:2007); • Diegiama saugos kultūros stiprinimo programa; • Nuolatinė darbuotojų ir rangovų saugos kontrolė ir priežiūra; 2018 m. antrame pusmetyje įdiegtas darbo vietų tikrinimas naudojant mobiliąją programėlę. • 2018 m. antrąjį pusmetį baigti Praktinio mokymo centro rangos darbai bei jame pradėti pilotiniai komandų mokymai. Taip pat pradėti, virtualios realybės mokymai, kai naujokai apmokomi saugiai evakuotis iš pastato gaisro metu; • Fizinės saugos priemonių stiprinimas ir įspėjamieji ženklai; • Skatinanti bei drausminanti darbuotojus, rangovus sistema. 2018 m. pirmąjį pusmetį atnaujintas elektros ir dujų skirstomojo tinklo rangos sutarčių reitingavimo aprašas. Įvertinti saugos darbe rodikliai elektros ir dujų sritims. Inicijuotas saugos rodiklių taikymas padalinių baltose lentose ir bendrų rodiklių vertinime (KPI). 	Labai didelis
Išorinis reguliavimas (ENEF, ADA)	Reguliavimo rizika Bendrovei pasireiškia dėl reguliacinės aplinkos nepastovumo (dažnai besikeičiantys teisės aktai sudaro sąlygas klaidoms / klaidingiems interpretavimams). Taip pat ENEF direktyvos perkėlimas į Lietuvos teisės aktus sukūrė neproporcingai idealius įpareigojimus ESO, nesuteikiant tinkamų energijos taupymo	<ul style="list-style-type: none"> • Siekiama kuo aiškiau ir geriau įgyvendinti regulatoriaus reikalavimus; • Naujų reikalavimų atitikimo užtikrinimui organizuojami Įmonių grupės projektai, kurių metu įtraukiami geriausi Įmonių grupės specialistai, konkrečiu klausimu, kuriami finansiniai instrumentai; • Aktyvus dalyvavimas teisės aktų viešo derinimo procese; • Nepalankių įmonei teisės aktų keitimų projektų iniciavimas; 	Didelis

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

paslaugų rinkos skatinimo mechanizmų.

Išorinė reguliavimo rizika Bendrovei pasireiškia dėl asmens duomenų apsaugos teisinio reguliavimo reformos, kurios pagrindinis teisės aktas yra 2018 m. gegužės 25 d. įsigaliojęs Europos Sąjungos Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (BDAR, angl. GDPR). BDAR numatytos naujos asmens teisės, sugriežinti sutikimo reikalavimai bei kiti asmens duomenų apsaugos pasikeitimai kelia klaidingo BDAR numatytų taisyklių įgyvendinimo riziką.

- Bendrovėje įvykdytas BDAR reikalavimų įgyvendinimo projektas, kurio metu:
  - atnaujintos Bendrovės dokumentų formos (sutartys, prašymai, kt.);
  - patvirtinti nauji Bendrovės vidaus teisės aktai (Asmens duomenų apsaugos politika ir standartas, viešai skelbiamas Privatumo pranešimas bei kt.);
  - įdiegtas funkcionalumas, leidžiantis sistemų naudotojams matyti tik tiek asmens duomenų, kiek yra būtina jų funkcijų vykdymui;
  - paskirtas asmens duomenų apsaugos vadovas (pareigūnas);
  - Bendrovės darbuotojams praveisti asmens duomenų apsaugos mokymai;
  - vykdoma nuolatinė Bendrovės veiklos atitikties BDAR reikalavimams stebėsena ir kt.

Paslaugų sutrikimai, įgyvendinant IT pokyčius (didelių pokyčių skaičius destabilizuoja sistemas)

Didžiojoje dalyje informacinių sistemų, siekiant jas efektyvinti, vykdomas didelis pokyčių srautas. Dėl didelio srauto ne visuomet suvaldoma pokyčių kokybė, nėra išlaikomas sistemų stabilumas (tiek funkcionalumo klaidų prasme, tiek infrastruktūros optimalumo prasme).

- Modernizuojamos informacinės sistemos, diegiami šiuolaikiniai specializuoti IT įrankiai, siekiant suteikti naujas galimybes kokybiškų paslaugų klientams teikimui bei bendrovės procesų efektyvumo didinimui;
- Efektyvinami IT pokyčių diegimo procesai;
- Vykdoma nuosekli įgyvendinamų pokyčių stebėsena;
- Sukurtas kritinių sistemų testavimo modelis.

Didelis

Informacijos sauga (kibernetinė sauga)

Aptinkamos atsitiktinės (automatizuotos) ir specializuotos kibernetinės atakos, bandant išnaudoti Bendrovės darbuotojų silpnąsias socialinės savybes (smalsumą, patiklumą), informacinių sistemų pažeidžiamumą. Nuolatos atsirandančios naujos pasaulinės kibernetinės grėsmės, vystymosi tendencijos. Didelė motyvacija nukreipti kibernetines atakas į Bendrovę dėl strateginės Bendrovės reikšmės šalies saugumui.

- Kibernetinių atakų aptikimo / sustabdymo sistemų gerinimas;
- Bendradarbiavimas su išorės įstaigomis kibernetinės saugos srityje;
- Bendrovės darbuotojų švietimas ir mokymai informacijos saugos srityje;
- Prevencijos funkcijos priemonės siekiant užkardyti korupciją, galimą šnipinėjimą;
- Keliami kibernetinės saugos personalo kvalifikacija.

Vidutinis

Sutarčių sąlygų vykdymo ir pirkimų rizika

Viešo pirkimo būdu sudarytų sutarčių tinkamas vykdymas yra būtinas užtikrinti ne tik viešą interesą, tačiau ir vykdyti įsipareigojimus ESO klientams. ESO nuolat stebi rinkos pokyčius ir siekia efektyviai išnaudoti esamus resursus rezultatui pasiekti. ESO pirkimus atlieka įgaliotoji organizacija UAB Verslo aptarnavimo centras. Vykdamas viešo pirkimo procedūras siekiama sudaryti sutartis ne tik mažiausios kainos, bet ir ekonomiškai naudingiausias. Keliami reikalavimai ne tik kokybei, bet ir terminams, todėl ESO nuolat atlieka rinkos stebėjimą bei pokyčius

- Darbuotojų mokymai;
- Bendradarbiavimas su išorės partneriais;
- Sisteminių funkcionalumų diegiant netesybų taikymo įrankius tobulinimas;
- Teismų praktika;
- Veiklos efektyvinimas peržiūrint sutarčių sąlygas.
- Pirkimų procesų efektyvinimas siekiant tipizavimo, automatizavimo bei kokybės užtikrinimo;
- Bendradarbiavimas su išorės partneriais;
- Pastovi rinkos analizė ir komunikacija;
- Procesų automatizavimo projektų įgyvendinimas;
- Tesimų praktika.

Vidutinis

Kaip ir kiekvienais metais, Bendrovei atliekant 2019 m rizikos ir jos veiksnių vertinimą .buvo įvertintas rizikos poveikis ne tik finansiniams ir darbuotojų sveikatos ir saugos rezultatams, bet ir tinklo patikimumo rodikliams, taip užtikrinant Bendrovės rizikos valdymą susietą su strateginiu planavimu ir naujos ESO 2030 strategijos įgyvendinimu

INFORMACIJA APIE BENDROVĖS ĮSTATINĮ KAPITALĄ IR VERTYBINIUS POPIERIUS

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Įstatinis kapitalas ir vertybiniai popieriai

Bendrovės įstatinis kapitalas 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 259 442 796,57 eurų. Visos Bendrovės akcijos yra apmokėtos.

10 lentelė. Įstatinio kapitalo struktūra

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius, vnt.	Nominalioji vertė, eurų	Bendra nominalioji vertė, eurų	Dalis įstatiniame kapitale, proc.
Paprastosios vardinės akcijos	894 630 333	0,29	259 442 796,57	100,00

ESO akcijos į AB Nasdaq Vilnius Oficialųjį prekybos sąrašą įtrauktos nuo 2016 m. sausio 11 dienos. Kitose reguliuojamose rinkose Bendrovės akcijomis neprekiuojama.

11 lentelė. Informacija apie emitento vertybinius popierius

ISIN kodas	Prekybos sąrašas	VP trumpinys	Akcijų skaičius, vnt.	Vienos akcijos nominali vertė, eurų	Pramonės šaka pagal ICB standartą	Aukštesnysis sektorius pagal ICB standartą
LT0000130023	BALTIC MAIN LIST	ESO1L	894 630 333	0,29	7000 komunalinės paslaugos	7500 komunalinės paslaugos

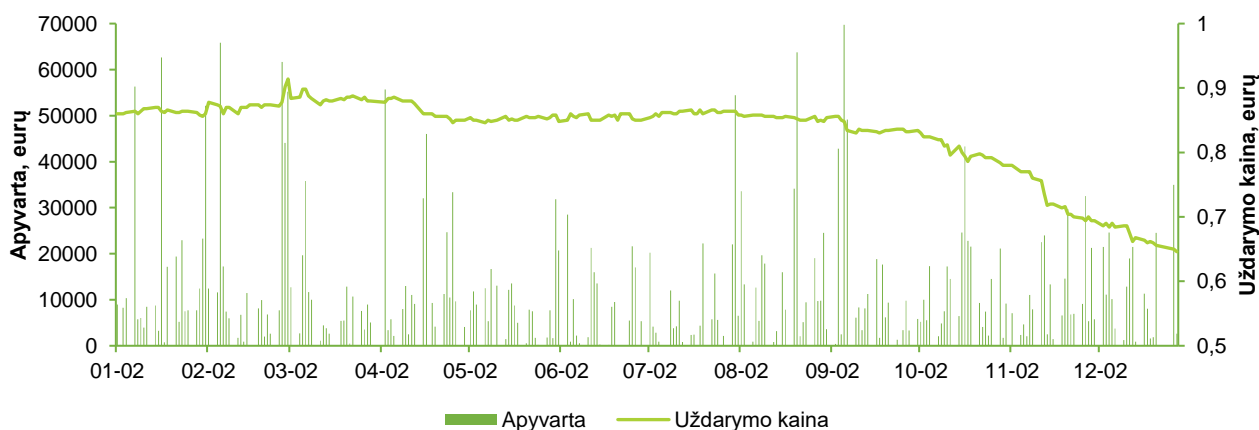
Bendrovė iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos nebuvo įsigijusi savų akcijų ir per ataskaitinį laikotarpį savų akcijų neįsigijo ir nepelerido.

Bendrovės akcijų kainos dinamika ir apyvarta

12 lentelė. Prekybos Bendrovės akcijomis statistika

	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Paskutinės prekybos sesijos kaina, eurų	0,862	0,86	0,648
Didžiausia kaina, eurų	0,889	0,93	0,916
Mažiausia kaina, eurų	0,831	0,854	0,638
Vidutinė kaina, eurų	0,86	0,878	0,824
Kiekis, vnt.	5 095 099	6 711 700	3 678 206
Apyvarta, mln. eurų	4,38	5,89	3,03
Kapitalizacija, mln. eurų	Bendrovė	771,17	769,38
	Baltijos Oficialusis prekybos sąrašas	5 043,31	5 853,81
			5 281,28

7 paveikslas. ESO akcijų kainos dinamika ir apyvarta per ataskaitinį laikotarpį

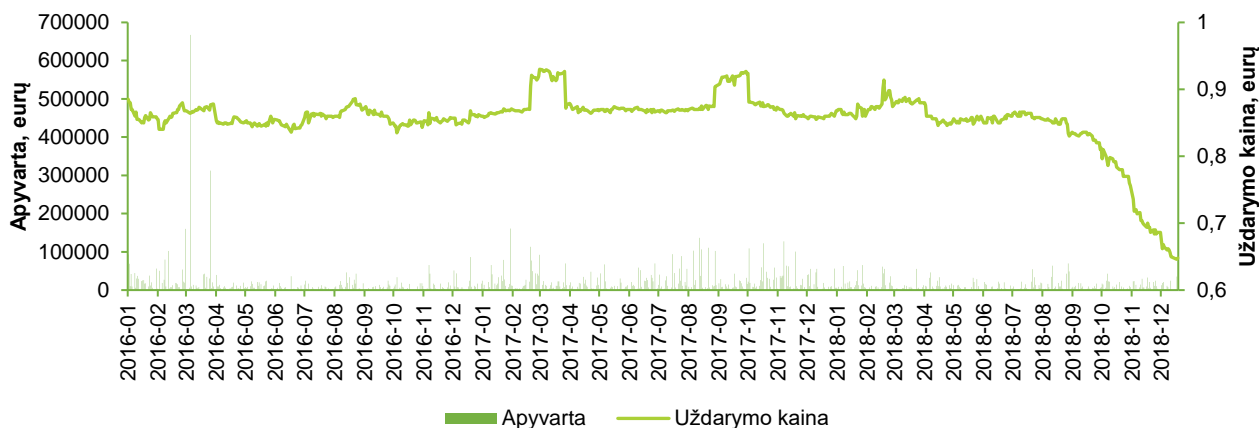

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

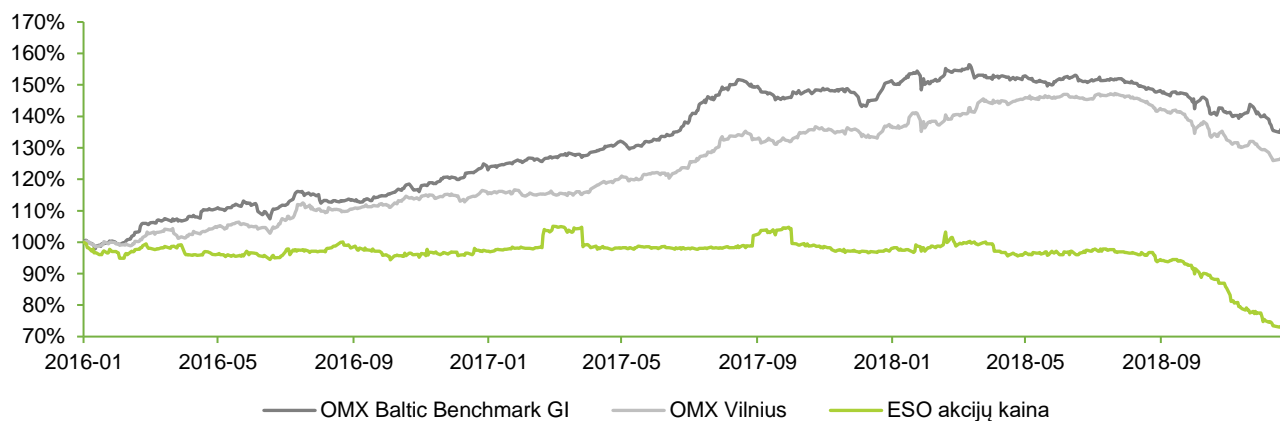
Per ataskaitinį laikotarpį Bendrovės akcijų kaina nukrito 24,65 proc.

8 paveikslas. ESO akcijų kainos ir apyvartos dinamika nuo prekybos pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos

Nuo prekybos pradžios Bendrovės akcijų kaina nukrito 26,78 proc.

9 paveikslas. ESO akcijų kainos, OMX Vilnius ir OMX Baltic Benchmark indeksų dinamika nuo prekybos pradžios

Nuo prekybos ESO akcijomis pradžios iki 2018 m. gruodžio mėn. pabaigos indeksas OMX Vilnius pakilo 26,68 %, indeksas OMX Baltic Benchmark pakilo 35,78 %, o ESO akcijų kaina sumažėjo 26,78 % nuo savo pradinės vertės.

Akcininkų struktūra

ESO, kuri po AB LESTO ir akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ reorganizavimo perėmė minėtų bendrovių turtą, teises ir pareigas, akcininkais tapo visi asmenys, 2015 m. gruodžio 11 d. turėję AB LESTO ir akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ akcijų.

2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis, bendras Bendrovės akcininkų skaičius buvo 8 723. 2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis, bendras Bendrovės akcininkų skaičius buvo 8 789.

13 lentelė. Akcininkai, 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis, turėję daugiau kaip 5 proc. ESO įstatinio kapitalo

Akcininko vardas, pavardė (įmonės pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas)	Akcininkui nuosavybės teise priklausančių paprastųjų vardinių akcijų skaičius, vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis, proc.	Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiama balsų dalis, proc.
„Lietuvos energija“, UAB, Žvejų g. 14, LT-09310 Vilnius, įmonės kodas 301844044	849 743 761	94,98	94,98

Akcijų teisės, klasės suteikiamos teisės ir pareigos

Visos paprastųjų vardinių akcijų suteikiamos teisės vienodos. Akcijų suteikiamas turtines ir neturtines teises nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. Nė vienas Bendrovės akcininkas neturėjo specialiųjų kontrolės teisių. Nebuvo balsavimo teisių apribojimų.

Vertybinių popierių perleidimo apribojimai

2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis, nebuvo žinoma apie kokius nors vertybinių popierių perleidimo apribojimus per ataskaitinį laikotarpį.

Informacija apie sutartis su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

ESO įgaliotasis vertybinių popierių sąskaitų tvarkytojas yra AB SEB bankas.

AB SEB banko kontaktiniai duomenys:

Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius;

Tel. 1528 arba +370 5 268 2800.

Dividendai

2016 m. patvirtinta „Lietuvos energijos“ įmonių grupės dividendų politika, kuri taikoma ir Bendrovei, skelbiama Bendrovės interneto svetainėje www.eso.lt. Ši politika visoms grupės įmonėms nustato vienodus grynojo pelno paskirstymo principus.

2018 m. kovo 30 d. vykusiame eiliniame visuotiniame Bendrovės akcininkų susirinkime buvo patvirtintas Bendrovės 2017 m. pelno (nuostolių) paskirstymas. Numatyta už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2017 m. gruodžio 31 d., išmokėti 22,7 mln. eurų dividendų. Vienai akcijai už šį laikotarpį tenka 0,02535 euro dividendų. Dividendus gavo tie asmenys, kurie dešimtos darbo dienos po sprendimą dėl dividendų mokėjimo priėmusio visuotinio akcininkų susirinkimo pabaigoje, t. y. 2018 m. balandžio 16 d. darbo dienos pabaigoje, buvo Bendrovės akcininkai.

Dividendai taip pat buvo mokėti pagal 2017 m. rugsėjo 29 d. įvykusio neeilinio visuotinio Bendrovės akcininkų susirinkimo sprendimą, kuriuo buvo nuspręsta dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo Bendrovės akcininkams. Skirta 0,046 euro vienai Bendrovės akcijai dydžio dividendų (iš viso – 41,2 mln. eurų) už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2017 m. gruodžio 31 d.

Bendrovės grynas pelnas iš tęstinės veiklos 2017 m. buvo 77,6 mln. eurų, tad už šį laikotarpį išmokėtų dividendų / grynojo pelno rodiklis siekia 0,82.

2018 m. rugsėjo 28 d. neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime nutarta skirti dividendus už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį. Bendrovės akcininkams skirta po 0,014 eurų vienai Bendrovės akcijai dydžio dividendų už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. birželio 30 d. (iš viso 11,9 mln. eurų). Dividendus gavo tie asmenys, kurie Bendrovės akcininkų teisių apskaitos dienos pabaigoje, t. y., 2018 m. spalio 12 d. pabaigoje, buvo Bendrovės akcininkai.

Bendrovės grynas pelnas iš tęstinės veiklos 2018 m. sausį–birželį buvo 17,8 mln. eurų, tad už šį laikotarpį išmokėtų dividendų / grynojo pelno rodiklis siekia 0,67.

KLIENTŲ APTARNAVIMAS, APTARNAVIMO ĮVERTINIMAS

Aptarnaujamų klientų skaičius

2018 m. ESO sudarė 24 314 prijungimo prie ESO skirstomojo tinklo paslaugų sutarčių su privačiais klientais ir 9 712 elektros tiekimo arba persiuntimo paslaugų sutarčių su komerciniais klientais.

2018 m. prie ESO dujų skirstymo tinklo prisijungė apie 14 333 privačių ir apie 408 verslo klientų, kuriems užtikrinama skirstymo paslauga.

Elektros ir dujų apskaitų prietaisų eksploatavimas ir plėtra

Per 2018 m. ESO pakeitė 90,6 tūkst. apskaitos prietaisų, kuriems baigėsi metrologinis patikros terminas. Iš jų – 72,2 tūkst. elektros energijos ir 18,4 tūkst. gamtinių dujų apskaitos prietaisų. Bendrovė naujiems klientams įrengė beveik 26 tūkst. elektros energijos ir 6,0 tūkst. gamtinių dujų apskaitos prietaisų.

Nuolat atnaujindama eksploatuojamus apskaitos prietaisus, Bendrovė bei jos įgalioti asmenys per 2018 m. taip pat patikrino daugiau nei 815 tūkst. elektros ir daugiau nei 115 tūkst. gamtinių dujų apskaitos prietaisų. Bendrovė 2018 m. įrengė 869 kontrolines apskaitas 10 kV elektros tinkle, taip padidindama jų skaičių iki 3,607 tūkst. Tai padengia 100 proc. viso 10 kV tinklo.

Investuodama į elektros energijos apskaitos prietaisų modernizavimą bei jų automatizavimą, ESO per 2018 m. prie esamų automatizuotų duomenų nuskaitymų sistemų prijungė 3,4 tūkst. vnt. elektros energijos skaitiklių. Tokiu būdu Bendrovės eksploatuojamų elektros apskaitos prietaisų, kurių duomenys nuskaitymi nuotoliniu būdu, skaičius pasiekė beveik 39,8 tūkst. Gamtinių dujų apskaitos prietaisų nuskaitymų nuotoliniu būdu skaičius išliko nepakitęs t. y. – 1,2 tūkst. Apskaitos prietaisų

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

automatizavimas suteikia galimybę automatiškai pateikti verslo klientams sąskaitas už suvartotą elektros energiją ir tiksliai nustatyti verslo kliento suvartotą gamtinių dujų kiekį.

Siekiant pagerinti paslaugų kokybę, sudaryti prielaidas klientams tiksliai sekti energijos suvartojimą, gauti tikslias sąskaitas ir sutaupyti energijos racionaliai ją vartojant, Bendrovė vykdo išmaniosios apskaitos sistemos diegimo Lietuvoje programą. VKEKK derinimui pateiktas investicijų projektas, kuriuo numatoma pakeisti esamus elektros energijos skaitiklius į išmaniuosius. Gamtinių dujų išmaniuosius skaitiklius planuojama diegti klientams, kurie suvartoja daugiau nei 350 m³ dujų per metus. Įprastai tai tie klientai, kurie naudoja gamtines dujas šildymui.

2018 m. išmaniosios apskaitos diegimo programa pristatyta LR Seimo Energetikos komisijoje, LR Energetikos ministerijoje, nepriklausomiems energijos tiekėjams ir kitoms suinteresuotoms šalims. Vadovaujantis gerąją užsienio šalių praktika bei laikantis skaidrumo principų, organizuotos šešios rinkos konsultacijos, kuriose aktyviai dalyvavo vietos ir užsienio šalių tiekėjai bei gamintojai, gauta naudingų įžvalgų rengiamoms techninėms specifikacijoms.

Aptarnavimo kanalų vystymas

ESO pastebi, kad sparčiai daugėja klientų, kurie naudojami siūlomais nuotoliniais aptarnavimo kanalais. 2018 m. gruodžio 31 d. turėjome 515.253 tūkst. klientų, kurie naudojami savitarnos svetaine www.manogile.lt. Tuo metu telefonu į ESO kreipėsi 17,32 proc. mažiau klientų.

Per 2018 m. trumpuoju klientų aptarnavimo numeriu 1802 informacija suteikta 138.011 tūkst. Klientų. Klientai taip pat naudojami nemokamu telefonu 1852, kuriuo galima pranešti apie elektros gedimus, bei nemokamu dujų avarinės tarnybos numeriu 1804.

Per 2018 m. didžiuosiuose Lietuvos miestuose esančiuose klientų aptarnavimo centruose buvo aptarnauta 163.377 tūkst. klientų.

Klientų atsiskaitymų valdymas

2018 metų spalio 1 dieną ESO elektros energijos tiekimo veikla buvo perleista kitai „Lietuvos energija“, UAB grupės įmonei - „Lietuvos energijos tiekimas“ (toliau – LET), UAB. Nuo spalio 1 dienos daugiau nei 1,6 mln. buitinių elektros energijos vartotojų bei juridinių asmenų, kurie už elektros energiją moka visuomeniniu tarifu tapo „Lietuvos energijos tiekimas“ klientais. Prie ESO skirstymo tinklo 2018 gruodžio 31 d. prijungtų buitinių ir juridinių klientų skaičius sudarė 1,8 mln., iš kurių apie 1,6 mln. klientų yra sudarę elektros tiekimo paslaugų sutartis su LET. ESO klientams 2018 m. sudarė galimybę už elektros energiją atsiskaityti pagal vidutinį suvartojamą elektros energijos kiekį. Atsiskaitymas pagal vidutinį suvartojimą padeda tolygiai planuoti išlaidas – nepaisant sezoniškumo ir suvartoto elektros energijos kiekio pokyčių, kas mėnesį mokama vienoda suma. Be to, klientai turintys kelis objektus, viena įmoka turi galimybę atsiskaityti už keliuose klientui priklausančiuose būstuose suvartotą elektros energiją (gali būti pateikiama viena sąskaita). Mėnesio įmokų už elektros energiją dydis klientui apskaičiuojamas pagal ankstesnį kliento elektros suvartojimo vidurkį (kilovatvalandėmis, kWh), kuris tikslinamas pagal kliento deklaruotus rodmenis arba pagal periodinius skaitiklių patikrinimo duomenis. Sužinoti bei pasitikrinti pritaikytą mokėjimo vidurkį klientai gali prisijungę prie savitarnos svetainės www.manogile.lt, paskambinę klientų aptarnavimo numeriu 1802 arba atvykę į „Gilės“ klientų aptarnavimo centrą. PVM sąskaitos faktūros savitarnos svetainėje www.manogile.lt pateikiamos visiems ESO klientams. 9,5 proc. klientų atsiskaito pagal gautą elektroninę sąskaitą.

Rinkos liberalizavimas

2018 m. gruodžio 31 d. nepriklausomi tiekėjai tiekė elektros energiją 62 977 (57 proc.) komercinių klientų objektams. Į likusius objektus elektros energiją ir toliau tiekė garantinis tiekėjas ESO.

Klientų pasitenkinimas

Paskutiniojo GCSI tyrimo duomenimis, elektrą ir dujas skirstančios bendrovės ESO klientų pasitenkinimo lygis 2018 m. yra 79 punktai. Toks rezultatas yra 7 punktais aukštesnis už Europos (72) bei 4 punktais didesnis už pasaulio vidurkį (75).

BENDROVĖS SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ

Socialinė atsakomybė Bendrovei – tai ne tik idėjos ir vertybės, kuriomis ESO vadovaujasi kasdienėje veikloje ir planuodama ateitį. Tai – ir labai konkretūs sprendimai, kasdieninio verslo ir elgesio dalis.

ESO tenkančią atsakomybę prisidėti prie visuomenės gerovės pirmiausia įgyvendina per saugią nenutrūkstamo energijos skirstymo ir garantinio tiekimo veiklą, aktyviai dalyvaudama visuomenės švietime saugaus ir racionalaus energijos vartojimo klausimais, diegdama naujas, perspektyvias ir tausojančias technologijas, rūpindamasi savo klientais, darbuotojais, bendruomenėmis ir skatindama rangovų bei tiekėjų atsakomybę. ESO prioritetai:

- energetinio efektyvumo didinimas poveikio aplinkai mažinimas tausojant energiją;
- darbuotojų saugaus darbo įpročio stiprinimas;
- saugaus ir atsakingo elgesio su elektra ir dujomis skatinimas.

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Bendrovės socialinės atsakomybės veikla yra paremta jos vertybėmis ir apibrėžia Bendrovės požiūrį į savo veiklą, socialinių, aplinkos apsaugos bei skaidrios veiklos principų įtraukimą į Bendrovės vidaus procesus ir į santykius su suinteresuotomis šalimis.

Atsakingoje veikloje Bendrovė vadovaujasi „Lietuvos energijos“ grupėje patvirtinta įmonių grupės Socialinės atsakomybės politika. Šiame dokumente apibrėžiamos bendros atsakingos veiklos kryptys ir nuostatos, kuriomis vadovaujantis kuriama socialiai atsakingo ir darniai vystomo įmonių grupės verslo kultūra bei praktika.

Bendrovė laikosi dešimties Pasaulinio susitarimo (angl. Global Compact) principų, apibrėžiančių verslo atsakomybę žmogaus teisių, darbuotojų teisių, aplinkosaugos ir kovos su korupcija srityse bei siekia mažinti savo veiklos poveikį aplinkai, bendruomenei, kitiems verslams ir bendromis pastangomis dalyvauti ekonominių, socialinių ir aplinkos apsaugos problemų sprendime, prisidėti prie visuomenės raidos ir ekonomikos augimo. Šios visuotinai priimtose ir deklaruojamos atsakingo elgesio gairės yra aiški bei stipri nuoroda Bendrovei plėtojant socialiai atsakingo verslo veiklas.

Apie „Pasaulinį susitarimą“

Jungtinių Tautų inicijuotas „Pasaulinis susitarimas“ yra didžiausia savanoriška verslo atsakomybės iniciatyva, kurioje dalyvauja ne tik verslo įmonės, bet ir kitos organizacijos, profsąjungos, viešojo sektoriaus ir pilietinės visuomenės organizacijos daugelyje pasaulio šalių.

Šio tarptautinio susitarimo siekis – padėti organizacijoms taikyti susitarimo principus organizacijų veiklos strategijose, skatinti bendradarbiavimą ir partnerystę tarp įvairių sektorių, valstybėje ir už jos ribų, siekiant universalių pasaulio plėtros tikslų.

„Pasaulinis susitarimas“ remiasi žmogaus teisių, darbo jėgos ir aplinkosaugos principais, įtvirtintais šiuose tarptautiniuose dokumentuose:

- Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje;
- Tarptautinės darbo organizacijos deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe;
- Rio de Žaneiro deklaracijoje dėl aplinkosaugos ir plėtros;
- Jungtinių Tautų konvencijoje prieš korupciją.

„Pasaulinio susitarimo“ principai:

Žmogaus teisės

- 1 principas. Siekti, kad verslo organizacijos remtų ir gerbtų tarptautinę žmogaus teisių apsaugą savo įtakos sferoje.
- 2 principas. Užtikrinti, kad jos pačios neprisidėtų prie žmogaus teisių pažeidimų.

Darbuotojų teisės

- 3 principas. Siekti, kad verslo organizacijos remtų asociacijų laisvę ir pripažintų teisę į veiksmingas bendras derybas.
- 4 principas. Siekti panaikinti bet kokią privalomąjį ar priverstinį darbą.
- 5 principas. Siekti panaikinti vaikų darbą.
- 6 principas. Siekti panaikinti diskriminaciją, susijusią su įdarbinimu ir profesija.

Aplinkos apsauga

- 7 principas. Siekti, kad verslo organizacijos remtų prevencines programas, užtikrinančias aplinkos apsaugą.
- 8 principas. Imtųsi iniciatyvų aplinkosauginei atsakomybei didinti.
- 9 principas. Skatintų aplinkai palankių technologijų vystymąsi ir paplitimą.

Kova su korupcija

- 10 principas. Verslo organizacijos turi kovoti prieš visas korupcijos formas (tarp jų – papirkinėjimą ir kyšininkavimą).

Žmogaus teisės

Vykdydama savo veiklą ir teikdama paslaugas, veikdama skirtingose bendruomenėse Bendrovė laikosi žmogaus teisių apsaugos principų, remia ir gerbia tarptautinę žmogaus teisių apsaugą savo įtakos sferoje, užtikrina, jog pati neprisideda prie žmogaus teisių pažeidimų ir pasisako prieš bet kokius jų pažeidimus.

2018 m. Bendrovėje nenumatyta jokių diskriminacijos ar kitų incidentų, susijusių su žmogaus teisių pažeidimais.

Darbuotojų sveikata ir saugus darbas

Reglamentavimas. Bendrovė laikosi darbuotojų saugos ir sveikatos bendras nuostatas ir principus bei jų įgyvendinimo pagrindines gaires apibrėžiančios „Lietuvos energijos“ įmonių grupės Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos nuostatų bei visų LR teisės aktų, susijusių su darbuotojų sauga ir sveikata, reikalavimų.

Potencialiai pavojinga darbo aplinka. Bendrovės darbuotojai ir rangovai kasdieninėje veikloje atlieka pavojingus darbus eksploatuodami elektros skirstomojo tinklo bei gamtinių dujų skirstymo sistemos įrenginius. Papildomai potencialią riziką

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

nukentėti darbuotojams kelia atliekami darbai, pvz., darbai aukštyje, iškasose, naudojant potencialiai pavojingus įrenginius, atviros ugnies šaltinius – visa tai kelia tiek darbuotojų, tiek rangovų bei gyventojų saugos ir sveikatos neužtikrinimo riziką.

Nelaimingų atsitikimų prevencija. Nelaimingų atsitikimų prevencijai Bendrovėje skiriamas didžiausias dėmesys:

- saugos ir sveikatos užtikrinimui palaikomas OHSAS 18001:2007 sertifikatas;
- nuolat tikrinamos Bendrovės darbuotojų ir rangovų darbo vietos ir darbų organizavimo kokybė, atliekami kompleksiniai Bendrovės padalinių patikrinimai;
- Saugos kultūrai stiprinti nuolat diegiamos naujos ir inovatyvios priemonės, didinančios Bendrovės darbuotojų ir vadovų įsitraukimą darbuotojų saugoje (renkami meistriškiausi regionų darbuotojai, vyksta saugos dienos, įvestos kassavaitinės „Saugos minutės“ eksploatavimo padalinių darbuotojams apie saugą darbe, Inicijuotas saugos rodiklių taikymas padalinių baltose lentose ir bendrų rodiklių vertinime ir kt.);
- Darbuotojai aprūpinami visomis asmeninėmis ir kolektyvinėmis apsaugos priemonėmis.

Darbuotojų ugdymas. Siekiant gilinti darbuotojų žinias auginti jų kompetencijas bei atsakomybę saugiam darbų atlikimui didelis dėmesys skiriamas taip pat ir darbuotojų ugdymui:

- darbuotojai instruktuojami ir mokomi gyvai bei elektroninėse platformose visais privalomais ir profesiniais mokymais bei būtinosiomis instrukcijomis;
- 2018 m. baigti Praktinio mokymo centro rangos darbai, pradėti pilotiniai Bendrovės darbuotojų komandų praktiniai mokymai;
- pradėti naudoti virtualūs mokymai – nauji darbuotojai virtualioje realybėje mokosi, kaip saugiai evakuotis iš pastatų gaisro atveju.

Darbuotojų sveikata. Bendrovė rūpinasi darbuotojų sveikata. Organizuojamas nemokamas medicininis patikrinimas visiems darbuotojams, kuriems tai atlikti yra būtina. Darbuotojai, kurie dirba lauko sąlygomis, yra skiepyti nuo erkinio encefalito ir visi pageidaujantys darbuotojai skiepijami nuo gripo.

Darbuotojų sveikatos ir saugaus darbo rodikliai (2018 m.)

Darbuotojų incidentai ir nelaimingi atsitikimai (lengvi, sunkūs arba žūtys)	12 incidentų. 9 lengvi nelaimingi atsitikimai: 4 iš jų pakeliui į/iš darbo, 5 iš jų atliekant darbo funkcijas. Darbuotojų žūčių – 1. Pagrindinė nelaimingų atsitikimų ir incidentų priežastis – neatsargus darbuotojų elgesys darbo vietoje, neatidus vairavimas, elektros įtampos nepasitikrinimas, darbo vietos išplėtimas. Visi nelaimingi atsitikimai ištirti.
Bendrovės objektuose įvykę rangovų darbuotojų darbų saugos ir sveikatos pažeidimai, jų pobūdis bei nelaimingi atsitikimai	Patikrintos 3722 rangovų darbo vietos, nustatyti 732 pažeidimai. 41 kartą stabdyti darbai dėl kompleksinių arba grubių pažeidimų. Pobūdis: asmeninių apsaugos priemonių nenaudojimas, darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių nesilaikymas, netinkamas darbų įforminimas, neblaivumas ir pan. 4 nelaimingi atsitikimai: iš jų 3 lengvi, 1 sunkus nelaimingas atsitikimas.

Daugiau informacijos apie Bendrovės darbuotojus ir ryšius su jais – toliau šiame pranešime.

Aplinkos apsauga

Bendrovė savo veikloje siekia tausoti aplinką, taupiai naudoti gamtos išteklius, gamybinėje veikloje diegti modernias, efektyvias ir poveikio aplinkai požiūriu saugias technologijas. Bendrovė vadovaujasi aplinkosaugą reglamentuojančių teisės aktų ir normų reikalavimais, profesionaliai taiko prevencines priemones, mažinančias neigiamą įtaką aplinkai.

Svarbiausi keliami aplinkos apsaugos klausimai: saugi įrenginių eksploatacija, saugus ekologiniu požiūriu pavojingų medžiagų naudojimas, susidariusių atliekų tvarkymas.

Bendrovė vykdo visus jai keliamus aplinkos apsaugos reikalavimus ir savo iniciatyva rūpinasi naujų įrenginių statyba bei senų įrenginių atnaujinimu, kad Bendrovės veikla darytų dar mažesnę įtaką aplinkai. Bendrovė organizuoja aplinkos tvarkymo akcijas. Susitikimai tarp skirtingų padalinių darbuotojų Bendrovėje organizuojami per vaizdo konferencijas, kad būtų sumažintos išlaidos transportui, o aplinka mažiau teršiama išmetamosiomis dujomis. Bendrovė skatina veikloje naudojamų elektroninių įrenginių, popieriaus tausojimą ir rūšiavimą. Darbe Bendrovės darbuotojai naudoja vis mažiau popieriaus, vis daugiau dokumentų sutvarkoma elektroniniu būdu per specialią dokumentų valdymo sistemą.

Aplinkosaugos vadybos standarto palaikymas. Bendrovė palaiko aplinkosaugos vadybos standartą ISO 14001. Visame pasaulyje pripažįstamas sertifikatas nurodo, kad bendrovė vadovaujasi svarbiausiais aplinkos apsaugos aspektų identifikavimo, stebėjimo, valdymo ir gerinimo reikalavimais.

Kraštovaizdžio apsauga. Siekiant mažinti poveikį kraštovaizdžiui, vietoje senų elektros oro linijų tiesiami nauji kabeliai vietovėse, kuriose buvusių oro linijų laidai buvo ploni ir pavojingai priartėję prie želdinių, pasenusi infrastruktūra lėmė daug gedimų. Kabelinės linijos užtikrina patikimesnį elektros tiekimą ir yra saugesnės.

Išteklių tausojimas. 2018 m. Bendrovė turėjo per 1,6 mln. klientų – juos skatino atsisakyti popierinių sąskaitų bei atsiskaitymo knygielių, pereiti prie nuotolinių aptarnavimo kanalų. Minėtu laikotarpiu daugelis klientų jau buvo perėję prie elektroninių

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

sąskaitų. Apie įvykusį elektros energijos tiekimo sutrikimą ir numatomą jo pašalinimo trukmę visi savo duomenis pateikę ir tokią paslaugą užsakę klientai buvo informuojami nemokamais pranešimais SMS žinutėmis ir elektroniniais laiškais.

Atliekų tvarkymas. 2018 m. Bendrovė perėjo prie vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos sistemos (GPAIS). Remiantis atliekų tvarkymo teisės aktais, joje apskaitomos ESO veikloje susidaranti atliekos. Taip pat pradėta atliekų, grįžtamųjų medžiagų ir pavojingų atliekų valdymo procesų peržiūra ir atnaujinimas.

Iniciatyvos visuomenei

ESO įgyvendina plataus masto ilgalaikes socialinės atsakomybės iniciatyvas, kurias vienija aktyvus tikslinių visuomenės grupių įtraukimas bei saugumo ir efektyvaus energijos naudojimo idėjos.

Per žiniasklaidos priemones – televiziją, radiją, spaudą ir internetą – siekiama informuoti visuomenę apie saugos principus, kurių būtina laikytis atliekant lauko darbus. Ypatingas dėmesys skiriamas priminimui apie požeminį elektros ir dujų tinklą, taip pat patarimų apie saugų elgesį audrų metu sklaidai. Daug dėmesio skiriama vagysčių, dėl kurių sutrinkdama elektros tinklo veikla, prevencijai ir visuomenės pilietiškumo skatinimui - 2018 m. III ketvirtį ženkliai padaugėjus vagysčių Kauno rajone, pranešime gyventojai buvo kviečiami būti dėmesingesniais ir aktyviau reaguoti į galimus nusikaltimus. Probleminiuose regionuose su vietos policijos, bendruomenės, žiniasklaidos atstovais nuolat vyksta tiksliniai susitikimai.

Energetinio efektyvumo didinimui – iniciatyva „Tiek, kiek reikia“. Racionalaus energijos naudojimo skatinimas yra viena iš prioritetinių ESO socialinės atsakomybės krypčių, prisidedanti prie aplinkos ir energetinių išteklių tausojo bei šalies įsipareigojimų vykdant Europos Sąjungos klimato kaitos programas. Projektas skirtas kurti racionaliai gyvenančios visuomenės tradicijas – čia ieškoma racionalaus elektros energijos tausojo iniciatyvos „Tiek, kiek reikia“ dalis. Šio renginio tikslas yra suvesti energetikus, energetinio efektyvumo sprendimų diegėjus, verslo ir akademinę bendruomenę, kad diskusijos ir vertingos patirtys leistų didinti verslo efektyvumą, išteklius nukreipti naudinga linkme ir tausoti aplinką. 2018 m. metų renginyje dalyvavo konferencijų ciklas pramonės atstovams („Tiek, kiek reikia Pramonei 2018“).

Racionalaus energijos vartojimo konferencija „Energetinio efektyvumo sprendimai – konkurencingam verslui“. 2018 metų vasario 27 d. įvyko jau tradicine tapusi ESO inicijuojama konferencija verslui, organizuojama drauge su „Verslo žiniomis“. Renginyje savo įžvalgomis tausojančio energijos vartojimo tema dalinosi specialistai iš įvairių sektorių. Kasmetinė energetinio efektyvumo konferencija – ESO inicijuojamos energijos tausojo iniciatyvos „Tiek, kiek reikia“ dalis. Šio renginio tikslas yra suvesti energetikus, energetinio efektyvumo sprendimų diegėjus, verslo ir akademinę bendruomenę, kad diskusijos ir vertingos patirtys leistų didinti verslo efektyvumą, išteklius nukreipti naudinga linkme ir tausoti aplinką. 2018 m. metų renginyje dalyvavo 243 verslo įmonių atstovai.

Paramos teikimas

Bendrovė iki 2017 m. paramą teikė per 2014 m. įsteigtą „Lietuvos energijos“ paramos fondą. Fondas apjungė ir koordinavo visų Grupės įmonių teikiamą paramą visuomenei reikšmingiems projektams, programoms bei veikloms. Šiuo metu Bendrovė paramos neteikia.

Skaidrumas, antikorporcinė veikla

ESO netoleruoja jokių korupcijos apraiškų ir pasisako už sąžiningą verslą ir skaidrų bendravimą su valstybės institucijomis, palaikydama „Nulinės tolerancijos korupcijos politiką“, galiojančią visoje „Lietuvos energijos“ įmonių grupėje.

Bendrovė skaidriai moka visus mokesčius, užtikrina jos organizuojamų pirkimų skaidrumą ir reikalauja iš potencialių ir esamų tiekėjų, kad jie veiktų skaidriai ir sąžiningai. Bendrovė elektros energija biržoje prekiauja laikydamasi skaidrumo principo, nedalyvauja jokiuose sandoriuose, kuriuose prašoma kyšių, siūloma elgtis neskaidriai. Bendrovė teikia atsakingoms institucijoms pastebėjimus ir pasiūlymus dėl naujų ar koreguojamų aktualių teisės aktų, vertina jų skaidrumą.

Riziką minimizuoja veikiantys kompleksiniai vidaus kontrolės mechanizmai, skirti nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius. Korupcijos prevencija yra viena iš įmonės Prevencijos skyriaus funkcijų. ESO nuolat vykdo veiklos kontrolę, tobulina veiklos procesus ir imasi veiksmų nustatytiems pažeidimams ištaisyti, pašalinti kylančias grėsmes geram Bendrovės vardui, Bendrovės darbuotojai periodiškai ugdomi „Nulinės tolerancijos korupcijai politikos“ temomis – vyksta vadovų susitikimai, darbuotojams inicijuojamos paskaitos ir diskusijos.

Veikia anoniminė pasitikėjimo linija, pasiekama numeriu 1802. Tiek ESO darbuotojai, tiek kiti asmenys apie pastebėtus etikos pažeidimus gali pranešti apie tai el. paštu pasitikėjimolinija@eso.lt arba užpildyti ESO svetainėje prie „Kontaktų“ esančią pasitikėjimo linijos formą.

Skaidrūs pirkimai

Skaidrumo didinimas pirkimuose. ESO yra perkančioji organizacija. Centralizuotą „Lietuvos energijos“ grupės įmonių pirkimų funkciją vykdo UAB „Verslo aptarnavimo centras“ (VAC). VAC vykdo pirkimus ir teikia prekių, paslaugų arba darbų viešųjų pirkimų planavimo ir vykdymo paslaugas. Viešieji pirkimai yra centralizuoti, pirkimų procesai – standartizuoti ir sukonzentruoti vienoje internetinėje platformoje.

Siekiant užtikrinti skaidrų ir atvirą viešųjų pirkimų procesą bei atvirą dialogą, VAC kviečia tiekėjus į informacinius susirinkimus, kurių metu pristatomi perkančiųjų organizacijų planuojami didelės vertės pirkimai.

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

ESO taip pat Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVPIS) priemonėmis skelbia visų pirkimų, išskyrus mažos vertės pirkimus, techninių specifikacijų projektus, o apie jų paskelbimą papildomai informuoja savo tinklalapiuose, teikia pirkimų procedūrų ataskaitas ir informaciją apie vykdomus pirkimus.

2018 m. baigti 1 428 Bendrovės inicijuoti pirkimai. Per šiuos metus gauta 70 pretenzijų dėl Bendrovės vykdytų pirkimų, tik 7 iš jų pripažintos pagrįstomis ir buvo tenkintos.

Atskaitingumas

ESO yra aktyvi Lietuvos atsakingo verslo asociacijos LAVA narė bei Jungtinių Tautų „Pasaulinio susitarimo“ (angl. Global Compact) dalyvė. Siekdama didinti savo atskaitingumą visuomenei, bendrovė kasmet skelbia Socialinės atsakomybės pažangos ataskaitas, kurias skelbia savo tinklalapyje, investuotojams bei „Pasaulinio susitarimo“ svetainės profilyje (www.globalcompact.org).

Naujausia organizacijos ataskaita (ESO Progress Report on Corporate Social Responsibility 2017) paskelbta 2018 metų rugpjūčio 24 d.

Išsami 2018 m. integruota „Lietuvos energijos“ grupės socialinės atsakomybės veiklos ataskaita, kurioje bus pristatoma ir Bendrovės pažanga šioje srityje, bus parengta ir paskelbta atskirai.

BENDROVĖ IR BENDROVĖS VALDYMO ORGANAI

14 lentelė. Informacija apie Bendrovę ir jos kontaktiniai duomenys

Bendrovės pavadinimas	AB „Energijos skirstymo operatorius“
Įmonės kodas	304151376
Įstatinis kapitalas	259 442 796,57 eurų
Buveinės adresas	Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius
Telefonas	(8 5) 277 7524
Faksas	(8 5) 277 7514
Elektroninis paštas	info@eso.lt
Tinklalapis	www.eso.lt
Teisinė – organizacinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	2015 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie bendrovę	Juridinių asmenų registras
Registro tvarkytojas	VĮ Registrų centras

ESO veiklą pradėjo 2016 metų sausio 1 d., sujungus AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“. ESO perėmė LESTO ir „Lietuvos dujų“ turtą, teises ir pareigas, taip pat visą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą, ilgalaikius ir trumpalaikius finansinius ir kitus įsipareigojimus, gautinas ir mokėtinas sumas pagal LESTO ir „Lietuvos dujų“ sudarytas sutartis ar kitais pagrindais kylančias prievoles.

ESO nuosavybės teise valdo daugiau nei 125 tūkst. km elektros linijų: 70 proc. jų sudaro elektros oro linijos, o 30 proc. – elektros kabeliai. Bendrovė taip pat eksploatuoja beveik 9 tūkst. km skirstomųjų dujotiekių.

Pagrindinės ESO funkcijos: elektros energijos ir gamtinių dujų skirstymas, garantinis elektros ir dujų tiekimas, elektros ir dujų įvedimas, elektros ir dujų skirstymo tinklų eksploatavimas, priežiūra, valdymas ir plėtra, jų saugumo ir patikimumo užtikrinimas.

ESO geografinė rinka - visa Lietuva.

Informacija apie bendrovės filialus ir atstovybes

Bendrovėje filialų ir atstovybių nėra.

Dukterinės bendrovės ir susijusios įmonės

ESO priklauso valstybės valdomai įmonių grupei „Lietuvos energija“ – vienai didžiausių energetikos įmonių grupių Baltijos šalyse. Patronuojanti grupės įmonė „Lietuvos energija“, UAB, valdo 94,98 proc. Bendrovės akcijų.

2018 m. gruodžio 31 d. ESO dukterinių bendrovių neturėjo.

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Ataskaitos pasirašymo dieną ESO bendrai su kitomis įmonėmis valdė UAB Verslo aptarnavimo centrą ir UAB Technologijų ir inovacijų centrą.

15 lentelė. Pagrindinė informacija apie susijusias įmones

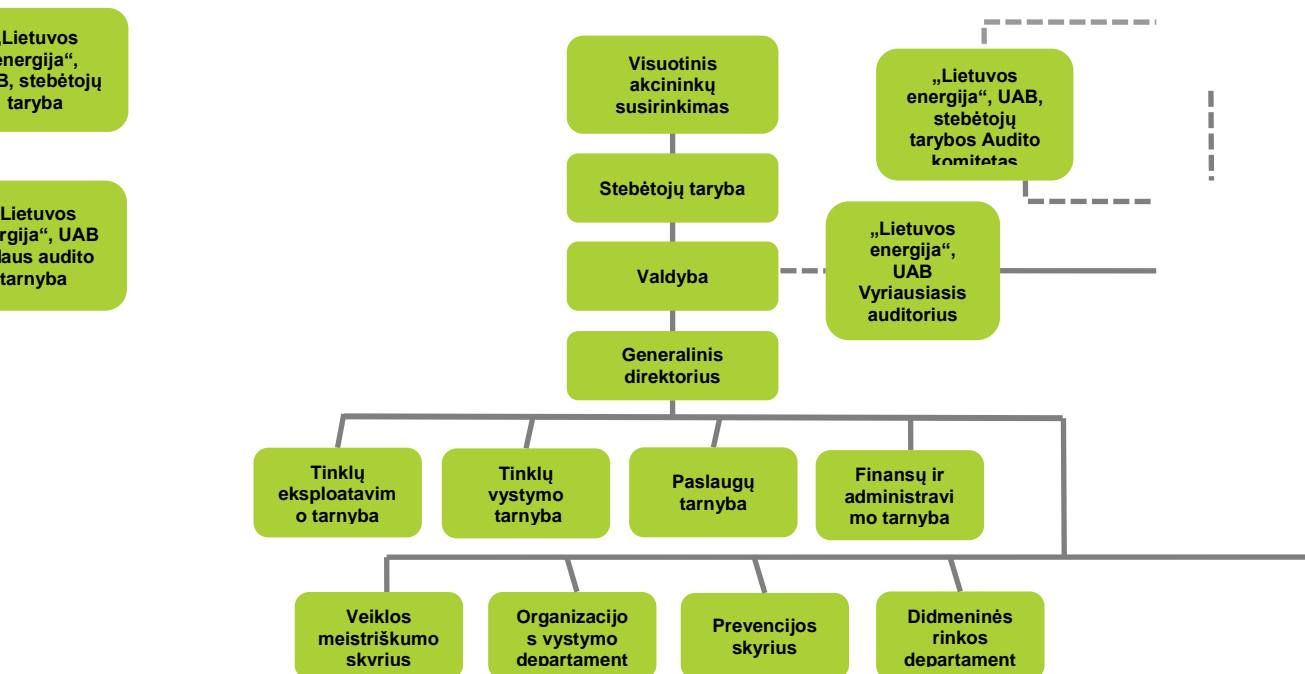
	UAB Technologijų ir inovacijų centras	UAB Verslo aptarnavimo centras
Adresas	A. Juozapavičiaus g. 13, Vilnius	P. Lukšio g. 5B, Vilnius
Įregistravimo data	2013 m. gruodžio 4 d.	2014 m. liepos 30 d.
Įmonės kodas	303200016	303359627
Telefonas	(8 5) 278 2272	(8 5) 259 4400
Faksas	(8 5) 278 2299	(8 5) 259 4401
Elektroninis paštas	info@etic.lt	vac@le.lt
Tinklalapis	www.etic.lt	http://vac.le.lt
ESO valdoma kapitalo dalis (2018 m. gruodžio 31 d.)	29,01 proc.	22,25 proc.
Pagrindinės veiklos pobūdis	Informacinių technologijų ir telekomunikacijų paslaugų teikimas energetikos sektoriaus įmonėms	Viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas, buhalterinės apskaitos, darbo santykių administravimo, klientų aptarnavimo, žmogiškųjų išteklių administravimo, teisinių paslaugų, komunikacijos paslaugų, veiklos efektyvumo konsultacijų ir mokymų teikimas.

Informacija apie didesnius susijusių šalių sandorius

Informacija apie susijusių šalių sandorius pateikiama 2018 m. sausio–gruodžio mėn. tarpinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

Bendrovės valdymas

10 paveikslas. Bendrovės organizacinė struktūra (2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis)

Šio pranešimo pasirašymo dieną, pagal Bendrovės įstatus, Bendrovės organai yra:

- visuotinis akcininkų susirinkimas,
- kolegialus priežiūros organas – stebėtojų taryba,
- kolegialus valdymo organas – valdyba,
- vienasmenis valdymo organas – generalinis direktorius.

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

„Lietuvos energijos“ įmonių grupėje galioja „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupės lygių galimybių politika, kuri reglamentuoja lygių galimybių įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros principus bei šių principų įgyvendinimo priemones „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonėse. Šioje politikoje nustatyti lygių galimybių principai taikomi ne tik visų be išimties darbuotojų atrankai, bet ir bendrovių valdymo ir priežiūros organų narių atrankai.

Įstatų pakeitimo tvarka

ESO įstatatai gali būti keičiami tik visuotiniame akcininkų susirinkime.

Visuotinis akcininkų susirinkimas

Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias Bendrovės organas.

Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetenciją, sušaukimo ir sprendimų priėmimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatatai. Per ataskaitinį laikotarpį Bendrovės akcininkai turėjo vienodas teises (turtines ir neturtines), numatytas įstatymuose, kituose teisės aktuose bei Bendrovės įstatuose. Nė vienas Bendrovės akcininkas neturėjo jokių specialių kontrolės teisių, visų akcininkų teisės yra vienodos.

Bendrovės valdymo organai per ataskaitinį laikotarpį sudarė tinkamas sąlygas įgyvendinti Bendrovės akcininkų teises.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko vienas eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas ir trys neeiliniai visuotiniai akcininkų susirinkimai. 2018 m. kovo 30 d. įvykusiame eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime ir 2018 m. gegužės 28 d. bei 2018 m. rugpjūčio 6 d. įvykusiuose neeiliniuose visuotiniuose akcininkų susirinkime tiesiogiai dalyvauti neužsiregistravo nei vienas Bendrovės akcininkas. 2018 m. rugsėjo 28 d. įvykusiame neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime tiesiogiai užsiregistravo ir dalyvavo vienas akcininkas.

Visuose Bendrovės 2018 m. sušauktuose Bendrovės visuotiniuose akcininkų susirinkimuose dalyvavo Bendrovės generalinis direktorius (valdybos pirmininkas) ir Finansų ir administravimo tarnybos direktorius (valdybos narys).

Informacija apie akcininkų balsavimo rezultatus šiuose ir ankstesniuose visuotiniuose akcininkų susirinkimuose pateikiama Bendrovės interneto svetainės skiltyje „Investuotojams“.

Bendrovės stebėtojų taryba

ESO stebėtojų taryba – kolegialus priežiūros organas.

Stebėtojų tarybos kompetenciją, sprendimų priėmimo bei narių rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatatai. ESO stebėtojų tarybą sudaro trys nariai, kurie yra renkami visuotiniame akcininkų susirinkime ketverių metų kadencijai. Ne mažiau kaip vieną trečdalį ESO stebėtojų tarybos sudaro nepriklausomi nariai. Stebėtojų taryba iš savo narių renka stebėtojų tarybos pirmininką.

Teikiant stebėtojų tarybos narių kandidatūras, jas teikiantis asmuo privalo pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui paaiškinimus raštu dėl kiekvieno siūlomo stebėtojų tarybos nario kvalifikacijos, patirties einant vadovaujančias pareigas, tinkamumo užimti stebėtojų tarybos nario pareigas. Stebėtojų tarybos nariu negali būti Bendrovės generalinis direktorius, Bendrovės valdybos narys, dukterinės bendrovės valdymo organo narys, elektros energijos ar gamtinių dujų perdavimo ar gamybos (gavybos) veiklą, kito gamtinių dujų ir (ar) elektros energijos tiekimo veiklą vykdančio juridinio asmens priežiūros organo, valdymo organo ar administracijos narys, auditorius ar audito įmonės darbuotojas, dalyvaujantis ir (ar) dalyvavęs atliekant bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio auditą, nuo kurio atlikimo nepraėjo 2 metų laikotarpis, asmuo, kuris pagal teisės aktus neturi teisės eiti šių pareigų.

Jeigu stebėtojų tarybos narys atšaukiamas, atsistatydina ar dėl kitų priežasčių nustoja eiti pareigas ir bendrovės akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, pavienių stebėtojų tarybos narių rinkimui prieštarauja, stebėtojų taryba netenka įgaliojimų ir turi būti renkama visa stebėtojų taryba. Jeigu renkami pavieniai stebėtojų tarybos nariai, jie renkami tik iki veikiančios stebėtojų tarybos kadencijos pabaigos.

Pagrindinės Bendrovės stebėtojų tarybos kompetencijos yra:

- Svarstyti ir tvirtinti Bendrovės veiklos strategiją, analizuoti ir vertinti informaciją apie Bendrovės veiklos strategijos įgyvendinimą, šią informaciją teikti eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkimui;
- Rinkti valdybos narius ir atšaukti juos iš pareigų;
- Prižiūrėti valdybos ir generalinio direktoriaus veiklą;
- Pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepiamus ir pasiūlymus dėl Bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio, Bendrovės pelno (nuostolių) paskirstymo projekto ir Bendrovės metinio pranešimo, taip pat valdybos bei generalinio direktoriaus veiklos;
- Pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepiamus ir pasiūlymus sprendimo dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo priėmimui, sprendimui priimti sudarytam tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniui ir parengtam tarpiniam pranešimui;

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

- Atsižvelgiant į Bendrovės Audito komiteto išvadą, teikti nuomonę dėl Bendrovės planuojamų sudaryti sandorių su susijusia šalimi (jeigu jie atitinka Bendrovės įstatuose aptartus kriterijus);
- Teikti siūlymus valdybai ir generaliniam direktoriui at-šaukti jų sprendimus, kurie prieštarauja įstatymams ir kitiems teisės aktams, šiems įstatams ar visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimams;
- Spręsti kitus Bendrovės įstatuose, taip pat visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimuose stebėtojų tarybos kompetencijai priskirtus bendrovės valdymo organų veiklos priežiūros klausimus.

Ataskaitinio laikotarpio pradžioje Bendrovės stebėtojų taryboje dirbo Ilona Daugėlaitė ir nepriklausomas narys Petras Povilas Čėsna. Per ataskaitinį laikotarpį įvyko šie stebėtojų tarybos sudėties pasikeitimai:

- 2018 m. kovo 30 d. įvykusiame eiliniame Bendrovės akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas atšaukti veikiančią stebėtojų tarybą *in corpore* bei naujai 4 metų kadencijai išrinkti Darius Maikštėną ir Darius Kašauską.
- 2018 m. gegužės 28 d. įvykusiame neeiliniame Bendrovės akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas nepriklausomu stebėtojų tarybos nariu iki veikiančios stebėtojų tarybos kadencijos pabaigos išrinkti Kęstutį Betingį.

Numatoma šio pranešimo paskelbimo dieną veikiančios stebėtojų tarybos kadencijos pabaiga – 2022 m. kovo 30 d.

Per ataskaitinį laikotarpį iš viso įvyko penkiolika ESO stebėtojų tarybos posėdžių, visuose jų dalyvavo visi tuo metu išrinkti stebėtojų tarybos nariai.

16 lentelė. ESO stebėtojų tarybos sudėtis (2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis)

		
Darius Maikštėnas Pirmininkas	Darius Kašauskas Narys	Kęstutis Betingis Nepriklausomas narys
Išrinktas nuo: 2018 m. kovo 30 d.	Išrinktas nuo: 2018 m. kovo 30 d.	Išrinktas nuo: 2018 m. gegužės 28 d.
Kadencijos pabaiga: 2022 m. kovo 30 d.	Kadencijos pabaiga: 2022 m. kovo 30 d.	Kadencijos pabaiga: 2022 m. kovo 30 d.
Išsilavinimas		
Harvardo verslo mokykla, Vadybos programa (angl. General Management Program); Baltijos vadybos institutas, Verslo administravimo magistro laipsnis; Kauno technologijos universitetas, Verslo vadybos bakalauro laipsnis	ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, Socialinių mokslų ekonomikos krypties doktorantūros studijos; ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, BI Norvegijos verslo mokykla, Vadybos magistro laipsnis; Vilniaus universitetas, Ekonomikos magistro laipsnis	Vilniaus universitetas, Teisės magistro laipsnis; Lietuvos viešojo administravimo institutas, Organizacijų lyderių mokymo programa prokuratūros vadovams (OLYMP-38)
Pagrindinė darbovietė ir užimamos pareigos		
„Lietuvos energija“, UAB, valdybos pirmininkas, generalinis direktorius	„Lietuvos energija“, UAB, valdybos narys, Finansų ir išdo direktorius	Advokatų Betingio ir Ragaišio kontora, advokatas
Dalyvavimas kitų įmonių ir organizacijų veikloje		
Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos
–	UAB Elektroninių mokėjimų agentūra, stebėtojų tarybos narys (iki 2018-03-23); UAB Duomenų logistikos centras, valdybos pirmininkas (nuo 2018-05-24); Lietuvos energijos paramos fondas, valdybos narys; 288-oji DNSB „Vingis“ revizijos komisijos narys; UAB Energetikos paslaugų ir rangos organizacija, valdybos pirmininkas (narys nuo 2018-03-19, pirmininkas nuo 2018-03-22).	–
Turima didesnė kaip 5 proc. kitų įmonių kapitalo ir balsų dalis		

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

-	-	-
Per 2018 m. sausio - gruodžio mėn. priskaičiuotos pinigų sumos, eurų* (už veiklą stebėtojų taryboje)		
-	-	5612 **

*ESO įstatuose numatyta: „Su stebėtojų tarybos nariais gali būti sudaromos sutartys dėl veiklos stebėtojų taryboje, kuriose numatomos jų teisės, pareigos ir atsakomybė. Nepriklausomiems stebėtojų tarybos nariams visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu gali būti mokama atlygis už veiklą stebėtojų taryboje. Stebėtojų tarybos narių sutarčių sąlygas bei nepriklausomumo kriterijus, vadovaujantis teisės aktų nustatytais reikalavimais ir gerąja bendrovių valdymo praktika, nustato visuotinis akcininkų susirinkimas.“

** Iš šios sumos, iki 2018 m. kovo 30 d. nepriklausomo stebėtojų tarybos nario pareigas ėjusiam Petriui Povilui Čėsnaui per ataskaitinį laikotarpį buvo priskaičiuota 1 043 eurų už veiklą stebėtojų taryboje. Nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui Kęstučiui Betingiui per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota 4569 eurų už veiklą stebėtojų taryboje.

Bendrovės valdyba

ESO Valdyba - kolegialus Bendrovės valdymo organas. Valdybos kompetenciją, sprendimų priėmimo, narių rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai, Bendrovės įstatai ir valdybos darbo reglamentas.

Bendrovės valdybą, kurią sudaro penki nariai, ketverių metų kadencijai renka ir atšaukia stebėtojų taryba Bendrovės įstatų ir teisės aktų nustatyta tvarka. Valdyba yra atskaitinga stebėtojų tarybai ir visuotiniam akcininkų susirinkimui. Valdyba iš savo narių renka valdybos pirmininką.

Teikiant valdybos narių kandidatūras, jas teikiantis asmuo privalo pateikti stebėtojų tarybai paaiškinimus raštu dėl kiekvieno siūlomo valdybos nario kvalifikacijos, patirties einant vadovaujančias pareigas, tinkamumo užimti valdybos nario pareigas. Valdybos narių negali būti elektros energijos ar dujų perdavimo veiklą vykdančio juridinio asmens priežiūros organo, valdymo organo ar administracijos narys, Bendrovės stebėtojų tarybos narys, auditorius ar audito įmonės darbuotojas, dalyvaujantis ir (ar) dalyvavęs atliekant bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio auditą, nuo kurio atlikimo nepraėjo 2 metų laikotarpis, su kuriuo sudaryta sutartis dėl bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio audito, asmuo, kuris pagal teisės aktus neturi teisės eiti šių pareigų.

Jeigu valdyba atšaukiama, atsistatydina ar dėl kitų priežasčių nustoja eiti pareigas nepasibaigus kadencijai, nauja valdyba renkama naujam valdybos kadencijos laikotarpiui. Jeigu renkami pavieniai valdybos nariai, jie renkami tik iki veikiančios valdybos kadencijos pabaigos.

Bendrovės valdyba priima sprendimus dėl:

- Bendrovės tapimo juridinių asmenų steigėja, dalyve;
- Bet kokio Bendrovės turimų akcijų (dalių, pajų) ar jų suteikiamų teisių perleidimo kitiems asmenims ar suvaržymo;
- Bendrovės filialų ar atstovybių steigimo bei jų veiklos nutraukimo;
- Obligacijų išleidimo;
- Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatyme nurodytų ir Bendrovei priklausančių objektų disponavimo;
- Tam tikrų sutarčių, kurių vertė didesnė kaip 3 mln. eurų, sudarymo;
- Priima kitus Bendrovės įstatuose numatytus sprendimus.

Tam tikrais atvejais, prieš priimdama sprendimus, valdyba turi gauti stebėtojų tarybos atsiliepimą, visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą.

Atsižvelgdama į stebėtojų tarybos nuomonę, valdyba renka ir atšaukia generalinį direktorių, nustato jo atlyginimą, kitas darbo sutarties sąlygas, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas.

Bendrovės valdybos sudėties pasikeitimai per ataskaitinį laikotarpį:

Ataskaitinio laikotarpio pradžioje Bendrovės valdybą sudarė valdybos pirmininkė Dalia Andrulionienė ir valdybos nariai – Augustas Dragūnas, Rytis Borkys, Ignas Pranskevičius ir Saulius Vaičekauskas. Per ataskaitinį laikotarpį įvyko šie valdybos sudėties pasikeitimai:

- 2018 m. sausio 10 d. Bendrovė gavo valdybos nario Ryčio Borkio pranešimą dėl atsistatydinimo iš užimamų pareigų (paskutinė pareigų ėjimo diena Bendrovės valdyboje – 2018 m. sausio 24 d.)
- 2018 m. kovo 14 d. įvykusiame Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje buvo priimtas sprendimas Bendrovės valdybos nariu iki veikiančios Bendrovės valdybos kadencijos pabaigos išrinkti Ovidijų Martinonį.
- 2018 m. rugpjūčio 1 d. gavus pranešimą apie atsistatydinimą iš generalinės direktorės ir valdybos pirmininkės pareigų, 2018 m. rugpjūčio 10 d. Bendrovės valdybos sprendimu D. Andrulionienė nustojo eiti generalinės direktorės ir valdybos pirmininkės pareigas. Nuo 2018 m. rugpjūčio 11 d. laikinai generalinio direktoriaus pareigas ėjo Finansų ir administravimo tarnybos direktorius Augustas Dragūnas.
- 2018 m. spalio 2 d. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje buvo priimtas sprendimas Bendrovės valdybos nariu iki veikiančios Bendrovės valdybos kadencijos pabaigos išrinkti Mindaugą Keizerį.
- 2018 m. spalio 2 d. Bendrovės valdybos posėdyje buvo priimtas sprendimas Mindaugą Keizerį išrinkti Bendrovės valdybos pirmininku ir generaliniu direktoriumi. Mindaugas Keizeris Bendrovės valdybos pirmininko pareigas pradėjo eiti nuo jį išrinkusios Bendrovės valdybos posėdžio pabaigos, o generalinio direktoriaus pareigas pradėjo eiti nuo 2018 m. spalio 8 d.

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

- 2018 m. gruodžio 27 d. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje priimtas sprendimas atšaukti Bendrovės valdybą in corpore ir į Bendrovės valdybą 4 metų kadencijai išrinkti Mindaugą Keizerį, Augustą Dragūną, Ovidijų Martinonį, Renaldą Radvilą ir Virgilijų Žukauską.
- 2018 m. gruodžio 27 d. Bendrovės valdybos posėdyje priimtas sprendimas Bendrovės valdybos pirmininku išrinkti Mindaugą Keizerį.

Numatoma šio pranešimo paskelbimo dieną veikiančios valdybos kadencijos pabaiga – 2022 m. gruodžio 27 d.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 37 ESO valdybos posėdžiai, visuose dalyvavo visi tuo metu buvę išrinkti valdybos nariai.

Daugiau informacijos apie Bendrovės valdybos narius pateikiama lentelėje žemiau, jų išsilavinimo bei profesinės patirties aprašymą galima rasti Bendrovės interneto svetainės skiltyje „[Apie mus](#)→[Vadovybė](#)“.

17 lentelė. ESO valdybos sudėtis (2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis)

				
Mindaugas Keizeris Valdybos pirmininkas Generalinis direktorius	Augustas Dragūnas Valdybos narys	Renaldas Radvila Valdybos narys	Virgilijus Žukauskas Valdybos narys	Ovidijus Martinonis Valdybos narys
<p>Generalinio direktoriaus pareigas eina nuo: 2018 m. spalio 8 d.,</p> <p>valdybos pirmininko pareigas eina nuo 2018 m. gruodžio 27 d.</p> <p>Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.</p>	<p>Pareigas eina nuo: 2018 m. gruodžio 27 d.</p> <p>Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.</p>	<p>Pareigas eina nuo: 2018 m. gruodžio 27 d.</p> <p>Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.</p>	<p>Pareigas eina nuo: 2018 m. gruodžio 27 d.</p> <p>Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.</p>	<p>Pareigas eina nuo: 2018 m. gruodžio 27 d.</p> <p>Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.</p>
Išsilavinimas				
<p>Vilniaus universitetas, Verslo administravimo ir vadybos bakalauro laipsnis;</p> <p>Vilniaus universitetas, Tarptautinio verslo magistro laipsnis;</p> <p>Baltic institute of corporate governance, Professional board member</p>	<p>Vilniaus universitetas, Verslo vadybos ir administravimo magistro laipsnis</p>	<p>ISM vadybos ir ekonomikos universitetas, Vadovų studijų magistro laipsnis</p> <p>Vilniaus universitetas, Ekonomikos bakalauro laipsnis</p>	<p>Kauno technologijos universitetas, Tarptautinės prekybos magistro laipsnis ir Elektros inžinerijos bakalauro laipsnis</p>	<p>Kauno technologijos universitetas, Telekomunikacijų ir elektronikos bakalauro ir magistro laipsnis</p>
Pagrindinė darbovietė ir užimamos pareigos				
<p>ESO generalinis direktorius</p>	<p>ESO Finansų ir administravimo tarnybos direktorius</p>	<p>ESO Paslaugų tarnybos direktorius</p>	<p>ESO Tinklų eksploatavimo tarnybos direktorius</p>	<p>ESO Tinklų vystymo tarnybos direktorius</p>
Dalyvavimas kitų įmonių ir organizacijų veikloje				
<p>Lietuvos energijos paramos fondas, valdybos pirmininkas</p>	<p>UAB Technologijų ir inovacijų centras, valdybos narys</p> <p>UAB Verslo aptarnavimo centras, valdybos narys</p>			
Turima didesnė kaip 5 proc. kitų įmonių kapitalo ir balsų dalis				

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

-	-	-	-	-
Per 2018 m. sausio–gruodžio mėn. priskaičiuotos pinigų sumos, eurų (už veiklą valdyboje)*				
17422 *	11465	8842**	10429***	8999 ****

* 2018 m. rugpjūčio 1 d., Bendrovė gavo Daliaus Andrulionienės pranešimą apie atsistatydinimą iš ESO valdybos pirmininkės ir narės pareigų nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. D. Andrulionienė iš ESO generalinės direktorės pareigų pasitraukė šalių sutarimu. Nuo 2018 m. rugpjūčio 11 d. laikinai Bendrovės generalinio direktoriaus ir valdybos pirmininko pareigas ėjo ESO valdybos narys, Finansų ir administravimo tarnybos direktorius Augustas Dragūnas. Nuo 2018 m. spalio 2 d. Bendrovės valdybos pirmininku išrinktas Mindaugas Keizeris. D. Andrulionienei už veiklą valdyboje išmokėta 10603 eurai, M. Keizeriui – 4297 eurai, A. Dragūnui – 2522 eurai.

** Laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2018 m. lapkričio 1 d. valdybos nario ir Paslaugų tarnybos direktoriaus pareigas ėjo Ignas Pranskevičius, kuriam iki 2018 m. lapkričio 1 d. už veiklą valdyboje išmokėta 8719 eurų. Nuo 2018 m. gruodžio 27 d. valdybos nario ir Paslaugų tarnybos direktoriaus pareigas eina Renaldas Radvila, kuriam už veiklą valdyboje išmokėta 123 eurai.

*** Iki naujos sudėties ESO valdybos išrinkimo, Tinklų eksploatavimo tarnybos direktoriaus pareigas ėjo Saulius Vaičekauskas, kuriam iki 2018 m. gruodžio 27 d. už veiklą valdyboje išmokėta 10306 eurai, o Virgilijui Žukauskui – 123 eurai.

**** Iki 2018 m. sausio 27 d. valdyboje dirbusiam Rychiui Borkiui per ataskaitinį laikotarpį buvo priskaičiuoti 673 eurai už veiklą valdyboje. Nuo 2018 m. kovo 14 d. pareigas einančiam O. Martinoniui už veiklą valdyboje išmokėta 8326 eurai.

Bendrovės vadovai

Bendrovės vadovas – generalinis direktorius – vienasmenis Bendrovės valdymo organas. Generalinio direktoriaus kompetenciją, rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. Generalinį direktorių renka ir atšaukia bei atleidžia iš pareigų Bendrovės valdyba. Generalinis direktorius organizuoja Bendrovės veiklą, jai vadovauja, veikia Bendrovės vardu ir vienvaldiškai sudaro sandorius, išskyrus Bendrovės įstatų ir teisės aktų numatytus atvejus.

18 lentelė. Informacija apie priskaičiuotas pinigų sumas ESO generaliniam direktoriui ir vyr. finansininkui*

	Darbo užmokestis 2018 m. sausio–gruodžio mėn., eurų	Kintamoji atlygio dalis už praėjusių metų rezultatus, išmokėta per 2018 m. sausio– gruodžio mėn., eurų	Iš viso 2018 m. sausio–gruodžio mėn. eurų
Generalinė direktorė Dalia Andrulionienė**	31442	29811	61253
L.e.p. generalinis direktorius Augustas Dragūnas ***, ESO Finansų ir administravimo tarnybos direktorius	46866	12783	59649
Generalinis direktorius Mindaugas Keizeris (nuo 2018 m. spalio 8 d.)	13078	0	13078

* Nuo 2014 m. gruodžio 1 d. apskaitos funkcija iš Bendrovės buvo iškelta į įmonę UAB Verslo aptarnavimo centras, todėl Bendrovėje neliko apskaitos funkciją atliekančių darbuotojų ir vyr. finansininko pareigybės. UAB Verslo aptarnavimo centras Bendrovei teikia visas apskaitos paslaugas nuo pirminių dokumentų suvedimo į apskaitos programas iki finansinių ataskaitų parengimo.

** 2018 m. rugpjūčio 1 d., Bendrovė gavo Daliaus Andrulionienės pranešimą apie atsistatydinimą iš ESO valdybos pirmininkės ir narės pareigų nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. D. Andrulionienė iš ESO generalinės direktorės pareigų traukiasi šalių sutarimu.

*** Nuo 2018 m. rugpjūčio 11 d. iki 2018 m. spalio 7 d. laikinai Bendrovės generalinio direktoriaus pareigas ėjo ESO valdybos narys, Finansų ir administravimo tarnybos direktorius Augustas Dragūnas, kuris 2018 m. rugpjūčio 11 d. išrinktas ir Bendrovės valdybos pirmininku. Jam išmokėtas 46866 eurų atlygis už einamųjų Bendrovės Finansų ir administravimo tarnybos direktoriaus pareigų ėjimą ir laikinąsias pareigas - bendrai išmokėta suma 59649 eurų, iš jų - 7545 eurų sudaro darbo užmokestis už laikiną Bendrovės generalinio direktoriaus pareigų ėjimą nuo 2018 m. rugpjūčio 11 d. iki 2018 m. spalio 7 d.

ESO nėra perleidusi turto valdymo ar suteikusi garantijų organų nariams. Per 2018 m. sausio–gruodžio mėnesius Bendrovė neskyrė valdymo organų nariams paskolų, nesuteikė garantijų ir laidavimų, kuriais būtų užtikrintas jų prievolių vykdymas.

Informacija apie komitetus

„Lietuvos energijos“ įmonių grupėje sudaromi stebėtojų tarybos komitetai, kurie pagal kompetenciją savo išvadas, nuomones bei siūlymus teikia „Lietuvos energijos“ stebėtojų tarybai. Komitetą turi sudaryti ne mažiau kaip trys nariai, iš kurių ne mažiau kaip vienas narys yra stebėtojų tarybos narys ir ne mažiau kaip vienas – nepriklausomas narys. Komitetų nariai renkami ketverių metų kadencijai. Komitetų veikla taikoma „Lietuvos energijai“ ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai valdomoms dukterinėms įmonėms, tarp jų ir Bendrovei bei kitos teisinės formos juridiniams asmenims, kuriuose „Lietuvos energija“ gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką.

„Lietuvos energijoje“ veikia šie stebėtojų tarybos komitetai:

- **Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros** komitetas yra atsakingas už išvadų ar pasiūlymų dėl valdymo ir kontrolės sistemos įmonių grupėje veikimo ir (ar) svarbiausių rizikos faktorių bei rizikos valdymo priemonių įgyvendinimo būklės teikimą stebėtojų tarybai; už veiklos etikos laikymosi, kyšininkavimo ir korupcijos rizikos sistemos priežiūrą ir rekomendacijų teikimą stebėtojų tarybai;
- **Audito komitetas** yra atsakingas už objektyvių ir nešališkų išvadų ar siūlymų dėl audito, sandorių su susijusiomis šalimis, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme, ir vidaus kontrolės sistemos įmonių grupėje veikimo teikimą stebėtojų tarybai;
- **Skyrimo ir atlygio komitetas** yra atsakingas už išvadų ar siūlymų dėl grupės įmonių valdymo ir priežiūros organų narių skyrimo, atšaukimo ar skatinimo klausimų teikimą stebėtojų tarybai, taip pat už valdybos ir jos narių veiklos vertinimą ir atitinkamos nuomonės teikimą. Komiteto funkcijos taip pat apima bendros atlygio politikos formavimą įmonių grupėje, atlygio dydžio ir sudėties nustatymą, skatinimo principus ir kt.

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Esant poreikiui gali būti *ad hoc* principu sudaromi ir kiti komitetai (pvz., specialiems klausimams spręsti, strateginiams projektams rengti, prižiūrėti ar koordinuoti ir pan.).

Ataskaitos paskelbimo dieną „Lietuvos energijoje“ veikia Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros, Audito, Skyrimo ir atlygio komitetai.

Audito komitetas

Pagrindinės komiteto funkcijos:

- Stebėti „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių finansinių ataskaitų rengimo procesą, ypatingą dėmesį skiriant naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui;
- Stebėti „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, turinčių įtakos audituojamos bendrovės finansinei atskaitomybei, veiksmingumą;
- Stebėti auditorių ar audito įmonių nepriklausomumą ir objektyvumą, teikti rekomendacijas dėl pasirenkamos audito įmonės;
- Stebėti „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių audito atlikimo procesus, tikrinti audito veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei;
- Stebėti „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių vidaus audito funkcijos veiksmingumą, teikti Stebėtojų tarybai rekomendacijas dėl Bendrovės Vidaus audito tarnybos vadovo pasirinkimo, skyrimo, ir atleidimo, koordinuoti ir periodiškai vertinti Bendrovės Vidaus audito tarnybos darbą, aptarti patikrinimų rezultatus, kaip šalinami rasti trūkumai, įgyvendinami vidaus audito planai;
- Tvirtinti Bendrovės Vidaus audito tarnybos nuostatus, vidaus audito planą;
- Stebėti ar „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių veikla atitinka Lietuvos Respublikos įstatymus, kitus teisės aktus, įstatus ir veiklos strategiją;
- Teikti nuomonę Bendrovės įmonėms, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, dėl sandorių su susijusia šalimi, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 372 str. 5 d.;
- Vertinti ir analizuoti kitus klausimus, Stebėtojų tarybos sprendimu priskirtas Komiteto kompetencijai;
- Vykdyti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktuose bei vertybinių popierių biržos NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekse numatytas funkcijas, susijusias su Komiteto funkcijomis.

Nuo 2015 m. sausio 5 d. įmonių grupėje veikia centralizuota vidaus audito funkcija. Šis sprendimas padeda užtikrinti vidaus audito veiklos nepriklausomumą ir objektyvumą, vieningą metodiką ir atskaitomybę, taip pat – racionaliau paskirstyti turimus audito išteklius ir kompetencijas.

19 lentelė. Audito komiteto nariai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Komiteto narys	Turimų Bendrovės akcijų skaičius (proc.)	Kadencijos laikotarpis	Darbovietė, pareigos
Irena Petruškevičienė Komiteto pirmininkė Nepriklausoma narė	–	2017 m. spalio– 2021 m. spalio	- ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, Vadovų magistrantūros modulio „Finansų strategija ir valdymas“ vadovė. - Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Audito priežiūros komiteto narė. - Europos stabilumo mechanizmas (ESM), Auditorių tarybos narė.
Danielius Merkinas Nepriklausomas narys	–	2017 m. spalio– 2021 m. spalio	- NNT Termo, UAB, direktorius, valdybos pirmininkas. - Nordnet, UAB, komercijos vadovas, valdybos pirmininkas. - Mercado prekyba, UAB, direktorius. - Litcargo, UAB, valdybos pirmininkas - AB Lietuvos paštas, valdybos narys
Aušra Vičkačkienė Narė	–	2017 m. spalio– 2021 m. spalio	- Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Turto valdymo departamentas, direktorė
Ingrida Muckutė Narė (nuo 2018 m. kovo 23 d.)	–	2018 m. kovo– 2021 m. spalio	- Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Atskaitomybės, audito, turto vertinimo ir nemokumo politikos departamento direktorė
Šarūnas Radavičius Nepriklausomas narys (nuo 2018 m. kovo 23 d.)	–	2018 m. kovo– 2021 m. spalio	- Rodl & Partner, UAB, direktorius

Šiuo metu veikiančio Audito komiteto kadencija yra nuo 2017 m. spalio 13 d. iki 2021 m. spalio 12 d.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 24 Audito komiteto posėdžiai.

Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros komitetas

Pagrindinės komiteto funkcijos:

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

- Stebėti, kaip identifikuojamos, vertinamos ir valdomos „Lietuvos energijos“, UAB ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės tikslų pasiekimui aktualios rizikos;
- Vertinti vidaus kontrolės procedūrų ir rizikos valdymo priemonių adekvatumą identifiкуotoms rizikoms;
- Vertinti rizikų valdymo priemonių įgyvendinimo būklę;
- Stebėti rizikų valdymo proceso vykdymą;
- Analizuoti finansines galimybes rizikų valdymo priemonėms įdiegti;
- Vertinti rizikas ir „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių rizikų valdymo planą;
- Vertinti periodinio rizikų nustatymo ir vertinimo ciklą;
- Kontroliuoti, ar sudaromi rizikų registrai, analizuoja jų duomenis, teikia pasiūlymus;
- Stebėti vidaus dokumentų, susijusių su rizikų valdymu, rengimą;
- Vertinti vidaus dokumentų, reglamentuojančių įmonių grupės kovą su kyšininkavimu ir korupcija, pakankumą, adekvatumą bei periodiškai atlikti jų įgyvendinimo / laikymosi stebėseną;
- Periodiškai stebėti informaciją, susijusią su veiklos etikos užtikrinimo valdymo veiksmais, įvykiais ir neišspręstais incidentais (skaidrumo užtikrinimas, kyšininkavimo prevencija, korupcijos rizikos valdymas / prevencija ar kt.);
- Vykdyti kitas funkcijas, „Lietuvos energijos“ Stebėtojų tarybos sprendimu priskirtas Komiteto kompetencijai.

20 lentelė. Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros komiteto nariai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Komiteto narys	Turimų Bendrovės akcijų skaičius (proc.)	Kadencijos laikotarpis	Darbovietė, pareigos
Andrius Pranckevičius Komiteto pirmininkas	–	2018 m. balandis– 2022 m. balandis	- AB „Linas Agro Group“, generalinio direktoriaus pavaduotojas ir valdybos narys; - PF „Kekava“, generalinis direktorius ir valdybos pirmininkas
Darius Daubaras Nepriklausomas narys	–	2018 m. balandis– 2022 m. balandis	- „Saudi Aramco“ (naftos ir dujų pramonės įmonė), Finansų ir plėtros projektų skyriaus vyr. patarėjas.
Šarūnas Rameikis Narys	–	2018 m. balandis– 2022 m. balandis	- R. Mištauto ir T. Milickio advokatų kontora „Konsus“, advokatas

Šiuo metu veikiančio Rizikos valdymo priežiūros ir veiklos etikos komiteto kadencija yra nuo 2018 m. balandžio 20 d. iki 2022 m. balandžio 19 d.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 6 Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros komiteto posėdžiai.

Skyrimo ir atlygio komitetas

Pagrindinės komiteto funkcijos:

- teikti pasiūlymus dėl „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių ilgalaikės atlyginimų politikos (fiksauto pagrindinio atlyginimo, nuo veiklos rezultatų priklausancio atlygio, pensijų draudimo, kitų garantijų ir atlygio formų, kompensacijų, iškeitinių išmokų, kitų atlygio paketo dalių), taip pat su asmens veikla susijusių išlaidų kompensavimo principų;
- Vertinti ir teikti pasiūlymus dėl „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių tantjemų politikos;
- Prižiūrėti „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių atlyginimų ir tantjemų politikos atitikimą tarptautinei praktikai ir gero valdymo praktikos rekomendacijoms ir teikti atitinkamus pasiūlymus dėl atlyginimų, tantjemų politikos tobulinimo;
- Teikti pasiūlymus dėl tantjemų, skirstant „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių atitinkamų finansinių metų paskirstomąjį pelną (nuostolius);
- Vertinti „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių sutarčių su „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių valdymo organų nariais sąlygas;
- Vertinti kandidatų į „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių organų narius ir vyresniąją vadovybę paieškos bei atrankos procedūras bei kvalifikacinių reikalavimų nustatymą;
- Nuolat vertinti „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių valdymo ir priežiūros organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą;
- Prižiūrėti, kaip „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių valdymo organų nariai ir darbuotojai informuojami apie galimybes kelti kvalifikaciją ir reguliariai ją kelia;
- Prižiūrėti ir vertinti „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos energijos“ įmonių grupės įmonių valdymo ir priežiūros organų veiklos tęstinumą užtikrinančių priemonių įgyvendinimą;
- Vykdyti kitas funkcijas, „Lietuvos energijos“ Stebėtojų tarybos priskirtas Komiteto kompetencijai.

21 lentelė. Skyrimo ir atlygio komiteto nariai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Komiteto narys	Turimų Bendrovės akcijų skaičius (proc.)	Kadencijos laikotarpis	Darbovietė, pareigos
Daiva Lubinskaitė-Trainauskienė Komiteto pirmininkė	–	2017 m. rugsėjis– 2021 m. rugsėjis	UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“, personalo direktorė.

METINIS PRANEŠIMAS

Už dvylikos mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d.

Nepriklausoma narė			Personalo valdymo profesionalų asociacija, valdybos narė
Aušra Vičkačkienė Narė	–	2017 m. rugsėjis– 2021 m. rugsėjis	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Turto valdymo departamento direktorė
Ramūnas Dilba Narys (iki 2018 m. lapkričio 7 d.)	–	2017 m. lapkritis– 2018 m. lapkritis	Finansų ministerijos Europos Sąjungos investicijų departamento direktorius
Lėda Turai-Petrauskienė Nepriklausoma narė (nuo 2018 m. kovo 23 d.)	–	2018 m. balandis– 2021 m. rugsėjis	UAB L-CON Global, lyderystės ugdymo partnerė, akcininkė, ISM Vadybos ir Ekonomikos Universitetas, „Executive MBA“ programos lyderystės modulio vadovė.

Šiuo metu veikiančio Skyrimo ir atlygio komiteto kadencija tęsiasi nuo 2017 m. rugsėjo 13 d. iki 2021 m. rugsėjo 13 d.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 11 Skyrimo ir atlygio komiteto posėdžių.

Bendrovės darbuotojai

Bendrovės personalo politika orientuota į darbuotojų nuolatinį tobulėjimą bei organizacijos kultūros formavimą, užtikrinantį didesnės vertės kūrimą klientams, partneriams ir visuomenei. Bendrovėje 2018 m. gruodžio 31 d faktiškai dirbo 2 387 *.

22 lentelė. ESO darbuotojų struktūra pagal kategorijas

Darbuotojų kategorija	Darbuotojų skaičius 2018-12-31
Įmonės vadovas	1
Aukščiausio lygmens vadovai	4
Vidurinio lygmens vadovai	201
Ekspertai, specialistai	1 661
Darbininkai	520
Visi darbuotojai	2 387*

* Tai, faktiškai dirbančių darbuotojų skaičius, į kurį neįtraukiami darbuotojai esantys nėštumo ir gimdymo ar vaiko priežiūros atostogose bei karinėje tarnyboje

23 lentelė. ESO darbuotojų struktūra pagal išsilavinimą

Išsilavinimas	Darbuotojų skaičius 2018-12-31
Aukštasis	1 459
Aukštesnysis	784
Vidurinis ir profesinis	144

Atlygio sistema

ESO įdiegusi darbuotojų atlygio sistemą, kuri leidžia atsidurti greta kitų pažangiausių šalies bendrovių, atlyginančių darbuotojams už atliktą darbą pagal pasiektus rezultatus, kuriamą vertę organizacijai ir komandai. Kuriant atlygio sistemą buvo naudota „Hay group“ metodika, kuri užtikrina objektyvų pareigybių vertinimą pagal reikiamą išsilavinimą, problemų sudėtingumą ir atsakomybės lygį, kuris tenka konkrečiai pareigybei. Ši sistema leidžia efektyviai valdyti Bendrovės išlaidas ir užtikrina, kad ESO strateginiai tikslai bei verslo valdymo logika atsispindėtų darbo užmokesčio sistemoje.

Bendrovės darbuotojų atlygio paketą sudaro finansinis, nefinansinis ir emocinis atlygis. Finansinio atlygio sistema apima kiekvieną mėnesį mokamą darbuotojo darbo sutartyje nurodytą pastoviąją atlygio dalį, taip pat pasiekus nustatytus veiklos rezultatus - kintamąją atlygio dalį bei Kolektyvinėje sutartyje numatytas priemokas (už viršvalandinį, naktinį darbą ir pan.).

Nefinansinis atlygis yra netiesioginė darbuotojų atlygio forma, kurią Bendrovė pasitelkia savo darbuotojų pastangų, įsitraukimo bei lojalumo skatinimui, darbuotojų gerovės bei veiklos Bendrovėje praturtinimui. Tai įvairūs Bendrovės renginiai, pripažinimas ir įvertinimas apdovanojant ypač gerų veiklos rezultatų pasiekusius darbuotojus, sveikatingumo skatinimas, darbuotojų ugdymas.

Emocinis atlygis yra sunkiai išmatuojamas, tačiau didelę reikšmę darbuotojų įsitraukimui į įmonės veiklą turintis veiksnys, kuris apima Bendrovės reputaciją, organizacinę kultūrą ir vertybes, suteikiamas karjeros galimybes, vykdomas įvairias vidines

komunikacijos programas – darbuotojai turi galimybę dalintis savo idėjomis, užduoti rūpimus klausimus, susipažinti su kolegomis vidiniame tinklapyje.

24 lentelė. ESO darbuotojų vidutinis darbo užmokestis

Darbuotojų kategorija	Vidutinis darbo užmokestis, eurų (Iki mokesčių) 2018 m. sausis–gruodis
Įmonės vadovas	5 857
Aukščiausio lygmens vadovai	4 963
Vidurinio lygmens vadovai	2 221
Ekspertai, specialistai	1 224
Darbininkai	1 020
Visi darbuotojai	1 266

Kolektyvinė sutartis

ESO su socialiniais partneriais yra pasirašiusi kolektyvinę sutartį, kuri užtikrina didesnę apsaugą ESO dirbantiems darbuotojams ir daugiau papildomų naudų, kurios nenumatytos Lietuvos Respublikos Darbo kodekse. Kolektyvinės sutarties tikslas – užtikrinti efektyvų Bendrovės darbą bei atstovauti visų Bendrovės darbuotojų teisėms ir teisėtiems interesams. Sutartyje nustatytos darbo, darbo apmokėjimo, socialinės, ekonominės ir profesinės sąlygos bei garantijos, kurios nėra reglamentuojamos įstatymų, kitų norminių teisės aktų. Darbuotojams taikomos papildomos garantijos (išmokos nelaimingų atsitikimų, ligos, artimųjų mirties atvejais, parama gimus vaikui, papildomos mokamų atostogų dienos gimus vaikui, sudarius santuoką bei kitais atvejais).

Profesinės sąjungos

Bendrovė palaiko darbuotojų būrimąsi į savanoriškas profesines sąjungas ir su jomis glaudžiai bendradarbiauja. Kas ketvirtį organizuojami susitikimai, kuriuose aptariami Bendrovėje vykdomi strateginiai projektai. Profsąjungų atstovai visada dalyvauja darbo grupėse, kai nagrinėjami su darbuotojais susiję (darbuotojų darbo sąlygų, darbo apmokėjimo ir socialiniai) klausimai.

Kompetencijų ugdymas

ESO daug dėmesio skiria darbuotojų kompetencijų ugdymui. Ugdymo planai yra sudaromi kasmet, atsižvelgus į bendrovės tikslus ir darbuotojų kompetencijos atitikimą šiems tikslams pasiekti. Organizuojant mokymus, daug dėmesio skiriama efektyviam ir kokybiškam elektros ir dujų skirstomųjų tinklų priežiūros užtikrinimui, klientų aptarnavimui bei darbų saugai.

2018 m. sausio–gruodžio mėnesiais profesiniuose privalomuosiuose mokymuose, kurių pabaigoje išduodami specialiuosius darbus atlikti leidžiantys pažymėjimai, dalyvavo 2 779 dalyviai. Darbuotojai mokėsi darbuotojų saugos ir sveikatos mokymuose, gaisrinės saugos, avarinės stoties dyzelių operatoriaus mokymuose, degių dujų sistemų eksploatavimo ir darbų elektros įrenginiuose, izoliacijos, įžeminimo ir įnulino varžų matuotojų, slėginių indų, darbų šuliniuose, kėlimo įrenginių, miško ruošos darbų mokymuose.

2018 m. sausio–gruodžio mėnesiais bendruosiuose mokymuose dalyvavo 2 863 dalyviai. Bendrieji mokymai organizuojami tiek siunčiant pavienius darbuotojus į išorinių tiekėjų organizuojamus seminarus ir konferencijas (Lietuvoje ir užsienyje), tiek formuojant grupes Bendrovės viduje.

Bendrovė į kompetencijų ugdymo programas siekia įtraukti vidinius darbuotojus – vidinius lektorius, turinčius specifinių žinių ir įgūdžių bei galinčius jomis dalintis su kitais, taip pat investuoja į šių darbuotojų apmokymą. Per 2018 metus vidiniuose mokymuose dalyvavo 1 863 dalyviai. Darbuotojai savo žinias gilino asmens duomenų apsaugos mokymuose, mokėsi asmeninio efektyvumo, ir viešojo klabėjimo, domėjosi energetikos sritimis įmonių grupėje, gilino MS Excel įgūdžius, dalyvavo naujų mokymuose, mokėsi GIS naudojimo pagrindų.

Rengiant mokymų programas glaudžiai bendradarbiaujama su mokymų tiekėjais bei vykdomos mokymų įvertinimo apklausa. ESO taip pat nuolat bendradarbiauja su gamintojais, įrangos tiekėjais, kurie dalinasi savo žiniomis su darbuotojais, pristatydami naujoves energetikos srityje.

2018 m. pirmąjį pusmetį ESO taip pat dalinai finansavo penkių, antrąjį - keturių darbuotojų studijas Lietuvos aukštosiose mokyklose, siekiant kelti darbuotojų kvalifikaciją bei ugdyti vadovų kompetencijas. Darbuotojai turi galimybę studijuoti su bendrovės veikla susijusiose energetikos bei vadybinių studijų programose.

Praktikos galimybės

ESO aktyviai bendradarbiauja su mokymo įstaigomis ir sudaro sąlygas universitetų bei kolegijų studentams pritaikyti teorines žinias bei įgyti praktinių įgūdžių. Per 2018 metus praktiką ESO visoje Lietuvoje atliko 33 studentai. Praktiką Bendrovėje atlieka

ne tik studentai, kuriems yra organizuojama privaloma praktika, bet taip pat suteikiama galimybė motyvuotiems bei entuziastingiems studentams atlikti praktiką savanoriškai.

Reikšmingi susitarimai

Reikšmingų susitarimų, kurių šalis yra Bendrovė ir kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei, sudaryta nebuvo.

Bendrovės ir jos organų narių ar darbuotojų susitarimų, numatančių kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties arba jei jų darbas baigtųsi dėl Bendrovės kontrolės pasikeitimo, sudaryta nebuvo.

Žalingi sandoriai

Per ataskaitinį laikotarpį Bendrovės vardu sudarytų žalingų sandorių (neatitinkančių Bendrovės tikslų, esamų įprastų rinkos sąlygų, pažeidžiančių akcininkų ar kitų asmenų grupių interesus ir pan.), turėjusių ar ateityje galinčių turėti neigiamos įtakos Bendrovės veiklai ir (arba) veiklos rezultatams, taip pat sandorių, sudarytų esant interesų konfliktui tarp Bendrovės vadovų, kontroliuojančių akcininkų ar kitų susijusių šalių pareigų Bendrovei ir jų privačių interesų ir (arba) kitų pareigų, sudaryta nebuvo.

ESMINIAI ĮVYKIAI BENDROVĖS VEIKLOJE

Esminiai įvykiai per ataskaitinį laikotarpį

ESO, vykdydama savo prievolės pagal jai taikomus vertybinių popierių rinką reglamentuojančius teisės aktus, esminius įvykius bei kitą reglamentuojamą informaciją skelbia visos Europos Sąjungos mastu. Su Bendrovės skelbiama informacija galima susipažinti Bendrovės tinklalapyje (www.eso.lt„Investuotojams“) ir AB NASDAQ OMX Vilnius tinklalapyje (<https://www.nasdaqbaltic.com>).

25 lentelė. ESO nuo 2018-01-01 iki 2018-12-31 skelbė šią esminių įvykių informaciją

Data	Esminis įvykis
2018-01-10	Dėl ESO valdybos nario atsistatydinimo
2018-01-31	Preliminarūs 2017 m. dvylikos mėnesių ESO rezultatai: bendrovės pajamos siekė 612,3 mln. eurų, koreguota EBITDA – 151 mln. eurų
2018-02-13	Correction: Dėl 2018 m. investuotojo kalendoriaus
2018-02-28	Preliminarūs 2018 m. vieno mėnesio ESO rezultatai: bendrovės pajamos siekė 57,2 mln. eurų, koreguota EBITDA – 18,7 mln. eurų
2018-02-28	Correction: Dėl 2018 m. investuotojo kalendoriaus
2018-02-28	Antrieji ESO metai: rekordinės investicijos ir toliau mažėjančios paslaugų kainos
2018-02-28	Dėl Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų proporcinio perkėlimo sutarties pakeitimo
2018-03-01	Correction: Dėl 2018 m. investuotojo kalendoriaus
2018-03-06	Dėl ESO eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo
2018-03-13	Dėl teismo priimto sprendimo
2018-03-14	Dėl Bendrovės stebėtojų tarybos sprendimų
2018-03-14	Išrinktas ESO valdybos narys
2018-03-21	Dėl planuojamo vykdomos visuomeninio elektros tiekimo veiklos perdavimo
2018-03-22	Dėl 2017 m. investicijų plano suderinimo
2018-03-30	Patvirtinti 2017 metų ESO audituoti veiklos rezultatai
2018-03-30	Dėl Bendrovės eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų
2018-03-30	Preliminarūs 2018 m. dviejų mėnesių ESO rezultatai: bendrovės pajamos siekė 111,2 mln. eurų, koreguota EBITDA – 34,3 mln. eurų
2018-04-30	ESO pirmojo ketvirčio rezultatai: augančios investicijos ir naujų klientų šuolis
2018-05-03	Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo
2018-05-28	Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimo
2018-05-31	Preliminarūs 2018 m. keturių mėnesių ESO rezultatai: bendrovės pajamos siekė 215,8 mln. eurų, koreguota EBITDA – 64,3 mln. eurų
2018-06-01	Correction: Preliminarūs 2018 m. keturių mėnesių ESO rezultatai: bendrovės pajamos siekė 215,8 mln. eurų, koreguota EBITDA – 64,3 mln. eurų
2018-06-27	Dėl transporto priemonių nuomos paslaugų sandorio

2018-06-29	ESO preliminarūs 2018 m. 5 mėnesių rezultatai
2018-07-03	Dėl komandinės ūkinės bendrijos steigimo
2018-07-10	Dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo ir sprendimo atsisakyti visuomeninio elektros energijos tiekimo licencijos
2018-07-17	Patvirtintas ESO 10 metų investicijų planas
2018-07-17	Correction: Patvirtintas ESO 10 metų investicijų planas
2018-07-20	CORRECTION: Dėl 2018 m. investuotojo kalendoriaus
2018-07-31	ESO preliminarūs 2018 m. 6 mėnesių rezultatai
2018-07-31	Dėl visuomeninio elektros energijos tiekimo licencijos galiojimo panaikinimo
2018-08-01	Dėl ESO valdybos pirmininkės ir generalinės direktorės Dalios Andrulionienės atsistatydinimo šalių susitarimu
2018-08-06	Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų
2018-08-10	Išrinktas ESO valdybos pirmininkas
2018-08-24	ESO 2017 m. Socialinės atsakomybės pažangos ataskaita
2018-08-28	Pranešimas apie esminį įvykį (Dėl Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų proporcinio perkėlimo sutarties sudarymo su „Lietuvos energija“)
2018-08-30	Pranešimas apie esminį įvykį (Dėl verslo dalies atskyrimo)
2018-08-30	PATIKSLINIMAS: Dėl 2018 m. investuotojo kalendoriaus
2018-08-31	ESO 2018 m. 6 mėn. rezultatai: didmeninės elektros energijos kainos įtaka ir didesnės investicijos
2018-08-31	Correction: ESO 2018 m. 6 mėn. rezultatai: didmeninės elektros energijos kainos įtaka ir didesnės investicijos
2018-08-31	ESO preliminarūs 2018 m. 7 mėnesių rezultatai
2018-09-05	2018 m. šešių mėnesių audituota tarpinė finansinė informacija
2018-09-05	Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo
2018-09-13	Pritarta 2019–2021 m. numatytoms įgyvendinti ESO investicijoms
2018-09-17	ESO stebėtojų tarybos sprendimai
2018-09-21	Dėl visuomeninio tiekimo verslo dalies pirkimo – pardavimo sandorio sudarymo
2018-09-28	ESO preliminarūs 2018 m. 8 mėnesių rezultatai
2018-09-28	Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų
2018-10-02	Įregistruoti pakeisti ESO įstatai
2018-10-02	ESO valdybos pirmininku ir generaliniu direktoriumi išrinktas M. Keizeris
2018-10-17	Dėl elektros skirstymo paslaugų kainų viršutinių ribų 2019 metams nustatymo
2018-10-18	Atsistatydina ESO valdybos narys Ignas Pranskevičius
2018-10-26	Dėl gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainų viršutinių ribų 2019- 2023 metams nustatymo
2018-10-30	ESO trijų ketvirčių rezultatai: augo investicijos ir gerėjo tinklo patikimumo rezultatai
2018-10-31	Vadovaujantis verslo dalies pirkimo - pardavimo sutartimi, patikslinta elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalies pardavimo kaina
2018-11-05	Dėl ESO valdybos narių atrankos
2018-11-16	Dėl paskelbtų 2019 m. elektros energijos persiuntimo paslaugos kainų
2018-11-19	Dėl sprendimo skųsti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos priimtą nutarimą dėl 2019 m. elektros energijos skirstymo kainų viršutinių ribų nustatymo
2018-11-21	Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija patvirtino gamtinių dujų skirstymo kainas 2019 metams
2018-11-30	Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija patvirtino atnaujintas gamtinių dujų skirstymo kainas 2019 metams
2018-11-30	ESO preliminarūs 2018 m. 10 mėnesių rezultatai
2018-12-18	Dėl ESO valdybos narių atrankos
2018-12-27	Išrinkta ESO valdyba
2018-12-28	ESO preliminarūs 2018 m. 11 mėnesių rezultatai
2018-12-31	ESO veiklos rezultatų skelbimo 2019 m. kalendorius

26 Lentelė. Pranešimai apie esminius įvykius po ataskaitinio laikotarpio pabaigos nuo 2019 -01-01

Data	Esminis įvykis
2019-01-18	Dėl ESO strategijos iki 2030 m. patvirtinimo
2019-01-31	Dėl ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo

2019-01-31	ESO preliminarūs 2018 m. 12 mėnesių rezultatai
2019-02-14	Dėl 2018 m. investicijų plano suderinimo
2019-02-22	Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų
2019-02-28	ESO 2018 m. preliminarūs rezultatai: istorinės investicijos ir veiklos išgryninimas
2019-02-28	Preliminarūs ESO 2019 m. 1 mėnesio rezultatai

KITA REIKŠMINGA INFORMACIJA

Metiniame pranešime pateikiamų rodiklių skaičiavimo metodika

Įsiskolinimo koeficientas = įsipareigojimai / turtas

Skolos ir turto santykis = finansinė skola (ilgalaikė finansinė skola + trumpalaikė finansinė skola) / turtas

Įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis = įsipareigojimai / nuosavas kapitalas

Skolos ir nuosavo kapitalo santykis = finansinė skola / nuosavas kapitalas

Grynoji finansinė skola = finansinė skola - pinigai ir pinigų ekvivalentai

Grynosios finansinės skolos ir nuosavo kapitalo santykis = grynoji finansinė skola / nuosavas kapitalas

Ilgalaikės skolos ir nuosavo kapitalo santykis = ilgalaikė finansinė skola / nuosavas kapitalas

Bendrojo mokumo koeficientas = nuosavas kapitalas / įsipareigojimai

Nuosavo kapitalo ir turto santykis = nuosavas kapitalas / turtas

Akcijos kainos ir pelno santykis = akcijos kaina laikotarpio pabaigoje / (grynasis pelnas / akcijų kiekis)

Kapitalizacija, mln. EUR = akcijos kaina laikotarpio pabaigoje * akcijų kiekis

Einamojo likvidumo rodiklis = trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai

Kritinio likvidumo koeficientas = (trumpalaikis turtas - atsargos) / trumpalaikiai įsipareigojimai

Absoliutaus likvidumo pinigais rodiklis = pinigai ir jų ekvivalentai / trumpalaikiai įsipareigojimai

Apyvartinis kapitalas = trumpalaikis turtas – trumpalaikiai įsipareigojimai

Apyvartinio kapitalo ir turto santykis = apyvartinis kapitalas / turtas

PAGRINDINIAI VIDAUS KONTROLĖS IR RIZIKOS VALDYMO SISTEMŲ, SUSIJUSIŲ SU KONSOLIDUOTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ SUDARYMU, POŽYMIAI

Informacija apie NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymąsi Bendrovės finansinės ataskaitos rengiamos pagal ES patvirtintus Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS).

Bendrovei apskaitos paslaugas teikiančios įmonės darbuotojai prižiūri, kad finansinės ataskaitos būtų tinkamai rengiamos, rūpinasi, kad duomenys būtų surinkti laiku ir teisingai. Bendrovės finansinių ataskaitų rengimas, vidaus kontrolės ir finansinės rizikos valdymo sistemos, teisės aktai, reglamentuojantys finansinių ataskaitų sudarymą, yra kontroliuojami ir valdomi.

Informacija apie auditą

2016 m. liepos 26 d. įvykusiame Bendrovės neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas audito įmone, kuri atliks 2016–2018 metų Bendrovės finansinių ataskaitų auditą, išrinkti UAB „PricewaterhouseCoopers“ ir už 2016–2018 metų finansinių ataskaitų audito paslaugas mokėti ne daugiau kaip 159 600,00 eurų (be PVM).

2019 m. vasario 22 d. Bendrovės neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas audito įmone, kuri atliks 2019–2021 metų Bendrovės finansinių ataskaitų auditą, išrinkti UAB "Ernst & Young Baltic" ir už 2019–2021 metų finansinių ataskaitų audito paslaugas mokėti ne daugiau kaip 246 350,00 eurų (be PVM).

Kiti sutartiniai susitarimai su auditoriais

Bendrovė sudarė susitarimą su jos finansinių ataskaitų auditą atlikusia įmone dėl reguliuojamos veiklos ataskaitų audito

BENDROVIŲ VALDYSENOS ATASKAITOS FORMA

Akcinė bendrovė [*Emitento pavadinimas*] (toliau – **Bendrovė**), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir AB Nasdaq Vilnius listinguojamų taisyklių 24.5. punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso ir konkrečių jo nuostatų ar rekomendacijų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų

ar rekomendacijų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų ar rekomendacijų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių, taip pat pateikiama kita šioje formoje nurodyta paaiškinanti informacija.

PRIEDAI

Bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso laikymosi atskleidimo forma

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau komentaruose – Bendrovė, ESO), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir AB NASDAQ Vilnius listingavimo taisyklių 24.5 punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi AB NASDAQ Vilnius valdybos patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

Bendrovės valdysenos ataskaitos santrauka

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau komentaruose – Bendrovė, ESO), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir AB NASDAQ Vilnius listingavimo taisyklių 24.5 punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi AB NASDAQ Vilnius valdybos patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

Bendrovės valdysenos ataskaitos santrauka

Energetikos įmonių grupės korporatyvinio valdymo modelis įgyvendintas pagal 2013 m. birželio 7 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtintas korporatyvinio valdymo gaires (dokumentą galite atsisiųsti paspaudę ant šios nuorodos). Korporatyvinio valdymo veikla sutelkta LE grupės patronuojančioje įmonėje – „Lietuvos energija“, UAB, kuri LE grupės įmonėse koordinuoja finansų, teisės, planavimo ir stebėsenos, žmogiškųjų išteklių, rizikos valdymo, audito, technologijų, komunikacijos ir kitas bendrąsias sritis. LE grupės įmonių veikla šiose srityse remiasi tarpusavio susitarimu – bendradarbiavimu orientuojantis į bendro rezultato siekimą bei koordinuojama politikomis – bendromis nuostatomis ir normomis, kurios taikomos visoms LE grupės įmonėms. Korporatyvinio valdymo principų ir valdymo bei kontrolės sistemos aprašymą galite rasti paspaudę ant šios nuorodos. Informacija apie Bendrovės valdymo organus ir jų narius, Bendrovėje sudarytus komitetus ir kt. yra pateikta šio metinio pranešimo dalyje „Bendrovė ir Bendrovės valdymo organai“ bei lentelėje žemiau, kurioje atskleista informacija apie NASDAQ Vilnius biržinių bendrovių valdymo kodekso laikymąsi.

Bendrovių valdysenos ataskaita parengta vadovaujantis AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso nauja redakcija, kuri patvirtinta 2019 m. sausio 15 d. AB Nasdaq Vilnius valdybos posėdyje (protokolo Nr. 19-63), Lietuvos banko 2019 m. sausio 7 d. posėdyje (sprendimas Nr. 241-3).

Principai/ rekomendacijos

Taip /ne /
neaktualu

Komentaras

1. PRINCIPAS: VISUOTINIS AKCININKŲ SUSIRINKIMAS, NEŠALIŠKAS AKCININKŲ TRAKTAVIMAS IR AKCININKŲ TEISĖS

Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų traktavimą. Bendrovės valdysenos sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.

1.1	Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti su teisės aktuose numatyta informacija ir (ar) dokumentais bei dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.	Taip	Visa informacija, kuri remiantis teisės aktais turi būti skelbiama viešai, yra skelbiama per Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržos informacinę sistemą ir/ar Bendrovės interneto tinklalapyje. Bendrovės šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas nustatomi siekiant sudaryti galimybę akcininkams dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.
1.2	Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	Taip	Bendrovėje visą įstatinį kapitalą sudaro 0,29 euro nominalios vertės paprastosios vardinės akcijos, kurios visiems jų turėtojams suteikia vienodas turtines ir neturtines teises.
1.3	Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	Taip	Bendrovės įstatuose, kurie viešai skelbiami Bendrovės tinklalapyje internete, yra nurodomos akcijų suteikiamos teisės.

1.4	Dėl itin svarbių išskirtinių sandorių, tokių kaip viso ar beveik viso bendrovės turto perleidimas, kas iš esmės reikštų bendrovės perleidimą, turėtų būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.	Ne	Bendrovės įstatuose nenumatyta, kad nurodytiems sandoriams turi būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.
1.5	Visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo ir dalyvavimo jame procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui visuotiniame akcininkų susirinkime. Pranešime apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą bendrovė turėtų nurodyti paskutinę dieną, kada vėliausiai galima pateikti siūlomus sprendimo projektus.	Taip	Bendrovės šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas nustatomi siekiant sudaryti galimybę dalyvauti visiems akcininkams, visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo ir vedimo procedūros įgyvendinamos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka. Bendrovės akcininkams sudaroma galimybė susipažinti su susirinkimo darbotvarka ir medžiaga teisės aktų nustatyta tvarka.
1.6	Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Rekomenduojama šią informaciją paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	Taip	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Bendrovė iš anksto skelbia viešai prieinamame Bendrovės interneto tinklalapyje informaciją apie visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimą, darbotvarkę, parengtus visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus, lietuvių ir anglų kalba. Apie priimtus visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimus skelbiama Bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalba. Ši informacija, vadovaujantis Bendrovės įstatais ir kitais teisės aktais, taip pat skelbiama Nasdaq Vilnius biržoje.
1.7	Akcininkams, turintiems teisę balsuoti, turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	Taip	Bendrovės akcininkai gali įgyvendinti savo teisę dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime tiek asmeniškai, tiek per atstovą, jeigu asmuo turi tinkamą įgaliojimą arba su juo sudaryta balsavimo teisės perleidimo sutartis teisės aktų nustatyta tvarka. Bendrovė sudaro sąlygas akcininkams balsuoti užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį, kaip tai numato Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas.
1.8	Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę.	Ne	Akcininkams pageidaujant ir atsižvelgiant į objektyvias galimybes, Bendrovė sudarytų galimybę akcininkams balsuoti naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais.

<p>1.9 Pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus rekomenduojama atskleisti naujas kolegialaus organo narių kandidatūras, siūlomą jiems atlygį, siūlomą išrinkti audito įmonę, jei šie klausimai yra įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Kai siūloma išrinkti naują kolegialaus organo narį, rekomenduojama informuoti apie jo išsilavinimą, darbo patirtį ir kitas užimamas (ar siūlomas užimti) kitas vadovaujamas pareigas.</p>	<p>Taip</p>	<p>Informacija apie kandidatus į Bendrovės stebėtojų tarybos narius bei siūlomą atlygį nepriklausomiems stebėtojų tarybos nariams akcininkams pateikiama Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka visuotiniame akcininkų susirinkime, kurio darbotvarkėje numatyta svarstyti klausimą dėl stebėtojų tarybos narių rinkimo.</p> <p>Bendrovės įstatų 21 straipsnis numato, jog teikiant stebėtojų tarybos narių kandidatūras, jas teikiantis asmuo privalo pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui paaiškinimus raštu dėl kiekvieno siūlomo stebėtojų tarybos nario kvalifikacijos, patirties einant vadovaujančias pareigas, tinkamumo užimti stebėtojų tarybos nario pareigas.</p> <p>Informacija apie siūlomą išrinkti audito bendrovę taip pat skelbiama pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimus, jeigu toks klausimas įtrauktas į darbotvarkę.</p>
<p>1.10 Bendrovės kolegialaus organo nariai, administracijos vadovai⁷ ar kiti su bendrove susiję kompetentingi asmenys, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę, turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime. Siūlomi kandidatai į kolegialaus organo narius taip pat turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu naujų narių rinkimai įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę.</p>	<p>Taip/Ne</p>	<p>Bendrovės valdybos nariai, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę, dalyvauja visuotiniame akcininkų susirinkime.</p> <p>Siūlomi kandidatai į stebėtojų tarybos narius iki šiol nedalyvavo visuotiniame akcininkų susirinkime, į kurių darbotvarkę įtrauktas naujų stebėtojų tarybos narių rinkimas, tačiau Bendrovė svarsto galimybę taikyti šią praktiką ateityje.</p>
<p>2. PRINCIPAS: STEBĖTOJŲ TARYBA</p>		
<p>2.1. Stebėtojų tarybos funkcijos ir atsakomybė</p>		
<p>Bendrovės stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės ir jos akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bei nešališką bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą, taip pat nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams.</p>		
<p>Stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą.</p>		
<p>2.1.1. Stebėtojų tarybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę.</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų tarybos nariai veikia gera valia Bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi Bendrovės interesais ir atsižvelgdami į visuomenės gerovę. Rekomendacijoje nurodytos pareigos yra įtvirtintos sutartyje dėl stebėtojų tarybos nario veiklos bei sutartyje dėl nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklos.</p>
<p>2.1.2. Kai stebėtojų tarybos sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkų interesus, stebėtojų taryba su visais akcininkais turėtų elgtis nešališkai. Ji turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės strategiją, rizikos valdymą ir kontrolę, interesų konfliktų sprendimą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų taryba laikosi nurodytų rekomendacijų. Stebėtojų tarybos nariai prieš priimdami sprendimus apsvarsto jų įtaką Bendrovės veiklai ir visiems Bendrovės akcininkams. Bendrovės įstatai įpareigoja Bendrovės kolegialius organus ir kiekvieną jų narį veikti Bendrovės ir jos akcininkų naudai. Bendravimas su akcininkais ir įsipareigojimai jiems nustatomi vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.</p>
<p>2.1.3. Stebėtojų taryba turėtų būti nešališka priimdama sprendimus, turinčius reikšmę bendrovės veiklai ir strategijai. Stebėtojų tarybos narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų taryba, priimdama sprendimus, turinčius reikšmę Bendrovės veiklai ir strategijai, veikia nepriklausomai.</p>

⁷ Šio Kodekso prasme administracijos vadovai yra tie bendrovės darbuotojai, kurie užima aukščiausios grandies vadovaujančias pareigas.

<p>2.1.4. Stebėtojų tarybos nariai turėtų aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad stebėtojų tarybos sprendimas gali pakenkti bendrovei. Nepriklausomi⁸ stebėtojų tarybos nariai turėtų: a) išlikti nepriklausomi atlikdami analizę, priimdami sprendimus; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kelti abejonių, kad stebėtojų tarybos nariai nėra nepriklausomi.</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų tarybos nariai turi teisę išreikšti savo nuomonę visais posėdžio darbotvarkėje numatytais klausimais, kuri, vadovaujantis Bendrovės stebėtojų tarybos darbo reglamentu, turi būti tinkamai atspindėta posėdžio protokole. Rekomendacijoje nurodytos pareigos yra įtvirtintos sutartyje dėl stebėtojų tarybos nario veiklos bei sutartyje dėl nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklos.</p>
<p>2.1.5. Stebėtojų taryba turėtų prižiūrėti, kad bendrovės mokesčių planavimo strategijos būtų sudaromos ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais, siekiant išvengti ydingos praktikos, nesusijusios su ilgalaikiais bendrovės ir jos akcininkų interesais, dėl ko gali atsirasti reputacijos, teisinė ar kita rizika.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų taryba įgyvendindama savo kompetenciją prižiūrėti Bendrovės valdymo organų veiklą, atlieka ir rekomendacijoje nurodytas pareigas, teikia savo nuomonę mokesčių planavimo klausimais</p>
<p>2.1.6. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad stebėtojų taryba būtų aprūpinta pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus stebėtojų tarybos ir jos komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė užtikrina stebėtojų tarybos aprūpinimą jos veiklai reikalingais ištekliais (techniškai aptarnauja stebėtojų tarybos posėdžius, suteikia visą reikiamą informaciją). Sutartyje dėl stebėtojų tarybos nario veiklos nustatyta, jog Bendrovė užtikrina tinkamas stebėtojų tarybos ir stebėtojų tarybos narių darbo stebėtojų taryboje sąlygas, suteikdama darbui būtinas technines ir organizacines priemones. Bendrovės įstatuose numatyta, jog stebėtojų taryba turi teisę prašyti valdybą ir Bendrovės vadovą pateikti su Bendrovės veikla susijusius dokumentus ir informaciją, o valdyba ir Bendrovės vadovas privalo užtikrinti, kad tokie dokumentai ir informacija per protingą laiką būtų pateikti stebėtojų tarybai. Nuostata dėl informacijos pateikimo nustatyta ir sutartyje dėl stebėtojų tarybos nario veiklos.</p>
<p>2.2. Stebėtojų tarybos sudarymas</p>		
<p>Stebėtojų tarybos sudarymo tvarka turėtų užtikrinti tinkamą interesų konfliktų sprendimą, efektyvią ir sąžiningą bendrovės valdyseną.</p>		
<p>2.2.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo išrinkti stebėtojų tarybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą stebėtojų tarybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad stebėtojų tarybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.</p>	<p>Taip</p>	<p>Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą stebėtojų taryba renkama ir narių kvalifikacija vertinama visuotiniame akcininkų susirinkime. Pagrindinė Bendrovės veikla yra elektros ir gamtinių dujų skirstomųjų tinklų operatoriaus funkcijų vykdymas, o dauguma stebėtojų tarybos turi patirties energetikos srityje.</p>
<p>2.2.2. Stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų taryba renkama 4 (ketveriems) metams. Bendrovės stebėtojų tarybos narių kadencijos trukmė yra didžiausia leidžiama pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą. Visuotiniame akcininkų susirinkime gali būti atšaukta tiek visa stebėtojų taryba, tiek pavieniai jos nariai, nepasibaigus jų kadencijai.</p>

⁸ Šio Kodekso prasme stebėtojų tarybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 7 ir 8 dalyse yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

<p>2.2.3. Stebėtojų tarybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Buvęs bendrovės vadovas ar valdybos narys tuoj pat neturėtų būti skiriamas į stebėtojų tarybos pirmininko pareigas. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų tarybos pirmininkas ir Bendrovės vadovas nėra tas pats asmuo. Stebėtojų tarybos nariai ir pirmininkas nėra buvę Bendrovės valdybos nariais ar Bendrovės vadovu.</p>
<p>2.2.4. Stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas stebėtojų tarybos narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač vadovaujančias pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti stebėtojų tarybos nario pareigas. Jeigu stebėtojų tarybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje stebėtojų tarybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų tarybos nariai dalyvauja kolegialaus organo posėdžiuose ir skiria pakankamai savo, kaip kolegialaus organo nario, laiko pareigoms vykdyti. 2018 metais įvyko 15 (penkiolika) Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžių, visuose jų dalyvavo visi išrinkti stebėtojų tarybos nariai.</p>
<p>2.2.5. Kai siūloma paskirti stebėtojų tarybos narį, turėtų būti skelbiama, kurie stebėtojų tarybos nariai laikomi nepriklausomais. Stebėtojų taryba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl patvingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>Taip</p>	<p>Informacija apie kandidatus į Bendrovės stebėtojų tarybos narius (taip pat informacija apie kandidato atitiktį nepriklausomumo reikalavimams) visuotiniam akcininkų susirinkimui pateikiama Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka visuotiniame akcininkų susirinkime (žr. 1.9 rekomendacijos komentarą).</p>
<p>2.2.6. Stebėtojų tarybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą stebėtojų tarybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Taip</p>	<p>Nepriklausomiems Bendrovės stebėtojų tarybos nariams mokamo atlygio už jų veiklą stebėtojų taryboje dydį tvirtina Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>
<p>2.2.7. Kiekvienais metais stebėtojų taryba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti stebėtojų tarybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno stebėtojų tarybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar stebėtojų taryba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Stebėtojų taryba turėtų bent kartą per metus paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	<p>Taip/Ne</p>	<p>Kiekvienais metais Bendrovės stebėtojų tarybos nariai atlieka neformalų savo veiklos įvertinimą, užpildydami anketas, kurios apima stebėtojų tarybos darbo organizavimo, mikroklimato stebėtojų taryboje įvertinimą.</p>

3. PRINCIPAS: VALDYBA

3.1. Valdybos funkcijos ir atsakomybė

Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos įgyvendinimą, taip pat tinkamą bendrovės valdyseną, atsižvelgiant į akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių interesus.

<p>3.1.1 Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos, kurią patvirtino stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, įgyvendinimą. Tais atvejais, kai stebėtojų taryba nesudaroma, valdyba taip pat yra atsakinga už bendrovės strategijos patvirtinimą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba atlieka Bendrovės strategijos, kurią patvirtino Bendrovės stebėtojų taryba, įgyvendinimą.</p>
<p>3.1.2 Valdyba, kaip kolegialus bendrovės valdymo organas, atlieka jai įstatyme ir bendrovės įstatuose priskirtas funkcijas, o tais atvejais, kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, be kita ko, atlieka įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas. Valdyba, vykdydama jai priskirtas funkcijas, turėtų atsižvelgti į bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių poreikius, atitinkamai siekiant tvaraus verslo kūrimo.</p>	<p>Taip</p>	<p>Kadangi Bendrovėje sudaroma stebėtojų taryba, valdyba atlieka Bendrovės kolegialaus valdymo organo funkcijas. Pareiga atsižvelgti į Bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių įtvirtinta su kiekvienu iš valdybos narių pasirašomoje sutartyje dėl veiklos valdyboje.</p>
<p>3.1.3 Valdyba turėtų užtikrinti, kad bus laikomasi įstatymų ir bendrovės vidaus politikos nuostatų, taikomų bendrovei ar bendrovių grupei, kuriai priklauso ši bendrovė. Ji taip pat turėtų nustatyti atitinkamas rizikos valdymo ir kontrolės priemones užtikrinančias reguliarią ir tiesioginę vadovų atskaitomybę.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba laikosi nurodytos rekomendacijos, tvirtina bei užtikrina vidaus politikų laikymąsi.</p>

<p>3.1.4 Valdyba taip pat turėtų užtikrinti, kad bendrovėje būtų įdiegtos priemonės, kurios įtrauktos į <u>EBPO geros praktikos rekomendacijas</u>⁹ dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų, taisyklių ir standartų.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba laikosi nurodytos rekomendacijos.</p>
<p>3.1.5 Valdyba, skirdama bendrovės vadovą, turėtų atsižvelgti į tinkamą kandidato kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba, skirdama generalinį direktorių, atsižvelgia į jo kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą, taip pat į Bendrovės stebėtojų tarybos nuomonę dėl generalinio direktoriaus skyrimo.</p>
<p>3.1. Valdybos sudarymas</p>		
<p>3.2.1. Stebėtojų tarybos arba visuotinio akcininkų susirinkimo, jei stebėtojų taryba nesudaroma, išrinkti valdybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą valdybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad valdybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyboje yra užtikrinama jos narių kvalifikacijos pusiausvyra. Pagrindinė Bendrovės veikla yra elektros ir gamtinių dujų skirstomųjų tinklų operatoriaus funkcijų vykdymas, o dauguma valdybos narių turi patirties energetikos srityje.</p>
<p>3.2.2. Kandidatų į valdybos narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleisti nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame bus renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Jeigu stebėtojų taryba nesudaroma, šiame punkte nustatyta informacija turėtų būti pateikiama visuotiniam akcininkų susirinkimui. Valdyba kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	<p>Taip</p>	<p>Informacija apie kandidatus į Bendrovės valdybos narius, įskaitant jų gyvenimo aprašymą bei interesų deklaraciją, pateikiami Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Informacija apie valdybos narių einamas pareigas ar dalyvavimą kitų įmonių veikloje nuolat renkama, kaupiama ir pateikiama Bendrovės metiniame pranešime bei Bendrovės interneto tinklalapyje.</p>
<p>3.2.3. Visi nauji valdybos nariai turėtų būti supažindinti su pareigomis, bendrovės struktūra bei veikla.</p>	<p>Taip</p>	<p>Valdybos nariai juos išrinkus supažindinami su Bendrovės veikla, organizacine bei valdymo struktūra, strategija, veiklos bei finansiniais planais.</p>
<p>3.2.4. Valdybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba renkama 4 (ketveriems) metams. Bendrovės valdybos narių kadencijos trukmė yra didžiausia leidžiama pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą. Stebėtojų taryba gali atšaukti tiek visą valdybą, tiek pavienius jos narius, nepasibaigus jų kadencijai.</p>
<p>3.2.5. Valdybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Kai stebėtojų taryba nėra sudaroma, buvęs bendrovės vadovas tuoj pat neturėtų būti skiriamas į valdybos pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdybos pirmininko esamos arba buvusios pareigos nesudaro prielaidų galimam nešališkumo atsiradimui. Bendrovės valdybos pirmininkas yra valdybos narys ir generalinis direktorius, tačiau ir šiuo atveju užtikrinamas jo veiklos nešališkumas, kadangi Bendrovėje sudaromas priežiūros organas – stebėtojų taryba.</p>

⁹ Nuoroda į EBPO geros praktikos rekomendacijas dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties: <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>

<p>3.2.6. Valdybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Jeigu valdybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje valdybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojama bendrovės stebėtojų taryba, jeigu stebėtojų taryba bendrovėje nėra sudaroma – visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdybos nariai aktyviai dalyvauja valdybos posėdžiuose ir skiria pakankamai savo, kaip kolegialaus organo nario, laiko pareigoms vykdyti. 2018 metais įvyko 36 (trisdešimt šeši) Bendrovės valdybos posėdžiai. Visuose 2018 m. vykusiuose valdybos posėdžiuose dalyvavo visi išrinkti valdybos nariai.</p>
<p>3.2.7. Jeigu Įstatyme nustatytais atvejais renkant valdybą, kai nesudaroma stebėtojų taryba, dalis jos narių bus nepriklausomi¹⁰, turėtų būti skelbiama, kurie valdybos nariai laikomi nepriklausomais. Valdyba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus Įstatyme nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje sudaroma stebėtojų taryba.</p>
<p>3.2.8. Valdybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą valdybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Ne</p>	<p>Kadangi Bendrovėje sudaroma stebėtojų taryba, kuriai priskiriama kompetencija rinkti ir atšaukti valdybos narius, valdybos nariams mokamo atlygio dydį taip pat nustato stebėtojų taryba.</p>
<p>3.2.9. Valdybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami ir į kitus interesų turėtojus. Priimdami sprendimus jie neturėtų siekti asmeninių interesų, jiems turėtų būti taikomi susitarimai dėl nekonkuravimo, taip pat jie neturėtų pažeidžiant bendrovės interesus pasinaudoti verslo informacija ir galimybėmis, kurios yra susijusios su bendrovės veikla.</p>	<p>Taip</p>	<p>Valdybos nariai veikia gera valia Bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi Bendrovės interesais ir atsižvelgdami į visuomenės gerovę.</p>
<p>3.2.10. Kiekvienais metais valdyba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti valdybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno valdybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar valdyba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Valdyba turėtų bent kartą per metus nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų viešai paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	<p>Taip/Ne</p>	<p>Kiekvienais metais Bendrovės valdybos nariai atlieka neformalų savo veiklos įvertinimą, užpildydami anketas, kurios apima valdybos darbo organizavimo, mikroklimate valdyboje įvertinimą.</p>

4. PRINCIPAS: BENDROVĖS STEBĖTOJŲ TARYBOS IR VALDYBOS DARBO TVARKA

Bendrovėje nustatyta stebėtojų tarybos, jeigu ji sudaroma, ir valdybos darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.

<p>4.1. Valdyba ir stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdama naudoti tiek bendrovei, tiek ir jos akcininkams. Gera bendrovių valdysena reikalauja atviros diskusijos tarp valdybos ir stebėtojų tarybos. Valdyba turėtų reguliariai, o esant reikalui – nedelsiant informuoti stebėtojų tarybą apie visus svarbius bendrovei klausimus, susijusius su planavimu, verslo plėtra, rizikų valdymu ir kontrole, įsipareigojimų laikymusi bendrovėje. Valdyba turėtų informuoti stebėtojų tarybą apie faktinius verslo plėtos nukrypimus nuo anksčiau suformuluotų planų ir tikslų, nurodant to priežastis.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos veiklą reglamentuojantys teisės aktai, įstatai ir darbo reglamentai nustato bendradarbiavimo tarp Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos principus bei tvarką ir užtikrina, kad valdymo ir priežiūros organai tinkamai veiktų siekdami kuo didesnės naudos Bendrovei ir jos akcininkams.</p>
--	-------------	--

¹⁰ Šio Kodekso prasme valdybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 7 dalyje yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

<p>4.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, koku periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdysenos klausimų sprendimas. Bendrovės kolegialių organų posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį.</p>	Taip	Pagal Bendrovės įstatus, Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo reglamentus, Bendrovėje stebėtojų tarybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį, o valdybos – ne rečiau kaip kartą per dvi kalendorines savaites. Esant poreikiui valdyba gali nustatyti kitą posėdžių periodiškumą.
<p>4.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasiręsti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti diskusija, po kurios būtų priimami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga su posėdžio darbotvarka susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai ir jie sutinka su tokiu darbotvarkės pakeitimu ar papildymu arba kai neatidėliotai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	Taip	Vadovaujantis Bendrovės įstatais, Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo reglamentais, apie šaukiamus posėdžius kolegialių organų nariai ir į posėdžius kviečiami asmenys informuojami iš anksto, taip pat jiems pateikiama visa reikalinga su posėdžio darbotvarkėje numatytais svarstyti klausimais susijusi medžiaga.
<p>4.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su bendrovės valdysena susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlygio nustatymu.</p>	Taip	Bendrovė laikosi šios rekomendacijos. Stebėtojų tarybos pirmininkas ir valdybos pirmininkas glaudžiai bendradarbiauja sprenddami su Bendrovės valdymu susijusius klausimus. Pagal Bendrovės įstatų 33.3 straipsnį, stebėtojų taryba sudaro galimybę dalyvauti jos posėdžiuose ir teikti paaiškinimus valdybos nariams, Bendrovės vadovui ir kitiems darbuotojams, sprendžiant su jų veikla susijusius klausimus.

5. PRINCIPAS: SKYRIMO, ATLYGIO IR AUDITO KOMITETAI

5.1. Komitetų paskirtis ir sudarymas

Bendrovėje sudaryti komitetai turėtų didinti stebėtojų tarybos, o jei stebėtojų taryba nesudaroma, valdybos, kuri atlieka priežiūros funkcijas, darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvarsčius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai.

Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas.

5.1.1. Atsižvelgiant į konkrečias su bendrove susijusias aplinkybes, pasirinktą bendrovės valdysenos struktūrą, bendrovės stebėtojų taryba, o tais atvejais, kai ji nesudaroma - valdyba, kuri atlieka priežiūros funkcijas, sudaro komitetus. Kolegialiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlygio ir audito komitetus¹¹.

Taip

Pagal Lietuvos Respublikos audito įstatymo nuostatas, viešojo intereso įmonė, kuri yra antrinė įmonė ir kurios finansinės ataskaitos yra konsoliduojamosios, gali nesilaikyti Lietuvos Respublikos audito įstatymo reikalavimų sudaryti Audito komitetą, jeigu jos patronuojančioji įmonė tokį sudaro. Kadangi patronuojančioje bendrovėje sudarytas Audito komitetas, atskiras Audito komitetas Bendrovėje nėra sudarytas. Patronuojančioje bendrovėje, taip pat yra sudaryti Skyrimo ir atlygio bei Rizikų valdymo priežiūros komitetai, kurie sprendžia atitinkamus klausimus Bendrovėje.

5.1.2. Bendrovės gali nuspręsti suformuoti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų pateikti paaiškinimą, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus.

Taip

¹¹ Teisės aktai gali numatyti pareigą sudaryti atitinkamą komitetą. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti audito komitetą (teisės aktai numato išimčių, kada audito komiteto funkcijas gali atlikti priežiūros funkcijas atliekantis kolegialus organas).

<p>5.1.3. Bendrovėse formuojamiems komitetams nustatytas funkcijas teisės aktų numatytais atvejais gali atlikti pats kolegialus organas. Tokiu atveju šio Kodekso nuostatos, susijusios su komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), kai tinka, turėtų būti taikomos visam kolegialiam organui.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.</p>
<p>5.1.4. Kolegialaus organo sukurti komitetai paprastai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto nariai turėtų būti parenkami pirmiausia atsižvelgiant į jų kompetenciją, pirmenybę teikiant nepriklausomiems kolegialaus organo nariams. Valdybos pirmininkas neturėtų būti komitetų pirmininku.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotus stebėtojų tarybos komitetus. Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.</p>
<p>5.1.5. Kiekvieno suformuoto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdysenos struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime, nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotus stebėtojų tarybos komitetus. Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.</p>
<p>5.1.6. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri bendrovės darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotus stebėtojų tarybos komitetus. Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.</p>

5.2. Skyrimo komitetas.

5.2.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:
 1) parinkti kandidatus į laisvas priežiūros, valdymo organų narių ir administracijos vadovų vietas bei rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiai pozicijai, aprašą ir įvertinti įpareigojimai atlikti reikalingą laiką;
 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį, narių įgūdžius, žinias ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių;
 3) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui.

Taip

Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotą stebėtojų tarybos skyrimo ir atlygio komitetą.
Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.

5.2.2. Sprendžiant klausimus, susijusius su kolegialaus organo nariais, kurie su bendrove yra susiję darbo santykiais, ir administracijos vadovais, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.

Taip

Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotą stebėtojų tarybos Skyrimo ir atlygio komitetą.

Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.

5.3. Atlygio komitetas.

Pagrindinės atlygio komiteto funkcijos turėtų būti šios:

1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl atlygio politikos, taikomos priežiūros ir valdymo organų nariams ir administracijos vadovams. Tokia politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios leistų bendrovei susigrąžinti sumas arba sustabdyti mokėjimus, nurodant aplinkybes, dėl kurių būtų tikslinga tai padaryti;

2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualaus atlygio kolegialių organų nariams ir administracijos vadovams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlygio politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą;

3) reguliariai peržiūrėti atlygio politiką bei jos įgyvendinimą.

Taip

Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotą stebėtojų tarybos Skyrimo ir atlygio komitetą.

Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.

5.4. Audito komitetas.

5.4.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos yra apibrėžtos teisės aktuose, reglamentuojančiuose audito komiteto veiklą¹².

5.4.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracijos vadovai turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais.

5.4.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) valdybos pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant valdymo organų nariams.

Pagal Lietuvos Respublikos audito įstatymo nuostatas viešojo intereso įmonė, kuri yra antrinė įmonė ir kurios finansinės ataskaitos yra konsoliduojamosios, gali nesilaikyti Lietuvos Respublikos audito įstatymo reikalavimų sudaryti Audito komitetą, jeigu jos patronuojančioji įmonė tokį sudaro. Kadangi patronuojančioje bendrovėje „Lietuvos energija“, UAB, sudarytas Audito komitetas, atskiras Audito komitetas Bendrovėje nėra sudarytas.

Žr. 5.1.1 ir 5.4.1 rekomendacijų komentarą.

¹² Audito komitetų veiklos klausimus reglamentuoja 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas, taip pat Lietuvos banko patvirtintos taisyklės, reglamentuojančios audito komitetų veiklą.

5.4.4. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės.

Žr. 5.1.1 ir 5.4.1 rekomendacijų komentarą.

5.4.5. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi pažeidimai, ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.

Žr. 5.1.1 ir 5.4.1 rekomendacijų komentarą.

5.4.6. Audito komitetas turėtų teikti stebėtojų tarybai, jei ji nesudaroma – valdybai, savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.

Žr. 5.1.1 ir 5.4.1 rekomendacijų komentarą.

6. PRINCIPAS: INTERESŲ KONFLIKTŲ VENĖJIMAS IR ATSKLEIDIMAS

Bendrovės valdysenos sistema turėtų skatinti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.

Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka *interesų turėtojai* apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.

Srovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.

Taip

Bendrovė laikosi šių rekomendacijų. Pagal Bendrovės įstatų 22 straipsnį, kiekvienas kandidatas į stebėtojų tarybos narius privalo visuotiniam akcininkų susirinkimui pateikti kandidato interesų deklaraciją, joje nurodydamas visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir Bendrovės interesų konfliktas. Atsiradus naujoms aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti stebėtojų tarybos nario ir Bendrovės interesų konfliktas, stebėtojų tarybos narys apie tokias naujas aplinkybes privalo nedelsdamas raštu informuoti Bendrovę ir stebėtojų tarybą. Pagal Bendrovės įstatų 39 straipsnį, kiekvienas kandidatas į valdybos narius privalo stebėtojų tarybai pateikti kandidato interesų deklaraciją, joje nurodydamas visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir Bendrovės interesų konfliktas. Atsiradus naujoms aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti valdybos nario ir Bendrovės interesų konfliktas, valdybos narys apie tokias naujas aplinkybes privalo nedelsdamas raštu informuoti valdybą ir stebėtojų tarybą. Be to, Bendrovės įstatų 41 straipsnis numato, kad valdybos nariai negali dirbti kito darbo ar eiti kitų pareigų, kurios būtų nesuderinamos su jų veikla valdyboje, įskaitant vadovaujančių pareigų kituose juridiniuose asmenyse ėjimą (išskyrus pareigas ir darbą bendrovėje ir įmonių grupėje), darbą valstybės tarnyboje, statutinėje tarnyboje. Eiti kitas pareigas ar dirbti kitą darbą, išskyrus pareigas Bendrovėje ir kituose juridiniuose asmenyse, kurių dalyviu yra bendrovė, bei vykdyti pedagoginę, kūrybinę ar autorinę veiklą valdybos nariai

gali tik gavę išankstinį stebėtojų tarybos sutikimą.
Vadovaujantis įstatymais ir Bendrovės teisės aktais, reglamentuojančiais Bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių veiklą, Bendrovės organų nariai privalo vengti situacijos, kai jų asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti Bendrovės interesams ir neturi teisės balsuoti, kai posėdyje sprendžiamas su jo veikla atitinkamame Bendrovės organe susijęs ar jo atsakomybės klausimas.

„Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupės interesų konfliktų valdymo politika reglamentuoja pagrindinius interesų konflikto situacijų, su kuriomis gali susidurti „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupėje dirbantys asmenys, nustatymo principus ir esmines šių situacijų valdymo nuostatas.

7. PRINCIPAS: BENDROVĖS ATLYGIO POLITIKA

Bendrovėje nustatyta atlygio politika, jos peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant kolegialių organų narių ir administracijos vadovų atlygį, taip pat užtikrinti bendrovės atlygio politikos viešumą, skaidrumą, taip pat ir ilgalaikę bendrovės strategiją.

7.1. Bendrovė turėtų patvirtinti ir paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje atlygio politiką, kuri turėtų būti reguliariai peržiūrima ir atitiktų ilgalaikę bendrovės strategiją.

Taip/Ne

Bendrovėje atlygio nustatymą ir mokėjimą reglamentuoja „Lietuvos energija“, UAB, valdybos sprendimu patvirtinta „Lietuvos energija“, UAB įmonių grupės atlygio politika.

18. Bendra informacija apie Bendrovės atlyginimų politiką ir vidiniai atskirų darbuotojų grupių atlyginimų dydžiai viešai skelbiami Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose. Bendrovė viešai skelbia Bendrovės valdymo organų nariams nustatytą darbo užmokestį ir kitas su valdymo organų narių funkcijomis susijusias išmokas.

Bendrovės atlygio politika nėra patalpinta Bendrovės interneto svetainėje, tačiau Bendrovė planuoja atlygio politiką paskelbti greitu metu.

7.2. Atlygio politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios numatytų atvejus, kada bendrovė gali susigrąžinti išmokėtas sumas arba sustabdyti mokėjimus.

Taip

Bendrovėje atlygio nustatymą ir mokėjimą reglamentuoja „Lietuvos energija“, UAB, valdybos sprendimu patvirtinta „Lietuvos energija“, UAB įmonių grupės atlygio politika. Šiuo dokumentu nustatomos atlygio sudedamosios dalys, jų maksimalūs dydžiai, skyrimo bei išmokėjimo principai, kurie yra bendri visoms „Lietuvos energija“, UAB, grupės įmonėms. Pagal atlygio politikos nuostatas kintamoji atlygio dalis išmokama tik tuo atveju, jeigu tikslo pasiekimo reikšmė ne mažesnė nei 70 proc. Jei veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami, t. y. tikslo pasiekimo reikšmė mažesnė nei 70 proc., kintamoji atlygio dalis neišmokama.

7.3. Siekiant vengti galimų interesų konfliktų, atlygio politika turėtų numatyti, kad kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, nariai neturėtų gauti atlygio, kuris priklausytų nuo bendrovės veiklos rezultatų.

Taip/Ne

Atlygio politika skirta apibrėžti darbuotojų atlygio principus. Kolegialių organų atlygio principus numato Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtintos Valstybės valdomos energetikos įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairės (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017 m. birželio 1 d. Įsakymo Nr. 1K-215 redakcija), kurios skelbiamos viešai.

Kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, narių atlygis nepriklauso nuo bendrovės veiklos rezultatų.

7.4. Atlygio politika turėtų pateikti pakankamai išsamią informaciją apie išeitinių išmokų politiką. Išeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų fiksuoto atlygio dalis arba jos ekvivalento suma. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.

Taip/Ne

Bendrovė laikosi šios rekomendacijos vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatomis, neviršijant jame numatytų sumų. Atlygio politikoje nėra numatyta išeitinių mokėjimo tvarka, tačiau Bendrovė svarsto galimybę papildyti politiką atitinkamomis nuostatomis.

7.5. Jei bendrovėje taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema, atlygio politikoje turėtų būti pateikta pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo. Tuo atveju, kai atlygis yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Po teisių suteikimo kolegialių organų nariai ir administracijos vadovai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu.

Neaktuali

Bendrovėje nėra taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema.

7.6. Bendrovė turėtų paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje informaciją apie atlygio politikos įgyvendinimą, kurioje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama kolegialių organų ir vadovų atlygio politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlygio politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Tokio pobūdžio informacijoje neturėtų būti komercinę vertę turinčios informacijos. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlygio politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.

Taip/Ne

Bendrovė laikosi Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtintų Valstybės valdomos energetikos įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairių nuostatų, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 1341 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“ (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Nutarimas) nustatytų principų ir neviršija juose nustatytų atlygio rėžių. Bendrovė teikia Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai informaciją apie Nutarimo įgyvendinimą. Per pastaruosius kelis metus esminių atlygio politikos pokyčių nebuvo.

7.7. Rekomenduojama, kad atlygio politika arba bet kuris esminis atlygio politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Schemoms, pagal kurias kolegialaus organo nariams ir darbuotojams yra atlyginama akcijomis arba akcijų opcionais, turėtų pritari visuotinis akcininkų susirinkimas.

Ne

„Lietuvos energija“, UAB įmonių grupės atlygio politiką tvirtina „Lietuvos energija“, UAB, valdyba.

8. PRINCIPAS: INTERESŲ TURĖTOJŲ VAIDMUO BENDROVĖS VALDYSENOJE

Bendrovės valdysenos sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose ar abipusiuose susitarimuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą, kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka *interesų turėtojai* apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.

<p>8.1. Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos interesų turėtojų teisės ir teisėti interesai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdymo sistema užtikrina, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai. Santykiuose su visais interesų turėtojais Bendrovė siekia kuo didžiausio įmanomo skaidrumo, o savo veikloje – aukščiausių etikos reikalavimų bei principų laikymosi, nes skaidri, sąžininga ir atvira verslo veikla yra vienas svarbiausių nepriekaištingos verslo reputacijos elementų.</p> <p>Bendrovė atsižvelgia į besikeičiančius klientų poreikius, nuolat tobulina veiklos procesus, įgalina darbuotojus, rūpinasi darbuotojų sauga ir sveikata, siekia palaikyti glaudžius santykius su investuotojais ir užtikrinti visiems prieinamą informaciją – ją nuolat atnaujina ir pateikia interneto svetainės dalyje „Investuotojams“.</p>
<p>8.2. Bendrovės valdysenos sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdysenoje pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų ar jų atstovų dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojais ar jų atstovais bendrovės valdysenos ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdyseną bendrovės nemokumo atvejais ir kita.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šių rekomendacijų. Pavyzdžiui, su Bendrovės darbuotojų atstovais vykdomos konsultacijos, derybos, pasitarimai dėl Bendrovėje vykdomų veiklos optimizavimo procesų. Pagal su Bendrovės darbuotojų atstovais pasirašytą Bendrovės kolektyvinę sutartį, Bendrovė informuoja profesinių sąjungų atstovus apie Bendrovėje numatomas permainas, Bendrovės finansinę padėtį ir kt.</p>
<p>8.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdysenos procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šių rekomendacijų. Interesų turėtojams sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.</p>
<p>8.4. Interesų turėtojams turėtų būti sudarytos sąlygos konfidencialiai pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovėje veikia Pasitikėjimo linija (1802, +370 61121802), informuoti galima ir anonimiškai el. paštu pasitikejimolinija@eso.lt.</p>

9. PRINCIPAS: INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS

Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdyseną, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.

9.1. Nepažeidžiant bendrovės konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių tvarkos, taip pat asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, bendrovės viešai atskleidžiama informacija turėtų apimti, įskaitant, bet neapsiribojant:

9.1.1. bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;	Taip	Bendrovės veiklos ir finansiniai rezultatai viešai skelbiami kiekvieną mėnesį, taip pat Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose.
9.1.2. bendrovės veiklos tikslus ir nefinansinę informaciją;	Taip	Bendrovės veiklos tikslai ir nefinansinė informacija skelbiami viešai Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės strategijoje, veiklos planuose.
9.1.3. asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai, ir (ar) kartu su susijusiais asmenimis valdančius, taip pat įmonių grupės struktūrą bei jų tarpusavio ryšius, nurodant galutinį naudos gavėją;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
9.1.4. bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, kurie iš jų yra laikomi nepriklausomais, bendrovės vadovą, jų turimas akcijas ar balsus bendrovėje bei dalyvavimą kitų bendrovių valdysenoje, jų kompetenciją, atlygį;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
9.1.5. esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
9.1.6. galimus numatyti esminius rizikos veiksnius, bendrovės rizikos valdymo ir priežiūros politiką;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
9.1.7. bendrovės sandorius su susijusiomis šalimis;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės interneto svetainėje. Pranešimai apie esminius įvykius skelbiami per NASDAQ Vilniaus vertybinių popierių biržos naudojamą informacijos atskleidimo sistemą.
9.1.8. pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių politika, darbuotojų dalyvavimas bendrovės valdysenoje, skatinimas bendrovės akcijomis ar akcijų opcionais, santykiai su kreditoriais, tiekėjais, vietos bendruomene ir kt.);	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
9.1.9. bendrovės valdysenos struktūrą ir strategiją;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
9.1.10. socialinės atsakomybės politikos, kovos su korupcija iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus.	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu. Šis Kodekso principas neatleidžia bendrovės nuo pareigos atskleisti informaciją, numatytą teisės aktuose.	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.

<p>9.2. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.</p>	<p>Neaktualu</p>	
<p>9.3. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlygį ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama 7 principu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės metiniame pranešime atskleidžiama informacija apie priežiūros ir valdymo organų narius ir vadovą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 25 straipsnio 5 dalimi, Bendrovė viešai skelbia Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams nustatytą užmokestį už veiklą valdyboje ir kitas su valdymo organų narių funkcijomis susijusias išmokas.</p>
<p>9.4. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė informaciją per NASDAQ Vilniaus vertybinių popierių biržos naudojamą informacijos atskleidimo sistemą pateikia lietuvių ir anglų kalbomis vienu metu. Bendrovė laikosi rekomendacijos ir pranešimus apie esminius įvykius skelbia prieš arba po NASDAQ Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, išskyrus teisės aktuose numatytus atvejus. Informacijos, galinčios turėti įtakos jos išleistų vertybinių popierių kainai, Bendrovė neatskleidžia komentaruose, interviu ar kitais būdais tol, kol tokia informacija viešai paskelbiama per biržos informacijos sistemą.</p> <p>Taip pat, Bendrovė savo interneto tinklalapyje skelbia visą šioje rekomendacijoje nurodytą informaciją.</p>
<p>10. PRINCIPAS: BENDROVĖS AUDITO ĮMONĖS PARINKIMAS</p>		
<p>Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.</p>		
<p>10.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės finansinės padėties ir finansinių veiklos rezultatų, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metiniame pranešime pateikiamos finansinės informacijos patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovėje atliekamas Bendrovės metinės finansinės atskaitomybės auditas. Audito įmonė taip pat patikrina metinio pranešimo atitikimą audituotai finansinei atskaitomybei.</p>
<p>10.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma - bendrovės valdyba.</p>	<p>Ne</p>	<p>Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka atrinkus audito įmonę, ją visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo Bendrovės valdyba.</p>
<p>10.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti viešai. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šių rekomendacijų.</p>